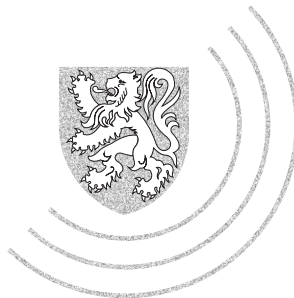

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 december 2001

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2002**

BELEIDSBRIEF

Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Beleidsprioriteiten 2001-2002

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door de heer Jan Roegiers
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

*Samenstelling van de commissie :**Voorzitter :* mevrouw Patricia Ceysens.*Vaste leden :*

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De
Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heren Luc Martens en Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

Zie :

12-A (2000-2001)

- Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid
2002 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2001-2002)

- Nr. 1 : Toelichting

14 (2001-2002)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Verslag

15 (2001-2002)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de
bijlagen
- Nrs. 2 tot 6 : Amendementen
- Nr. 7-A : Verslag namens de Commissie voor
Binnenlandse Aangelegenheden, Huis-
vesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 7-B : Verslag namens de Commissie voor
Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 7-C : Verslag namens de Commissie voor
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 7-D : Verslag namens de Commissie voor
Cultuur, Media en Sport
- Nr. 7-E : Verslag namens de Commissie voor
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming
en Ambtenarenzaken
- Nr. 7-F : Verslag namens de Commissie voor
Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke
Ordening

- Nr. 7-G : Verslag namens de Commissie voor
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 7-H : Verslag namens de Commissie voor
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

16 (2001-2002)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

874 (2001-2002)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	6
I.1 Uitgavenbegroting	6
I.2 Beleidsbrief	8
II. Algemene bespreking	12
– Stijging begroting	12
– Besteding van de middelen – Prioriteiten	12
– Verhouding tot de federale overheid en de andere Vlaamse departementen	13
– Personeelsproblematiek	15
– Reorganisatie van de Vlaamse administratie en de regeling voor de adviesraden	15
– Antwoord van de minister	15
III. Bespreking per programma	19
Progr. 11.4 Gelijke Kansen	19
– Algemeen	19
– Afstemming Vlaams, federaal en lokaal beleid	19
– Inclusief versus specifiek beleid	21
– Gelijke Kansen mannen-vrouwen	23
– Leeftijdsdiscriminatie	23
– Wetenschappelijk onderzoek	23
– Communicatie	24
– Toegankelijkheid	24
– Migranten	25
Progr. 40.1 Algemene Departementale Bestaansmiddelen	25
Progr. 40.2 VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds Persoonsgebonden Aangelegenheden) ..	26
– Algemeen	26
– Ontwikkeling van een eigen Vlaamse visie op het welzijns- en gezondheidsbeleid en het begrip zorgregio	28
– Algemene en psychiatrische ziekenhuizen	29
– Ouderenvoorzieningen	30
– Centra geestelijke gezondheidszorg en centra algemeen welzijnswerk	31
– Bijzondere jeugdbijstand	31
Progr. 40.3 Kredieten in het kader van het Sociaal Akkoord	32

Progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid	34
– Algemeen	34
– Adviesraden	34
– Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS)	35
– Buitenlands welzijnsbeleid	35
– Vrijwilligers	35
– Kinderrechten	36
– Zorgfonds	37
– OCMW's	40
– Varia	40
Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand	41
– Algemeen	41
– Preventie	41
– Versterking van het aanbod	41
– Antwoord van de minister	43
Progr. 41.3 Bejaardenzorg	45
Progr. 41.4 Gezinsaanlegenheden	48
Kind en Gezin	48
– VIPA	48
– Kinderopvang	48
– Antwoord met reacties van de leden	49
– Buitenschoolse kinderopvang	52
– Preventieve kinderopvang	53
– De maatschappelijke positie van het kind	55
Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin	55
– Algemeen	55
– Combinatie gezin en arbeid	56
– Thuiszorg	56
– Opvoedingsondersteuning	59
– Centra voor integrale gezinszorg (CIG)	60
Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg	60
– Algemeen	60
– Wegwerken wachtlijsten	61
– Vereenvoudiging regelgeving	63
– Heroriëntering naar ambulante zorg	64
– VIPA	64
– Werkgelegenheid	64
– Personeelsproblematiek	65
– Varia	65

Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk	66
Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn	67
– Beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden	67
– Vrijwilligerswerk	70
– Algemeen welzijnswerk	71
– Forensisch welzijnswerk	74
Progr. 41.8 Integratie kansarmen	76
– Schuldbeïndeling	76
– Armoedebestrijding	77
– Toegankelijkheid welzijnsvoorzieningen	77
– Samenwerkingsovereenkomst	78
– Sociaal Impulsfonds (SIF)	78
Progr. 41.9 Integrale jeugdhulpverlening	80
Progr. 42.1 Volksgezondheid	81
– Algemeen	81
– Verhouding Vlaams en federaal gezondheidsbeleid	82
– Ziekenhuizen	83
– Geestelijke gezondheidszorg	84
– OPZ Geel en Rekem	85
Progr. 42.2 Sociaal-medisch beleid	87
– Eerstelijnsgezondheidszorg	87
– Preventieve gezondheidszorg algemeen	88
– Gezondheidspromotie	89
– Drugsbeleid	90
– Profylaxis infectieziekten	92
– Bedrijfsgezondheidszorg	93
– Milieu en gezondheid	93
– Varia	95
IV. Indicatieve stemmingen	96
Bijlagen	
– Bijlage 1 : slides bij de presentatie door de minister	101

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak de haar toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel¹ van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2002 op 13, 20, 22, 27 en 29 november 2001.

De amendementen op de algemene uitgavenbegroting voor wat de bevoegdheden van deze commissie betreft, zijn opgenomen in Parl. St. VI. P. 2001-2002, nr. 15/3 (amendementen nrs. 21-23, 53-56, 79-86, 101, 103) en nr. 15/5 (amendementen nrs. 108-112). In het verslag wordt enkel nog verwezen naar de amendementnummers.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 (Parl. St. VI. P. 2001-2002, nr. 865/1), hoofdstuk VIII, VIPA, werd samen met de algemene uitgavenbegroting besproken, evenals de Beleidsbrief Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – Beleidsprioriteiten 2001-2002 (Parl. St. VI. Parl., 2001-2002, nr. 874/1).

I. TOELICHTING DOOR MIEKE VOGELS, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

I.1 Uitgavenbegroting

- *De belangrijkste cijfers en de evolutie van de begroting 2001-2002*

De minister stelt dat het aandeel van de begroting voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen in de totale Vlaamse begroting 2002 verder toeneemt, en momenteel 13 percent bedraagt (zie Bijlage 1 Overzicht totale begroting 2002). Dit is een niet onbelangrijk aandeel.

Voor het aandeel van de sectoren Gelijke Kansen, Infrastructuur, Sociaal Akkoord en Welzijn, en Gezondheid binnen de begroting voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verwijst de minister naar Bijlage 1 Begroting 2002 schematisch per sector.

De evolutie van de begroting 2001-2002 voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen wordt weerge-

geven aan de hand van twee tabellen (zie Bijlage 1 Evolutie van de begroting 2001-2002). Beide tabellen vermelden zowel de middelen in de aangepaste begroting 2001 als in het ontwerp van initiële begroting 2002. Eén tabel vermeldt de cijfers in 1000 euro, de andere in miljoen Belgische frank. Uit de tabellen blijkt duidelijk dat de middelen voor een aantal programma's sterk zijn gestegen, terwijl voor een aantal andere programma's beduidend minder middelen worden uitgetrokken.

In de evolutie van de begroting 2001-2002 vindt men drie grote lijnen terug. Ten eerste is er een belangrijke verschuiving van kredieten naar aanleiding van de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit. Ten tweede is er een stijging van de middelen voor constant beleid. Ten derde zijn er de middelen voor nieuw beleid en heroverwegingen.

- *Belangrijke verschuiving van kredieten naar aanleiding van de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit*

Door de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit nemen de middelen op het provisioneel krediet (progr. 40.3) sterk af en nemen die van sommige programma's sterk toe. De uitvoering van het akkoord is over verschillende jaren gespreid. In de begroting 2001 was in een provisioneel krediet voorzien (progr. 40.3) dat de middelen bevatte voor de uitvoering van het akkoord in 2001. Intussen zijn de loonharmonisatie, de regularisatie van de IBF-statuten (het interdepartementeel begrotingsfonds) en de DAC-statuten (derde arbeidscircuit), de carensdag en de arbeidsduurvermindering voor zware beroepen gerealiseerd. De middelen voor de uitvoering van het akkoord vindt men terug op verschillende programma's. Zo is er een zeer sterke toename van de begroting voor gezinsaanlegenheden, vooral met betrekking tot de thuiszorg en de kinderopvang. Deze stijging heeft hoofdzakelijk te maken met de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit.

Van het provisioneel krediet 2001 voor de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit blijven nog een aantal middelen over. Het gaat om kredieten die nog in functionele regelgeving moeten worden vertaald, bijvoorbeeld de maatregel voor omkadering, management, jobcreatie en vorming. De CAO's hierover zijn intussen afgesloten, maar moeten nog in de regelgeving worden vertaald. Daarnaast zijn er ook nieuwe middelen voor de uitvoering van het Vlaams Inter-

1 Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (Parl. St. VI. P. 2001-2002, nr. 15/8).

sectoraal Akkoord Social Profit in 2002. Het gaat om 38.232 duizend euro (1542 miljoen frank).

Van het provisioneel krediet van 160.250 duizend euro (6.464,5 miljoen frank) dat in de begroting 2001 werd ingeschreven (progr. 40.3), wordt 152.820 duizend euro (6165 miljoen frank) overgeheveld naar de begroting 2002. Men vindt deze middelen terug op de betreffende programma's (zie Bijlage 1 Sociaal Akkoord).

– *Stijging van de middelen voor constant beleid*

Een tweede rode draad doorheen de begroting 2002 is de stijging van de middelen voor constant beleid. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de bijkomende middelen voor het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit, de inwerkingtreding van de zorgverzekering, het herstel van de saldi en de indexering.

Wat de zorgverzekering betreft, werd tot vorig jaar voor het Zorgfonds ongeveer 100 miljoen euro (4 miljard frank) ingeschreven waarvan ongeveer 89 miljoen euro (3,6 miljard frank) gereserveerd werd in het reservefonds. In 2002 wordt opnieuw ongeveer 100 miljoen euro (4 miljard frank) ingeschreven waarvan ongeveer 64 miljoen euro (2,6 miljard frank) gereserveerd wordt. Ongeveer 34 miljoen euro (1,4 miljard frank) van de dotatie wordt aangewend voor de uitbetaling van de tenlastenemingen in 2002.

Naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2001 moesten de VOI's (Vlaamse openbare instellingen) en DAB's (Diensten autonoom beheer) hun onbelaste saldi terugstorten naar de algemene begroting (zie verslag bespreking begrotingsaanpassing *Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 19-A/3-I*). De minister geeft ter verduidelijking een voorbeeld. Men kan in 2001 een bedrag van 100 miljoen frank uittrekken om gedurende twaalf maanden de lonen uit te betalen voor een nieuw initiatief in de bijzondere jeugdzorg. Men kan echter ten vroegste drie kwartalen na de goedkeuring van het initiatief starten met de uitbetaling van de lonen, aangezien eerst een aantal besluiten moeten worden genomen, erkenningen moeten worden toegekend, en aanwervingen gedaan. Dit betekent dat 9/12 van de voorziene middelen niet kan worden uitgegeven in 2001. Om deze reden worden de fondsen bij de begrotingsaanpassing afgeroomd. Aangezien men de middelen het jaar nadien wel nodig heeft, worden de saldi het volgende jaar opnieuw hersteld. Dit verklaart de sterke stijging van de middelen voor constant beleid in de begroting 2002. Met deze middelen kan geen nieuw beleid worden gevoerd,

ze dienen voor de uitvoering van de engagementen die in het verleden werden vastgelegd. Het herstel van saldi vindt men terug bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH), het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand en Kind en Gezin. Voor het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) is de situatie enigszins anders (zie verder Nieuwe middelen en heroverwegingen).

– *Nieuwe middelen en heroverwegingen*

Een derde rode draad doorheen de begroting zijn de nieuwe middelen en heroverwegingen. Deze middelen zijn enerzijds het gevolg van de vrijgekomen beleidsruimte die aan het bevoegdheidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen wordt toegewezen, en anderzijds van heroverwegingen.

De belangrijkste heroverweging is die binnen het VIPA. Bij het VIPA worden zowel de betalings- als de beleidskredieten met 32.226 miljoen euro (1,3 miljard frank) verminderd, dit uitsluitend ten laste van de investeringen in de ziekenhuizen. De vermindering van de betalingskredieten met 32.226 miljoen euro (1,3 miljard frank) stelt voor 2002 geen enkel probleem, aangezien het VIPA over voldoende middelen beschikt om alle in het verleden aangegane engagementen uit te betalen. Indien het bedrag van 32.226 miljoen euro (1,3 miljard frank) niet zou worden afgehouden in de initiële begroting 2002, zou dit bij de begrotingsaanpassing 2002 dienen te gebeuren.

Naast de betalingskredieten worden ook de beleidskredieten met 32.226 miljoen euro (1,3 miljard frank) verminderd. Voor de beleidskredieten is de situatie anders dan voor de betalingskredieten. Beleidskredieten betreffen immers engagementen voor de toekomst. Een eerste vaststelling is dat er in de ziekenhuissector een tijdsverschil is van vier tot vijf jaar tussen de beslissing om een bepaalde investering te doen, en de eerste rekeningen die moeten worden betaald. Een tweede belangrijke vaststelling is de enorme ontsparing van het infrastructuurbudget in de ziekenhuissector ten gevolge van het beleid van de federale overheid dat gericht is op schaalvergroting. Steeds meer moeten ziekenhuizen fusioneren en mogen ze bepaalde diensten slechts op één campus aanbieden, waardoor ze zelf gedwongen zijn om op één campus samen te smelten. Voor de federale overheid betekenen dergelijke schaalvergrotingen enorme besparingen, maar voor de Vlaamse overheid is het ondoenbaar om de infrastructuur van dergelijke

grootschalige ziekenhuizen te blijven subsidiëren. Indien voor alle dossiers die nu reeds gepland zijn, een erkenning en subsidie moet worden toegekend, dan zijn de middelen die voorzien zijn om jaarlijks 86,762 miljoen euro (3,5 miljard frank) te investeren, reeds opgebruikt tot in 2012. Dit betekent dat er tot 2012 geen nieuwe engagements kunnen worden aangaan.

Om deze reden wil de Vlaamse regering de VIPA-investeringen voor de ziekenhuizen eens grondig bekijken. Om dit mogelijk te maken wordt de VIPA-subsidiëring op dit ogenblik op een laag pitje gezet. De Vlaamse regering zal met de federale overheid een gesprek aangaan over hoe zij de evolutie ziet. Het zou goed zijn indien men nu reeds een planning voor de ziekenhuisinfrastructuur voor de volgende tien, vijftien jaar zou kunnen opstellen. Het is wel niet de bedoeling dat intussen de volledige VIPA-subsidiëring voor de ziekenhuizen wordt stilgelegd. Een aantal ziekenhuizen hebben immers al heel wat werk verricht om een subsidie te verkrijgen door het opstellen van zorgstrategische en financieel-technische plannen.

De Vlaamse regering ziet een oplossing voor het probleem indien kan worden afgeweken van artikel 2, 8° en artikel 11§ 1 van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden. Volgens de huidige VIPA-reglementering moet een subsidiebelofte aan een ziekenhuis het jaar zelf volledig worden ingeschreven. Indien een ziekenhuis een subsidiebelofte zou krijgen van 86,762 miljoen euro (3,5 miljard frank), dan betekent dit volgens de huidige reglementering dat dit jaar geen enkel ander engagement kan worden aangegaan omdat het subsidiebedrag is opgebruikt. Dit is niet logisch, aangezien de eerste rekeningen voor het ziekenhuis in Kortrijk pas in 2005 zullen moeten worden uitbetaald. Het zou logischer zijn indien investeringen van meer dan 15 miljoen euro (600 miljoen frank) in vier schijven kunnen worden ingeschreven. Deze wijziging van de bestaande regelgeving wordt voorgesteld in artikel 46 van het Programmadecreet. Het Rekenhof heeft hierover evenwel reeds scherpe kritiek geuit (zie ook verslag Programmadecreet *Parl. St.* VI. Parl. 2001-2002, nr. 865-19).

De nieuwe middelen voor de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen bedragen 52.305 duizend euro (2,1 miljard frank) (zie Bijlage 1 Nieuwe middelen en heroverwegingen). In totaal kunnen voor 60.973 duizend euro (2,4 miljard frank) nieuwe initiatieven worden genomen. De tabel Nieuw beleid (zie Bijlage 1) geeft een overzicht van de verdeling van de middelen voor nieuw

beleid. Meer duidelijkheid omtrent het nieuwe beleid biedt ook de beleidsbrief (zie verder).

1.2 Beleidsbrief

De minister stelt dat de beleidsbrief duidelijk maakt waaruit het nieuwe beleid bestaat, en wat de klemtonen zijn in de begroting 2002. In de beleidsbrief kan men zes acties en zeven processen terugvinden. Ze worden achtereenvolgens door de minister toegelicht.

– Acties

1) Wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector

Een eerste actie betreft het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector. Deze commissie heeft in het verleden reeds zeer vaak op deze problematiek gewezen. Het is echter de eerste maal sinds het tienjarig bestaan van het VFSIPH dat in één jaar ongeveer 19,831 miljoen euro (800 miljoen frank) extra beleidsruimte wordt toegekend. Met het VFSIPH werd afgesproken dat deze middelen ook daadwerkelijk moeten worden aangewend om de wachtlijsten weg te werken.

Met de voorzitter van de raad van bestuur van het VFSIPH werd afgesproken dat nu nog niet wordt beslist hoeveel middelen aan de verschillende types van zorg (persoonlijke-assistentiebudget, residentiële voorzieningen, ambulante zorg) zullen worden toegekend. In het verleden is een dergelijke aanbodgestuurde werkwijze immers nooit een garantie geweest dat voor de meest dringende problemen een oplossing wordt gezocht. Op dit ogenblik weet men nog niet welke instrumenten zullen nodig zijn om de wachtlijsten weg te werken. Vandaar dat 19,831 miljoen euro (800 miljoen frank) op één provisioneel krediet wordt ingeschreven, en pas tegen januari zal worden verdeeld. Bij de begrotingsaanpassing zal duidelijk blijken hoe de middelen zijn verdeeld.

Het Bureau van het VFSIPH, de administratie en het kabinet hebben een task force opgericht. Er zal worden gepoogd tegen januari een duidelijk zicht te krijgen over hoe men de concrete zorgvragen kan managen. Eerst moet er een oplossing worden aangereikt aan de mensen die al het langst op de wachtlijsten staan. De raad van bestuur van het VFSIPH heeft deze werkwijze unaniem goedgekeurd. De eerste vergadering van de task force heeft reeds plaats gevonden. De sfeer is zeer constructief. Het is de bedoeling om de provinciale

wachtlijstwerking van zeer nabij te betrekken en tot zeer concrete acties per provincie te komen.

Voor de meest urgente gevallen zullen per persoon de noden worden bekeken. Met de voorzieningen zal worden afgesproken wie welke persoon onder welke voorwaarden kan helpen. Er bestaan een aantal mogelijkheden om op korte termijn tot een aantal oplossingen te komen, dit in combinatie met investeringen op lange termijn. Vaak is het probleem dat er voor de meest schrijnende gevallen geen aangepaste nursingcapaciteit is, of dat men soms nursingcapaciteit gebruikt voor mensen die het niet echt nodig hebben. Een eerste onderzoek van de meest urgente zorgvragen leert dat heel wat mensen nood hebben aan begeleid of beschermd wonen. Vaak gaat het om personen die nog thuis wonen, maar waarvan ouders of familie te oud worden om de zorg nog langer op zich te nemen. Woonvormen als begeleid of beschermd wonen kunnen op vrij korte termijn worden aangeboden, mits een soepele infrastructuursubsidie binnen het VFSIPH.

Ook de voorzieningen zijn bereid mee naar een oplossing te zoeken voor moeilijke zorgvragen, bijvoorbeeld door leefgroepen die op dit ogenblik binnen de voorziening aanwezig zijn in vormen van beschermd wonen onder te brengen. De volgende vier maanden moeten de vragen die op dit vlak bestaan, worden gedetecteerd. De leefgroepen die hierdoor vrijkomen, kunnen in aanmerking komen om urgente zorgvragers te helpen, eventueel mits upgrading naar nursingcapaciteit of met een betere omkadering.

Voor een aantal urgente zorgvragers zal men niettemin geen oplossing vinden omdat er onvoldoende plaatsen in residentiële voorzieningen zijn. Dankzij het PGB (persoonsgebonden budget) kan men deze mensen toch een perspectief aanbieden. Men kan hen een plaats op een bepaalde datum in een bepaalde voorziening beloven en hen intussen via een PGB reeds in staat stellen zorg in te kopen bij die voorziening.

Het bedrag van 19,831 miljoen euro (800 miljoen frank) moet worden aangewend om de meest urgente zorgvragen weg te werken. Dit betekent dat er minder mensen zullen worden geholpen dan wanneer men een oplossing zou zoeken voor de gemakkelijke en meestal ook goedkope zorgvragen. Er zullen dus minder mensen worden geholpen maar wel eindelijk die mensen die echt dringend hulp nodig hebben.

2) Werken met jongeren in probleemsituaties

Voor het werken met jongeren in probleemsituaties wordt 5,972 miljoen euro (240 miljoen frank) extra ingeschreven. In de tabel Nieuw Beleid (Bijlage 1) wordt naast 'jongeren in probleemsituaties' slechts 150 miljoen frank wordt vermeld. Daaraan moeten 2,253 miljoen euro (91 miljoen frank) personeelsmiddelen vermeld bij 'GI onderwijs en vorming' en 'BJB personeelsplan buitendiensten' worden toegevoegd.

Met deze 5,972 miljoen euro (240 miljoen frank) wil men vooral voor de moeilijkste jongeren een oplossing zoeken. Men wil hierbij twee wegen bewandelen. Ten eerste zal in de gemeenschapsinstellingen in de nodige omkadering worden voorzien om van de half gesloten plaatsen gesloten plaatsen te maken. Op deze wijze neemt de capaciteit voor de moeilijkste jongeren toe. Dit moet gebeuren in nauwe samenspraak met de jeugdrechters. Er moet ook duidelijkheid komen over welke jongeren hiervan gebruik zullen maken.

Ten tweede moet men zorgen voor een uitstroom uit de gemeenschapsinstelling en, zodat daar ruimte vrijkomt. Uitstroom mag wel niet betekenen dat de jongeren de samenleving worden ingestuurd. Uitstroom betekent wel dat jongeren vanuit de voorzieningen voor categorie 1-bis op basis van een actieplan worden begeleid om een nieuwe kans in de samenleving te krijgen. Het is de bedoeling te komen tot een convenantsysteem, waarbij de middelen worden toegekend aan de voorzieningen die een convenant met de gemeenschapsinstellingen sluiten en bereid zijn jongeren uit die voorzieningen tegen 2002 op te nemen. Nu stelt men soms vast dat sommige voorzieningen van categorie 1-bis met omkadering voor die moeilijke jongeren geen jongeren uit Mol willen opnemen, terwijl in andere voorzieningen 75 percent van de jongeren uit Mol komen. Op korte termijn zal hierover het gesprek met de sector worden geopend. Het is de bedoeling dat dit tegen begin 2002 tot resultaten leidt.

3) Beleidsplan kinderopvang

Voor de uitvoering van het beleidsplan kinderopvang wordt of 9,915 miljoen euro (400 miljoen frank) extra ingeschreven. De tabel Nieuw Beleid (Bijlage 1) vermeldt 8,925 miljoen euro (360 miljoen frank) omdat 991.574 euro (40 miljoen frank) wordt afgestaan aan minister Landuyt, dit in het kader van een akkoord over buitenschoolse kinderopvang en Weerwerk gesco's.

Voor de buitenschoolse kinderopvang zijn de middelen van het FCUD (Fonds Collectieve Uitrusting en Diensten) en de Weerwerk-middelen opgedroogd. Kind en Gezin zal wél middelen uittrekken. Daarbovenop komt de 991.574 euro (40 miljoen frank) die aan minister Landuyt wordt afgestaan. Met deze middelen zullen volgend jaar 1000 extra plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang worden gecreëerd. Er zal ook een extra beleidsplan buitenschoolse kinderopvang aan het parlement worden voorgelegd. Op dit ogenblik wordt dat beleidsplan samen met de departementen Onderwijs, Jeugd, Sport en Cultuur, en Tewerkstelling en Arbeid voorbereid. Dit is nodig aangezien in de buitenschoolse kinderopvang zoals die op dit ogenblik wordt georganiseerd, de IBO's (initiatieven buitenschoolse opvang) slechts instaan voor een klein 5 percent van het gebruik van de buitenschoolse opvang door lagere schoolkinderen.

Het is positief dat de voltallige Vlaamse regering de nieuwe visie op de buitenschoolse kinderopvang onderschrijft. Vanuit het kader van de verhoudingen tussen werkgevers en werknemers was dit in het verleden niet altijd eenvoudig.

De uitdagingen op het vlak van de kinderopvang zijn enorm : een statuut voor onthaalouders, nood aan bijkomende plaatsen om witte vlekken in de programmatie op te vullen, flexibele opvang. Bij de bespreking van de begroting van Kind en Gezin zal hier meer in detail op worden ingegaan (zie verder Kind en Gezin).

4) Inburgering

Voor inburgering wordt 7,436 miljoen euro (300 miljoen frank) extra uitgetrokken, waarvan 1,983 miljoen euro (80 miljoen frank) voor Nederlands tweede taal, 2,478 miljoen euro (100 miljoen frank) voor nieuwe onthaaltrajecten en 2,974 miljoen euro (120 miljoen frank) voor toeleiding tot tewerkstelling.

Inburgering is een centrale doelstelling in het Vlaamse regeerakkoord. Op 30 november 2001 neemt de Vlaamse regering een beslissing over een voorontwerp van decreet. Indien het decreet kan worden uitgevoerd binnen de contouren zoals afgesproken tussen Onderwijs, Werkgelegenheid, provincies en gemeenten, dan moet met dit budget aan de helft van de nieuwkomers een inburgeringstraject kunnen worden aangeboden.

5) Preventieve gezondheidszorg

Binnen de preventieve gezondheidszorg zijn er twee aandachtspunten. Ten eerste is er de verdere uitvoering van de borstkankerscreening. Deze moet absoluut worden voortgezet. Uit de gegevens van 1999 blijkt immers dat borstkanker de belangrijkste doodsoorzaak bij vrouwen is. Voor borstkankerscreening wordt 2,156 miljoen euro (87 miljoen frank) uitgetrokken. Daarnaast gaan er ook nog middelen van de Logo's en van het federale niveau naar de borstkankerscreening.

Ten tweede wordt voor de vaccinatie tegen meningitis C 3,718 miljoen euro (150 miljoen frank) vrijgemaakt. Hiermee wordt vrij accuraat ingespeeld op een dreigende tendens tot epidemie. In de geschiedenis van de preventieve gezondheidszorg werd nooit zo snel ingespeeld op een concrete situatie. Er wordt nu reeds gestart met een vaccinatiecampagne voor 1-jarigen. Intussen heeft men ook bereikt dat het federale niveau een tweejarig onderzoek heeft ingetrokken, en de vrijgekomen middelen aan de vaccinatiecampagne wil besteden. Het federale niveau zal 2 frank tegenover elke frank stellen die door het Vlaamse niveau aan vaccinatie wordt uitgegeven. Hierdoor zal op een termijn van drie tot vier jaar aan alle 0- tot 18-jarigen een gratis vaccin kunnen worden aangeboden.

Als de middelen voor borstkankerscreening niet terug te vinden zijn op de tabel Nieuw Beleid (Bijlage 1), is dat omdat het gaat om middelen voor constant beleid die ook vorig jaar reeds werden ingeschreven, maar niet volledig zijn uitgegeven.

6) Zorgverzekering

Vanaf 1 januari 2002 starten de tenlastenemingen in het kader van de zorgverzekering. De mogelijke problemen bij de uitvoering van de zorgverzekering zullen nog het hele jaar 2002 aan bod kunnen komen in de commissie. Er moet daar nu niet in detail op worden ingegaan. De eerste klacht over de zorgverzekering is trouwens reeds bij de ombudsman toegekomen. Het gaat om een tenlasteneming die niet wordt aanvaard.

– Processen

De middelen die betrekking hebben op de processen vindt men niet terug in de tabel Nieuw beleid (Bijlage 1). De processen zijn wel zeer belangrijk voor het beleid in 2002.

1) Integrale jeugdhulpverlening

In het kader van de integrale jeugdhulpverlening zijn de regionale projectleiders en de centrale staf-medewerkers van de ondersteuningsstructuur aangeworven. Ook de pilootprojecten zijn aangeduid. Er is een eerste duidelijk zicht op welke experimentele projecten in de verschillende regio's zullen plaatsvinden. Het parlement heeft een moeilijke procedure bepaald. Zo moet men bottum-up en met pilootregio's werken. Het is wel belangrijk dat het niet enkel bij experimenten blijft. Er moeten ook structurele veranderingen tot stand komen. Vandaar dat het hier niet om projecten gaat, maar wel om processen. 2002 zal een cruciaal jaar zijn voor de integrale jeugdhulpverlening.

2) Nieuw decreet ouderenzorg

Op dit ogenblik wordt door vertegenwoordigers van de voorzieningen en van verschillende bevolkingsgroepen, ook van de migrantensector, zeer hard gewerkt rond een aantal thema's die in het nieuwe decreet ouderenzorg aan bod zouden moeten komen. In januari 2002 zullen alle aanbevelingen aan het kabinet worden bezorgd. Zeer kort daarna zullen keuzes worden gemaakt over wat al dan niet in het decreet zal worden opgenomen. Vervolgens krijgen de koepels nog een maand tijd om te reageren. In die periode wil de minister ook opnieuw een gedachtewisseling houden in het parlement. Vervolgens wordt het ontwerp van decreet geschreven. Het is de bedoeling dat het nieuwe decreet ouderenzorg op 1 januari 2003 van kracht wordt. Een decretale basis is trouwens ook een vereiste om de middelen van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit binnen de sector te kunnen verdelen.

3) Preventiedecreet

In Vlaanderen is het preventief gezondheidsbeleid nog steeds niet decretaal verankerd. Totnogtoe is het beleid enkel op besluiten gebaseerd. Dit leidt onder meer tot rechtsonzekerheid. De administratie en het kabinet hebben hard gewerkt om tot een ontwerp van decreet te komen. Er heeft een eerste overleg met het werkveld plaatsgevonden. De gegevens worden nu verwerkt. Bedoeling is dat het ontwerp van decreet nog voor de zomer in het parlement kan worden behandeld.

4) Integratie van de kwaliteitsdecreten

De integratie van het kwaliteitsdecreet voor de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in één kwaliteitsdecreet is een zeer belangrijke doelstelling.

Het bestaan van twee kwaliteitsdecreten is immers volkomen onlogisch. De integratie van beide decreten is echter niet gemakkelijk, aangezien beide sectoren gekenmerkt worden door een heel verschillende cultuur en dynamiek en ook met heel verschillende methodieken werken. Na lange onderhandelingen werd er een oplossing gevonden. Het geïntegreerd kwaliteitsdecreet zal binnenkort worden gerealiseerd.

Er wordt 247.893 euro (10 miljoen frank) extra ingeschreven om gestalte te geven aan een Vlaams instituut voor kwaliteitszorg. Naast deze 247.893 euro (10 miljoen frank) worden ook de middelen geïntegreerd die momenteel aan de koepels worden toegekend voor de begeleiding van het kwaliteitsdecreet. Bedoeling is dat een gezamenlijke VZW de kwaliteitszorg in de sectoren Welzijn en Gezondheid in Vlaanderen uitwerkt.

5) Ombouw van de OCMW's tot sociale huizen

Een van de opmerkelijkste passages in het Vlaamse regeerakkoord betreft de ombouw van de OCMW's tot sociale huizen. Ook dit zal in 2002 een belangrijk proces zijn. De Vlaamse regering heeft reeds een eerste beslissing genomen in verband met de hervorming van het Gemeentefonds. Het samenvoegen van het Gemeentefonds, het Sociaal Impulsfonds en het Investeringsfonds en een akkoord over een minimale voorafname voor de OCMW's van 8 percent per gemeente moet een decretale basis krijgen in een decreet lokaal sociaal beleid. In dit decreet zullen ook de verhoudingen tussen de gemeenten en OCMW's inzake sociale huisvesting worden vastgelegd, evenals de minimale voorwaarden voor een sociale woning. Het zal ook de samenwerkingsverbanden tussen de OCMW's en de welzijnssector gestalte geven, onder meer met betrekking tot de OCMW-wetgeving voor de ziekenhuizen. Ook dit proces zou tegen 2003 moeten zijn afgerond. Op 1 januari 2003 verdwijnt immers het Sociaal Impulsfonds en komt er een einde aan de huidige verdeling van het Gemeentefonds.

6) Armoedebestrijding

Armoedebestrijding is een prioriteit. Dit is een bij uitstek inclusieve bevoegdheid. Groot nadeel van een inclusieve bevoegdheid is dat de middelen niet alleen worden vermeld op de begroting van de coördinerende minister, in casu de begroting voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen, maar ook op de begroting voor Huisvesting, Cultuur, enzovoort. De coördinerende minister is wel bevoegd om het armoedebestrijding in Vlaanderen te structure-

ren. Er moet onder meer duidelijkheid ontstaan ten opzichte van de verenigingen waar armen het woord voeren, en over het wetenschappelijk onderzoek. Ook overleg is heel belangrijk. De Vlaamse regering heeft op 19 oktober een voorontwerp van armoededecreet goedgekeurd. Het is voor advies aan de Raad van State bezorgd. Het zal in de loop van 2002 in het parlement worden behandeld.

7) Forensisch welzijnswerk

Voor het forensisch welzijnswerk worden nieuwe middelen ingeschreven. Bij de administratie werd een aparte cel opgericht voor de uitvoering van het plan justitieel welzijnswerk. Met de provincie Antwerpen werd als pilootregio van start gegaan. Antwerpen werd als pilootregio gekozen omdat er een combinatie bestaat van voorlopige hechtenis en internering. De middelen voor 2002 zullen waarschijnlijk worden gebruikt voor een uitbreiding naar West-Vlaanderen (Brugge), omdat daar een grote populatie is. Dit proces is in de tweede helft van 2001 op het terrein opgestart. De eerste gevangeniskrant is verschenen. Er vonden ook concrete onderhandelingen met de betrokken Antwerpse gevangenissen plaats om ambtenaren van het departement Welzijn te positioneren en taakafspraken te maken.

Het is heel moeilijk om middelen te krijgen voor justitieel welzijnswerk. Gevangenen kunnen immers niet stemmen of staken. Het is echter heel belangrijk dat Vlaanderen de persoonsgebonden materie in de gevangenissen opneemt. De volgende jaren zullen na Antwerpen en West-Vlaanderen ook de andere provincies volgen. Vlaanderen zal dan eindelijk tegemoet komen aan de aanbevelingen van de Raad van Europa.

II. ALGEMENE BESPREKING

– Stijging begroting

Mevrouw Marijke Dillen juicht de toename van de begroting voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen met 7,26 percent toe. Een aantal belangrijke programma's krijgen meer kredieten toebedeeld. Positief is ook dat heel wat middelen ingezet worden voor nieuw beleid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt 60.973 duizend euro (2.460 miljoen frank) voor nieuw beleid een behoorlijk bedrag en prijst de minister om haar onderhandelingen daarover binnen de Vlaamse regering.

Volgens mevrouw Sonja Becq moet de groei gerelativeerd worden, aangezien de VIA-middelen er ook in vervat zijn. Minister Mieke Vogels repliceert dat VIA-middelen ook nieuw beleid zijn. Het doet geen afbreuk aan de groei van 7,26 percent. In 2001 waren de VIA-middelen op een centrale post ondergebracht, voor 2002 worden ze overgeheveld naar de afzonderlijke programma's. De verhoging van de middelen voor nieuw beleid komt hier bovenop. Mevrouw Sonja Becq blijft bij haar mening dat de groei en het nieuwe beleid gerelativeerd moeten worden.

Ook de kredieten voor constant beleid nemen toe, stelt mevrouw Sonja Becq vast, maar de bezorgdheid om een tekort aan werkingsmiddelen op het terrein (bv. energiekosten) blijft bestaan, ook door de intensifiëring van de dienstverlening zoals dit bv. het geval is in de bijzondere jeugdzorg. Ook de verhoging van de werkdruk door het VIA moet in het oog gehouden worden. Spreker wil hiermee onderstrepen dat het constant beleid stevig in stand gehouden moet worden.

– Besteding van de middelen – Prioriteiten

Verschillende leden prijzen de minister om de originele en duidelijke presentatie van zes acties en zeven processen (zie toelichting) en de bijhorende slides (zie bijlage 1).

Anderzijds zijn de Toelichtingen bij de middelen- en algemene uitgavenbegroting (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nrs. 13/1-A,1-B,1-C*) heel wat minder duidelijk, vindt mevrouw Marijke Dillen. De formulering is soms vaag en de verdeling van de middelen wordt niet concreet ingevuld. Vaak worden een aantal ambitieuze doelstellingen aangekondigd, zonder dat daarbij duidelijkheid gegeven wordt over de concrete realisatie. Ook worden soms verschillende keuzemogelijkheden opgesomd, zonder dat daarbij prioriteiten worden gelegd. Los daarvan vraagt het lid zich af of de voorgestelde mogelijkheden de beschikbare middelen overschrijden; in dat geval is het zeker aangewezen prioriteiten te leggen. Ook in het licht van de minder rooskleurige algemene financiële vooruitzichten is dit aangewezen.

Volgens mevrouw Marijke Dillen getuigt de begroting nog steeds van een gebrek aan coördinatie. Een opmerking die ook gemaakt kan worden aan het adres van andere departementen. De beleidsbrief is wel duidelijk per thema opgesteld, maar in de begroting, die nochtans het ultieme document is dat de middelen verdeelt, is daar weinig van te merken. De middelen voor specifieke doelstellin-

gen zijn versnipperd over de programma's heen. Daarom wil het lid opnieuw haar vraag herhalen om de begroting per thema te coördineren. Spreker meent met die vraag niet alleen te staan. Coördinatie zou tot meer efficiëntie en kwaliteit leiden.

Volgens mevrouw Marijke Dillen mist in het algemeen een duidelijke visie van waaruit de minister vertrekt. Er worden geen grote prioriteiten vooropgesteld voor 2002. De minister geeft geen antwoord op de fundamentele uitdagingen in deze maatschappij. Het lid denkt bv. aan een gezinsbeleid.

Mevrouw Marijke Dillen hoopt dat de minister erin zal slagen de aangekondigde ontwerpen van decreet bij het parlement in te dienen, maar betreurt dat er geen vereenvoudiging van de regelgeving aangekondigd wordt. Kan de minister haar plannen op dat vlak kenbaar maken? De welzijnssector bij uitstek kent een zeer onoverzichtelijke regelgeving.

Volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel geeft de presentatie door de minister aan dat regeren niet alleen het uitvoeren van beslissingen is, maar ook het in gang zetten en opvolgen van processen. Het is goed op die manier na te denken over het beleid. Het lid wenst evenwel zelf nog een aantal acties en processen toe te voegen (zie verder).

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat de Beleidsbrief goed aangeeft hoe de aanbevelingen van het Vlaams Parlement in het beleid ingeschreven werden. Dit is niet in alle beleidsbrieven het geval. Misschien had de integratie tussen Welzijn en Gezondheid meer tot uiting kunnen komen in de Beleidsbrief. Het is een blijvende bekommernis van het lid. Dit wordt deels goedge maakt door het hoofdstuk 3. Kwaliteitszorg, omdat de aangekondigde integratie van de twee kwaliteitsdecreten een stap in die richting is. Naar aanleiding van dit hoofdstuk wenst het lid te melden dat de democratische partijen een voorstel van decreet inzake de gebruikersrechten ingediend hebben. Samen met het nieuwe kwaliteitsdecreet zal dit een mooi evenwicht creëren.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wenst een aantal bijkomende acties en processen voor te stellen. Een eerste actie zou volgens het lid het verhogen van de participatie van allochtonen of het minderhedenbeleid in het algemeen kunnen zijn. Een tweede actie wordt in de Beleidsbrief aangehaald, nl. de thuisloosheid in het algemeen. Volgens spreker is een acceleratie op dat vlak mogelijk. Als bijkomend proces stelt het lid de solidariteit tussen

mannen en vrouwen en de combinatie tussen gezin en arbeid voor. Dit proces heeft nog heel veel aandacht, zeker vanuit het perspectief van welzijn en gezondheid. Door de moeilijke combinatie wordt heel wat onwelzijn gecreëerd.

Verder heeft het lid één concrete publiekscampagne voor 2002 teruggevonden in de beleidsbrief, nl. die rond het shaken infant syndrome. Welke andere zijn er nog te verwachten?

Volgens de heer Jan Roegiers geeft de presentatie duidelijk aan wat men op korte, middellange en lange termijn mag verwachten. Als belangrijke items voor de welzijnssector onthoudt het lid het wegwerken van de wachtlijsten voor de gehandicaptenvoorzieningen en het PAB, extra plaatsen in de kinderopvang en inspanningen voor jongeren in probleemsituaties. Een andere belangrijke aankondiging betreft volgens het lid het binnenkort te verwachten inburgeringsdecreet. Volgens spreker komt de timing goed uit, aangezien in de Senaat het debat over het gemeentelijk stemrecht voor allochtonen is gestart. Het één kan niet zonder het ander gezien worden. Wat de zorgverzekering betreft, zullen nog heel wat problemen weggewerkt moeten worden. De minister mag van VU&ID op constructieve medewerking rekenen. Een ander opgenoemd item, nl. de verwezenlijking van het sociaal huis op lokaal vlak, is voor VU&ID altijd belangrijk geweest. Het is de kapstok voor het gemeentelijk beleid. Positief aan het gezondheidsbeleid is het vaccinatieprogramma en de borstkankerscreening. Anderzijds heeft het lid wel problemen met het preventieve gezondheidsbeleid in het algemeen. Het aantal aidsgevallen is dit jaar lang niet meer zo hoog geweest, het rook- en drinkgedrag van jongeren neemt grotere proporties aan, en ook het druggebruik blijft problematisch. Het lid mist daarbij een constant beleid van terugkerende acties.

Ook volgens mevrouw Sonja Becq maakt de presentatie de prioriteiten duidelijk, zonder afbreuk te doen aan de opbouw van de (vroegere) beleidsbrieven. De acties ziet het lid als de thema's waarvoor extra geld voorzien wordt, en niet zozeer als acties die nog gestart moeten worden. De processen ziet het lid als de thema's die al langer sudderen, maar waarvoor nu een regelgevend initiatief genomen zal worden. De CD&V ervaart de opgenoemde acties en processen als positief: bijkomende plaatsen in de kinderopvang, het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector, het verderwerken aan het proces in de bijzondere jeugdzorg, het uitbreiden van de subsidiëring binnen het VIPA naar bijkomende sectoren... Ander-

zijds is het oordeel toch niet eenduidig positief. Door de enveloppefinanciering zal de druk op sommige kinderdagverblijven mogelijks zeer groot worden. Het is niet duidelijk hoe concreet werk gemaakt wordt van het statuut van de onthaalouders. Voor de gehandicaptensector wordt geen uitsluitel gegeven over het op lange termijn vastleggen van VIPA-investeringen voor bijkomende residentiële capaciteit. In de bijzondere jeugdzorg leeft de vrees van private initiatieven dat zij de gevraagde engagementen niet zullen kunnen nakomen, en de vrees dat de laagdrempeligheid voor niet-delinquente jongeren in het gedrang zou komen door de druk van bovenuit om delinquente jongeren op te nemen. Voor armoede zijn weinig middelen voorzien ; de problemen worden doorgeschoven naar de organisaties.

Deze begroting is de uitvoering of soms de herhaling van vroegere beloften, meent mevrouw Sonja Becq. Sommige beloften had de CD&V liever sneller uitgevoerd gezien. De PEP- en PIP-oefening (personeelsimplementatieplannen en personeels-evaluatieplannen) hebben nu blijkbaar toch vruchten afgeworpen. De adoptiewetgeving zal worden aangepast, de problematiek van de delinquente jongeren zal aangepakt worden, de realisatie van het sociaal huis, de gegarandeerde betoelaging van de OCMW's.

Campagnes en experimenten wil mevrouw Sonja Becq samen vermelden. Ook nu weer hebben verschillende sectoren hun eigen experiment of campagne. In de ouderenzorg zijn er bv. de demonstratieprojecten. Er wordt echter vaak geen lange termijnplanning naast geplaatst. Worden de experimenten nadien structureel uitgebouwd ? Voor de expertisecentra dementie die vroeger als experiment opgezet werden, had de minister van meetaf aan gezegd dat ze structureel verankerd zouden worden.

Wat de informatiecampagnes betreft vraagt mevrouw Sonja Becq de budgetten per sector te geven. Enerzijds is er een afzonderlijk budget voor campagnevoering, anderzijds merkt men dat sommige campagnes aangerekend worden op het budget van de desbetreffende sector. Tevergeefs heeft het lid geprobeerd via schriftelijke vragen te weten te komen wat besteed wordt, voor welke campagne, op welk programma.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking over de 4.958 duizend euro (200 miljoen frank) op de tabel Nieuw Beleid (Bijlage 1) voor het thuiszorgbeleid. De spreker stelt tijdens de toelichting van

de minister niets te hebben vernomen over het thuiszorgbeleid.

Verder wil mevrouw Sonja Becq weten welke ruimte de minister nog aan het vrije initiatief wil geven in de verschillende sectoren. Is er nog ruimte om de sector van onderuit te laten experimenteren ? Het lid vindt dit niet terug in de begroting. De vraag past ook in de visie op het lokaal sociaal beleid. Kunnen de dienstencentra enkel nog door het OCMW ingericht worden ? In de beleidsbrief is sprake van een bijzondere coördinatie- en sturingsopdracht van een lokaal bestuur omwille van haar democratische legitimiteit. Daar staat tegenover de legitimiteit van het betrokken werkveld, meent het lid. De buitenschoolse kinderopvang is een goed voorbeeld van participatie van alle betrokken partners op lokaal vlak. Dat is een ander model. Wordt het nu allemaal gestuurd door de overheid ?

Het Vlaams Parlement heeft belangrijke eerste stappen gezet in de richting van een vraaggestuurd beleid. Mevrouw Sonja Becq denkt bv. aan het persoonlijk assistentiebudget, het persoonsgebonden budget, de zorgverzekering. Vraaggestuurd beleid wordt ook gerealiseerd door modulering van de dienstverlening. Het lid vindt van dit vraaggestuurd beleid niet veel terug in de genoemde processen. Heeft de minister plannen op andere domeinen ?

Volgens mevrouw Patricia Ceysens kan niet in alle sectoren evenveel vraaggestuurd opgetreden worden ; een delinquente jongere kan niet gelijkgesteld worden met een persoon met een handicap.

Ook mevrouw Patricia Ceysens beoordeelt de zes acties en zeven processen positief. De zeven processen slaan overwegend op nieuwe ontwerpdecreten die aangekondigd worden. Eén actie heeft echter ook betrekking op een te verwachten ontwerpdecreet, nl. dat over inburgering. Dit zal samengevoegd moeten worden met het reeds ingediende voorstel van decreet over dit onderwerp. Adoptie is evenmin opgenomen in de processen. De voorzitter meent dat er dus nog wel ruimte is voor parlementaire initiatieven.

De gehandicaptenzorg krijgt in 2002 19.831 duizend euro (800 miljoen frank) kredieten bij. Dat is volgens mevrouw Patricia Ceysens een enorm bedrag. Deze middelen zullen op een nieuwe wijze verdeeld worden. Hoe zal het parlement hierop controle kunnen uitoefenen ?

– *Verhouding tot de federale overheid en de andere Vlaamse departementen*

In de beleidsbrief zijn genoeg voorbeelden te vinden die duidelijk illustreren dat de bevoegdheden van de minister op het Vlaamse niveau beperkt zijn ; de grote bevoegdheden liggen nog steeds op het federale niveau, vindt mevrouw Marijke Dillen. Het lid meent ook een gebrek aan overleg te ontwaren. In ieder geval is het onduidelijk hoe het overleg concreet verloopt. Ook voor de raakvlakken met bevoegdheden van andere Vlaamse ministers zijn er weinig aanwijzingen voor overleg. Is hierin verbetering opgetreden in vergelijking met vorig jaar ?

Mevrouw Sonja Becq is van oordeel dat de eigen Vlaamse visie van de minister niet altijd terug te vinden is in beleidsmateries die ook op het federale niveau aan bod komen. Spreker dringt aan op een meer expliciete Vlaamse visie. In het adoptiedossier bv. vraagt het lid naar de houding van de minister ten aanzien van de screening van de kandidaat-adoptanten. Behoort de screening tot de bevoegdheid van de jeugdrechters of van de instantie erkend door de Vlaamse Gemeenschap ? In het dossier van de delinquente jongeren formuleert de minister wel haar visie, maar is het niet duidelijk wat zij onderneemt om die waar te maken. Hetzelfde geldt voor de ouderenzorg : het lid ziet geen concrete acties om een eigen Vlaamse stempel op het ouderenbeleid te drukken. Spreker verwacht meer weerwerk ten aanzien van het federale niveau.

– *Personeelsproblematiek*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt aandacht voor de personeelsproblematiek, zowel in de administratie als in de voorzieningen. Uit een studie over stress bij ambtenaren bleek dat zij zich gefrustreerd voelen door de te krappe personeelsbezetting en door het beleid. Dit valt onder de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken, maar vanuit de invalshoek van welzijn op het werk kan ook de minister van Welzijn haar inbreng doen, ook bij de PIP- en PEP-oefeningen. Wat het personeel in de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen betreft verwacht men over vijf jaar een tekort aan huisartsen. Daardoor zal ook de tweedelij (zoals de centra geestelijke gezondheidszorg) in de problemen komen. Dit tekort doet zich ook voor in andere sectoren : het lid denkt bv. aan de maatschappelijk assistenten in de OCMW's, de verzorgende verpleegkundigen in de instellingen. Het gaat om een vicieuze cirkel : omdat men onvoldoende gekwalificeerd personeel vindt, neemt men lager gekwalifi-

ceerden aan, waardoor de instroom in de opleiding nog verder zakt gezien de lage maatschappelijke waardering. Gecombineerd met de uitvoering van de VIA-akkoorden leidt tot grote problemen in de sectoren : men vindt geen vervangingen waardoor de werkdruk verhoogt en dus het beroep minder aantrekkelijk wordt. Het lid pleit om hierover een ernstig debat te voeren, opengetrokken naar andere bevoegdheidsdomeinen : het heeft te maken met Welzijn, met het federale niveau en met Onderwijs. Het gaat wel om sectoren waarvoor de minister bevoegd is.

– *Reorganisatie van de Vlaamse administratie en de regeling voor de adviesraden*

Mevrouw Sonja Becq vraagt de minister naar haar visie op de herstructurering van de Vlaamse administratie, meer bepaald de implicaties voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen. In de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken van het Vlaams Parlement werd een gedachtewisseling gehouden over de herstructurering van het Vlaamse advies- en overlegstelsel. Welke plaats voorziet de minister voor dienstverleners, gebruikers – met voldoende ondersteuning – zowel in de beleidsvoorbereiding (via adviesraden) als in de uitvoering (extern en intern verzelfstandigde agentschappen (EVA's, IVA's)) ? Dit is bepalend voor de hele verdere werking. Het lid wenst te voorkomen dat men, zoals bij de overheveling van tewerkstelling voor personen met een handicap naar Werkgelegenheid, achteraf met een beslissing geconfronteerd wordt. Het lid vraagt de minister vooraf haar visie te kennen te geven.

In het kader van het beter bestuurlijk beleid wordt tewerkstelling voor personen met een handicap vanaf de volgende legislatuur overgeheveld naar Werkgelegenheid. Mevrouw Patricia Ceysens vraagt hoe dit concreet zal gebeuren en wenst dit in 2002 nader te bekijken in deze commissie.

– *Antwoord van de minister*

Vereenvoudiging regelgeving

De vereenvoudiging van de regelgeving is niet zo makkelijk, stelt de minister, zeker niet in een domein waar de bevoegdheden gedeeld worden door verschillende overheden. Hoewel de minister het principe van vereenvoudigde regelgeving met enthousiasme onderschreven heeft bij het regeerakkoord, moet ze toegeven dat ze dit principe niet heeft kunnen waarmaken voor de zorgverzekering. In de schoot van de Vlaamse regering is een nieu-

we ploeg van start gegaan die niet zozeer vertrekt vanuit vereenvoudiging van regelgeving, maar wel vanuit reguleringsmanagement : het beheersen en het beter op elkaar afstemmen van regelgeving. In de bevoegdheidsdomeinen van de minister zelf betekent de invoering van de enveloppefinanciering bij uitstek een vereenvoudiging van de regelgeving. Er wordt dus wel aan gewerkt.

Sociaal huis

De realisatie van het *sociaal huis* is een erg belangrijk proces, onderstreept de minister. Het is allerm minst de bedoeling een verstaatsing te initiëren. Uitgangspunt is de nood aan coördinatie en vereenvoudiging. Het gaat erom het OCMW om te bouwen tot een dienst voor de gehele bevolking, tot één loket waar elke burger met al zijn vragen terecht kan. Dit betekent allerm minst dat het OCMW die vragen zelf moet invullen ; het moet daartoe wel afspraken maken met andere partners die op het gemeentelijk niveau actief zijn in de welzijns- en gezondheidssector. Het is bv. de taak van het sociaal huis dat de inwoners van de gemeente een beroep kunnen doen op een kwalitatieve schuldbemiddeling. Het sociaal huis moet niet zelf aan schuldbemiddeling doen, maar in de kleinere gemeenten zal het voor de hand liggen dat het sociaal huis afspraken maakt met een centrum voor algemeen welzijnswerk uit de regio dat voldoende schaalgrootte heeft om kwaliteit te leveren. Het gaat er dus om dat het lokaal huis een zichtbaar loket is voor alle inwoners dat instaat voor dispatching in afspraak met de andere partners. Volgend jaar wordt dit een belangrijk punt van bespreking in de regering en in deze commissie, ook in het kader van het kerntakendebat. Het kerntakendebat is belangrijk omdat het moet bepalen welke taken welke overheid moet opnemen. Het is allerm minst de bedoeling om meer taken naar de overheid over te hevelen en taken van het vrije initiatief op te nemen. Enkel de gemeenschapsinstellingen bijzondere jeugdzorg worden versterkt, maar binnen hun bevoegdheid.

Bijkomende acties, processen – Campagnes

De acties die mevrouw Ria Van Den Heuvel suggereerde, kunnen meegenomen worden, meent de minister, maar de door de minister voorgestelde acties hebben betrekking op de extra verworven middelen. Wat de combinatie gezin en arbeid en de solidariteit tussen mannen vrouwen betreft, antwoordt de minister dat in 2002 opnieuw een campagne wordt gevoerd die voortbouwt op deze van 2001. Daarbij zal ook de stem van de kinderen aan bod komen. Een aantal *campagnes* zal de minister

bij de desbetreffende programma's toelichten. In het algemeen worden campagnes gefinancierd met werkmiddelen die telkens (bij elk programma) terug te vinden zijn onder basisallocaties beginnend met het cijfer 12. Met die middelen wordt ingespeeld op de behoeften van het ogenblik zoals bv. de folder inzake meningitis. De juiste aanwending van die middelen is dus niet te voorspellen. Anderzijds zijn er ook middelen voor algemeen communicatiebeleid gecentraliseerd onder de bevoegdheid van de minister-president, voor de financiering van campagnes die de hele Vlaamse regering aangaan. Op die manier wordt er meer gelijkvormigheid beoogd en harmonisering van de communicatiedragers.

Personeelsproblematiek

Volgens de minister vielen de resultaten van het onderzoek naar stress en tevredenheid bij ambtenaren nog mee. Een aantal afdelingen zijn inderdaad onderbezet. Dat is historisch te verklaren. Welzijn en Gezondheid heeft steeds meer opdrachten gekregen zonder dat daarvoor altijd bijkomend personeel werd aangeworven. Men wou de groei van het personeelsbudget beheersen. Dat heeft er daarenboven toe geleid dat in die nieuwere sectoren geïnvesteerd werd in ondersteuning via steunpunten, VZW's. Die moeten door de administratie opgevolgd worden. Eigenlijk voeren zij het beleid van de minister uit terwijl niemand van de administratie over de knowhow beschikt. Dit leidt tot problemen bij de onderhandelingen over de conventanten.

De vroegere minister voor Ambtenarenzaken, de heer Luc Van den Bossche, zag in dat verschuivingen in het personeelskader noodzakelijk waren : sommige afdelingen waren overbezet, andere onderbezet. Hij is met de PIP- en PEP oefeningen gestart, die moesten resulteren in een nuloperatie. Dit is utopisch gebleken. Vier jaar PIP en PEP heeft veel energie en geld gekost en resulteerde in een meeruitgave voor personeel. De huidige minister van Ambtenarenzaken heeft daarom aan de alarmbel getrokken. Het proces is stopgezet, tot ongenoegen van de onderbezette afdelingen die op basis van de PIP en PEP versterkt zouden worden. Nu ligt een nieuw voorstel ter tafel dat de personeelskosten binnen de perken moet houden. De secretarissen-generaal zullen geresponsabiliseerd worden om binnen de aan hen toegewezen enveloppe prioriteiten inzake personeel te leggen. Vanzelfsprekend is nu de discussie aan de gang over de grootte van de enveloppe. Dit verhaal is dus nog niet ten einde. De minister wil in ieder geval keihard onderhandelen voor bijkomend personeel tel-

kens als er nieuwe initiatieven genomen worden. Dat heeft ze ook gedaan voor bv. de bijkomende cel voor justitieel welzijnswerk en voor de integrale jeugdhulp.

Daarnaast blijft het volgens de minister een probleem om voor de administratie voor Welzijn en Gezondheid de juiste mensen te vinden op de oververhitte arbeidsmarkt. Een betere verloning zou dat kunnen verhelpen, maar is een moeilijk discussiepunt gezien de lineariteit van de lonen volgens opleidingsniveau in een administratie.

Als in de voorzieningen een tekort aan arbeidskrachten dreigt, heeft dit te maken met de krapte op de arbeidsmarkt, zegt de minister. Zij voelt zich onmachtig om dit te verhelpen. Een betere verloning is een middel om het verzorgend beroep aantrekkelijker te maken ; dat heeft men in het VIA Social Profit nagestreefd. Allicht is dat onvoldoende, want verloning vormt niet de enige motivatie voor een bepaalde beroepskeuze. De overheid kan via campagnes mensen aansporen tot een bepaalde opleiding, meer niet. Een beroepskeuze is soms ook zeer irrationeel. Misschien zal het tekort aan kandidaten verminderen naargelang de schaars-te op de arbeidsmarkt vermindert. In ieder geval wordt er samen met minister Renaat Landuyt bevoegd voor Werkgelegenheid naar gestreefd om de instroom naar de welzijns- en gezondheidssectoren te verhogen door betere afstemming van vraag en aanbod. Andere suggesties zijn steeds welkom ; het is een zeer moeilijke problematiek.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen suggereert om in functies waar kwalificatie echt vereist is, geen personeel met nepkwalificaties toe te laten. Anders wordt elke motivatie om een gekwalificeerde opleiding te voltooien weggenomen. Personen die bij de VDAB de opleiding logistieke hulp volgen raken vlugger aan de slag dan zij die de hoger gekwalificeerde opleiding verzorgende gevolgd hebben. Verpleegkundigen vragen anderzijds ook meer logistieke hulp, merkt de minister op. Ze besluit dat het een zeer moeilijk debat is.

Reorganisatie van de Vlaamse administratie en de regeling voor de adviesraden

In het kader van het project Beter bestuurlijk beleid werden reeds een aantal beslissingen genomen voor de reorganisatie van de Vlaamse administratie, zegt de minister. De Vlaamse administratie zal geherstructureerd worden volgens dertien homogene beleidsdomeinen ; Welzijn en Gezondheid zal één beleidsdomein vormen. Elk beleidsdomein zal onder de bevoegdheid staan van één minister. Dit

zal duidelijker relaties creëren tussen administratie en minister. De beleidsdomeinen zullen 'uitgezuiverd' worden : materies die er eigenlijk niet thuis horen worden overgeheveld naar het passende domein. Zo is beslist om tewerkstelling van personen met een handicap over te hevelen naar Werkgelegenheid. Die toekomstige overheveling is doorgepraat met de sector ; men is het eens over de contouren. Er blijven wel nog een aantal onbeantwoorde vragen.

Elk ministerie zal bestaan uit drie niveaus : een beleidsraad, een kerndepartement en verzelfstandigde agentschappen die bepaalde uitvoerende taken op zich nemen. De beleidsraad vervangt de huidige kabinetten ; de voorzitter is de minister. De beleidsraad bestaat uit alle verantwoordelijken van de verzelfstandigde agentschappen en de ambtenaren verantwoordelijk voor beleidsvoorbereiding. Op die manier moet een meer rechtstreekse communicatie met de administratie mogelijk zijn.

De herschikking van het departement WVC is nog niet goedgekeurd door de Vlaamse regering. Allicht gebeurt dit eind november van 2001. Er wordt voorgesteld te evolueren naar vijf verzelfstandigde agentschappen : het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, Kind en Gezin, Ouderen en thuiszorg, Jeugdhulpverlening en Gezondheidszorg. Zij zouden geleid worden door een verantwoordelijke die een overeenkomst sluit met de bevoegde minister en de beleidsraad. Zij staan in voor de uitvoering van het beleid. Vraag is welk statuut die verzelfstandigde agentschappen zullen krijgen : worden het extern of intern verzelfstandigde agentschappen (EVA's of IVA's) ? EVA's zouden de uitzondering moeten zijn. Zij hebben een zeer grote autonomie ten aanzien van de minister. Men kan het vergelijken met de huidige VRT die met een beheersovereenkomst werkt. De IVA's zijn de regel. In de huidige voorliggende sneuveltekst voor het voorontwerp dat WVC moet herstructureren, wordt voorgesteld Welzijn en Gezondheid in vijf IVA's onder te brengen. De minister wil wel de garantie dat ze voldoende autonomie krijgen in het beheer en de uitvoering van het beleid. De IVA's moeten de soepelheid en verantwoordelijkheid krijgen van een huidige VOI (Vlaamse openbare instelling) als bv. Kind en Gezin. Personeelsaanwervingen en uitgaven moeten soepeler kunnen verlopen dan momenteel het geval is binnen de administratie en de DAB's (diensten afzonderlijk beheer).

Een ander punt betreft de organisatie van de betrokkenheid van de sector bij de uitvoering van het beleid. Voor de welzijnssector die zeer veel met

een soort onderaanneming werkt, is dit cruciaal. Vraag is daarbij wat met de adviesorganen gebeurt. Het voorontwerp van kaderdecreet tot regeling van strategische adviesraden stelt per beleidsdomein één overkoepelende adviesraad voor, waarvan minstens de helft zou kunnen bestaan uit onafhankelijke deskundigen. Dit zou eenvoudig gezegd een fusie betekenen van de Gezins- en Welzijnsraad (GWR) en de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR). De minister ziet dit niet zitten voor Welzijn en Gezondheid, tenzij misschien voor grote, algemene thema's. Voor advisering over specifieke ontwerpdecreten werkt dit niet; dat blijkt nu al met de huidige twee adviesraden. Overigens bestaan er in Vlaanderen geen onafhankelijke deskundigen. Voor de welzijns- en gezondheidssector is het voorstel dus een theoretische constructie.

Mevrouw Sonja Becq vroeg om ondersteuning van voorzieningen en gebruikers in de inspraak. De minister wenst niet te evolueren in de richting van de VLOR (Vlaamse Onderwijs Raad), met zijn vele subcommissies die elk ondersteuning vragen: 63 ambtenaren moeten daarvoor ingezet worden! De minister wenst die weg niet op te gaan terwijl er onvoldoende ambtenaren zijn voor de beleidsondersteuning.

Los van voornoemd voorontwerp wordt verder de mogelijkheid opengelaten om naast het overkoepelend adviesorgaan in elk verzelfstandigd agentschap een adviescomité te installeren. Hoe verhoudt dat adviescomité zich dan tot het overkoepelend adviesorgaan, en dat laatste adviesorgaan ten aanzien van het parlement? Volgens de minister wordt het op die manier zeer complex.

De minister ziet een overkoepelend adviesorgaan wel zitten als organisator van een jaarlijks gezondheids- en welzijnscongres (zoals in 2002 over depressie) waar een thema sectoroverschrijdend benaderd kan worden. Op die manier kan de know-how van de verschillende sectoren aangewend worden om het langetermijnbeleid te voeden. De echte advisering over het dagdagelijkse beleid, over voorontwerpen van decreten, wil de minister overlaten aan gespecialiseerde organen die per verzelfstandigd agentschap functioneren. Dit is een winoperatie voor de sectoren zelf, want nu is de situatie scheefgetrokken. Van de sectoren die vanuit het departement georganiseerd worden, werden de adviesraden vroeger al afgeschaft; in de huidige twee overkoepelende adviesraden hebben zij weinig inspraak en blijven ze gefrustreerd op hun honger zitten. Anderzijds hebben de sectoren die vanouds in een VOI georganiseerd zijn, zelfs een stem

tot in de toekenning van erkenningen aan voorzieningen.

Op de vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wat met OPZ Geel en Rekem gebeurt, antwoordt de minister dat zij naar alle waarschijnlijkheid EVA's worden.

Verhouding tot de federale overheid

De minister ontkent verder dat zij vanuit Vlaanderen geen duidelijke visie zou hebben in kwesties die federale raakvlakken hebben. Inzake bijzondere jeugdzorg vindt de minister dat de uitvoering van het jeugdsanctierecht een Vlaamse bevoegdheid is. Dit is het beste voor de jongeren zelf. Dit standpunt werd steeds alsdusdanig gecommuniceerd ten aanzien van de federale overheid. De minister hoopt hieromtrent op verdere concrete afspraken.

Inzake adoptie is de minister van oordeel dat de screening in het kader van het gezinsonderzoek het best uitgevoerd wordt door de autoriteit die de beginseltoestemming geeft. In het verleden is gebleken dat het in het nadeel van de kandidaat-adoptanten is als screening en toekenning van beginseltoestemming van verschillende instanties uitgaat. De middelen die vrijkomen door het uit handen geven van de screening kunnen des te meer ingezet worden voor de voorbereiding van kandidaat-adoptanten en de nabegeleiding. In het algemeen is voor de minister het belang van de betrokkene meer doorslaggevend dan het feit of iets juridisch gezien Vlaamse bevoegdheid is of niet.

Wat ouderenzorg betreft heeft de minister fel geprotesteerd bij haar federale collega Frank Vandenbroucke omdat de aangekondigde besparing ingaat tegen alle afspraken van vijf jaar geleden. De minister vond het nodig te reageren in naam van de ouderenvoorzieningen die daardoor in de problemen dreigen te komen. Dit moet verder uitgeklaard worden op de interministeriële conferentie.

Vraaggestuurd beleid

Ingaand op de vraag over het vraaggestuurd beleid antwoordt de minister dat dit principe in extremis doorgetrokken wordt in de gehandicaptensector. Met de wachtlijstwerking wordt vraaggestuurd gewerkt. Dat heeft geleid tot de opmerking van mevrouw Ceysens dat het parlement geen controle heeft op de aanwending van de middelen. De minister wil dit meteen nuanceren: de middelen kunnen alleen toegekend worden aan decretaal onderbouwde instrumenten. Bij de begrotingscontrole

zal de verdeling over de verschillende basisallocaties duidelijk zijn.

Ook de integrale jeugdhulpverlening is geënt op vraaggestuurde werking. Eén van de belangrijkste bakens is de modulaire aanpak. Het werken met modules over de sectoren heen beantwoordt precies aan de idee van vraaggestuurde zorg. Ook met het nieuwe te verwachten ouderendecreet, de thuiszorg en de zorgverzekering wordt in die richting gewerkt. Tot nu toe werden hulpvragers in categorieën en sectoren gestopt, terwijl nu dwarsverbanden tussen de sectoren gelegd worden. Dit is een hele ommekeer.

De minister zegt verder dat ze de thuiszorg inderdaad vergat te vermelden. In het kader van de zorgverzekering zal de druk op de thuiszorg toenemen. Voor de diensten voor gezinszorg is er een budget van 3.966 duizend euro (160 miljoen frank) uitgetrokken als nieuw initiatief. Dit komt niet overeen met de groei van 4 percent waarvan aanvankelijk sprake was. Binnen de thuiszorg worden ook middelen van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit aangewend voor de regularisatie van de DAC-statuten.

Op het preventief gezondheidsbeleid wenst de minister dieper in te gaan bij de bespreking per programma.

III. BESPREKING PER PROGRAMMA

Progr. 11.4 Gelijke Kansen

– Algemeen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zou graag in de begroting terugvinden welke concrete maatregelen worden genomen voor de verschillende doelgroepen die bij aanvang van de legislatuur door de minister werden aangeduid voor haar gelijkekansenbeleid. Heel wat middelen worden via projectsubsidies toegekend. Vaak is het niet duidelijk wat er concreet met deze middelen gebeurt.

De spreker pleit ook voor een meer preventieve aanpak. Veel meer maatregelen zouden aan de hand van het emancipatie-effectenrapport (EER) preventief moeten worden onderzocht op hun emanciperend effect. Dit zou niet alleen moeten kunnen ten aanzien van vrouwen maar ook ten aanzien van de andere doelgroepen. Voor de verschillende ministers zou dit een spontane reflex moeten worden.

De spreker vraagt of de minister een beleid voert inzake ongewenst seksueel gedrag en pesten op het werk, dit niet alleen ten aanzien van de ambtenaren maar ook als minister van Welzijn ten aanzien van de sectoren die onder haar bevoegdheid vallen. De spreker vindt hieromtrent in de begroting enkel gegevens terug met betrekking tot ambtenarenzaken.

De minister antwoordt dat er terzake binnen een interministeriële conferentie zeer constructief wordt samengewerkt tussen haar kabinet, dat van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme en dat van mevrouw Laurette Onkelinx, federaal minister bevoegd voor Werkgelegenheid. Er wordt gewerkt aan een wetelijke regeling. Zodra die er is, zullen er indien nodig Vlaamse uitvoeringsbesluiten komen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of aan de VZW's die in het kader van het gelijkekansenbeleid worden gesubsidieerd, ook inhoudelijke voorwaarden worden opgelegd. Mocht dat nog niet het geval zijn, zou men zeker als voorwaarde moeten inschrijven dat de VZW's in hun werking aandacht voor alle doelgroepen moeten hebben. De spreker stelt dat naar aanleiding van de dertigste vrouwen-dag die door het VrouwenOverlegKomitee (VOK) werd georganiseerd, een aantal allochtone vrouwenverenigingen hebben geprotesteerd over onder meer een te hoge toegangsprijs en te geringe betrokkenheid.

De minister antwoordt dat de nominatimsubsidies geen gratuite subsidies zijn. Er bestaan afspraken over de aanwending van de middelen. Aangezien het VOK slechts een beperkte subsidie krijgt, kunnen ook geen hoge eisen worden gesteld. De minister is wel van oordeel dat de vrouwenbeweging (Nederlandse Vrouwenraad en VOK) aan bezinning toe is en een nieuwe adem moet vinden voor de 21ste eeuw. Het zou positief zijn als ze haar werking verruimt en gestructureerd gaat samenwerken met verenigingen voor allochtone vrouwen. Het beleid kan dit wel moeilijk als voorwaarde aan het middenveld opleggen. Men kan wel trachten de verschillende partners voor overleg samen te brengen.

– Afstemming Vlaams, federaal en lokaal beleid

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt verduidelijking over de afstemming van het gelijkekansenbeleid van de verschillende overheden. Op gemeentelijk niveau zijn er schepenen en ambtenaren voor gelijke kansen. Daarnaast heeft elke provincie een emancipatieambtenaar. Blijft dit een

emancipatieambtenaar of wordt dit een ambtenaar gelijke kansen ? Dit kan gevolgen hebben voor hun taakinvulling. Hoe worden het Vlaamse en het federale beleid op elkaar afgestemd ? Welke kerntaken behoren toe aan welk niveau ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel leest in de toelichting (Stuk 13(2001-2002-Nr. 1-B) bij ba. 12.01 'Al-lerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijke kansenbeleid' dat er een verdere implementatie van het EER (emancipatie-effectrapport) en LEER (lokaal emancipatie-effectrapport) zal plaatsvinden. Het LEER zou niet echt naar behoren werken. Komt er een bijsturing ? De spreker vindt het zeer belangrijk dat er verder wordt gewerkt rond het LEER. Vorig jaar werden de nieuwe schepencolleges geïnstalleerd. Ondanks het feit dat veel meer vrouwen werden verkozen, vertaalde dit zich niet in een sterke stijging van het aantal vrouwelijke schepenen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt de beleidsnota's van een aantal gemeenten te hebben inge-keken. Ze stelt vast dat het gelijkekansenbeleid zeer weinig aan bod komt op lokaal vlak. Kan de minister de gemeenten niet vragen om hier meer aandacht aan te besteden ? Er wordt momenteel ook aan een ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid gewerkt. Misschien kan het lokaal gelijkekansenbeleid daarin worden ingeschoven ?

De minister antwoordt dat er een zeer goed werkend netwerk bestaat tussen het Vlaamse beleid en de gelijkekansenverantwoordelijken op gemeentelijk niveau. Er hebben reeds enkele samenkomsten plaatsgevonden. Samen wordt bekeken hoe vrouwelijke verkozenen beter kunnen worden ondersteund. Ook de relatie met de emancipatieambtenaren op provinciaal vlak is zeer goed. Vorig jaar was een moeilijk jaar. Toen stond hun functie op de helling. De minister stelt dat er intussen een convenant is afgesloten tussen mevrouw Laurette Onkelinx, federaal minister bevoegd voor Werkgelegenheid, de verschillende deputés en haarzelf. Het convenant bepaalt dat de provinciale emancipatieambtenaren kunnen voortwerken, dit rond twee thema's : vrouwen en geweld, en vrouwen en besluitvorming.

Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat men er vrij snel in geslaagd is om alle betrokken actoren rond het LEER zoals emancipatieambtenaren en politieke vrouwengroepen, samen te brengen. Er werd een strategische nota rond besluitvorming opgesteld die door alle actoren en door de minister is goedgekeurd. Momenteel wordt de nota uitgevoerd.

Het EER en LEER zijn een onderdeel van de nota. Met het hele middenveld probeert men het thema vrouwen en besluitvorming in Vlaanderen te promoten. Voor de verkiezingen is er de campagne 'Evenwicht. Jij kiest ? !' geweest.

Mevrouw Rita Brauwers vervolgt dat de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) omtrent het LEER met twintig gemeenten een netwerk heeft ontwikkeld. Er wordt zeer concreet rond twee thema's gewerkt : vrouwen en sport, en vrouwen en welzijn. Daarbij zal men trachten EER en LEER zeer concreet toe te passen in een begeleidingsproces. Via projectsubsidies wordt dit binnen de strategische nota over besluitvorming uitgevoerd.

– Inclusief versus specifiek beleid

De heer Felix Strackx stelt dat hij elk jaar naar aanleiding van de begrotingsbespreking een amendement indient om het gelijkekansenbeleid te schrappen, en de middelen voor het gelijkekansenbeleid over te hevelen naar de betrokken programma's. Hij gelooft immers niet in de systematische discriminatie van bepaalde bevolkingsgroepen in Vlaanderen, en bijgevolg ook niet in het gelijkekansenbeleid van de Vlaamse regering. De enige bevolkingsgroep die bijzondere aandacht verdient, zijn personen met een handicap. Het beleid ten aanzien van deze mensen kan echter het best worden gevoerd via het VFSIPH. Deze instantie beschikt op dit vlak over de meeste knowhow. Voor de andere bevolkingsgroepen moet integratie het voorwerp zijn van een maatschappelijke evolutie. Het beleid kan hier geen invloed op uitoefenen.

De spreker stelt dat er twee mogelijkheden zijn. Ofwel is zijn visie op het gelijkekansenbeleid juist. In dat geval zou iedereen zijn amendement moeten steunen. Tweede mogelijkheid is dat hij zich vergist, en dat een gelijkekansenbeleid wel degelijk een verschil kan maken. In dat geval zal de minister met het gelijkekansenbeleid zoals het hier wordt voorgesteld, niet veel bereiken. Het is immers niet meer dan een bont allegaartje van kleine projecten, en zeer beperkte financiële middelen.

De minister antwoordt dat een gelijkekansenbeleid wel degelijk nodig is in Vlaanderen. Het is geen goed idee om de middelen voor het gelijkekansenbeleid voor personen met een handicap over te hevelen naar het VFSIPH. De essentie van het gelijkekansenbeleid is dat het een inclusief beleid is. Het zorgt voor de gelijke kansen van personen met een handicap op alle terreinen van de samenleving. Het VFSIPH is daarentegen enkel met zorg bezig.

Om deze reden werd het gelijkekansenhuis destijds ook los van het VFSIPH opgericht. Men wilde immers de klemtoon leggen op het emanciperende aspect, en niet op het zorgende aspect.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert zich dat de minister vorig jaar beloofde om als coördinerend minister, het gelijkekansenbeleid van de andere ministers actief op te volgen. De minister doet dit echter onvoldoende. Destijds vroeg de minister dat elke minister voor elk beleidsdomein één actiepunt zou opgeven waar rond gelijke kansen zou worden gewerkt. De resultaten zijn echter zeer mager. Bepaalde ministers hebben geen enkel actiepunt aangeduid. Als voorbeeld haalt de spreker het beleidsdomein mobiliteit aan. Momenteel wordt gewerkt aan een ontwerp van decreet inzake basismobiliteit. Uit een studie die de heer Steve Stevaert, Vlaams minister bevoegd voor Mobiliteit, liet uitvoeren, blijkt dat de gebruikers van De Lijn hoofdzakelijk kinderen zijn, bejaarden en vrouwen die door omstandigheden thuis zijn, bv. in het kader van loopbaanonderbreking. De spreker vindt dan ook dat minister Stevaert als specifiek actiepunt had moeten laten onderzoeken of er geen bijkomende ondersteuning nodig is voor de doelgroep vrouwen.

De spreker vraagt hoe de minister de actiepunten van de andere Vlaamse ministers opvolgt, en wat ze onderneemt indien haar collega's geen actiepunten opgeven. Wordt het gelijkekansenbeleid van de andere ministers enkel opgevolgd in het kader van het Pekingrapport? Dat rapport geeft weer wat er in de verschillende beleidsdomeinen gebeurt inzake gelijke kansen. Het verschijnt evenwel met bijna twee jaar vertraging, en is geen goed screeningsdocument.

De minister antwoordt dat ze de Vlaamse ministers enkel kan stimuleren tot het voeren van een gelijkekansenbeleid. De actiepunten zijn daartoe een instrument. Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, verduidelijkt namens de minister dat in het kader van het inclusief gelijkekansenbeleid aan de verschillende ministers per beleidsdomein één actiepunt werd gevraagd. Dit heeft inderdaad niet veel, maar toch enkele actiepunten opgeleverd. Een tweede expliciet instrument voor het gelijkekansenbeleid is het Pekingrapport. Daarnaast zijn er ook impliciete instrumenten. Zo volgt de minister een aantal zaken via interkabinettenwerkgroepen op. Daarbij stelt men vast dat de verschillende ministers tal van beleidsdaden stellen die niet expliciet als projecten ten aanzien van vrouwen worden opgevat, maar wel van invloed zijn op vrouwen. Wanneer bijvoorbeeld minister Stevaert gratis

openbaar vervoer voor bejaarden organiseert, komt dat vooral de mobiliteit van de vrouwelijke ouderen tegemoet, aangezien zij de grootste doelgroep zijn. Andere voorbeelden zijn de borstkan-serscreening en de interministeriële conferentie rond nieuwe technologie onder leiding van mevrouw Laurette Onkelinx, federaal minister bevoegd voor Werkgelegenheid. Minister Vogels heeft dit van zeer nabij opgevolgd om te stimuleren dat de nieuwe technologieën op alle beleidsniveaus zowel ten aanzien van vrouwen als ten aanzien van ouderen toegankelijk worden. Een ander voorbeeld is de campagne rond geweld van federaal minister Onkelinx die door minister Vogels zal worden voortgezet. Wanneer men de optelsom maakt van de expliciete en impliciete beleidsdaden van de verschillende ministers ten aanzien van vrouwen, wordt men veel hoopgevender gestemd dan wanneer men enkel het Pekingrapport of de expliciete beleidsinstrumenten bekijkt.

Mevrouw Rita Brauwers verduidelijkt dat de werkwijze van de minister erin bestaat in te spelen op de thema's die bij het middenveld leven door ze tijdelijk weg te halen uit het beleid van de betrokken vakminister om ze te versterken, en ze vervolgens aan de betrokken minister terug te geven, die dan de nodige middelen moet uittrekken. Momenteel wordt er met succes geëxperimenteerd rond het empowerment van deelthema's. De minister neemt haar taak als coördinerend minister bijgevolg wel degelijk op. Zeer veel thema's van zeer veel vrouwen worden onder de aandacht van verschillende ministers gebracht, evenwel op een andere manier dan via de gekende instrumenten. Deze roepen immers vaak weerstand op, en vragen enorm veel controle.

– *Gelijke Kansen mannen-vrouwen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat ze de minister op 8 november 2001 heeft geïnterpelleerd over haar gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen. Naar aanleiding van die interpellatie diende ze een met redenen omklede motie in (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 922*), om meer aandacht en middelen te vragen voor het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen. Volgens de spreker nemen de middelen voor de emancipatie van de vrouwen in de begroting 2002 sterk af ten opzichte van de middelen die voor de andere doelgroepen worden uitgetrokken. De spreker is er ook van overtuigd dat er voor 2002 minder middelen worden uitgetrokken voor een gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen dan de voorbije jaren, te meer daar de middelen voor 2002 ook de middelen bevatten voor de regularisatie van de DAC-statu-

ten in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profit. Dit betekent volgens de spreker dat er in 2002 geen middelen zijn voor nieuw beleid op het vlak van gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

De minister antwoordt dat ze nooit besparingen heeft doorgevoerd voor het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen. Door het overhevelen van de middelen voor toegankelijkheid van het VFSIPH naar progr. 11.4 'Gelijke kansenbeleid' zijn de middelen voor de emancipatie van vrouwen proportioneel wel gedaald ten opzichte van de middelen voor de andere doelgroepen. Daarnaast benadrukt de minister dat niet enkel de hoeveelheid middelen de resultaten van het gelijkekansenbeleid bepalen, maar ook de wijze waarop de inclusieve bevoegdheid wordt uitgeoefend.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vernam tijdens de toelichting van de minister dat heel wat adviesorganen nog steeds niet zijn samengesteld conform het decreet van 15 juli 1997 houdende een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Op 1 januari 2002 vervalt de deadline voorzien in het decreet, en de wijziging van het decreet. Op dat ogenblik zullen de adviesorganen die niet conform het decreet van 15 juli 1997 zijn samengesteld, geen rechtsgeldig advies meer kunnen uitbrengen. Hoe denkt de minister dit probleem op te lossen? Zal men voor de tweede maal in twee jaar tijd een wijzigingsdecreet moeten goedkeuren? De spreker stelt dat ze bij de eerste decreetwijziging reeds benadrukte dat het probleem niet binnen de voorziene termijn zou kunnen worden opgelost, en men het decreet dan ook beter zou behouden met de ongeldige adviezen als stok achter de deur.

De spreker merkt in dit verband ook op dat de adviesorganen zeer ondoorzichtig zijn. Er zijn zeer veel adviesorganen. Bovendien is het niet duidelijk waar de uitgebrachte adviezen kunnen worden teruggevonden. De spreker vraagt dat de adviezen toegankelijker worden voor de parlementsleden en dat er meer duidelijkheid komt over de samenstelling van de adviesorganen. Dit laatste zou ook positief zijn om de samenstelling van de adviesorganen sneller te kunnen bijsturen. De personen in de Pluspuntbank kunnen de vacatures bij de adviesorganen op die manier ook beter zelf opvolgen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat bij de begrotingsaanpassing 2001 ongeveer 25.000 euro (1miljoen frank) werd overgeheveld naar progr. 99.1 Interdepartementale Bestaansmiddelen voor de aanwerving door Selor van 1 voltijdsequivalent

(VTE) voor de Pluspuntbank. De spreker stelt dat ze toen reeds vreesde dat het ingeschreven krediet niet zou zijn opgebruikt tegen het einde van het begrotingsjaar, dit door de trage werking van Selor. Is het juist dat deze functie nog steeds niet is ingevuld? Volgens de beleidsbrief Ambtenarenzaken heeft Selor in 2001 nog slechts drie maanden nodig om een selectie uit te voeren. In juni werd beslist om 1 VTE aan te werven. De betrokken persoon had bijgevolg het laatste kwartaal van dit jaar in dienst moeten treden.

De minister verwijst naar haar antwoord op de interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen over het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen op 8 november 2001 in deze commissie (*Hand. VI. Parl. 2001-2002, C46, 1-6*). Intussen kan de minister wel aanvullend meedelen dat de aanwerving via Selor bijna rond is. Voorts werd aan alle adviesorganen nogmaals een brief gestuurd om hen erop te wijzen dat ze op 1 januari 2002 conform het decreet van 15 juli 1997 moeten zijn samengesteld. De personen in de Pluspuntbank worden regelmatig via e-mail over de vacatures bij de adviesraden ingelicht. Ze krijgen ook een kopie voor voormelde brief. In het kader van de hervorming van de advies- en overlegorganen zullen over een jaar heel wat adviesorganen worden afgeschaft. Dit houdt wel in dat het momenteel moeilijk ligt om de wetgeving op de evenredige samenstelling zeer strikt toe te passen. Een aantal adviesorganen zullen binnenkort immers worden afgeschaft. Anderzijds is deze hervorming ook een opportuniteit om erop toe te zien dat de nieuw op te richten adviesorganen wel evenredig zijn samengesteld. Het personeelslid dat voor de Pluspuntbank wordt aangeworven, zal zeer gericht actie voeren rond de evenredige vertegenwoordiging in de advies- en overlegorganen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de toelichting bij ba. 12.01 'Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijke kansenbeleid' dat voor de uitbouw van de Pluspuntbank (gegevens- en adviesbank voor vrouwen met bestuurstant) en van het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid strategisch plannen werden opgesteld en goedgekeurd door de minister. Wat houden deze plannen in? Kan men er inzage in krijgen?

De spreker pleit er ook voor dat de selecties voor de topfuncties die bij de herstructurering van de Vlaamse overheid vrijkomen of bijkomend moeten worden ingevuld, extern worden uitbesteed. Volgens de spreker maken vrouwen meer kansen bij externe selecties dan bij interne selecties.

– Leeftijdscriminatie

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat er zeer weinig rond leeftijdscriminatie wordt gewerkt. De spreker vindt werken rond leeftijdscriminatie zeker zinvol, maar indien er zo weinig gebeurt, lijkt het haar beter dat de minister de ouderen niet expliciet als doelgroep opneemt. In 2000 werd er wetenschappelijk onderzoek rond leeftijdscriminatie opgestart. Hoe ver staat het hiermee? De spreker ziet dit onderzoek nog niet in het beleid vertaald.

De minister antwoordt dat vorig jaar het Ouderenoverlegcomitee werd ondersteund om het seniorenparlement rond nieuwe technologieën op te starten. Het seniorenparlement heeft vervolgens aan de minister bevoegd voor Gelijke Kansen gevraagd om een strategische stuurgroep samen te stellen om de besluiten van het ouderenparlement uit te voeren. Een eerste concreet resultaat is het ter beschikking stellen van computermateriaal van scholen op woensdagnamiddag. Wat de leeftijdscriminatie op zich betreft, is er inderdaad een studieopdracht gegeven. Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, voegt hier namens de minister aan toe dat de studie zich in een tussentijdse fase bevindt. Resultaten worden begin volgend jaar verwacht. Bedoeling is multidisciplinair te werken met onder meer filosofen, psychologen en wetenschappers. De invulling van het begrip discriminatie is immers niet eenvoudig. Het is ook de bedoeling om de ouderen zelf te vragen wat voor hen discriminatie is.

– Wetenschappelijk onderzoek

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt een overzicht van de besteding van de middelen voor wetenschappelijk onderzoek. Voorts pleit de spreker ervoor dat het wetenschappelijk onderzoek meer aandacht besteedt aan allochtone vrouwen, bijvoorbeeld aan de toegankelijkheid van voorzieningen voor allochtone vrouwen. Naar aanleiding van de jaarlijkse Vrouwendag hield de minister een pleidooi om in het kader van de borstkankerscreening bijzondere aandacht te besteden aan de deelname van allochtone vrouwen. Dat is positief, maar misschien moet wel eerst worden onderzocht wat hen belet deel te nemen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt meer verduidelijking over de middelen voor wetenschappelijk onderzoek op ba. 12.02 'Uitgaven met betrekking tot onderzoek'. Op 1 december 2000 heeft de Vlaamse regering gelijke kansen als algemeen onderzoeksdomein voor wetenschappelijk onder-

zoek geselecteerd. De middelen voor de steunpunten voor wetenschappelijk onderzoek staan ingeschreven op progr. 71.4 'Strategisch en beleidsgericht onderzoek' ba. 33.03 'Subsidie aan steunpunten beleidsrelevant onderzoek'. Hoeveel middelen worden aan het Steunpunt Gelijke Kansen toegekend? Is het juist dat er een cofinanciering is van ongeveer 250.000 euro (10 miljoen frank) door de minister bevoegd voor Gelijke Kansen?

Voorts stelt de spreker dat de website van de cel Gelijke Kansen geen gegevens over wetenschappelijk onderzoek bevat, ook niet over onderzoeken die momenteel bezig zijn. Ze vraagt inzicht in de onderzoeken die worden uitgevoerd.

De minister antwoordt dat in het kader van het globaal beleid de onderzoeksbudgetten binnen de begroting Onderwijs niet meer jaarlijks aan kleine deelpjecten worden toegekend, maar wel in steunpunten rond bepaalde thema's worden ondergebracht. Er werd hard gevochten voor een steunpunt gelijke kansen, met succes. Via een extern bureau werd het onderzoek toegekend aan de UA (Universiteit Antwerpen) en het LUC (Limburgse Universitaire Campus). Er is een stuurgroep opgericht die de opdrachten de volgende jaren zal begeleiden.

Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat aan het Steunpunt Gelijke Kansen 867.627 euro (35 miljoen frank) wordt toegekend. Er is inderdaad een cofinanciering van ongeveer 25.000 euro (10 miljoen frank) vanuit de begroting Gelijke Kansen. De middelen worden over de vier doelgroepen verdeeld. De doelgroep personen met een handicap krijgt geen middelen, omdat er binnen het VFSIPH voldoende middelen worden uitgetrokken. De doelgroep vrouwen krijgt eens zo veel middelen als de andere doelgroepen. Aangezien de helft van de bevolking vrouwen zijn, zijn zij immers de belangrijkste doelgroep binnen het gelijkekansenbeleid. De drie andere thema's zijn allochtonen, leeftijdscriminatie en holebi's. Er is nog niet bepaald hoe de middelen concreet zullen worden aangewend. Het is de bedoeling dat de stuurgroep samen met de minister en het middenveld kan bepalen welke kortlopende en longitudinale onderzoeken nodig zijn voor een goede beleidsvoorbereiding. Het is zeer positief dat er een Steunpunt Gelijke Kansen komt. Dankzij het steunpunt zal men op continue basis gegevens kunnen verzamelen ter ondersteuning van het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen. Op 23 november 2001 zal de regering een beslissing nemen. Vervolgens kan de stuurgroep van start gaan. Met het steunpunt werd afge-

sproken dat de knowhow die de laatste jaren in Vlaanderen is ontwikkeld, niet verloren gaat.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat in het kader van het gelijkekansenbeleid heel wat onderzoeken worden uitgevoerd en gegevens verzameld. Sommige resultaten zijn terug te vinden op de website van de cel Gelijke Kansen. Andere zaken zijn echter moeilijk terug te vinden. Indien men het beleid wil sturen, moet men echter over de nodige gegevens beschikken. De spreker vraagt dat de minister een exemplaar van uitgevoerde onderzoeken die niet uitgaan van de cel Gelijke Kansen aan de informatheek van het Vlaams Parlement bezorgt. Voor de onderzoeken die in opdracht van de cel Gelijke Kansen worden uitgevoerd, is er geen probleem aangezien zij automatisch aan de commissieleden worden bezorgd.

Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het de bedoeling is dat alle onderzoeksresultaten in toegankelijke publicaties ter beschikking worden gesteld, ook op het web. Het bundelen van onderzoeken binnen het Steunpunt Gelijke Kansen zal dit bevorderen.

– *Communicatie*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert zich dat de minister vorig jaar bij de begrotingsbespreking stelde dat in het kader van ba. 12.03 'Allerhande uitgaven met betrekking tot communicatie' eventueel kon worden gecommuniceerd of gesensibiliseerd rond de volgende thema's : vrouwen en besluitvorming, arbeid en zorg, holebi-jongeren, een toegankelijkheidscampagne met het oog op integratie en participatie, de Pluspuntbank, het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid, EER en LEER, en de opstart van het gelijkekansenbeleid. Er zou ook viermaal per jaar een krantje verschijnen. Dit waren een aantal mogelijkheden die de minister toen opsomde, maar er moesten nog keuzes worden gemaakt. Vorig jaar werd op ba. 12.03 een budget van ongeveer 148.736 euro (6 miljoen frank) uitgetrokken voor communicatie. Wat is daarmee gerealiseerd ?

Mevrouw Leen Leemans van de cel Gelijke Kansen antwoordt namens de minister dat deze middelen vooral werden gebruikt ter ondersteuning van campagnes, onder meer van de holebi-jongeren-campagne die op 4 december 2001 van start gaat. Er gingen ook middelen naar de campagne 'Evenwicht. Jij Kiest ? !', die op 23 maart 2001 werd afgerond. Er gaan ook al middelen naar de ondersteuning van de zorgcampagne die nu wordt uitgewerkt en in januari 2002 van start gaat. Voor 2001 en 2002

wordt ongeveer 77.000 euro (3 miljoen frank) gebruikt voor het drukken van folders.

– *Toegankelijkheid*

In de begroting 2001 vond reeds een transfer plaats van 126.426 euro (5,1 miljoen frank) van ba. 33.01 'Subsidies m.b.t. emancipatie en gelijkekansenbeleid' naar een nieuwe ba. 33.11 'Subsidies voor Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid'. Dit jaar wordt nog eens 265.000 euro (ongeveer 10,7 miljoen frank) ingeleverd op ba. 33.01. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de toelichting dat de vermindering van de middelen impliceert dat er weinig ruimte overblijft voor nieuwe accenten binnen het subsidiebeleid van de minister. Ze wil weten hoe de daling van de middelen zich concreet uit.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de middelen voor het bevorderen van de toegankelijkheid voor personen met een handicap de laatste jaren enorm sterk zijn gestegen. Enerzijds kwamen er vorig jaar een aantal middelen vanuit het VF-SIPH, anderzijds worden er ook middelen uitgetrokken door de minister bevoegd voor Mobiliteit. Vorig jaar werden een aantal studies rond de toegankelijkheid voor personen met een handicap opgezet. Zijn deze studies intussen uitgevoerd ? Wat zijn de resultaten ? Bedoeling was onder meer de verdiensten van de VZW Toegankelijkheidsbureau (ba. 33.09) en de VZW Integratieproject voor Personen met een handicap regio Waasland (ba. 33.10) te bekijken. In de begroting wordt evenwel aan beide VZW's een even hoge nominatimsubsidie toegekend. Betekent dit dat de studie heeft bewezen dat beide VZW's evenveel presteren ? Zal er in de toekomst een meer regulier beleid kunnen worden gevoerd ? De spreker wijst erop dat beide VZW's wel over heel wat projectsubsidies beschikken, maar dat hun basissubsidiëring onvoldoende is om een basiswerking te kunnen behouden.

De minister antwoordt dat de studie over de bestaande knowhow in Vlaanderen op het vlak van toegankelijkheid in februari 2002 zal worden afgerond. In het kader van deze studie worden de subsidies aan de toegankelijkheidsbureaus in Sint-Niklaas en Limburg voor 2002 voortgezet. Intussen is wel een convenant met de provincies afgesloten. De bureaus in Sint-Niklaas en Limburg zullen op het vlak van de toegankelijkheid de regionale coördinatie op zich nemen. Enerzijds moeten ze openbare besturen sensibiliseren en alle betrokken partners samenbrengen. Anderzijds moeten ze problemen inzake regelgeving aan het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid doorgeven. Het convenant

werd vorige week ondertekend, zodat de middelen voor dit jaar nog naar de provincies kunnen worden overgeheveld. Zodra er zicht is op de know-how die in Vlaanderen aanwezig is, zal men bekijken wat er dient te gebeuren. De nominatiusubsidies kunnen op dat ogenblik in een meer structureel beleid worden omgezet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wenst de toegankelijkheidsbureaus sterker te betrekken bij het VFSIPH en de uitvoering van het besluit over de individuele materiële bijstand. Om recht te hebben op individuele materiële bijstand moet men eerst door multidisciplinaire teams worden gescreend. Deze brengen een advies uit. Soms doen deze teams een beroep op een toegankelijkheidsbureau. De toegankelijkheidsbureaus stellen op hun beurt over heel wat expertise terzake te beschikken. Is het niet zinvol dat de linken tussen multidisciplinaire teams en toegankelijkheidsbureaus duidelijker worden? Moet er niet meer rekening worden gehouden met goede bestaande toegankelijkheidsadviezen, in plaats van eerst andere uitgaven te doen en nadien te moeten bijsturen?

De minister antwoordt dat men moet evolueren tot een kwalitatieve upgradering van de multidisciplinaire teams. Op dit ogenblik zijn er te veel teams erkend. Ze behandelen te weinig dossiers om voldoende knowhow op te bouwen. Ze worden ook te weinig betaald. Men zou moeten komen tot minder MTD's die beter worden vergoed en meer knowhow opbouwen. Op dat ogenblik kunnen er verbindingen ontstaan met de toegankelijkheidsbureaus.

– *Migranten*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat er te weinig aandacht gaat naar een gelijkekansenbeleid voor migranten. De spreker vraagt in welke mate de minister terzake haar taak als coördinerend minister voor het gelijkekansenbeleid op zich neemt. Zeer recent deden zich twee problemen voor tussen de migrantenverenigingen en de minister voor Cultuur. Eerst was er een probleem omdat de minister EU-onderdanen niet meer als migranten wil benoemen. Nu stelt er zich een probleem rond de uitbetaling van budgetten aan de verenigingen. In welke mate volgt minister Vogels dit op?

De minister is het niet eens met mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dat het gelijkekansenbeleid te weinig aandacht heeft voor migranten. De minister stelt dat, wanneer een minister een maatregel neemt die op budgettaire vlak negatieve effecten heeft voor een van de doelgroepen voor het gelijkekansenbeleid, zij niet zo maar de middelen kan

opnemen in haar begroting. Ze heeft wel contact opgenomen met de minister van Cultuur. Dit heeft ertoe geleid dat in het decreet op de sociaal-culturele voorzieningen een langere overgangperiode is opgenomen voor zelforganisaties van migranten, zodat zij meer tijd hebben om zich aan te passen aan de Vlaamse regelgeving.

Mevrouw Niki De Gryze vraagt verduidelijking over ba. 33.15 'Subsidie aan de VZW Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen'. De spreker begrijpt niet dat hier een nieuwe subsidie wordt ingeschreven voor een aparte allochtone vrouwenvereniging, terwijl het beleid inzake sociaal-culturele verenigingen juist op ontzuiling is gericht.

De minister antwoordt dat er geen nieuwe zuil wordt opgericht. De subsidie van de VZW Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen is iets heel anders dan de subsidiëring van sociaal-culturele verenigingen door minister Anciaux. Hier gaat het erom allochtone meisjes te ondersteunen om emanciperend te kunnen werken in onze samenleving. Daarom wil men hen als specifieke doelgroep ondersteunen.

Progr. 40.1 Algemene Departementale Bestaansmiddelen

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking over ba. 12.02 'Allerhande uitgaven in het kader van internationale samenwerking met inbegrip van lidgelden van internationale organisaties'. De spreker vindt de kredieten die hiervoor vorig jaar werden uitgetrokken, niet terug. Vond er een herschikking plaats?

De spreker vraagt ook waartoe de 249 duizend euro (ongeveer 10 miljoen frank) op ba. 12.20 'Allerhande uitgaven in verband met communicatie Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen' precies zullen worden aangewend. Voorts wil de spreker weten hoe de middelen voor 2001 concreet werden besteed.

De minister bezorgt de commissie een overzicht van de publiekscampagnes 2001 en de planning 2002. De concrete besteding van de middelen voor 2002 ligt nog niet vast. Naar aanleiding van de technische bilaterales die in mei 2001 plaats vonden, werden wel een aantal voorstellen ingediend. Op dat ogenblik is het evenwel nog te vroeg om het communicatiebudget 2002 al concreet vast te leggen. Een van de voorstellen is om in het kader van de lokale dienstencentra te werken rond valide ouderen, bijvoorbeeld rond het thema technologie.

Dit voorstel zal samen met de werkgroepen voor het nieuwe ouderendecreet worden uitgewerkt. Een ander voorstel betreft binnenhuisallergieën, dit in opvolging van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid. Andere voorstellen betreffen seksuele opvoeding, en vrouwen en besluitvorming. Zodra er duidelijkheid is over de hervorming van de advies- en overlegorganen, zal er een campagne worden gevoerd rond de evenredige samenstelling van deze organen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking over het Instituut voor Kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen dat zal worden opgericht. De knowhow over kwaliteitszorg bevindt zich momenteel bij de koepels van de voorzieningen. Op dit ogenblik zijn alle sectoren bezig met de uitvoering van de kwaliteitsdecreten. Komt dit instituut er niet wat laat? Hoe wil de minister dit instituut vorm geven? Zal de reeds opgebouwde knowhow worden gehonoreerd?

De minister antwoordt dat er vroeger een Vlaams instituut voor kwaliteit bestond. Bij gebrek aan middelen is het opgehouden te bestaan. Bij de goedkeuring van de kwaliteitsdecreten werd aan de koepels gevraagd om de voorzieningen te begeleiden. De sector is evenwel vragende partij voor een overkoepelend Vlaams kwaliteitsbeleid. Het instituut wordt zeker niet te laat opgericht. Het kwaliteitsdenken is een continue proces. In de welzijns- en gezondheidssector is er een grote behoefte aan instrumenten om de kwaliteit te meten. Deze instrumenten kunnen enkel sectoroverschrijdend worden uitgewerkt. Vandaar dat met de sectoren is afgesproken om de middelen voor 2002 op één basisallocatie onder te brengen. Er wordt ook ongeveer 250.000 euro (10 miljoen frank) extra uitgetrokken. Na de goedkeuring van de begroting zal de overheid met de sectoren bekijken hoe het instituut gestalte kan krijgen. Dit zal dan worden uitgewerkt in het geïntegreerd kwaliteitsdecreet dat in de loop van 2002 tot stand zal komen. Op dat ogenblik zullen de middelen ook decretaal worden verankerd.

Op een vraag van mevrouw Sonja Becq of deze middelen ook zullen worden aangewend voor de financiering van het denkwerk rond het kwaliteitsdecreet, antwoordt de minister dat dat niet het geval is. Het ontwerp van decreet wordt binnen het kabinet en de administratie uitgewerkt.

Progr. 40.2 VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds Persoonsgebonden Aangelegenheden)

– Algemeen

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, wijst erop dat de toelichting bij progr. 40.2 onvolledig is. De minister antwoordt dat dit te maken heeft met de opbouw van de memorie van toelichting zoals bepaald in de instructies daaromtrent. Per begrotingsprogramma worden drie delen opgenomen, deel 1 de evolutie van de kredieten, deel 2 een inhoudelijke toelichting bij de verschillende basisallocaties en deel 3 voor de begroting (VOI) die onder dat begrotingsprogramma vallen. Om die reden is de toelichting van het VIPA opgenomen in deel 3, en lijkt het alsof deel 1 en deel 2 is wegggefallen, maar dat is niet zo. De toelichting van het VIPA is hier wel verkeerdelijk opgenomen als een deel 3 van programma 40.1 terwijl het een apart programma 40.2 betreft.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat het VIPA te weinig aandacht krijgt in deze commissie. De middelen voor het VIPA zijn nochtans zeer belangrijk, omdat de minister er de bakens voor de toekomst mee uitzet. Veranderingen binnen het VIPA moeten bijgevolg op de voet worden gevolgd. Daarbij mag men het VFSIPH (Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap) en Kind en Gezin niet vergeten.

De spreker benadrukt dat goede gebouwen voor de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Vlaanderen voorwaarde zijn om een goed beleid te voeren. Goede gebouwen komen de kwaliteit van de zorg ten goede. Ze laten ook een voldoende aanbod toe. Goede gebouwen zijn niet alleen belangrijk voor de cliënten, maar ook voor het personeel. Uit een recente studie blijkt dat heel wat verpleegkundigen zich ondergewaardeerd voelen. Wanneer men in een goed en professioneel geconcipieerd gebouw kan werken, komt dit de aantrekkelijkheid van het beroep ten goede.

De spreker stelt jaarlijks heel wat veranderingen vast in de VIPA-begroting. Zo werden in de begroting 2001 niet gebruikte saldi teruggestort naar de algemene begroting. De spreker wenst ook te verwijzen naar de bespreking bij de begrotingsaanpassing 2001. Op haar vraag of er voldoende middelen voorhanden waren om de VIPA-subsidiëring voor de nieuwe sectoren op te starten, antwoordde de minister dat er zich voor 2001 geen problemen stel-

len. Volgens de minister zou de VIPA-administratie een inventaris hebben opgesteld van de dossiers die op komst zijn. De minister stelde ook dat de ingeschreven middelen voor 2001 evenwel niet zullen volstaan voor 2002, en dat het een grote uitdaging is om voor de volgende jaren voldoende middelen te vinden.

De spreker vindt dat er veel te weinig middelen worden uitgetrokken voor de grote investeringsnoden die er in de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen zijn. Om tal van redenen stijgt de vraag naar investeringen. Ten eerste komen heel wat beslissingen uit het verleden nu op kruissnelheid. Zo werden in 1997 de zorgstrategische-plannen ingevoerd, waardoor een aantal uitbetalingen van dossiers enkele jaren werden uitgesteld. Ten tweede stijgt de vraag naar investeringen door gewijzigde regelgeving. Zo is de VIPA-subsidiëring recent uitgebreid naar het algemeen welzijnswerk en de bijzondere jeugdbijstand. De spreker haalt ook nog de federale normering van ziekenhuizen en de Vlaamse normen inzake ruimtelijke ordening, milieu en brandveiligheid aan. Ten derde vereisen de kwaliteitsdecreten goede gebouwen. Ten vierde worden er allerlei incentives gegeven waardoor de vraag naar middelen toeneemt, bijvoorbeeld het belang dat aan management wordt gehecht en de demoprojecten gericht op een heroriëntatie van de bejaardenzorg. Al deze vragen naar meer middelen ontstaan door beslissingen van de beleidsmakers zelf. De minister moet dan ook trachten deze middelen tijdens de begrotingsonderhandelingen te verkrijgen. Een argument dat daarbij kan worden gebruikt, is dat bouwen voor meer werkgelegenheid zorgt, wat niet onbelangrijk is in tijde van economische crisis.

De spreker stelt vast dat de subsidiëring van een aantal dossiers wordt tegengehouden. Ze vraagt voor de verschillende sectoren een overzicht van de stand van zaken van de VIPA-dossiers. Ze wil kunnen nagaan welke aanvragen worden goedgekeurd, en in welke fase de verschillende dossiers zich bevinden. Mevrouw Sonja Becq zou graag reeds voor de stemming over de gegevens beschikken. Ze vraagt dat ook de datum van indiening van de dossiers op het overzicht wordt vermeld. De minister antwoordt dat de gegevens aan de commissieleden worden bezorgd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de beleidsbrief dat de minister ecologisch bouwen en verbouwen wil aanmoedigen. Ze vindt dit positief, maar vindt duurzaam bouwen en verbouwen nog belangrijker. Ecologisch bouwen heeft vaak vooral met franjes te maken.

De heer Felix Strackx stelt vast dat de VIPA-middelen voor het tweede opeenvolgende begrotingsjaar gevoelig dalen. Vorig jaar was er een daling met ongeveer 37,2 miljoen euro (1,5 miljard frank), dit jaar met ongeveer 32,2 miljoen euro (1,3 miljard frank). De spreker vindt een daling van de middelen voor bouwprojecten op zich niet negatief, omdat men zich kan afvragen of nieuwbouw wel altijd nodig is. Worden de bestaande gebouwen wel optimaal aangewend? Kunnen leegstaande gebouwen niet opnieuw worden aangewend? Is het in sommige gevallen niet meer aangewezen om een gebouw te huren? De spreker benadrukt dat dit alles uiteraard niet wegneemt dat de nood aan nieuwbouw in sommige sectoren zoals de ouderenvoorzieningen wel zeer groot zijn (zie verder Ouderenvoorzieningen).

De spreker beseft dat het aantrekkelijker is om een gebouw aan te kopen of nieuwbouw te zetten omdat men dan recht heeft op een subsidie, terwijl de huur uit de reguliere werkmiddelen moet worden betaald. Is het zo dat wanneer voorzieningen overgaan tot de aankoop van een gebouw of het bouwen van een nieuw gebouw, de huur die zij daardoor niet meer moeten betalen, niet in mindering wordt gebracht op hun werkmiddelen? De spreker zou het logisch vinden dat in dit geval de werkmiddelen worden verlaagd.

De minister antwoordt dat de vastleggingsmiddelen in 2000 eenmalig werden verhoogd voor een inhaaloperatie. In 2001 kwamen de middelen opnieuw op hetzelfde niveau als in 1999. Voor 2002 blijven de middelen ongewijzigd ten opzichte van 2001, behalve dat de middelen voor de ziekenhuizen met ongeveer 32,226 miljoen euro (1,3 miljard frank) worden verminderd.

De heer Karel Gutschoven, teamverantwoordelijke afdeling Begroting en Boekhouding, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat tal van gebouwen omwille van technische redenen niet of zeer moeilijk kunnen worden omgebouwd. De minister antwoordt dat de gebouwen die door VZW's met VIPA-subsidies worden gebouwd of verbouwd, geen eigendom zijn van de overheid. Ze worden bij afbetaling eigendom van de VZW's. Het is bijgevolg de VZW die het gebouw moet heroriënteren of verkopen. Of men koopt of bouwt, wordt vooral bepaald door de noden van de voorzieningen. Een centrum voor algemeen welzijnswerk is meestal in een kern gevestigd, en heeft geen groot gebouw nodig. Het kan perfect in een bestaand huis, mits minimale verbouwingen, van slag gaan. Hetzelfde geldt voor

kleine leefgroepen in de gehandicaptensector of de bijzondere jeugdbijstand. Voor ziekenhuizen en grote ouderenvoorzieningen is dit echter niet vanzelfsprekend.

De minister verduidelijkt dat enkel de bijzondere jeugdbijstand haar huursubsidies behoudt wanneer niet langer wordt gehuurd. Reden is de zeer hoge druk op de werkmiddelen van de bijzondere jeugdbijstand. Het is ook geen rijke sector. De werkmiddelen kunnen worden aangewend voor de 40 percent van de infrastructuurkosten die het VIPA niet subsidieert en die door de sector zelf moet worden opgebracht. Voor de ziekenhuissector zijn de afschrijvingen gedeeltelijk in de ligdagprijs verrekend.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de beleidsbrief dat de minister in 2002 het VIPA-decreet en alle uitvoeringsbesluiten wil doorlichten, en eventueel bijsturen. De spreker vindt dit geen goed voorstel. Er bestaat immers al heel wat regelgeving. Zo moeten ziekenhuizen en bejaardenvoorzieningen zorgstrategische plannen opstellen. Er zijn ook de decreten op het algemeen welzijnswerk en de geestelijke gezondheidszorg, die voor die sectoren reeds een spreiding in het landschap bepalen, waardoor zorgstrategische plannen voor hen niet nodig zijn. De spreker vraagt zich dan ook af wat er nog moet worden onderzocht.

De heer Felix Strackx zegt namens zijn fractie voorstander te zijn van dat de minister een herziening van het VIPA-decreet overweegt en eventueel ook voor andere sectoren dan ziekenhuizen en bejaardenvoorzieningen zorgstrategische plannen wil invoeren. Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, heeft vragen bij het nut van de zorgstrategische plannen. In Kortrijk wil men van vier campussen tot één campus komen. Nochtans werd vrij recent met VIPA-middelen in de vier ziekenhuizen geïnvesteerd. Deze investeringen werden slechts verworven omdat er zorgstrategische plannen waren opgesteld waarin de evolutie van het ziekenhuislandschap in Kortrijk werd uiteengezet. Dit toont toch wel de zwakheid hiervan aan. Nu wil men de zorgstrategische plannen ook voor de bijzondere jeugdbijstand opleggen. Het opstellen van dergelijke plannen kost veel geld en vraagt veel tijd, terwijl het blijkaar toch geen efficiënt bestuur oplevert.

De minister geeft mevrouw Patricia Ceysens gelijk. Onder druk van de federale regelgeving evolueert het ziekenhuislandschap dermate snel dat ziekenhuizen lang voor infrastructuurwerken zijn afgeschreven, een nieuw zorgstrategisch plan indienen. Dit is een ramp. Door de schaalvergroting moet

men lange verplaatsingen afleggen voor behandelingen of bezoek aan zieke kennissen of familieleden. Men zal dus vermoedelijk binnen tien jaar komen tot een concept van daghospitalisatie waarna opnieuw een nieuwe infrastructuurvraag zal ontstaan. Het is niet goed dat Vlaanderen afhankelijk is van de federale infrastructuurnormeringen. Om deze reden wil de minister in 2002 een eigen Vlaamse visie op het ziekenhuislandschap ontwikkelen. Dit zal ook leiden tot een grotere rechtszekerheid bij de beoordeling van zorgstrategische plannen. Nu worden de zorgstrategische plannen van de ziekenhuizen door de zorgstrategische commissie op basis van een aantal normen heel ernstig beoordeeld, maar er ontbreekt een referentiekader vanuit een planmatige Vlaamse visie. Aan de afdeling Gezondheid is gevraagd om hier in 2002 versneld werk van te maken (zie ook progr. 42.1 Volksgezondheid).

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, vindt de aangekondigde VIPA-doorlichting positief, te meer daar de huidige regelgeving zeer ontransparant is. Zelfs met het jaarverslag van het VIPA, krijgt men nog geen duidelijkheid over de toekenning van de subsidies. Het is heel moeilijk om als parlements lid controle uit te oefenen op het VIPA. De minister is het hier niet mee eens. Het VIPA-decreet is wel transparant. De procedure en timing zijn duidelijk voor de voorzieningen. De beoordeling van de zorgstrategische plannen kan wel objectiever, maar dit zal verbeteren wanneer Vlaanderen een eigen visie op het ziekenhuislandschap heeft ontwikkeld.

De heer Felix Strackx wijst op de opmerking van het Rekenhof bij de voorstellingswijze van het Reservefonds van het VIPA in de begroting. Volgens het hof zou het transparanter zijn wanneer enkel de bewegingen van het reservefonds in de begroting worden opgenomen.

– *Ontwikkeling van een eigen Vlaamse visie op het welzijns- en gezondheidsbeleid en het begrip zorgregio*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt in de beleidsbrief het begrip zorgregio's op. De spreker vindt dat vooraleer VIPA-subsidies aan zorgregio's worden gekoppeld, er meer duidelijkheid moet komen over dat begrip. Het grote probleem in de welzijns- en gezondheidssector is dat elk beleidsdomein met andere zorgregio's werkt. Hopelijk komt er voor de bejaardenzorg een vereenvoudiging met het nieuwe ouderendecreet. Het huidige bejaardenbeleid houdt bij de toewijzing van subsidies in de eerste plaats rekening met de situatie in het arrondissement, waarbij men steeds moet nagaan of

het gaat om een bestuurlijk of gerechtelijk arrondissement, in de tweede plaats met het aanbod in de buurgemeenten, en pas in de derde plaats met de demografische evolutie. De spreker vindt dat men in eerste instantie naar de demografische evolutie zou moeten kijken. Voor de centra algemeen welzijnswerk gelden andere omschrijvingen. Voor de pilootprojecten in de bijzondere jeugdbijstand worden nog andere regio's gehanteerd, die worden bepaald vanuit een federale visie en samenvallen met de gerechtelijke arrondissementen.

De spreker stelt dat het begrip zorgregio regelmatig ter sprake komt in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ze vermoedt dat het begrip afkomstig is van mevrouw Aelvoet, federaal minister voor Volksgezondheid, die de eerstelijnsgezondheidszorg en de huisartsen rond zorgregio's wil organiseren. De spreker las dat minister Aelvoet hierover in juni 2001 een protocol met minister Vogels wilde afsluiten. Is dat protocol er? Een dergelijk protocol heeft immers verstrekkende gevolgen voor het Vlaamse beleid. De spreker heeft ook gelezen dat het zou gaan om gebieden van 100.000 inwoners, terwijl in Vlaanderen, bijvoorbeeld in de geestelijke gezondheidszorg, met gebieden van 300.000 tot 350.000 inwoners wordt gewerkt. In welke mate moet het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid zich door het federale niveau laten beïnvloeden? Voor de toekomst is het niet haalbaar dat de normering federaal blijft, en dat Vlaanderen ze moet opvolgen.

De minister verduidelijkt dat de term zorgregio voorkomt in het protocolakkoord over de eerste lijn tussen de federale en de gemeenschapsministers. De zorgregio's komen ook reeds in besluiten van de federale overheid voor. In het protocolakkoord staat evenwel duidelijk dat het de gemeenschappen zijn die de zorgregio's omschrijven. In het verlengde daarvan wordt op Vlaams niveau een concept van zorgregio's ontwikkeld. De minister geeft toe dat er in de welzijns- en gezondheidssector een chaos bestaat op het vlak van gebiedsomschrijvingen. Oorzaak is dat men er in het verleden steeds voor geopteerd heeft om het initiatief aan de basis te volgen. Zo staat in het decreet op het algemeen welzijnswerk dat er maximaal twee centra per regio mogen zijn, maar het decreet geeft geen omschrijving van wat een regio is. Dit leidt ertoe dat de voorzieningen die op het terrein ontstaan, bepalen wat een regio is. Hetzelfde doet zich voor bij de centra geestelijke gezondheidszorg, de Logo's en de SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg). De minister stelt niet verantwoordelijk te zijn voor deze chaos. Dit is een erfenis uit het verleden.

De minister stelt dat ze zal trachten om op basis van een studie van prof. Van Hecke van de KU Leuven de zorgregio's te definiëren. De definitie zal uitgaan van sociaal-demografische gegevens en het bestaande aanbod. De resultaten hiervan zullen worden gebruikt om de nieuwe eerstelijnszorgregio's in Vlaanderen te bepalen. Op termijn is het de bedoeling dat dit de bouwstenen worden voor de eerste lijn in de welzijns- en gezondheidszorg. Momenteel wordt een ontwerp van decreet inzake de samenwerking op de eerste lijn voorbereid. Bedoeling is dat een SEL (samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg), een zorgregio dekt. Vier SEL's zouden dan een palliatief netwerk kunnen vormen, en vier of vijf SEL's een Logo. De zorgregio's zullen ook de basis vormen om een ziekenhuisprogrammatie- en landschap uit te tekenen. Op basis van de zorgregio's kan men bekijken wat de noden zijn aan intramurale en hoogtechnologische intramurale zorg en daghospitalisatie. Dit is een enorm moeilijke oefening. In het verlengde daarvan wordt in 2002 getracht om het Vlaamse ziekenhuislandschap in functie van de Vlaamse bevoegdheden inzake infrastructuur, gestalte te geven (zie ook progr. 42.2 Medisch-sociaal beleid).

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel geloven niet dat de minister hier in één jaar in zal slagen. Er zullen meerdere legislaturen nodig zijn om dit alles te realiseren.

– Algemene en psychiatrische ziekenhuizen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreurt dat de begroting geen gegevens bevat over het OPZ te Rekem. Nochtans wordt deze week de eerste steen gelegd voor het nieuwe gebouw te Rekem, wat impliceert dat volgend jaar middelen moeten worden geïnvesteerd. De spreker stelt dat dit volgens de minister met de huur moet worden betaald. Ze vindt dit echter niet in de begroting terug. Daarnaast herinnert de spreker eraan dat met de gemeenschapsinstellingen te Geel en Mol werd afgesproken dat ze de huur moeten terugbetalen aan het VIPA. Dit staat echter nergens in de begroting. De minister antwoordt dat de berekening van de verschuldigde huurprijs verbonden is aan de afrekening van de federale ligdagprijs. De huurprijs die verschuldigd is komt nl. overeen met het bedrag dat, na onderzoek door het Ministerie van Sociale Zaken, in de verpleegdagprijs wordt opgenomen. Voor de periode 1992-1995 zou het onderzoek afgerond zijn en een berekening gemaakt, maar is de ligdagprijs nog niet betekend. In afwachting van de betekening van de federale ligdagprijs zijn de huurgeden van het OPZ Rekem en Geel pro memorie opgenomen in de VIPA ontvangstenbegroting.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat de afname van ongeveer 32,2 miljoen euro (1,3 miljard frank) voor de ziekenhuizen, die met Riziv-middelen worden gefinancierd, ook invloed heeft op de verhoudingen tussen de gewesten. De ligdagprijs van ziekenhuizen stijgt onder meer door de investeringen. Dit betekent dat de volgende jaren de ligdagprijs van de ziekenhuizen in Wallonië zal stijgen, dat dit uit de federale middelen moet worden betaald, en dat in Vlaanderen intussen een subsidiëeringsstop geldt. Dit is dan ook een versluisen van Vlaamse middelen naar Wallonië. Een soortgelijk probleem is dat van de BTW. De spreker ergert er zich aan dat voor ambulante voorzieningen of voor onderdelen van residentiële voorzieningen die niet voor verblijf worden gebruikt het volledig percentage BTW moet worden betaald. Hierdoor worden zeer veel middelen van Vlaanderen naar het federale niveau versluisd. De spreker hoopt dat de minister hiervoor een oplossing zoekt. De minister had hierover moeten onderhandelen naar aanleiding van het Lambermont-akkoord. Vlaanderen zou dan nu over heel wat extra middelen hebben beschikt.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat het document 'Raming van de VIPA-subsidies ziekenhuizen 2002-2007' dat de minister bezorgde, geen datums vermeldt. Gaat het hier over het ogenblik waarop de subsidies worden aangevraagd? Mevrouw Karine Moyens, afdelingshoofd VIPA, verduidelijkt namens de minister dat het gaat om alle dossiers die op dit ogenblik over een goedgekeurd zorgstrategisch plan beschikken of een zorgstrategisch plan hebben ingediend dat nog niet is goedgekeurd. Voor de voorzieningen waarvan het zorgstrategisch plan nog in behandeling is, heeft het VIPA samen met de voorzieningen een raming opgesteld. Voor deze voorzieningen kan nog geen vast bedrag worden opgegeven. Voor de andere voorzieningen zijn de vermelde bedragen vrij accuraat. Voor 2002 zijn er nog geen dossiers finaal ingediend, met uitzondering van dat voor Kortrijk en Sint-Niklaas.

– Ouderenvoorzieningen

De heer Felix Strackx stelt vast dat de middelen voor investeringen in de ouderenvoorzieningen ongewijzigd blijven ten opzichte van 2001. Nochtans zal er op middellange termijn een sterke capaciteitsuitbreiding nodig zijn als gevolg van demografische ontwikkelingen. De spreker wees de minister hier vorig jaar ook op. Toen antwoordde de minister dat men nog geen zicht had op welke zorgvormen er in de toekomst zouden nodig zijn, en dat er eerst een nieuw ontwerp van Vlaams ouderendecreet moet worden uitgewerkt om zicht te krijgen

op de evolutie van de opvangnaden. Hoe ver staat het intussen met dat nieuwe ontwerp van ouderendecreet?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verwijst naar een brief die de minister in september 2001 aan de bejaardensector richtte, en waarin ze schreef dat alle dossiers die een subsidiebelofte aanvragen, worden geblokkeerd vanaf 19 september 2001, omdat de vastleggingskredieten voor 2001 al sinds juni 2001 zijn uitgeput. In de brief stond ook dat er zeker eens zo veel middelen nodig zijn om voor alle positief beoordeelde subsidieaanvragen een subsidiebelofte te kunnen geven. Er werd ook reeds aangekondigd dat het ook voor 2002 niet zeker is dat er voldoende middelen zullen zijn. De spreker begrijpt niet waarom de minister dit niet heeft meegedeeld tijdens de bespreking van de begrotingsaanpassing 2001, en waarom in deze context vorig jaar nog middelen werden weggehaald bij het VIPA. De spreker begrijpt ook niet waarom de minister demonstratieprojecten in de ouderensector wil aanmoedigen, juist nu er een tekort aan middelen is. De demonstratieprojecten zullen heel wat voorzieningen stimuleren om een project in te dienen. Indien er echter geen middelen zijn voor deze projecten, zal de minister enkel frustratie oogsten bij de voorzieningen.

De minister zegt verder dat de vastleggingskredieten voor de ouderensector reeds in de begroting 2000 sterk zijn gestegen, en intussen constant zijn gebleven. Het is wel zo dat er nu een groot aantal dossiers moeten worden vastgelegd. Dit heeft onder meer te maken met de invoering van de zorgstrategische plannen. De minister ziet zich ertoe verplicht de vastlegging over een aantal jaren te spreiden. Om deze reden werd in september een brief aan de ouderenvoorzieningen verstuurd. In juli werd duidelijk dat de middelen voor 2001 reeds waren vastgelegd. Bij de begrotingscontrole kon hier niets over worden gezegd, omdat de begrotingscontrole reeds in april gebeurt. De minister wist pas tijdens de zomervakantie dat alle middelen door de zorgstrategische commissies waren vastgelegd. Daarom leek het haar een blijk van goed bestuur om de voorzieningen via een brief op de hoogte te stellen van de stand van zaken.

De minister antwoordt dat het de bedoeling is dat het nieuwe VIPA-decreet en het nieuwe ouderendecreet op elkaar worden afgestemd. Het nieuw ouderendecreet zal op 1 januari 2003 in werking treden. In januari 2002 leggen de verschillende werkgroepen hun aanbevelingen voor. Vervolgens is er nog een contact met de sector. Nadien wordt het ontwerp van decreet geschreven. Het is nog

niet duidelijk in welke mate het ouderendecreet invloed zal hebben op de VIPA-subsidiëringen. Het is wel de bedoeling dat het VIPA-instrument zo veel mogelijk wordt aangepast aan een soepele visie op het zorgwonen voor ouderen. Met de demonstratieprojecten die werden opgestart, wil men vooral een aantal creatieve initiatiefnemers op het terrein zichtbaarheid geven, zodat er een mentaliteitswijziging tot stand komt, en diegenen die nu reeds investeringsplannen hebben en werken aan zorgstrategische en financieel-technische plannen rekening houden met een vernieuwende visie. Het is niet omdat men demonstratieprojecten stimuleert, dat er plots veel meer initiatiefnemers zijn.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de demografische evoluties per regio gekend zijn, en dat men bijgevolg zeer goed weet waar incentives nodig zijn voor nieuwbouwprojecten om tekorten in de huidige voorzieningen op te vangen. Maar in plaats van incentives te geven, remt de minister de investeringen af.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de beleidsbrief dat de minister prioriteitencodes bepaalt om goedgekeurde dossiers prioritair vast te leggen op het budget voor 2002. Eerste prioriteit zijn de geselecteerde innoverende projecten in de residentiële ouderenzorg. De projecten van vorig jaar zijn begin deze maand goedgekeurd. Het gaat om 500.000 euro (2 miljoen frank) voor elk van de 5 projecten. Met deze middelen kan men niet veel doen. De spreker vraagt dat deze prioriteitencodes in de toekomst ook in de begrotingsdocumenten worden vermeld.

– *Centra geestelijke gezondheidszorg en centra algemeen welzijnswerk*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de toekomst van de centra geestelijke gezondheidszorg en de centra algemeen welzijnswerk voor haar nog niet duidelijk is, te meer daar de investeringen op kruissnelheid zullen komen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wat het project inhoudt dat voor 2001 werd vastgelegd. Wat voor projecten worden er ingediend? Worden er wel voldoende middelen uitgetrokken om aan de vrij grote nood in de sector tegemoet te komen?

Mevrouw Karine Moykens, afdelingshoofd VIPA, verwijst namens de minister naar de door de minister rondgedeelde documenten met de stand van zaken van de investeringsdossiers per deelsector van het VIPA. Hieruit blijkt dat het vastgestelde project het Centrum Algemeen Welzijnswerk te

Lennik betreft (Delta Project 1). Bij de ingediende projecten gaat het vrijwel altijd over aankopen. Alle dossiers die de procedure hebben doorlopen, zijn vastgelegd, met als enige uitzondering het centrum algemeen welzijnswerk te Leuven, omdat het daar over meer dan 2,5 miljoen euro (100 miljoen frank) gaat en er niet meer voldoende middelen waren. Het budget voor 2002 is bepaald op basis van de projecten die de sector zelf aangeeft als te verwachten voor 2002.

– *Bijzondere jeugdbijstand*

De heer Felix Strackx stelt vast dat in de begroting 2002 ongeveer 1,8 miljoen euro (75 miljoen frank) wordt uitgetrokken voor een uitbreiding van de bijzondere jeugdbijstand. Voor de gesloten instellingen heeft de minister 10 extra plaatsen aangekondigd. Dit is evenwel absoluut onvoldoende. De spreker kondigt een amendement aan waarin hij meer middelen zal vragen voor een gevoelige uitbreiding van de capaciteit van de gesloten instellingen.

De minister antwoordt dat het bedrag van ongeveer 1,8 miljoen euro (75 miljoen frank) niets te maken heeft met de 10 extra plaatsen. Voor 2002 wordt voor de gemeenschapsinstellingen te Mol, Ruislede en Beernem ongeveer 4,9 miljoen euro (198 miljoen frank) uitgetrokken. Men zal heel hard moeten werken om al deze middelen in 2002 te kunnen aanwenden. Het bedrag van 1,8 miljoen euro (75 miljoen frank) zijn VIPA-middelen voor de voorzieningen in de gesubsidieerde sector van de bijzondere jeugdbijstand. Voor meer verduidelijking over de uitbreiding van de bijzondere jeugdbijstand verwijst de minister naar de bespreking van progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand.

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft de minister de bijzondere jeugdbijstand blij gemaakt met een 'dode mus'. De sector komt nu wel in aanmerking voor VIPA-subsidiëring, en behoudt ook haar werkingsmiddelen, maar voor 2002 wordt slechts een beperkt aantal middelen uitgetrokken. Bovendien zal de sector zeer lange procedures moeten doorlopen alvorens de werken kunnen aanvangen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Patricia Ceysens vinden het positief dat de VIPA-subsidiëring wordt uitgebreid naar de bijzondere jeugdbijstand. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt zich wel af of de voorziene 1,8 miljoen euro (75 miljoen frank) nog dit jaar zal kunnen worden toegewezen. De criteria waaraan de zorgstrategische en technisch-financiële plannen moeten beant-

woorden, zouden immers nog niet klaar zijn. Is dat zo ? Bovendien vraagt het doorlopen van de hele VIPA-procedure gemiddeld vier jaar. Kan de procedure niet worden versneld, zodat de middelen effectief kunnen worden besteed ? Denkt de minister eraan om in functie van de omvang van de subsidie verschillende modaliteiten te bepalen ? Ook mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, hoopt dat de dossiers voldoende snel kunnen worden toegekend.

Mevrouw Karine Moykens, afdelingshoofd VIPA, antwoordt namens de minister dat de criteria voor de bijzondere jeugdbijstand momenteel worden voorbereid. Een eerste contact met de sector is gepland voor midden december 2001. Begin 2002 zou dit moeten zijn afgerond. De criteria voor de thuiszorg zijn ook nog maar net bepaald. Niettemin zijn er nu reeds VIPA-dossiers goedgekeurd en zelfs vastgelegd. Het kan dus wel degelijk snel gaan. Ook in de sector van de bijzondere jeugdbijstand staat men klaar, vooral met aankoopdossiers. Als medio 2002 de eerste zorgstrategische commissies kunnen plaatsvinden, kan heel snel een technisch-financieel plan worden opgesteld. Het bedrag van 1,8 miljoen euro (75 miljoen frank) zal vermoedelijk tegen eind 2002 kunnen worden besteed. Mevrouw Karine Moykens vervolgt dat er wel verschillende modaliteiten zullen worden bepaald voor kopen dan wel verbouwen, maar niet voor kleine versus grote investeringen.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, wijst erop dat voorzieningen die infrastructuur huren, benadeeld worden. Dit geldt heel specifiek voor de thuisbegeleidingsdiensten binnen de bijzondere jeugdbijstand. Voor hen verandert er niets. Ze moeten nog steeds vanuit hun forfait de huurkosten opbrengen, terwijl wie bouwt op een tegemoetkoming kan rekenen. De minister antwoordt dat ook de thuisbegeleidingsdiensten een beroep kunnen doen op VIPA-subsidiëring.

Progr. 40.3 Kredieten in het kader van het Sociaal Akkoord

Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat de titel bij programma 40.3 in de toelichting (Stuk 13 (2001-2002) – Nr. 1-B) foutief is. Er staat daar progr. 40.3 Algemene departementale bestaansmiddelen.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat men met het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit (VIA) de werkomstandigheden en de werkdruk voor het personeel in de welzijnssector wilde verbeteren. Dit zou ook resulteren in een betere kwaliteit van

de dienstverlening. De spreker zal niet ingaan op de bedragen die voor het VIA zijn uitgetrokken. Ze gaat ervan uit dat de onderhandelingen en de berekening van de cijfers correct zijn verlopen.

De spreker vraagt wel of er een evaluatie komt van het akkoord. Ze zou graag een stand van zaken krijgen over bijkomende aanwervingen, het aantal personen dat effectief gebruik maakt van de verschillende maatregelen en de kostprijs daarvan. De spreker stelt dat het personeel in de verschillende sectoren vaak geen gebruik durft te maken van de rechten die het akkoord hen biedt, bijvoorbeeld inzake arbeidsduurvermindering, omdat ze er niet zeker van zijn dat ze ook vervangen worden. Is er voor de social-profitsector perspectief op nieuwe aanwervingen ? Neemt de aantrekkelijkheid van de sector toe ? De spreker heeft niet echt de indruk dat dit het geval is.

De minister belooft de specifieke cijfers mee te delen samen met de evaluatie die door mevrouw Sonja Becq wordt gevraagd. Wat de vervanging van personeel en het perspectief op nieuwe aanwervingen betreft, verwijst de minister naar de algemene bespreking.

Mevrouw Sonja Becq treedt het Rekenhof bij in zijn kritiek op de onduidelijke inschrijving van de VIA-middelen. Deze worden zowel ingeschreven op ba. 01.01 'Provisioneel krediet ter uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit', als op ba. 33.01 'Subsidies allerhande in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit'. De aanwending van deze middelen wordt onvoldoende toegelicht. Er wordt geen totaalbeeld gegeven van de uitvoering van het akkoord in zijn geheel. Ook voor de VOI's is de situatie onduidelijk. Het is bijvoorbeeld heel moeilijk om in de begroting te achterhalen hoe veel personen in de verschillende sectoren gebruik maken van de maatregel inzake arbeidsduurvermindering.

Mevrouw Inge Blauwhoff, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat om aan de opmerkingen van het Rekenhof tegemoet te komen, een bijkomend overzicht werd opgesteld (zie Bijlage 1 Sociaal akkoord). De heer Karel Gutschoven, teamverantwoordelijke afdeling Begroting en Boekhouding, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, voegt hier namens de minister aan toe dat het technisch gezien onmogelijk is om anders te werken. Enerzijds moet men duidelijk de evolutie van het krediet weergeven over de jaren heen. Anderzijds is men verplicht een programmabegroting op te stellen en de toegewezen middelen in het

programma onder te brengen. Als men dit laatste niet zou doen, zou het Rekenhof opmerken dat de principes van de programmabegroting niet worden gevolgd. Dit is inderdaad een complex akkoord. Het is zeer omvangrijk, bevat zeer veel elementen en wordt over meerdere jaren ingevoerd. De middelen worden juist op een provisioneel krediet geplaatst om duidelijk te maken wat er nog in de pot zit, en wat er bij in de pot komt. Voor het overige moeten de toegewezen middelen volgens de principes van de programmabegroting onder de specifieke basisallocaties worden ondergebracht.

Mevrouw Sonja Becq geeft toe dat het hele systeem complex in elkaar zit, en dat de tabel in Bijlage 1 meer duidelijkheid geeft. Ze wil wel aangeven dat ze bij sommige departementen wel en bij andere niet terugvindt hoeveel middelen er gaan naar loonharmonisatie en regularisering, hoeveel extra personeelsleden worden aangeworven, enzovoort.

De spreker vraagt verduidelijking bij basisallocatie 33.01. Er is hier sprake van subsidies voor DAC-projecten die in 2001 niet konden worden gerealiseerd. Om welke projecten gaat het? Waarom konden ze niet worden geregulariseerd?

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het gaat om 15 projecten die op het ogenblik van de DAC-regularisatie nog niet hadden beslist of ze binnen de welzijnssector dan wel binnen de sociaal-culturele sector wensten geregulariseerd te worden. Ze hebben hun keuze pas laatstelijk bekend gemaakt. Dertien projecten kiezen voor de welzijnssector. Ze zullen in 2002 worden opgenomen in het reguliere subsidiëringssysteem. Waarschijnlijk zullen zich de volgende jaren nog projecten aandienen. De lijst met projecten wordt aan de leden bezorgd.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het gaat om projecten die nominatim worden gesubsidieerd dan wel structureel worden ingebed. Zullen er zich op termijn geen problemen stellen? De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er zo weinig mogelijk adhoc-oplossingen zullen worden gezocht. Er zal worden getracht om alle projecten decretaal in te bedden. De minister voegt hier aan toe dat er zich vooral in de gezondheidssector problemen stellen. Daar zijn in het verleden een aantal DAC'ers aan zelfhulpgroepen en aan het Rode Kruis toegewezen. Er bestaat echter geen structureel kader waarin ze nu kunnen worden ondergebracht. Tegelijk is het onmogelijk om aan elke zelfhulpgroep een volwaardige kracht toe te kennen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of die projecten die nominatim worden behouden omdat ze nergens structureel kunnen worden ondergebracht, reden tot ongerustheid moeten hebben. De minister antwoordt dat er met deze projecten duidelijk afspraken zijn gemaakt. Ze weten dat ze op lange termijn niet nominatim kunnen worden behouden, en dat ze tegen 2005 een plaats moeten krijgen binnen de bestaande structuren. Het is niet de bedoeling voor hen totaal nieuwe structuren uit te werken. Het kabinet en de bevoegde administraties zoeken naar een oplossing. Deze operatie moet tegen 1 januari 2005 rond zijn. Alle nominatimsubsidies zouden dan moeten zijn opgeheven.

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of zich in de toekomst nog projecten voor regularisatie kunnen aandienen. De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, verduidelijkt namens de minister dat er drie grote groepen projecten zijn. Ten eerste zijn er de projecten met DAC'ers in de welzijns- en gezondheidssector. 99 procent van de DAC'ers is daar geregulariseerd. Ten tweede zijn er de projecten in de culturele sector. Daar is de regularisatie van de DAC-statuten van start gegaan op 1 januari 2002, wat vroeger is dan voorzien. Ten derde zijn er een aantal restprojecten. Binnen de Vlaamse regering werd afgesproken dat de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister bevoegd voor Werkgelegenheid, voor deze projecten een oplossing zal zoeken. In de toekomst zullen zich dus nog projecten uit de culturele sector of uit de restgroep kunnen aandienen en vragen om binnen een bepaald regulier systeem in de welzijnssector te worden ingebed. Ze kunnen nog zonder probleem een overstap doen naar de welzijnssector.

De heer Gutschoven voegt hier namens de minister aan toe dat de projecten wel niet op elk ogenblik kunnen overstappen. Voorwaarde is dat Welzijn budgettaire middelen krijgt van de VDAB. Zolang het gaat om DAC'ers worden de middelen door Werkgelegenheid betaald. Er moeten schakelmomenten worden ingebouwd waarop dit budgettair kan worden geregeld.

Op een vraag van mevrouw Sonja Becq antwoordt de heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, namens de minister dat de middelen die in het kader van het akkoord worden voorzien, voldoende zijn om de geregulariseerde DAC'ers in het globaal subsidiëringssysteem in te schakelen. Wanneer een DAC'er bij wijze van voorbeeld wordt ingebed in het algemeen welzijnswerk, waar de subsidiëring per VTE 1,6 miljoen frank bedraagt, zal ervoor worden gezorgd dat een subsidie van 39.662 euro (1,6 miljoen frank) wordt toegekend.

Mevrouw Sonja Becq vindt dat dit macro-economisch een zuiver systeem is, maar dat het micro-economisch voor problemen kan zorgen bij de voorzieningen. Als er met forfaits wordt gewerkt, kan alles dan juist worden berekend, bijvoorbeeld de anciënniteit van het personeel ?

De minister antwoordt dat de Vlaamse overheid geen sociaal secretariaat is. De voorzieningen moeten de bluts bij de buil nemen. Soms zal een personeelslid ook minder dan 39.662 euro (1,6 miljoen frank) kosten. De heer Stefan Van Eekert, kabinet-smedewerker, antwoordt namens de minister dat er hierover overleg heeft plaatsgehad met het algemeen welzijnswerk. De twee mogelijkheden werden bekeken : de loonkost toevoegen aan de enveloppe of ingeschakeld worden in het globaal subsidiëringssysteem. Er werd voor het laatste gekozen.

Progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen kan de doelstellingen van de minister grotendeels bijtreden, maar ze heeft wel vragen bij de haalbaarheid ervan. Het voorzienne budget daalt immers aanzienlijk van 113.940 duizend euro (ongeveer 4596 miljoen frank) in 2001 naar 101.880 duizend euro (ongeveer 4109 miljoen frank) in 2002. De heer Jan Roegiers stelt dat zijn fractie grotendeels achter de accenten staat die de minister wil leggen inzake algemeen welzijnsbeleid. Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel staat achter de doelstellingen van de minister, ze pleit wel voor meer toegankelijk taalgebruik in de toelichting bij de begroting.

Voorts wil de spreker weten hoeveel mensen gebruik maken van de welzijnsvoorzieningen. Zij slaagde er niet in deze cijfers te achterhalen. Ofwel betekent dit dat er geen goede registratie gebeurt, ofwel laat de coördinatie tussen de verschillende onderdelen van het algemeen welzijnsbeleid te wensen over.

De minister antwoordt dat het aantal gebruikers wel gekend is per categoriale voorziening wanneer er dagprijzen worden betaald, of wanneer in convenanten is afgesproken dat het aantal gebruikers wordt doorgegeven. Er bestaat geen globaal overzicht van het aantal gebruikers van welzijnsvoorzieningen. Het is ook zo goed als onmogelijk om een dergelijk overzicht op te stellen. Er is immers een zeer groot verschil tussen een gebruiker die bij een jongerenadviescentrum (JAC) aanklopt voor

informatie, en een persoon die in een residentiële voorziening wordt opgenomen. Vermoedelijk zijn alle Vlamingen gebruiker van een of andere welzijnsvoorziening. Momenteel loopt er een registratieproject in afspraak met de centra voor algemeen welzijnswerk, waarbij het aantal gebruikers wordt geregistreerd. De cijfers zullen binnenkort beschikbaar zijn. De cijfers voor de andere sectoren van het welzijnsbeleid zijn gekend. Het ligt niet alleen aan de centra voor algemeen welzijnswerk dat er vroeger geen registratie gebeurde. Dit heeft ook te maken met informaticaproblemen.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, werpt op dat men misschien beter spreekt over het aantal aanmeldingen dan over het aantal gebruikers. Aanmeldingen kunnen immers gemakkelijker worden gemeten.

– Adviesraden

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking in verband met ba. 12.02 'Allerhande uitgaven i.v.m. de ondersteuning van de adviesraden'. Werken raden zoals de Gezins- en Welzijnsraad nog ? Kunnen parlementsleden inzage krijgen in de agenda en de verslagen van deze raden ? Parlementsleden hebben totaal geen zicht op welke adviezen er worden uitgebracht. De uitgebrachte adviezen zijn ook zeer moeilijk terug te vinden. Stemt de minister erin toe dat parlementsleden rechtstreeks contact opnemen met de raden om agenda's en adviezen op te vragen ?

De minister antwoordt dat er een hervorming van het adviesstelsel op komst is. De Gezins- en Welzijnsraad werkt intussen wel voort. De raad brengt jaarlijks een activiteitenverslag uit dat aan het Vlaams Parlement wordt bezorgd. De minister belooft de adviezen van de Gezins- en Welzijnsraad en van andere raden aan het commissiesecretariaat te bezorgen van zodra zij erover beschikt. De communicatie en de verhoudingen tussen de adviesraden en het parlement zal ook aan bod komen bij de herstructurering van de advies- en overlegorganen.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, merkt op dat de parlementsleden de adviezen van de Vlaamse Gezondheidsraad wel automatisch krijgen. De minister antwoordt dat de relatie met het Vlaams Parlement geregeld is in het decreet op de Vlaamse Gezondheidsraad, terwijl dat voor de Gezins- en Welzijnsraad niet het geval is.

– *Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS)*

Mevrouw Sonja Becq dacht begrepen te hebben dat het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS) een herstructurering heeft doorgevoerd. Is het juist dat het centrum dat nu onder de bevoegdheid van minister Vogels valt, zou worden overgeheveld naar een algemene cel studie en onderzoek? Heel wat studies van het CBGS zijn specifiek op de welzijnssector gericht, bijvoorbeeld op thema's zoals gezin en arbeid. Wanneer het centrum naar een algemene onderzoeksceel wordt overgeheveld, zal er bij onderzoeken minder aandacht zijn voor het welzijnsaspect. Wat zijn de gevolgen van een overheveling voor het personeel?

Mevrouw Marijke Dillen herinnert zich dat de minister naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2001 aankondigde dat ze het CBGS gevraagd heeft knowhow op te bouwen rond kinderrechten. Wat is de stand van zaken?

De minister antwoordt dat in het kader van een beter bestuurlijk beleid de bevoegdheden van het CBGS worden herschikt. Een deel van de bevoegdheden van het CBGS betreft het verzamelen van allerlei gegevens zoals demografische gegevens. Dit hoort thuis binnen de algemene dienst Planning en statistiek. Vanaf 2004 zal deze dienst bij de diensten van de minister-president worden ondergebracht. De minister stelt dat ze er steeds op heeft gestaan dat de mensen die over knowhow beschikken omtrent specifieke welzijnsthema's een cel zouden vormen binnen het nieuwe beleidsdomein Gezin en Welzijn. Dit zou ook gedeeltelijk een oplossing zijn voor het huidige tekort aan beleidsvoorbereidende capaciteit. In grote lijnen bestaat hierover een akkoord. Deze afspraken moeten in 2002 verder worden gefinaliseerd.

Mevrouw Sonja Becq verneemt dat de cel aan beleidsvoorbereiding zal moeten doen. Ze vindt het belangrijk dat er ook nog aan studiewerk op lange termijn kan worden gedaan, dat niet onmiddellijk op een bepaalde regelgeving is gericht. De minister antwoordt dat er in Vlaanderen vijf universiteiten en heel wat steunpunten voor wetenschappelijk onderzoek zijn. Basisvraag is dan ook of de overheid ook nog aan wetenschappelijk onderzoek moet doen. Dit debat wordt op dit ogenblik gevoerd. Waarschijnlijk zal de waarheid ergens in het midden liggen. In het kader van de beleidsvoorbereiding zijn immers ook longitudinale onderzoeken nodig.

– *Buitenlands welzijnsbeleid*

Mevrouw Marijke Dillen vraagt waarom de aparte ba. 12.26 'Allerhande uitgaven i.v.m. het buitenlands welzijnsbeleid' wegvalt. Vorig jaar werd terecht gesteld dat Vlaanderen op dit vlak een aanzienlijke expertise heeft opgebouwd, en een belangrijke partner is in het Europa van de regio's. De spreker vraagt een stand van zaken van het buitenlands welzijnsbeleid.

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd afdeling Algemeen Welzijnsbeleid, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat er voor het buitenlands welzijnsbeleid niets verandert. Zowel vorig jaar als dit jaar worden op ba. 12.26 25.000 euro (12.26 1 miljoen frank) ingeschreven. De basisallocatie wordt niet opgeheven.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking over het ouderenproject in Chili, waarvan sprake in de toelichting. De minister verduidelijkt dat het project in Chili kadert in de samenwerkingsontwikkeling die door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking, is opgestart. Het is de bedoeling dat elke minister binnen zijn bevoegdheidsdomeinen een ontwikkelingsbeleid voert en daartoe projecten indient. De minister stelt dat zij een project rond ouderenbeleid in Chili heeft ingediend.

– *Vrijwilligers*

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de middelen op ba. 12.28 'Allerhande uitgaven voor de organisatie van activiteiten naar aanleiding van het internationaal jaar van de vrijwilliger' van 74 duizend euro (3 miljoen frank) in 2001 op 0 euro zijn gebracht. Dit is vanzelfsprekend, aangezien het internationaal jaar van de vrijwilliger eind 2001 voorbij is. De spreker vraagt wel verduidelijking bij de besteding van het bedrag van 5.000 euro (ongeveer 201.699 frank) dat wordt overgeheveld naar ba. 33.03 'Subsidies allerhande in het kader van het welzijnsbeleid' voor de subsidiëring van innoverende vrijwilligersprojecten. Ook de heer Koen Helsen wil weten wat er onder innoverende vrijwilligersprojecten wordt verstaan.

Mevrouw Sonja Becq leest in de toelichting dat de middelen die in 2001 op ba. 12.28 werden ingeschreven, in 2002 op andere basisallocaties worden ondergebracht. Wanneer ze echter de optelsom maakt van al wat wordt overgeheveld, komt ze uit op 79 duizend euro (ongeveer 3,2 miljoen frank). Hoe kan dat? Zijn de 5000 euro voor innoverende

vrijwilligersprojecten extra middelen ? In dat geval gaat het toch niet om een overheveling ?

De heer Jan Casaert verduidelijkt namens de minister dat het krediet op ba. 12.28 (74 duizend euro of 3 miljoen frank) wordt teruggebracht op nul, aangezien het internationaal jaar van de vrijwilliger eind 2001 op zijn einde loopt. Van deze middelen wordt 50.000 euro (ongeveer 2 miljoen frank) overgeheveld naar progr. 41.7 Maatschappelijk opbouwwerk ba. 34.26 'Subsidie aan het georganiseerd vrijwilligerswerk in het kader van de welzijns- en gezondheidssector'. Dit is heel belangrijk omdat de toevloed van te erkennen organisaties met zich meebrengt dat er nood is aan beschikbare middelen. 24.000 euro (968.158 frank) wordt overgeheveld naar progr. 41.7 ba. 43.25 'Subsidies aan de provinciale steunpunten vrijwilligerswerk'. Dat voor wat betreft 2002.

De heer Jan Casaert vervolgt dat de minister in 2001 een aantal activiteiten heeft ondernomen die in de toelichting in detail worden beschreven. Een van de laatste activiteiten was nagaan wat goede projecten zijn inzake vrijwilligerswerk om die als good practices te verspreiden. Technisch moest dit via een subsidie gebeuren. Om deze reden werd 200.000 frank of 5000 euro in 2001 bij herschikking overgedragen naar ba. 33.03. De volgende jaren zal dit niet meer gebeuren aangezien het geheel van de middelen naar twee andere basisallocaties wordt overgeheveld.

De heer Koen Helsen vraagt of er op federaal vlak werk wordt gemaakt van het statuut voor de vrijwilliger. De minister antwoordt dat er terzake door verschillende fracties voorstellen zijn ingediend.

– Kinderrechten

Mevrouw Marijke Dillen vindt het positief dat in de begroting 2002 veel aandacht wordt besteed aan kinderrechten. Op ba. 33.06 'Subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten' is er een spectaculaire stijging van de middelen van 211 duizend euro (ongeveer 8,5 miljoen frank) voor 2001 naar 707 duizend euro (ongeveer 28,5 miljoen frank) in 2002. Volgens de spreker stelt de minister te willen werken aan een verbetering van de kindeffectrapportage om zo een beleid te creëren met meer inspraak voor kinderen. Hoe wil ze erop toezien dat de andere Vlaamse ministers het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind naleven ?

De spreker stelt hier in de praktijk nog niet veel van te merken. Is er beterschap op komst ?

De minister antwoordt dat er in 2001 door de voltallige Vlaamse regering zeer hard is gewerkt rond de kindeffectrapportage. Krachtens het decreet van 15 juli 1997 moet elke minister die een ontwerp van decreet indient dat gevolgen heeft voor kinderen, een kindeffectrapport (KER) laten uitvoeren. Er werd decretaal bepaald dat het aantal bevoegdheden waarvoor een KER moet worden opgesteld, stapsgewijs zou worden uitgebreid. In 2001 is echter een besluit van de Vlaamse regering goedgekeurd om het KER reeds voor alle beleidsdomeinen verplicht te maken. Tegelijk is met een werkgroep waarin ook de Kinderrechtencommissaris en het CBGS betrokken zijn, een methodiek uitgewerkt voor de concrete toepassing van het KER. Aangezien dit alles door de hele Vlaamse regering is goedgekeurd, kan men voor de toekomst beterschap verwachten. 2002 zal het jaar van de waarheid worden. De instrumenten en de regelgeving zijn beschikbaar. Nu moet het KER ook door de verschillende Vlaamse minister worden toegepast.

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting dat de minister in 2002 veel aandacht zal besteden aan het welzijn van kinderen na een schokkende gebeurtenis. De spreker stelt zich evenwel vragen bij de concrete uitwerking hiervan. Ze herinnert zich dat de minister bij haar aantreden verklaarde dat ze tijdens deze legislatuur het aantal jonge verkeersslachtoffers sterk wil doen dalen. Intussen stijgt het aantal ongevallen echter nog steeds. Hoe zal de minister deze middelen concreet aanwenden ? Misschien is het beter om de middelen op enkele zaken te concentreren in plaats van ze over tal van projecten te spreiden.

De spreker leest ook in de toelichting dat de minister extra aandacht wil besteden aan het voorkomen van geweld op kinderen. Dit is een bijzonder belangrijke doelstelling, maar hoe zullen de middelen concreet worden aangewend ?

Mevrouw Marijke Dillen herinnert zich dat de minister vorig jaar stelde dat er bij de administratie onvoldoende personeel aanwezig is om het kinderrechtenbeleid uit te werken en op te volgen. Is dit intussen verbeterd ?

De heer Jan Roegiers vindt het zeer positief dat de middelen voor kinderrechten worden verdrievoudigd. Hij feliciteert de minister omdat ze in het kader van de slachtofferzorg extra aandacht wil besteden aan kinderen die te maken krijgen met verkeersongelukken. Het Don Bosco College in

Zwijnaarde, dat de school is met het grootst aantal overleden slachtoffers in het verkeer, heeft een hele procedure ontwikkeld voor de opvang van leerkrachten, ouders en leerlingen die met verkeersslachtoffers te maken hebben. De spreker raadt de minister aan om deze procedure eens van nader te bekijken, en geen tweemaal het warme water te willen uitvinden.

De spreker verwijst ook naar de werkgroep die minister Vogels samen met de heer Steve Stevaert, Vlaams minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, wil oprichten met betrekking tot het invullen van de openbare ruimte door kinderen. Hij vraagt de minister om hier ook de kinderen zelf bij te betrekken. Nog te vaak worden oplossingen vanuit het standpunt van volwassenen aangereikt, terwijl het kind vanuit zijn denkwereld en door zijn gestalte heel anders tegen de zaken aankijkt.

De heer Koen Helsen vindt evenwel de verdrievoudiging van de middelen voor kinderrechten onvoldoende gemotiveerd. Hij heeft ook de indruk dat langs verschillende kanalen in dezelfde thema's wordt geïnvesteerd. Zo gaat er ook vanuit Kind en Gezin een subsidie naar het kinderrechtenfestival. Hij vermoedt dat dit ook het geval is op het vlak van verkeersveiligheid.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat de verdrievoudiging van de middelen aantoont dat haar fractie gelijk had toen ze vorig jaar bij de begrotingsbesprekingen meer middelen vroeg voor kinderrechten. De spreker veronderstelt dat de minister een hele waaier actiemiddelen zal uitwerken rond kinderrechten. Ze wil nu niet ingaan op de punten die de minister misschien vergeten is, omdat hiermee het goede van de verdrievoudiging van de middelen misschien teniet wordt gedaan. Bij de bespreking van het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat en het jaarverslag van de regering wil de spreker wel een grondige discussie voeren over de beleidsopties en acties van de minister, en haar stimulansen ten aanzien van de andere ministers om aandacht te beteden aan kinderrechten.

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het zeer positief dat er meer middelen worden uitgetrokken voor kinderrechten. Ze wil enkel opmerken dat de preventie en sensibilisatie rond verkeersveiligheid niet uitsluitend op kinderen, maar ook op volwassenen zou moeten zijn gericht. Kinderen zijn immers meestal het slachtoffer van ongelukken die door volwassenen worden veroorzaakt. Bovendien is er ook een belangrijke taak weggelegd voor de federale minister bevoegd voor Verkeersveiligheid.

Ook wettelijk kunnen een aantal zaken beter worden geregeld.

De minister stelt zeer tevreden te zijn met de positieve reacties van de commissieleden op de stijging van de middelen voor kinderrechten. Ze vindt het een goed voorstel van mevrouw Trees Merckx-Van Goey om naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag van de regering uitgebreider in te gaan op de aanwending van de middelen. Er worden een aantal klemtonen gelegd, onder meer inzake slachtofferhulp, verkeersveiligheid, de invulling van de openbare ruimte. Het is de bedoeling de kinderen hier uitdrukkelijk bij te betrekken.

– *Zorgfonds*

Mevrouw Sonja Becq stelt niet in detail op de zorgverzekering te zullen ingaan, aangezien men hier toe recent de gelegenheid heeft gehad naar aanleiding van interpellaties en vragen om uitleg. Ze vraagt wel verduidelijking bij ba. 12.11 'Werkingskosten Vlaamse Zorgkas' en 33.01 'Werkingssubsidie aan de zorgkassen'. Is het bedrag van 904 duizend euro (ongeveer 36,5 miljoen frank) voor de Vlaamse zorgkas in 2001 een supplementair bedrag, of zit het mee berekend in de middelen die op ba. 33.01 worden uitgetrokken voor de verschillende zorgkassen? Werd deze 904 duizend euro in 2001 aanvullend aan de Vlaamse zorgkas toegekend, nadat de zorgkas al een deel had gekregen van de middelen op ba. 33.01, of worden de middelen op ba. 33.01 onder de zeven zorgkassen, met uitsluiting van de Vlaamse zorgkas, verdeeld?

De heer Luk Huybrechts, directeur van het Vlaams Zorgfonds, antwoordt namens de minister dat er een besluit van de Vlaamse regering is over de subsidiëring van de zorgkassen voor 2001 en 2002. In het besluit is voor 2001 bepaald dat de Vlaamse zorgkas geen recht heeft op de middelen op ba. 33.01. Deze bedroegen na de begrotingsaanpassing 2001 2479 duizend euro (ongeveer 100 miljoen frank). Dit betekent dat de werkingskosten van de Vlaamse Zorgkas in 2001 beperkt zijn tot de 904 duizend euro (ongeveer 36,5 miljoen frank) op ba. 12.11. Voor 2002 is wel voorzien dat de Vlaamse zorgkas kan putten uit de 6817 duizend euro (ongeveer 275 miljoen frank) die voor 2002 op ba. 33.01 zijn ingeschreven. Daarbovenop komt voor de Vlaamse zorgkas de 1240 duizend euro (ongeveer 50 miljoen frank) op ba. 12.11, voor haar specifieke activiteiten zoals de verplichte aansluitingen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er al cijfers bekend zijn over het aantal inschrijvingen voor de zorgver-

zekering. Hoe worden de middelen over de zorgkassen verdeeld ? Krijgen ze elk per inschrijving hetzelfde bedrag ?

De heer Huybrechts antwoordt namens de minister dat op 15 november 2001 2479 euro (ongeveer 100 miljoen frank) is verdeeld onder de zeven zorgkassen, dit op basis van de prognoses van de zorgkassen in verband met het aantal verwachte leden per 31 maart 2002. Het totaal van de ingediende prognoses viel ongeveer samen met de 4.100.000 mogelijke aansluitingen. In eerste instantie krijgt elke zorgkas 5 miljoen frank (123.947 euro), op voorwaarde dat ze minstens 20.000 leden heeft. Vervolgens worden de overige middelen verdeeld in functie van het aantal opgegeven leden.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat in de begroting 2001 op ba. 33.02 'Werkingssubsidie aan de zorgkassen : vergoeding voor indicatiestellers' voor de zorgkassen een subsidie van 2250 euro (ongeveer 91 miljoen frank) wordt ingeschreven voor indicatiestelling. Zowel voor 2001 als voor 2002 rekent de minister op 30.000 indicatiestellingen. Wat gebeurt er met de middelen indien er minder indicatiestellingen zouden zijn ? Worden ze dan verschoven ? De minister verwacht 60.000 cliënten, maar daarvan hebben er heel wat al een indicatiestelling ondergaan.

Voorts leest de spreker in de toelichting dat de minister maatregelen wil nemen indien er belangrijke afwijkingen worden vastgesteld tussen de ramingen en de uitbetaalde tenlastenemingen. Betekent dit dat er bij de begrotingscontrole herschikkingen komen ? Zal de minister desgevallend voor bijkomende middelen pleiten ? De spreker vraagt ook wanneer de minister een evaluatie van het aantal inschrijvingen ter beschikking kan stellen.

De minister antwoordt dat de eerste cijfers op 15 december 2001 beschikbaar zullen zijn. Ze belooft de commissieleden op de hoogte te houden. De aansluitingen lopen vrij goed. Er worden ook zeer veel aanvragen voor tenlastenemingen ingediend. De middelen voor 30.000 nieuwe indicatiestellingen zullen wellicht nodig zijn. Indien dat niet zo is, kunnen de middelen bij de begrotingscontrole worden herschikt.

Mevrouw Sonja Becq vraagt dat de minister in de evaluatie van de zorgverzekering ook aangeeft hoe ze de prijzen zal controleren en in de hand houden. Het is belangrijk dat men een duidelijk zicht heeft op de gevraagde prijzen. Voor de gezinszorg stelt zich terzake geen probleem, omdat er daar vaste tarieven zijn, maar voor de andere vormen van

dienstverlening, zoals voor dagverzorgingscentra en rusthuizen, bestaat er geen mogelijkheid om te prijzen te controleren. De spreker is ontgoocheld over de antwoorden van de minister op vragen om uitleg van haar over dit thema.

De minister antwoordt dat voor de prijssetting federale normen van kracht zijn. Op federaal vlak is men niet erg enthousiast over de zorgverzekering. De onderhandelingen verlopen niet gemakkelijk. Men kan als sanctie inschrijven dat wanneer bijvoorbeeld ouderenvoorzieningen hun prijzen verhogen naar aanleiding van de zorgverzekering, ze hun erkenning verliezen. Het is echter niet vanzelfsprekend om prijsstijgingen te controleren. Niet alleen de zorgverzekering heeft invloed op de prijzen, ook allerhande federale en Vlaamse normen en de werking van de vrije markt.

Mevrouw Sonja Becq dringt erop aan dat de minister bij de opstart van de zorgverzekering de prijzen toch zal controleren. Als men dit bij de opstart niet doet, zal men het ook nadien niet doen. Vlaanderen kan zonder problemen de prijzen opvolgen voor de sectoren waarvoor het bevoegd is. De minister antwoordt dat het bij de opstart in hoofdzaak gaat over materiële bijstand en voorzieningen erkend in het kader van de thuiszorg. Hier heeft men de prijzen vrij goed in de hand, omdat er Vlaamse regelgeving van kracht is. Wanneer het gaat om voorzieningen die gedeeltelijk ook door het federale niveau worden genormeerd en gefinancierd, dan wordt dit moeilijker.

Mevrouw Sonja Becq waarschuwt de minister ervoor dat heel wat zorgbehoevende mensen die nog maar weinig zelfredzaam zijn, toch niet in aanmerking komen voor een zorgcheque. De spreker vraagt dat hier bij de evaluatie van de zorgverzekering rekening mee wordt gehouden. Het mag niet zo zijn dat men 'bijna dood' moet zijn om voor een tenlasteneming in aanmerking te komen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat wie vanaf 1 januari 2002 recht wil hebben op een tenlasteneming uiterlijk op 31 oktober 2001 moet zijn ingeschreven. Zijn vrijwel alle zwaar zorgbehoevenden die vanaf 1 januari 2002 voor een tenlasteneming in aanmerking zouden moeten komen, bereikt, zodat zij zich tijdig konden inschrijven ? De promotie rond de zorgverzekering is laat van start gegaan. Mocht uit cijfers blijken dat niet iedereen tijdig een aanvraag heeft kunnen indienen, kan er dan in een overgangstermijn worden voorzien ?

De minister antwoordt dat het veel te vroeg is om nu reeds over cijfergegevens te beschikken. De

zorgverzekering werd pas op 1 oktober 2001 opgestart. Op 15 december 2001 zal men over de eerste gegevens beschikken. Mevrouw Sonja Becq merkt op dat als men zijn aanvraag een maand later indient, men een maand later in aanmerking komt voor uitbetaling. De spreker stelt dat ze het tijdens het debat over de zorgverzekering in plenaire vergadering over de wachttijd heeft gehad. Nu geldt er een wachttijd van drie maanden om zwaar zorgbehoevenden te meten. Haar fractie was er voorstander om voor langdurige gevallen desnoods met terugwerkende kracht te werken, en dit niet te doen bij tijdelijke gevallen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel leest in een publicatie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten dat warme maaltijden niet in aanmerking komen voor een tenlasteneming. Klopt dat? Nochtans maken heel wat zwaar zorgbehoevenden hier gebruik van. Moet dit niet snel worden geregeld? De minister antwoordt dat warme maaltijden via de dienstencentra en de diensten voor gezinszorg kunnen worden gekocht. Bij het OCMW kan men hier niet voor terecht.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat als men een tussenkomst voor materiaal vraagt, dat materiaal afkomstig moet zijn van een firma met maatschappelijke zetel in Vlaanderen. In de randgemeenten kopen echter heel wat klanten hun producten aan bij winkels waarvan nadien blijkt dat de maatschappelijke zetel in Wallonië gevestigd is. De klanten kunnen dit echter onmogelijk weten.

De minister antwoordt dat dit inderdaad een zeer groot probleem dreigt te worden. In het decreet wordt bepaald dat de zorgcheque enkel kan worden ingeruild bij door de Vlaamse overheid erkende voorzieningen. Enkel voorzieningen op Vlaams grondgebied kunnen door de Vlaamse overheid worden erkend. In Brussel gaat het over voorzieningen die binnen de Vlaamse bevoegdheden kaderen. Voor diensten is dit duidelijk, maar voor producten is dit veel moeilijker. Op dit ogenblik zijn de bandagisten, de apothekers en de OCMW's erkend. Een aantal mutualiteiten hebben voor hun materialenwinkels een erkenning aangevraagd. Voor de materiële bijstand schept deze decreetsbepaling problemen ten aanzien van de Europese regelgeving, omdat er sprake is van concurrentievervalsing en protectionisme wanneer men bedrijven met een maatschappelijke zetel buiten Vlaanderen van het systeem uitsluit. Voor Brussel stellen zich ook nog andere problemen. Zo kunnen daar in tegenstelling met Vlaanderen geen Vlaamse apothekers worden erkend. Ook in de grensstreek zijn er problemen met voorzieningen met een maatschap-

pelijke zetel over de grens. Op dit ogenblik wordt een nota voorbereid die eventueel tot een kleine decreetswijziging kan leiden. Die wijziging zal toelaten om voor de aankoop van materialen te werken met een systeem zoals dat van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH). Men zou dan komen tot een lijst met een opsomming van materialen waarvoor de zorgcheque kan worden gebruikt.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, merkt op dat men dit systeem bij het VFSIPH juist wil verlaten omdat het niet goed werkt. De minister verduidelijkt dat men niet denkt aan een strikte opsomming, maar wel met korven wil werken die een reeks hulpmiddelen bevatten waaruit men bij een bepaalde aandoening kan kiezen.

Mevrouw Sonja Becq werpt op dat de vrijheid afneemt bij een beperkte indicatiestelling. Ook mevrouw Patricia Ceysens vreest dat een dergelijk systeem de bureaucratie zal doen toenemen. De minister repliceert dat men met het huidige systeem in strijd is met de Europese regelgeving. Men moet noodgedwongen een oplossing zoeken.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, vraagt of er op Europees niveau al een klacht is ingediend. De minister antwoordt dat er nog geen klachten zijn ingediend, maar dat dat niet lang meer zal duren. De heer Huybrechts antwoordt namens de minister dat de apothekersbond en de bandagisten wel reeds hebben gereageerd.

Mevrouw Sonja Becq suggereert als oplossing dat er voor erkenning een aantal kwaliteitscriteria worden bepaald. De minister antwoordt dat men hieraan heeft gedacht. Zo werd gevraagd dat er minstens een verpleegkundige of verzorgende in dienst zou zijn. Voor diensten gaat dat, maar voor aanbieders van materialen zijn dergelijke criteria zinloos.

De heer Koen Helsen wijst erop dat de OCMW's melden dat zorgkassen zorgbehoevenden naar hen doorverwijzen voor het invullen van formulieren. Moet er terzake niets worden ondernomen? Het kan toch niet dat zorgkassen middelen krijgen voor de administratiekosten verbonden aan het beheer van de inschrijvingen en dat de OCMW's het werk moeten doen.

De minister antwoordt dat ook zij hierover geruchten heeft opgevangen, maar dat ze die nog niet kan hard maken. Ze beschikt terzake nog niet over cijfers. De heer Luk Huybrechts vult namens de minister aan dat ook het Vlaams Zorgfonds dergelij-

ke klachten heeft opgevangen. Het Vlaams zorgfonds heeft gereageerd door een nota te richten aan alle gemachtigde indicatiestellers. In deze nota wordt uitdrukkelijk gesteld dat de gemachtigde indicatiestellers verplicht zijn om iedereen die zich aanbiedt, te indiceren. De indicatiestellers worden hier trouwens ook voor betaald.

– OCMW's

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat in de toelichting sprake is van het ontwikkelen van moderne managementstrategieën bij de OCMW's. Ze vindt in dit programma echter geen concrete financiële invulling hiervan terug. Voorts vindt de spreker het weinig zinvol dat de minister de ondersteuning van OCMW-mandatarissen als doelstelling bij progr. 41.1 vermeldt, terwijl de kredieten worden overgeheveld naar progr. 41.7 'Maatschappelijk welzijn', ba. 33.28 'Subsidies aan de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten voor hun vormingsactiviteiten binnen het kader van haar OCMW-werking'.

De heer Koen Helsen vraagt hoe ver het staat met de omvorming van de OCMW's tot sociale huizen. Dit is een zeer belangrijk onderdeel van het Vlaamse regeerakkoord. Ook in de beleidsbrief van minister Vogels wordt benadrukt dat de coördinatie tussen de verschillende lokale overheden zoals gemeente en OCMW en de intergemeentelijke samenwerking aandacht verdienen. De minister zou contact hebben opgenomen met de minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden. Is het de minister bevoegd voor Welzijn of de minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden die werk maakt van het sociaal huis ?

De heer Jan Roegiers benadrukt dat het sociaal huis op initiatief van de onderhandelaars van zijn fractie in het regeerakkoord is opgenomen. Kan de minister een stringente timing geven voor de totstandkoming van de sociale huizen ? Voorts vraagt de spreker dat deze commissie nauw wordt betrokken bij de totstandkoming van de sociale huizen.

– Varia

Mevrouw Sonja Becq vraagt in verband met ba. 12.23 'Studies, onderzoeken en voorbereiding van wetenschappelijke congressen' om systematisch over de onderzoeken op de hoogte te worden gebracht. Welke onderzoeken worden er uitgevoerd ?

De heer Jan Casaert antwoordt namens de minister dat een aantal onderzoeken uit 2001 worden voortgezet. De onderzoeken sluiten grotendeels aan bij

de grote beleidsthema's. Zo zullen onderzoeken worden uitgevoerd rond de herstelgerichte afhandeling, family group conference, allochtone ouderen. De minister verwijst naar de overzichtslijst die aan de leden zal worden opgestuurd.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt waarom de middelen op ba. 12.24 'Allerhande uitgaven in verband met de opmaak en verstrekking van informatie, organisatie van en deelname aan congressen en seminars in binnen- en buitenland' bijna worden gehalveerd. De heer Jan Casaert antwoordt namens de minister dat hier middelen die aanvankelijk stonden ingeschreven op ba. 12.24 en dienden voor armoedecongressen, worden overgeheveld naar progr. 41.8 Integratie kansarmen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking bij ba. 33.03 'Subsidies allerhande in het kader van het welzijnsbeleid', ba. 33.08 'Subsidies voor de afstemming van de eerstelijnsdiensten in de welzijnssector' en ba. 43.01 'Subsidies voor experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake welzijnsbevordering en sociaal beleid'. Kan de minister verduidelijken om welke projecten het gaat, wie de initiatiefnemers zijn, of het om eenmalige projecten gaat, volgens welke criteria ze worden toegekend, enzovoort.

De heer Jan Casaert antwoordt dat van ba. 33.03 bijna 198 duizend euro (8 miljoen frank) waarmee jaarlijks een kwaliteitsconferentie werd georganiseerd, wordt overgeheveld naar progr. 40.1 'Algemene departementale bestaansmiddelen', ba. 41.4 voor de uitbouw van een overkoepelend instituut voor kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidszorg.

De minister antwoordt dat het krediet op ba. 33.08 samenhangt met de invulling van het lokaal sociaal beleid en de uitwerking van het sociaal huis. Ze zal daar naar aanleiding van de bespreking van progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn meer in detail op ingaan (zie verder).

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat vorig jaar de afzonderlijke basisallocatie voor het Vlaams Centrum ter Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen werd opgeheven. De middelen werden overgeheveld naar ba. 33.06 'Subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten'. In de toelichting wordt hier echter niets over gezegd. Worden er voor 2002 nog middelen voor dit centrum uitgetrokken ? De heer Jan Casaert antwoordt dat het bedrag van 99.157 euro (4 miljoen frank) dat in de

begroting 2001 voor dit centrum werd uitgetrokken, inderdaad wordt overgeheveld naar ba. 33.06.

Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand

– Algemeen

Volgens de heer Felix Strackx is de toename van de middelen voor bijzondere jeugdzorg toe te juichen. De beleidsbrief is zeer ambitieus op het vlak van de bijzondere jeugdbijstand, maar weinig concreet. Het lid mist overigens aandacht voor het sanctionerend aspect, iets waar volgens hem de maatschappij nochtans naar vraagt.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel is van oordeel dat de minister de accenten in de bijzondere jeugdzorg goed legt.

– Preventie

Een daling van het aantal jongeren in een problematische opvoedingssituatie (POS) en jongeren die een als misdaad omschreven feit hebben gepleegd (MOF) is uiteraard noodzakelijk, zegt de heer Felix Strackx, maar de minister geeft niet aan hoe ze dit concreet wil verwezenlijken. Dit is ook niet eenvoudig. Preventie is dermate complex en ingrijpend in de hele maatschappij dat de minister niet over de nodige middelen beschikt. De minister kondigt aan samen met andere departementen een gezamenlijk preventieproject te realiseren tegen 2003. Het lid kreeg hierover graag meer informatie. Over welke initiatieven gaat het? Welke aandacht besteden andere departementen aan preventie? Het lid suggereert om een afzonderlijke commissievergadering te wijden aan het aspect preventie. Welke preventieprojecten zet de minister op? Welke prioriteiten legt de minister?

Vorig jaar kondigde de minister aan veel aandacht te zullen besteden aan een algemene preventieopdracht. Er zouden preventieprojecten opgezet worden door preventiecellen en preventieconsulenten. Wat is de stand van zaken in deze?

Mevrouw Sonja Becq heeft vragen bij het personeelsplan voor de *buitendiensten*. De beleidsbrief vermeldt dat 35 extra consulenten-hulpverlener aangeworven worden. Mag men uit de naam concluderen dat zij niet alleen voor coördinatie, maar ook voor hulpverlening op het terrein zullen instaan? Anderzijds is ook sprake van 7 preventiewerkers die toegevoegd worden aan de provinciale preventieteams. Komen zij bovenop de 35 consulenten-hulpverlener? De minister antwoordt be-

vestigend. Het lid vindt dit positief want dit zou betekenen dat er per comité minstens 1 preventiewerker is.

– Versterking van het aanbod

Vorig jaar was een budget voor de uitvoering van alternatieve straffen voorzien. De heer Felix Strackx vindt dit niet terug voor 2002. Wat is hiervoor de reden?

Ter verduidelijking vraagt mevrouw Patricia Ceyens of de afhandelingsvormen bemiddeling daderslachtoffer de Vlaamse variant is van de Family Group Conference (FGC). De minister antwoordt dat de FGC een deel is van de totaliteit van de herstelgerichte afhandeling.

Voor 2001 werd ook aangekondigd opvangplaatsen voor minderjarige prostitués te voorzien. Ze zouden gerealiseerd worden in samenwerking met de federale overheid. Hoeveel staat het daarmee, vraagt de heer Felix Strackx. Waarom worden daarvoor in 2002 geen middelen voorzien?

In de bijzondere jeugdzorg is er een blijvend gebrek aan opvangplaatsen, zowel in de gesloten, halfopen en open instellingen. De jeugdrechters kunnen de wet op de jeugdbescherming niet toepassen omdat alle instellingen bijna voortdurend bezet zijn. Er zijn lange wachttijden bij de verschillende voorzieningen; er is sprake van een wachttijd van 6 tot 8 weken. Ook het aantal jongeren waarvoor de jeugdrechter een hoogdringende maatregel oplegt, neemt toe. Volgens de heer Felix Strackx heeft het tekort aan plaatsen een dubbel gevolg: de hulpbehoevende gemotiveerde jongeren blijven in de kou staan, de criminele jongeren triomferen want zij worden niet gestraft. Het is volgens het lid dan ook dringend tijd dat meer opvangplaatsen gecreëerd worden.

De dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand stijgt aanzienlijk. De heer Felix Strackx vraagt hoeveel nieuwe opvangplaatsen daarmee gecreëerd worden en tegen wanneer. Het lid onderstreept de nood aan extra plaatsen nog door te wijzen op het toenemend aantal jeugdbendes, groepsverkrachtingen, en op het fenomeen van de steeds jongere leeftijd waarop jongeren delicten plegen.

Drie probleemgebieden kregen vorig jaar extra aandacht: Antwerpen, Brussel-Halle-Vilvoorde en Mechelen. De heer Felix Strackx vraagt hoe dit werd ingevuld en hoe het wordt gecontinueerd. Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft vernomen dat de realisatie van residentiële instellingen in die re-

gio's voor de moeilijk te begeleiden jongeren (categorie 1bis) niet zo vlot zou verlopen. Kan de minister een stand van zaken geven ? Ook mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Het lid vermoedt dat het budget voor 2001 naar 2002 overgeheveld worden. Komen daar nog middelen bovenop ? Wanneer zullen de instellingen operationeel zijn ? Het lid is er zich van bewust dat het werken met moeilijke jongeren niet evident is.

De minister had beloofd tegen eind 2001 een stand van zaken op te maken ter voorbereiding van de programmatie voor de volgende jaren. De heer Felix Strackx vraagt wat de resultaten zijn en welke gevolgen de minister eraan geeft.

Volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt de sector nog dringend versterking van het aanbod. De sector bijzondere jeugdzorg heeft zich solidair aangesloten bij het proces van de integrale jeugdhulpverlening. De sector vindt wel dat de basisvoorzieningen bijzondere jeugdzorg onvoldoende verder uitgebouwd wordt terwijl er toch urgente noden zijn. Het lid verwijst ook naar een vraag om uitleg over de infrastructuur en werkingskosten (*Hand. VI. Parl. 2000-2001, C133 – WEL16*). Het lid hoopt dat dit mee opgenomen wordt in 2002.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel constateert verder dat de toegang tot de beroepsziekten voor hulpverleners uit deze sector nog steeds niet geregeld is. Zij krijgen geen systematische bescherming tegen bv. hepatitis B, aids... Het lid wijst ook op het fenomeen van de toenemende agressie in de maatschappij in het algemeen en in de bijzondere jeugdzorg in het bijzonder. Daar moet dringend een antwoord op gegeven worden. Blijkbaar is men in de sector geneigd om daar niet mee naar buiten te komen omdat men vreest voor een negatief imago. De sector is hoopvol inzake de registratie door de invoering van een elektronisch dossier. Dit vereenvoudigt de registratie en geeft toegang tot bepaalde gegevens. Verder wil het lid wijzen op het schrijnend gebrek aan psychiaters, bv. in de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC). Het lid geeft deze punten als voorbeeld om erop te wijzen dat het project van de integrale jeugdhulpverlening zeer behartigenswaardig is, maar de sector moet goed uitgerust zijn om zijn rol te kunnen opnemen.

Mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Voor de integrale jeugdhulpverlening worden nieuwe incentives gegeven, maar de druk op de basiswerking van de voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg wordt heel groot. Ondersteuning van de bestaande voorzieningen is op korte termijn noodzakelijk. Het is voor het lid niet duidelijk wat er vanuit de

VIPA-middelen wordt voorzien. Het lid vraagt naar een stand van zaken van de aanvragen die bij het VIPA ingediend werden.

Het forfait voor de infrastructuur- en de werkingsmiddelen in de private voorzieningen is niet meer gewijzigd sinds 1993, zegt de heer Guy Swennen. Het toetreden tot het VIPA zou een oplossing zijn, maar er blijven vragen bij. De onduidelijkheden leiden tot rechtsonzekerheid. De minister heeft verklaard dat voor bijkomende werkingsmiddelen nu geen budgettaire ruimte is, omdat het geen acuut probleem is. Het lid geeft dit toe, maar op termijn zullen er serieuze problemen rijzen, ook in het licht van de verminderende draagkracht vanuit vrijwillige bijdragen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt naar de mogelijkheden die de implementatie van het Vlaams intersectoraal Akkoord (VIA) biedt voor de verschillende sectoren.

Voor jongeren die delicten plegen werden vanaf juli 2001 subsidies uitgetrokken voor een VZW Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg die als opdracht heeft aan visieontwikkeling te doen op het domein van herstelgerichte afhandeling van jeugddelinquentie. De subsidiëring was gepland voor twee jaar. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of dit nadien gecontinueerd wordt.

Ten aanzien van delinquente jongeren heeft de CD&V het steeds belangrijk gevonden dat de finaliteit van opvoeding en hulpverlening mee opgenomen wordt, zegt mevrouw Sonja Becq. Het is positief om vast te stellen dat het onderwijs- en vormingsaanbod verbeterd kan worden.

In de Toelichtingen (p. 313) staat als doelstelling een gemiddelde begeleidingsduur van 65 dagen in de gesloten instellingen. In Nederland worden jongeren tot twee jaar in een gesloten instelling geplaatst. Mevrouw Sonja Becq vraagt of het opzet om delinquente jongeren zo vlug mogelijk uit de gesloten instellingen te ontslaan niet in tegenspraak is met de bedoeling om een meer langdurig pedagogisch proces aan te gaan. Tenzij ze daarna buiten de gemeenschapsinstellingen verder begeleid kunnen worden. Blijkbaar wordt gedacht dan aan samenwerkingsverbanden met private instellingen. Zijn de open private instellingen, die in dat geval een budget ontvangen, daarvoor wel opgewassen ? Verschillende populaties in één voorziening is niet evident. Wordt daar een acceptatieplicht aan gekoppeld ? Zal de huidige instroom (van POS) daardoor niet in het gedrang komen ?

Of worden voor die jongeren de thuisbegeleiding, dagcentra enz. dan sterker uitgebouwd ?

In de Toelichtingen vindt het lid ook dat het aantal hulpvragen in de private instellingen stijgt met 10,68 percent. Stijgt het budget voor die voorzieningen dan met een gelijk percentage ?

De heer Guy Swennen is tevreden over de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het aanbod in zowel private instellingen als in de gemeenschapsinstellingen. Door de verschuiving in het bestaand privaat aanbod, waarbij sommigen zich exclusiever gaan richten naar de populatie van de gemeenschapsinstellingen, wordt ingegaan op de meest dringende noden. De voortzetting van de evolutie waarbij men zich gaat richten op de moeilijk te begeleiden jongeren, is positief. Anderzijds verwijst het lid naar zijn vroegere opmerkingen over de infrastructuur- en werkingsmiddelen.

Mevrouw Sonja Becq wil verder weten of het een uitgemaakte beleidskeuze is om POS en MOF in dezelfde instellingen te blijven plaatsen. In de Beleidsbrief wordt daar blijkbaar verder van uitgegaan.

– *Antwoord van de minister*

De minister vertrekt voor haar antwoord van het voorstel van de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 1998-1999, nr. 1354*). Dit bevatte drie grote delen : 1. preventie, 2. integrale jeugdhulpverlening en 3. het bijzonder houden van de bijzondere jeugdzorg.

Wat de preventie aangaat heeft mevrouw Sonja Becq terecht opgemerkt dat ten gevolge van een PIP en PEP bijkomende middelen worden uitgetrokken om de preventieve poot vanuit de comités bijzondere jeugdzorg te versterken. De term consulenten-hulpverlener moet het onderscheid aanduiden met de preventieconsulenten. Er moet verder geen andere bedoeling achter de term gezocht worden. Daarnaast heeft de minister zich ertoe geëngageerd om een ruimer gecoördineerd preventiebeleid te voeren, waar ook andere sectoren een rol spelen, zoals bv. Kind en Gezin via de opvoedingsondersteuning. Het was uitdrukkelijk de bedoeling van het Vlaams Parlement een integraal preventief jeugdbeleid uit te werken. Naar aanleiding van een interpellatie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft de minister reeds gezegd dat het niet aangewezen was dat de minister bevoegd voor Welzijn en Gezondheid de coördinerend minister zou zijn. Het

integraal preventief jeugdbeleid moet ontwikkeld worden los van het hulpverleningsaspect dat eigen is aan Welzijn en Gezondheid. Daarom werd uiteindelijk de minister bevoegd voor jeugdbeleid, de heer Bert Anciaux, als verantwoordelijke aangewezen. Een eerste interkabinettenwerkgroep op initiatief van de minister van jeugd heeft reeds vergaderd. Voor de bevoegdheid Welzijn en Gezondheid wordt een deelconcept uitgewerkt onder leiding van de heer Marc Morris, directeur-generaal van het departement WVC. Ambtenaren werden aangewezen om dit proces te volgen. Binnen twee maanden zal een eerste rapport worden neergelegd.

Voor de integrale jeugdhulpverlening verwijst de minister naar het desbetreffende programma. Die begroting wordt gecontinueerd.

Los daarvan heeft de minister gemeend de bijzondere jeugdzorg te moeten versterken. In 2000-2001 werd reeds 7.436.805 euro (300 miljoen frank) extra geïnvesteerd vooral in uitbreiding in de breedte van de capaciteit van voorzieningen, met name in alle werkvormen en in projecten, waaronder projecten voor alternatieve afhandeling jeugddelictie. Voor 2002 werd vooral geopteerd middelen in te zetten voor de moeilijk te begeleiden jongeren. Ongeveer 7.808.646 euro (315 miljoen frank) gaat naar bijzondere doelgroepen, 2.726.828 euro (110 miljoen frank) naar de gesubsidieerde sector, 991.574 euro (40 miljoen frank) naar de gemeenschapsinstellingen voor personeelsomkadering, 262.767 euro (10,6 miljoen frank) voor bijkomend personeel (goedgekeurde PIP-PEP) voor onderwijs en vorming in de gemeenschapsinstellingen, 4.462.083 euro (180 miljoen frank) voor personeel in de buitendiensten (goedgekeurde PIP-PEP) en 1.859.201 euro (75 miljoen frank) via het VIPA. Wat VIPA betreft, verwijst de minister naar de bespreking van het desbetreffende programma. In tegenstelling tot de andere sectoren zijn de werkingskosten voor de voorzieningen die gebruikmaken van VIPA niet gewijzigd. De minister is van oordeel dat op dit vlak een ernstige inspanning geleverd werd. Bovendien werd reeds in het kader van het VIA de indexering van de werkingsmiddelen voor honderd procent hersteld.

De minister licht verder het beleid toe ten aanzien van de moeilijk te begeleiden jongeren. Zowel de capaciteit als de kwaliteit in de opvang in de gemeenschapsinstellingen wordt verhoogd. 10 extra opvangplaatsen werden voor 2001 begroot. Die 10 plaatsen zijn bedoeld voor de opvang van jongeren onder de 18 jaar die ingevolge de opheffing van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de

jeugdbescherming, niet langer in een huis van arrest voor volwassenen mogen worden opgesloten. Jongeren verblijven tot nu gemiddeld 10 dagen in de huizen van arrest in toepassing van artikel 53. Theoretisch gezien kunnen dus 360 jongeren per jaar opgevangen worden met 10 plaatsen. Vorig jaar werden 180 jongeren door de jeugdrechter in dat systeem geplaatst. De 10 plaatsen moeten dus mathematisch gezien ruim voldoende zijn.

Tegelijk wil de regering een buffercapaciteit voorzien om op alle ogenblikken de opvang te kunnen voorzien. De Vlaamse Gemeenschap is dus klaar tegen 1 januari 2002, wanneer de opheffing van artikel 53 van kracht wordt. Deze maatregelen hebben echter niets te maken met het tekort aan opvang in de gesloten instellingen. Hieromtrent wordt voortdurend verwarring gezaaid.

De heer Felix Strackx repliceert dat de minister een redeneringsfout maakt. De opsluiting in een huis van arrest was wettelijk beperkt tot 14 dagen. Nu geldt die beperking niet meer. De heer Karel Hendrickx, afdelingshoofd gemeenschapsinstellingen, departement WVC, antwoordt namens de minister dat er altijd vanuitgegaan wordt dat die jongeren niet naar de gemeenschapsinstellingen werden overgeplaatst. Integendeel, de jongeren kwamen gemiddeld reeds na negen à tien dagen over naar de gemeenschapsinstellingen.

Volgens mevrouw Patricia Ceysens is het aantal plaatsen eigenlijk ondergeschikt aan de garantie dat de jongeren geplaatst worden.

Los daarvan is er dus het probleem van het tekort aan gesloten opvang, vervolgt de minister. Dit heeft te maken met een reëel tekort, maar ook aan een gebrek aan uitstroom en een verkeerde plaatsing. In 2002 wordt met extra middelen een coherent plan opgesteld voor meer plaatsen, een betere uitstroom en betere allocatie. 991.574 euro (40 miljoen frank) is voorzien voor bijkomende gesloten opvang in de gemeenschapsinstellingen in Mol en in Beernem. Met die middelen en met VIPA-middelen (4.908.291 euro (198 miljoen frank)) voor infrastructuur kan dit op één jaar gerealiseerd worden door de ombouw van een aantal halfgesloten plaatsen. Om hoeveel plaatsen het exact gaat, kan de minister nog niet medelen. Dit hangt mee af van het overleg met de jeugdrechters.

Daarnaast wordt 743.680 euro (30 miljoen frank) uitgetrokken voor personeelsomkadering voor niet-begeleide minderjarigen. Daartoe behoort ook de opvang van minderjarige prostitués. Velen van de niet-begeleide minderjarigen komen terecht in

de halfopen en gesloten instellingen, waar ze niet thuis horen. Met de 30 miljoen frank moet de capaciteit van de opvang van deze specifieke doelgroep, zoals in Het Huis in Aalst verstrekt worden. Voor de infrastructuur krijgen zij middelen uit het Impulsfonds voor Migranten. Op die manier kan ook een stuk ruimte gecreëerd worden in de gesloten gemeenschapsinstellingen

Wat de uitstroom betreft, is het uiteraard niet de bedoeling om jongeren na twee maanden verblijf in een gesloten instelling naar huis terug te sturen. Het hele proces dat met de jongere doorlopen wordt hoeft wel niet in een gesloten instelling plaats te vinden. Met de jongere kan een soort contract aangegaan worden waardoor hij na een aantal maanden in een gesloten instelling, overgeplaatst kan worden naar een halfopen instelling in zijn thuisomgeving. Het is de bedoeling een netwerkvorming op te zetten tussen de gemeenschapsinstellingen en private instellingen van de gesubsidieerde sector die voor deze doelgroep een gestructureerde vervolfbegeleiding kunnen waar maken.

De heer Karel Hendrickx, afdelingshoofd gemeenschapsinstellingen departement WVC, verduidelijkt namens de minister dat de duur van opsluiting in een gesloten instelling te maken heeft met de achterliggende visie. Mevrouw Sonja Becq verwijst naar twee jaar opsluiting in Nederland. Het gaat in dat verband om de uitvoering van vonnissen. De gesloten instellingen hier worden in hoofdzaak gebruikt voor een soort voorlopige hechtenis. Daarna wordt een vonnis uitgesproken. Een deel van de vonnissen gaat in de richting van alternatieve straffen, thuisbegeleiding... Een ander deel betreft verdere opname in een gesloten instelling. Die opname kan één jaar, twee jaar duren. Dit alles heeft te maken met de Vlaamse visie op jeugdbescherming waarbij men ernaar streeft jongeren terug in de maatschappij te brengen. De missie van de gesloten instellingen is voor de jongere de overstap mogelijk te maken naar minder ingrijpende hulpverlening. Dit leidt tot kortere termijnen van plaatsing in de gesloten instellingen, met consequenties op het pedagogische vlak. Er is discussie mogelijk over de effectiviteit van die aanpak, maar als men de aanpak zou veranderen, is een wetenschappelijke onderbouw aangewezen.

Wat de bijkomende capaciteit voor moeilijk te begeleiden jongeren in de regio's Brussel-Halle-Vilvoorde en Antwerpen betreft, antwoordt de minister verder dat de middelen voor privaat initiatief daarvoor geprovisioneerd werden. Het is nooit de bedoeling geweest dat de overheid zelf een initiatief zou nemen. In het eerste jaar werd geen vrij

initiatief daaromtrent genomen. De minister heeft toen aan de lokale besturen gevraagd of zij niet bereid waren tot samenwerking, gezien ze zelf ook vragende partij waren voor bijkomende capaciteit. Mechelen heeft ondertussen laten weten dat het niet langer geïnteresseerd is. In Antwerpen is er een VZW De Overstap opgericht, waar alle voorzieningen met ervaring met opvang van moeilijke jongeren, en het deeltijds onderwijs samen aan tafel zitten. Inhoudelijk zit dit initiatief op de goede golflengte, maar het vergt meer tijd om tot concrete resultaten te komen. In Brussel zal allicht midden volgend jaar ook een initiatief starten; een samenwerkingsverband aan verschillende private initiatieven is op zoek naar de gepaste huisvesting.

Wat de VZW Ondersteuningsstructuur aangaat, zegt de minister dat het niet de bedoeling is een nieuw steunpunt op continue basis te creëren. Omdat de herstelgerichte afhandeling dermate nieuw is en bovendien in volle ontwikkeling, is ondersteuning en afstemming tussen de verschillende regionale projecten, zij het tijdelijk, noodzakelijk. Dit betekent niet dat de ondersteuning beperkt wordt tot twee jaar.

POS en MOF worden alsnog in dezelfde opvang gezien omdat dit grotendeels afhangt van het jeugdsanctierecht. Cruciaal is de vraag wanneer men tot dwang moet overgaan. Vrijwillige opname staat niet gelijk aan vrijwillige medewerking. Jonge adolescenten kunnen zich vrijwillig aanmelden omdat ze het huis uit willen, maar willen nadien vaak niet meewerken. Dwang is dan noodzakelijk om tot resultaten te komen. Een stok achter de deur is soms aangewezen. Dwang als notie in de jeugdhulpverlening is een actueel probleem. Een debat ten gronde hierover is aangewezen.

Progr. 41.3 Bejaardenzorg

De heer Felix Strackx vraagt aandacht voor ouderen die na een verblijf in het ziekenhuis niet naar huis kunnen terugkeren, maar ook geen andere oplossing zien voor hun dringende nood aan opvang. Er is een grote nood aan RVT-bedden en aan plaatsen voor revalidatie.

Mevrouw Sonja Becq leest dat de minister voorzieningen in de ouderenzorg en thuiszorg wil stimuleren om vrijwillig samenwerkingsverbanden af te sluiten om de gebruiker een geïntegreerd aanbod op maat te kunnen aanbieden. De spreker vermoedt dat er in het kader van de SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg) vaak afspraken worden gemaakt met ziekenhuizen, rusthuizen en thuiszorg

om een continue zorg mogelijk te maken. Wat houdt de responsabilisering in waarover de minister het heeft? Krijgen voorzieningen die een overeenkomst sluiten een extra incentive? Wordt men gesanctioneerd wanneer er onvoldoende een continuum van zorg wordt aangeboden? Moet er hiervoor een enveloppesubsidiëring komen?

De minister geeft toe dat het ontslagmanagement niet altijd goed verloopt. Een van de redenen daarvoor zijn federale normen die een ideale ligduur aan ziekenhuizen opleggen. Wanneer ziekenhuizen daar te sterk van afwijken, worden ze financieel gesanctioneerd. In bepaalde streken stelt het ontslagmanagement weinig problemen omdat daar goedwerkende SIT's zijn of huisartsen die het ontslagmanagement coördineren. In het eerstelijnsgezondheidsdecreet zal expliciet aandacht worden besteed aan het ontslagmanagement. De coördinatie van het ontslagmanagement zal een van de grote opdrachten van de SIT's zijn. Dit kan door een betere afstemming van alle vormen van thuiszorg op elkaar, en door het responsabiliseren van de voorzieningen. Voor korte opvang zou er extra capaciteit moeten zijn in RVT-voorzieningen of woon- en zorgcentra, dit in nauwe samenwerking met de thuiszorg die nadien opnieuw voor de dienstverlening instaat. Momenteel lopen hierover gesprekken met federaal minister Vandenbroucke, die een nota heeft opgesteld over de financiering van het ouderenbeleid. Deze nota wordt in een interministeriële conferentie besproken. Een van de gemeenschappelijke doelstellingen is netwerkvorming en samenwerking tussen thuiszorg en erkende voorzieningen.

De heer Felix Strackx merkt op dat de realisatie van serviceflats via de Service-flats Invest NV niet van de grond komt. Er werd vooropgesteld om in tien jaar tijd 5000 flats te realiseren, maar de spreker vermoedt dat er niet veel meer dan 500 flats zullen worden gerealiseerd. Op zich is dit nochtans een interessante formule. Werd er onderzocht waarom de formule niet aanslaat bij de bevolking? Zal de minister nieuwe impulsen geven? Ook mevrouw Sonja Becq vindt dat er weinig resultaten worden geboekt. Welke engagementen van de Vlaamse regering zijn er nog? Blijft deze formule doorlopen? Hoe zal de minister de formule dynamiseren? Als de minister het heeft over projecten voor serviceflats, gaat het dan altijd over de Service-flats Invest NV? Kan de minister een overzicht geven van de serviceflats die buiten deze NV om worden gerealiseerd, en kan daarbij ook een onderscheid worden gemaakt tussen het openbaar en het privé-initiatief?

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, merkt op dat hierover in deze commissie een gedachtewisseling heeft plaatsgevonden met de betrokkenen. De moeilijkheden werden grondig toegelicht. Misschien kan deze commissie hier later nog eens grondig op terugkomen.

De minister antwoordt dat de serviceflats destijds uit de VIPA-subsidiëring zijn gehaald. De VIPA-subsidiëring bedroeg 60 percent, terwijl 40 percent zelf moest worden gefinancierd. Nu prefinanciert de initiatiefnemer de kosten, en krijgt hij jaarlijks onkosten terugbetaald. Dit systeem is zeer log. Onkosten moeten worden bewezen vooraleer de overheid haar jaarlijks engagement aangaat. Intussen is dit probleem wel opgelost. De Vlaamse regering heeft een besluit goedgekeurd om de tussenkomst van de overheid niet meer aan onkosten te binden, maar als een bijdrage in de serviceflats te beschouwen. Tweede reden voor het geringe succes is dat dit systeem financieel minder interessant is dan VIPA-investeringen. Veel rusthuizen opteren er dan ook voor om hun serviceflats zelf te financieren. OCMW's doen wel vaker een beroep op dit systeem. De regeling voor de subsidiëring van serviceflats wordt tegenwoordig ook steeds vaker omzeild. Binnen de sociale huisvesting bestaan aanleunwoningen. Dit zijn eigenlijk ook serviceflats. Zij worden wel voor 60 percent gesubsidieerd door de overheid. Momenteel is de Inspectie van Financiën bezig met een doorlichting om te zien hoe de Vlaamse overheid zal voortwerken met deze formule. De Vlaamse overheid is immers engagementen aangegaan ten aanzien van individuen die in het systeem hebben geïnvesteerd. In het voorjaar 2002 moet worden beslist of er een tweede oproep wordt gedaan tot de bevolking om een nieuwe schijf vol te storten voor investeringen in serviceflats. Vorige keer was de schijf onmiddellijk volgestort.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, vraagt zich wel af of het systeem wel populair zal blijven als er weinig initiatieven worden genomen.

De heer Felix Strackx leest in de toelichting dat er voor 2002 een krediet van 69.000 euro (2,8 miljoen frank) wordt voorzien voor een externe begeleider voor de totstandkoming van het ouderendecreet, en dat uit voorgaande aanbestedingen blijkt dat de dagprijzen voor een extern begeleider variëren tussen 793 euro (32.000 frank) en 1116 euro (45.000 frank). Waarom baseert de minister haar krediet op de hoogste dagprijs, en rondt ze dit nog naar boven af? Worden er niet te veel middelen uitgetrokken voor deze externe begeleider? Ook mevrouw

Sonja Becq vindt 69.000 euro (2,8 miljoen frank) veel geld voor een extern begeleider.

De minister antwoordt dat 69.000 euro (2,8 miljoen frank) voor het inhuren van een externe begeleider niet extreem veel is. Er moet een externe persoon worden ingehuurd omdat er bij de administratie een tekort is aan beleidsvoorbereidend personeel. Bovendien wordt voor een externe begeleider gekozen omdat men iemand met een specifieke deskundigheid zoekt. Als men een dergelijk persoon vast moet aanwerven, lopen de loonkosten nog tientallen jaren door. De heer Robert Geeraerts, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat men ervoor heeft geopteerd om te werken met een zeer breed draagvlak. Meer dan 100 personen gespreid over zeven werkgroepen en een stuurgroep komen minstens eenmaal per maand samen. Dit wordt door de externe begeleider gecoördineerd. Deze persoon moet dus wel degelijk presteren voor zijn loon.

Mevrouw Sonja Becq herinnert zich dat de minister in 1999 besliste dat er iets moest gebeuren rond het ouderenbeleid; in 2000 zouden de hefboomen worden uitgetekend; in 2001 zouden de concepten en beleidsvoorstellen worden gerealiseerd onder leiding van zeven thematische werkgroepen. Ze hoopt dat het ontwerp van ouderendecreet nieuwe accenten zal bevatten die aansluiten bij de nieuwe visie op het ouderenbeleid.

De minister antwoordt dat de voorbereiding van het ouderendecreet stapsgewijs gebeurt, maar dat de vooropgestelde timing totnogtoe wordt gehaald. Het nieuw ouderendecreet zou op 1 januari 2003 in werking moeten treden omdat de logistieke helpers op dat ogenblik in het nieuwe decreet moeten worden geïntegreerd. In januari 2002 leggen de verschillende werkgroepen hun aanbevelingen voor. Vervolgens is er nog een contact met de sector. Nadien wordt het ontwerp van decreet geschreven. Op een vraag van mevrouw Sonja Becq of het gaat om een ouderen- of een ouderenzorgdecreet antwoordt de minister dat het inderdaad gaat om een zorgdecreet.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking bij de demonstratieprojecten. Op welke wijze wordt het VIPA hierbij betrokken? De spreker begrijpt dat het eerste jaar gewerkt wordt met een prijsuitreiking voor conceptontwikkeling, omdat er geen middelen beschikbaar zijn voor infrastructuur. Hebben deze projecten perspectief op investeringsmiddelen voor infrastructuurwerken, of moet het bij een prijs voor conceptontwikkeling blijven?

Kunnen zij desgevallend bij voorrang gebruik maken van VIPA-middelen ?

De heer Koen Helsen vraagt hoe het bedrag van 5000 euro (10 miljoen frank) voor demonstratieprojecten zal worden besteed.

De minister antwoordt dat de VIPA-procedure van kracht blijft voor de demonstratieprojecten, maar dat de projecten na het doorlopen van de procedure wel voorrang hebben op de andere dossiers. De heer Robert Geeraerts vult namens de minister aan dat 32 initiatiefnemers een voorstel hebben ingediend. De prijs die wordt toegekend, houdt een eenmalige projectsubsidie in van 2 miljoen frank ter ondersteuning van de conceptontwikkeling van projecten die de door het beleid gewenste richting uitgaan. Een van de bekroonde projecten is een VZW rusthuis dat in de straat van het rusthuis twee rijhuizen heeft aangekocht en verbouwd tot tweemaal drie woongelegenheden voor ouderen. Zes mensen kunnen buiten het rustoord wonen, geïntegreerd in de wijk, en kunnen indien ze dat wensen gebruik maken van de dienstverlening van het rusthuis of van een thuiszorgvoorziening. Een ander bekroond initiatief is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen de sociale huisvestingssector en de overheid. Het OCMW van Menen zal achttien sociale woningen van de sociale huisvestingsmaatschappij overnemen en doorverhuren aan zorgbehoevende senioren. Het OCMW zal daarbij de zorgbemiddeling in de wijk op zich nemen. Boeiend is dat twee woningen worden omgebouwd tot een groeps woning waar vier mensen kunnen samenwonen. Ook dit is een poging om een nieuwe manier van wonen te realiseren.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat de cijfers in de tabel en de toelichting verschillen. In de toelichting wordt voor ba. 34.11 'Subsidiëring van demonstratieprojecten' 1.487.000 euro uitgetrokken, en in de tabel 496.000 euro. De heer Robert Geeraerts antwoordt dat er voor volgend jaar 248.000 euro (10 miljoen frank) is voor constant beleid en 248.000 euro (10 miljoen frank) voor nieuw beleid, in totaal 496.000 euro (20 miljoen frank).

Mevrouw Sonja Becq vindt het belangrijk dat er initiatieven worden genomen rond netwerken voor dementerende personen. De netwerken hebben laten weten dat ze voorstander zijn van meer dan één initiatief per provincie. Er werd een convenant afgesloten waarin een programmatie is opgenomen die uitgaat van twee netwerken per provincie. Op dit ogenblik zijn er echter slechts zes netwerken erkend. De minister komt haar engagement bijgevolg

niet na. Klopt het dat er geen extra middelen worden uitgetrokken ?

Mevrouw Sonja Becq vraagt ook aandacht voor het personeel in de expertisecentra voor dementierenden. In 2000 werd met deze centra een convenant voor drie jaar afgesloten. Worden deze initiatieven voortgezet ? Wordt het personeel tijdig ingelicht over de werkzekerheid ? Deze centra vragen zich ook af of ze thuishoren binnen de bejaardenzorg, de thuiszorg, de eerstelijnsgezondheidszorg. Zullen ze in het nieuwe ouderendecreet worden ingebed ?

De heer Robert Geeraerts antwoordt dat er negen expertisecentra zijn voorzien. Het is de bedoeling dat ze worden geïntegreerd in het nieuwe decreet. Voorlopig zijn er zes erkend. Mevrouw Sonja Becq merkt op dat dit inhoudt dat het engagement niet wordt nagekomen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de opname van de logistieke functie in de rusthuizen als gevolg van de regularisatie van de DAC-statuten extra personeel betekent voor de rusthuizen. Hoeveel jobcreatie is voor 2001 en 2002 voorzien ?

Mevrouw Sonja Becq vindt het positief dat het Ouderenoverlegkomité (OOK) opnieuw wordt gesubsidieerd. In de toelichting is sprake van een convenant dat met het OOK werd afgesloten. Aan welke voorwaarden moet het OOK voldoen om middelen te krijgen ? Werden de middelen verhoogd naar aanleiding van dat convenant ? Er wordt 248.000 euro (10 miljoen frank) extra uitgetrokken voor ouderenparticipatie. Zijn dat middelen die worden voorzien in het kader van de uitvoering van het voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende seniorenparticipatie aan het beleid (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, Nr. 709/1*). Gaat het enkel om het subsidiëren van gemeenten die een seniorenbeleidsplan opstellen ?

De heer Koen Helsen vraagt of met ouderenparticipatie enkel de vertegenwoordiging van ouderen in seniorenraden op lokaal vlak wordt bedoeld. De spreker is voorstander van een ruimere benadering door een integratie van ouderen in bestaande adviesraden.

De minister stelt dat ze het aan de commissie overlaat om de volgende maanden te bekijken hoe de 248.000 euro (10 miljoen frank) voor ouderenparticipatie moet worden besteed. Het voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel kan daartoe de aanleiding zijn. Dit kan een boeiend debat worden. De ouderenorganisaties zelf zijn vragende

partij voor aparte inspraakorganen. Dit staat inderdaad wat haaks op de huidige tendens van integratie in bestaande adviesraden. De heer Robert Geeraerts stelt namens de minister dat men op een creatieve manier de participatie moet realiseren. Dit kan inderdaad ook door integratie in bestaande raden.

De heer Robert Geeraerts stelt namens de minister dat aan het OOK 100.000 euro (4 miljoen frank) werkingsmiddelen worden toegekend via het convenant. Vanaf 1 december 2001 zal het OOK een vaste gerontologisch geschoolde medewerker in dienst nemen. Dit zal de werking van het OOK vereenvoudigen, want totnogtoe werd altijd met vrijwilligers gewerkt. De samenwerking met het OOK zal hierdoor ook verbeteren. Het OOK moet een aantal actieplannen realiseren, onder meer rond ouderen en de digitale samenleving, vorming van ouderen op het vlak van beleidsparticipatie van senioren, ontmoeting met allochtone senioren. Het OOK werkt in nauwe samenwerking met de administratie aan deze actieplannen. De spreker belooft de convenant aan de commissieleden te bezorgen.

Progr. 41.4 Gezinsangelegenheden

Kind en Gezin

– VIPA

De toelichting bij de begroting (13/1-B) meldt dat het gecumuleerd overschot van VIPA-investeringskredieten tot en met 2001 volstaat voor de geraamde behoefte aan investeringskredieten in 2002. Vanaf 2003 zal dit overschot echter onvoldoende zijn om verder de geraamde VIPA-investeringen te financieren. Mevrouw Sonja Becq dringt erop aan dat tegen dan in de nodige middelen wordt voorzien. Het lid heeft er reeds op gewezen dat zij in het algemeen een langetermijnvisie mist.

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal van Kind en Gezin, antwoordt dat er geen probleem rijst. In het verleden werden te veel betalingskredieten ingeschreven om de vastleggingen uit te voeren. Nu is er een overschot. Daarom heeft Kind en Gezin voorgesteld een jaar over te slaan. Met het overschot kunnen alle facturen voor 2002 betaald worden. Dit betekent niet dat de volgende jaren geen betalingskredieten worden gevraagd.

– Kinderopvang

De behoorlijke stijging van de dotatie voor Kind en Gezin is grotendeels te wijten aan de realisatie van de tweede fase van het beleidsplan kinderopvang. Net als vorig jaar is het in 2002 de bedoeling om 2500 nieuwe opvangplaatsen te realiseren. Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoeveel plaatsen er in 2001 effectief gerealiseerd werden. In samenhang daarmee wenst het lid de resultaten te kennen van de campagne om kandidaten te overhalen om onthaalouder te worden. Als de campagne vruchten afgeworpen heeft, pleit het lid voor een herhaling in 2002.

Mevrouw Sonja Becq kreeg ook graag uitsluitel over het aantal gerealiseerde opvangplaatsen. Volgens de minister-president, de heer Patrick Dewael, zou het om 4200 gerealiseerde plaatsen gaan. In een antwoord op een schriftelijke vraag van het lid wordt melding gemaakt van ongeveer 3000 plaatsen en een duizendtal goedgekeurde, maar nog niet gerealiseerde plaatsen. Kan de minister een overzicht geven van de plaatsen opgesplitst volgens de kinderdagverblijven, de diensten onthaalgezinnen en de particuliere opvanginstellingen ?

Mevrouw Sonja Becq kreeg ook graag een overzicht van de besteding van de middelen voor nieuw beleid 2002 aan de verschillende opvangvormen.

Mevrouw Sonja Becq uit haar bezorgdheid over de uitbreidingsmogelijkheden in de kinderopvang. De particuliere sector lost de verwachtingen slechts gedeeltelijk in. Het lid krijgt steeds meer de reactie van de diensten onthaalgezinnen dat het huidige beleid een uitdoofbeleid is voor de gesubsidieerde sector. Velen zullen afhaken op het sociale vangnet. Ook als men niets doet zal men afhaken. Er leven nog heel wat vragen over de inhoud van het sociale vangnet. De verplichte instap maakt het nog veel dramatischer. Volgens het lid is het voorliggende sociaal vangnet onvoldoende uitgewerkt, is het onvoldoende duidelijk en wordt er geen perspectief geboden op een volwaardig statuut. 42 percent van de diensten onthaalgezinnen zouden ondertussen onder hun minimumbezetting zitten. Is dat zo ?

Ook mevrouw Marijke Dillen hoopt op termijn op een volwaardig statuut voor de onthaalouders aangesloten bij een dienst.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoeveel middelen uitgetrokken worden voor de onkostenvergoeding voor eenderde en halve dagen, en voor de startpremie. Vanaf wanneer wordt de startpremie van kracht ? Hoe staat de persoonlijke ongevallenver-

zekering tegenover het sociaal vangnet waarin ook een dergelijke verzekering is opgenomen ? Is de persoonlijke ongevallenverzekering tijdelijk ?

Het is positief dat er een coördinatiefunctie voor de diensten onthaalgezinnen bijkomt, zegt mevrouw Sonja Becq. Belangrijk is ook dat de diensten zelf ondersteund worden, ook in het licht van het toekennen van het sociaal vangnet. Mevrouw Patricia Ceysens vraagt daarentegen of die extra ondersteuning wel nodig is, gezien er blijkbaar – jammer genoeg – steeds minder onthaalgezinnen aangesloten zijn.

Het vormingsaanbod van de diensten moet openstaan voor de particuliere gezinnen. Wordt daarvan gebruik gemaakt, vraagt mevrouw Sonja Becq.

Ondanks de vele positieve doelstellingen in de beleidsbrief voor kinderopvang, is weinig terug te vinden over de opvang buiten de normale werktijden of in acute gevallen, stelt mevrouw Marijke Dillen vast. Het lid vraagt hiervan prioritair werk te maken, aangezien het aanbod relatief beperkt is.

Volgens mevrouw Sonja Becq wordt alleen gewag gemaakt van acute opvang bij onverwacht werk of bijscholing, maar van opvang voor zieke kinderen of flexibele opvang wordt geen melding gemaakt in de beleidsbrief. Nochtans had de minister bij het wegstemmen van het voorstel van decreet van de spreker over dit onderwerp (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 123/1*) aangekondigd werk te maken van een aangepaste regelgeving. Wat is er gebeurd met de daarvoor voorziene middelen in de begroting 2001 ? Is de minister van plan hieromtrent een initiatief te nemen in 2002 ? Hoeveel middelen worden daarvoor ingezet ? Spreker stelt deze vraag ook omdat de kinderdagverblijven met projecten rond zieke kinderen, de desbetreffende DAC'ers moeten integreren in de reguliere werking. Als er geen extra middelen komen voor de opvang van zieke kinderen zullen ze daar niet in slagen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt in verband met ba. 34.06 'Subsidies voor logistieke hulp en aanvullende thuiszorg' hoe het zit met de geregulariseerde DAC'ers bij de kinderdagverblijven. Er was een probleem voor de logistieke hulp. Naar aanleiding van een vraag om uitleg belooft de minister dit geval per geval te bekijken. Is dit intussen gebeurd ? Wat zijn de resultaten ? De minister belooft dit na te gaan.

Bij de bespreking van de te verwachten herziening van de ouderbijdragen in de kinderopvang (zie *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 934/1*) deelde de mi-

nister mee dat zij een advies van Kind en Gezin inwachtte. Is dit advies ondertussen in haar bezit, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Wat is de stand van zaken in het dossier ouderbijdragen ? Mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan.

Mevrouw Patricia Ceysens wil weten hoe het zit met de toekenning van de premie van 371 euro (15.000 frank) per jaar per plaats aan particuliere opvanginstellingen.

Het lid merkt op dat 247.893 euro (10 miljoen frank) wordt besteed aan opvoedingsondersteuning in de kinderopvang. Dit is een behoorlijk bedrag. Hoe zal die opvoedingsondersteuning precies georganiseerd worden ?

– *Antwoord met reacties van de leden*

Gerealiseerde opvangplaatsen

De minister wijst erop dat er met het Beleidsplan kinderopvang gekozen werd voor de moeilijke weg. Er werd nl. niet voor geopteerd om op voorhand plaatsen in de gesubsidieerde sector te programmeren, maar wel om een tweesporenbeleid te volgen waarbij naast versterking van de gesubsidieerde sector ook de particuliere sector werd aangespoord tot het creëren van plaatsen. Aangezien daar de markt speelt, zijn de resultaten niet op voorhand te voorspellen. Zowel voor 2001 en 2002 werden de middelen voor respectievelijk de gesubsidieerde sector en de particuliere sector opgedeeld van bij het begin van het begrotingsjaar, met dien verstande dat in de loop van het jaar bijgestuurd kon worden.

Elk jaar zouden 2500 plaatsen gecreëerd worden. De heer Patrick Bedert, kabinetsmedewerker, zegt namens de minister dat de raad van bestuur van Kind en Gezin telkens bij het begin van elk jaar een principiële beslissing neemt over het aantal plaatsen in de gesubsidieerde sector. Er worden 1000 plaatsen vooropgesteld : voor 2001 was dit 350 plaatsen in de kinderdagverblijven en 650 in de diensten voor onthaalgezinnen. Elk jaar wordt voor ongeveer 1300 plaatsen een principiële beslissing genomen, omdat er altijd een aanzienlijke periode ligt tussen de principiële toekenning en de realisatie.

Wat de particuliere sector betreft was er op 15 september 2001 afgerond een nettoresultaat van 1500 bijkomende plaatsen : de stijging bij de particuliere opvanginstellingen compenseert ruim de daling bij de particuliere opvanggezinnen. Voor het totale re-

sultaat voor 2001 moeten dus wel nog drie maanden bijgeteld worden.

(Wat het antwoord op de schriftelijke vraag van mevrouw Sonja Becq betreft, slaat een deel van de cijfers op de feitelijke realisaties in 2001. Daarin zitten ook principiële akkoorden van 2001, maar ook van 2000, 1999 en zelfs vroeger.)

De campagne ten aanzien van kandidaat-onthaalouders was een succes gezien het aantal reacties, zegt de heer Patrick Bedert. De campagne heeft het aantal starters doen groeien ; het komt er nu op aan ze te behouden. Spreker verwijst naar een aantal concrete maatregelen die genomen werden.

Besteding van de middelen in 2002

Wat de besteding van de middelen voor 2002 betreft werd een eerste plan opgesteld, zegt de heer Patrick Bedert. Permanente bijsturing is echter noodzakelijk door de vele evoluties ingevolge het beleidsplan. In 2001 bijvoorbeeld zijn de middelen voor opvang zieke kinderen en flexibele opvang grotendeels overgegaan naar buitenschoolse opvang. Voor 2002 zijn er drie grote delen gepland. Een eerste deel ter waarde van ongeveer 4.957.870 euro (200 miljoen frank) gaat uit naar uitbreiding : 2500 plaatsen, waarvan 400 bij de kinderdagverblijven en 600 bij de diensten ; 1000 plaatsen in de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO's) en 70 plaatsen voor kinderen met specifieke zorgbehoeften binnen het bestaande aanbod.

Een tweede deel betreft de sector diensten voor onthaalgezinnen : het gaat om ruim 2.478.935 euro (ruim 100 miljoen frank). Die middelen worden aangewend voor de vergoeding voor 60 en 40 percent van halve en eenderde dagen vanaf 1 januari, en ook voor de startpremie. Er wordt voorgesteld om ook retroactief alle starters die vorig jaar gestart zijn en nog werken, een premie toe te kennen. De Inspectie van Financiën moet daarvoor nog zijn toestemming verlenen. Ook de persoonlijke ongevallenverzekering zit vervat in de 2.478.935 euro. Voor de particuliere opvanggezinnen zal de verzekering blijven voortbestaan ; voor de opvanggezinnen aangesloten bij een dienst wordt de verzekering geïnitieerd per 1 januari 2002, maar als de maximale sociale bescherming (sociaal vangnet) gerealiseerd wordt, zou een dubbele bescherming optreden en wordt ze dus afgebouwd.

Een vierde element van dit deel betrof de coördinatiefunctie. Dit werd ondertussen geschrapt wegens de reden die mevrouw Patricia Ceysens aanhaalde. Het is niet zo dat 42 percent van de dien-

sten het minimum aantal aangesloten onthaalgezinnen niet haalt (het gaat om 13 à 15 percent), maar 42 percent van de diensten haalt niet het vereiste aantal effectief werkende onthaalgezinnen op een dag. Dit is een veel striktere benadering. Toch zet de trend zich door waarbij diensten niet meer het minimumaantal aangesloten onthaalgezinnen halen. Anderzijds stijgt het aantal plaatsingsdagen met 2 percent.

Er komt dus geen bijkomende coördinatiefunctie, maar aan de regering wordt voorgesteld het aantal dienstverantwoordelijken te bevrozen op het aantal van 31 december 2001, ook als het minimum aantal aangesloten onthaalgezinnen in de toekomst niet meer wordt gehaald. Dit om de diensten te ondersteunen in hun engagement om onthaalgezinnen te behouden of te werven. Deze regeling betekent geen budgettaire meerkost en wordt niet structureel doorgevoerd, maar zou kunnen blijven bestaan voor een periode van twee jaar omdat dan de effecten van het sociaal vangnet duidelijker zichtbaar zullen zijn.

Statuut onthaalgezinnen

De sfeer bij de diensten voor onthaalgezinnen is inderdaad zeer ongunstig, geeft de minister toe. De minister krijgt ook heel wat vragen en opmerkingen. Ze wil er wel op wijzen dat deze toestand niet alleen aan het huidige beleid kan worden toegeschreven : de sector is jarenlang verwaarloosd geworden. De minister heeft van bij het begin het probleem onderkend en een aantal maatregelen genomen om de positie van de onthaalgezinnen te verbeteren : de dagprijs werd opgetrokken, de persoonlijke ongevallenverzekering werd ingevoerd, de dagdelen worden beter vergoed... In nauwe samenwerking met het werkveld is werk gemaakt van een sociaal vangnet. Aanvankelijk werd dit idee gedragen door de overgrote meerderheid van de diensten en de onthaalouders. Op federaal niveau is hard aan de uitwerking gewerkt, wat niet eenvoudig was gezien het een statuut sui generis betreft. De minister is erg ongelukkig over de manier waarop de sereniteit rond dit dossier, dat eindelijk klaar is en veel meer bevat dan gedacht, verstoord wordt door sommigen die een andere agenda hebben dan de onthaalouders zelf. Wat het sociaal vangnet inhoudt, is perfect geweten door diegenen die het moeten weten. Het is nu de verantwoordelijkheid van de sociale partners om het statuut sui generis binnen de sociale zekerheid al of niet goed te keuren. De minister kan begrijpen dat sommigen het hiermee moeilijk hebben, maar verkiest dan dat ze dit openlijk toegeven. Terwijl men uit vakbondshoek jarenlang geen aandacht heeft

gehad voor de onthaalouders, doet men er nu alles aan om het voorstel af te schieten en een volwaardig statuut te eisen, terwijl goed geweten is dat daarvoor geen budgettaire ruimte is. Het gevolg zal zijn dat er geen enkel resultaat zal zijn voor de onthaalouders.

Mevrouw Sonja Becq verwijst naar een hoorzitting over de Beleidsbrief kinderopvang waar onthaalouders toen reeds pleitten voor een volwaardig statuut. Als de CD&V pleit voor een volwaardig statuut, dan betekent dat daarom niet onmiddellijk. Er zijn twee mogelijke werkwijzen : 1. vooropstellen wat men wil bereiken en aangeven wat nu reeds daarvan verwezenlijkt kan worden, of 2. hier en daar wat elementen uittrekken voor een nieuw statuut met alle problemen vandien. Belangrijk is dat er tenminste op termijn het perspectief op een volwaardig statuut geboden wordt. Een ander belangrijk knelpunt is het feit dat men verplicht wordt in dit statuut te stappen. De keuzemogelijkheid ontbreekt. Ten slotte wordt ook voor het sociaal vangnet geen duidelijke timing vooropgesteld zegt mevrouw Sonja Becq.

De minister repliceert dat een volwaardig statuut gezien het arbeidsrecht flexibiliteit mist en geen evidentie is : wat met opleidingsvereisten, inspectie enz. ? Mevrouw Sonja Becq antwoordt dat het bestaande statuut voor thuisarbeid als vertrekpunt gehanteerd kan worden. De minister zegt dat dit in perspectief gesteld kan worden. De minister onderstreept dat tijdens de onderhandelingen over het inpassen van het statuut sui generis in de sociale zekerheid één punt zeker onbespreekbaar was, nl. het al of niet vrijwillige karakter. De sociale zekerheid is een systeem van verplichte verzekering dat op solidariteit gebaseerd is. Als van het verplichte karakter wordt afgestapt, dan wordt de sociale zekerheid uitgehold. De minister begrijpt wel dat het verplicht instappen voor de onthaalouders niet evident is. Onthaalouders die niet in het statuut sui generis willen instappen (dit zal meestal gaan om bestaande onthaalouders in een stabiele huwelijks-situatie), kunnen aan de slag blijven in een zelfstandigenstatuut, maar begeleid door de dienst. De Vlaamse overheid kan zich hier flexibel opstellen. Maar eerst moet er duidelijkheid zijn over de wil tot een dergelijk opvangstatuut. De minister heeft geen probleem met een statuut van thuisarbeid. De minister pleit voor sereniteit in het belang van een belangrijke vorm van kinderopvang. De minister zoekt ook verder naar mogelijkheden om jonge moeders via tijdskredieten tijdelijk als onthaalouder te laten optreden.

De heer Patrick Bedert voegt eraan toe dat bijna wekelijks wordt overlegd met vertegenwoordigers van onthaalgezinnen, diensten en vakbonden om de inhoud van de maximale sociale bescherming uit te klaren. Men kan stellen dat 99 percent van de vragen reeds zijn beantwoord. Er wordt nu nog gewacht op schriftelijke bevestiging van de federale administraties Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid vooraleer het gefinaliseerd kan worden. Begin volgend jaar zullen alle onthaalgezinnen volledig geïnformeerd kunnen worden.

Ouderbijdragen

Wat de herziening van de ouderbijdragen aangaat, heeft de minister het advies van Kind en Gezin ontvangen. Eerstdaags wordt een beslissing genomen. Er wordt maximaal rekening gehouden met de opmerkingen. De minister blijft erbij dat het om een budgettaire nuloperatie moet gaan gezien de grote noden : extra opvangplaatsen, statuut onthaalouders... Bovendien kan niet worden beweerd dat de kostprijs voor kinderopvang alleen door de ouders wordt gedragen. De ouderbijdragen maken 50 percent uit van de totale inkomsten van de gesubsidieerde sector. Op vraag van mevrouw Trees Merckx-Van Goey splitst de minister dit uit volgens kinderdagverblijven en diensten voor onthaalgezinnen : in de kinderdagverblijven bedraagt het aandeel van de ouderbijdragen in de inkomsten 27,3 percent en de overheidstoelage 72,7 percent. In de diensten is dit omgekeerd : de ouderbijdragen maken 73 percent uit en de overheidstoelage 27 percent.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of het sociaal vangnet dan betaald wordt via de ouderbijdragen. De minister ontkent dit ten stelligste.

Flexibele opvang en opvang zieke kinderen

Wat de flexibele opvang betreft (weekendopvang, moeilijke uren en occasionele opvang) is in de begroting van 2002 weinig concreets terug te vinden, beaamt de heer Patrick Bedert verder namens de minister. De flexibele opvang vergt echter verdere discussie. Er is een ontwerp van regelgeving dat voor advies aan de raad van bestuur van Kind en Gezin zal worden voorgelegd. Ook zonder budgettaire middelen zijn er reeds heel wat mogelijkheden voor flexibele opvang in Vlaanderen, aangezien het belangrijkste aandeel van de kinderopvang binnen gezinsverband gesitueerd is. Voor occasionele opvang bv., en ook voor onmiddellijke instap wegens onvoorziene omstandigheden, is weinig regelgeving nodig. Het is alleen een kwestie van afspraken maken. Bij de kinderdagverblijven

zijn er nu plannen om pragmatisch om te gaan met de overschrijding van de bezetting ten gevolge van noodzakelijke flexibele opvang zodat zonder afzonderlijke structuur volgend jaar toch al stappen gezet kunnen worden rond de flexibele opvang. Dit vergt geen budgettaire meerkost. In de provincie Limburg heeft de provinciale commissie buitenschoolse opvang, beslist dat ze in 2002 met middelen van het Limburgfonds initiatieven rond flexibele opvang zou starten. Die experimenten worden gevolgd. De heer Patrick Bedert zegt dat men dus beter eerst verder het terrein kan verkennen vooraleer een algemene regeling te treffen.

Voor de opvang van zieke kinderen zijn in 2002 geen bijkomende middelen nodig, antwoordt de heer Patrick Bedert verder. Binnen de 13.039.199 euro (526 miljoen frank) van 2001 voor de uitvoering van het beleidsplan kinderopvang zijn een aantal eenmalige (niet-recurrente) uitgaven gebeurd. Die middelen kunnen vanaf 2002 ingezet worden voor de opvang van zieke kinderen.

Premie particuliere opvanginstellingen

Wat de premie van 371 euro (15.000 frank) per jaar per plaats aan particuliere opvanginstellingen aangaat, bestaat er een verwonderlijke drempelvrees bij de voorzieningen, zegt de heer Patrick Bedert. Er verloopt nogal wat tijd tussen het kennisnemen van de mogelijkheid en de aanvraag. Een aantal normen schrikken sommigen blijkbaar af. Toch is al voor ongeveer 743 duizend euro (een kleine 30 miljoen frank) op jaarbasis toegekend aan particuliere opvanginstellingen. Een evaluatie is noodzakelijk begin 2002. Eventueel moet er bijgestuurd worden. Er is nog steeds geen definitief uitsluitsel over de fiscale vrijstelling van de premie, hoewel de toekenning van de premie gepaard gaat met kwalitatieve normen.

– Buitenschoolse kinderopvang

In de toelichting bij de begroting en in de beleidsbrief wordt geen melding gemaakt van het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD). Mevrouw Sonja Becq vraagt of er geen werk gemaakt wordt van een homogene regeling voor de financiering van de buitenschoolse opvang.

De minister zegt dat 2002 een belangrijk jaar wordt voor de buitenschoolse kinderopvang (BKO). Zoals algemeen bekend zijn de middelen voor het FCUD reeds sinds juli 2000 opgedroogd. De Vlaamse regering heeft bij deze begroting een dubbele beslissing genomen. Enerzijds worden 1000 plaatsen geprogrammeerd. Daarvoor werden mid-

delen ingeschreven op de begroting van Werkgelegenheid voor Weerwerk-gesco's en ook middelen op de begroting van Kind en Gezin voor werkingskosten. Anderzijds wordt gewerkt aan een beleidsbrief BKO door een interkabinettenwerkgroep van Onderwijs, Jeugd, Werkgelegenheid en Welzijn. Begin januari 2002 moet de beleidsbrief klaar zijn. Het bevat een afzonderlijk hoofdstuk over het FCUD, zodat de voltallige regering een duidelijkheid standpunt zal innemen over de toekomst van het FCUD. Er zal allicht met aandrang gevraagd worden om de middelen te verdelen over de gemeenschappen, zodat ze aangewend kunnen worden volgens de Vlaamse regelgeving.

Ook voor buitenschoolse kinderopvang wordt uitbreiding nagestreefd. Positief vindt mevrouw Sonja Becq de aandacht die zal uitgaan naar de positie van het onderwijs. Het is aangewezen zich soepel op te stellen voor de voor- en naschoolse opvang. Wanneer mag het personeel in de BKO een volwaardig stauut verwachten ?

In het kader van de buitenschoolse opvang zal aan scholen een eenmalige premie worden toegekend van ongeveer 2478 euro (100.000 frank). Mevrouw Patricia Ceysens vraagt volgens welke criteria die premie wordt toegekend. In Gent en Antwerpen wordt het lokaal overleg ondersteund. Hoe zal dit verlopen ? Waarom alleen daar ? Loopt het elders in Vlaanderen beter ?

Er wordt in de beleidsbrief ook gewag gemaakt van aandacht voor specifieke doelgroepen : migranten en kansarmen. Mevrouw Sonja Becq dacht dat ook een aantal projecten daaromtrent liepen. De toelichting (13/1-B) meldt dat de voorzieningen die onder projectvorm werken "mogelijk op korte termijn een plaats (kunnen) verwerven binnen het regulier circuit". Is de minister dit effectief van plan ? Op welke wijze zal dit gebeuren ?

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat de middelen voor BKO geënt worden op de beslissingen in de komende beleidsbrief. De 2478 euro voor de scholen was een optie bij het begin van de begrotingsbesprekingen, maar afhankelijk van de beleidsbrief zijn verschuivingen mogelijk, ook trouwens binnen het grotere budget van 8.924.166 euro (360 miljoen frank).

Voor het statuut van het personeel van de BKO wordt verwezen naar de beleidsbrief, zegt de minister. De ondersteuning van het lokaal overleg zal allicht niet beperkt blijven tot Gent en Antwerpen, voegt de heer Patrick Bedert toe. Ook dit wordt meegenomen in de beleidsbrief.

247.893 euro (10 miljoen frank) wordt aangewend voor kleinschalige zeer gerichte initiatieven (bv. opvoedingsondersteuning in de kinderopvang, specifieke projecten). Een aantal projecten worden op projectbasis gesubsidieerd. Het nadeel hiervan is dat ze naderhand moeilijk in het structurele aanbod in te passen zijn. Het is de bedoeling dat projecten gericht op specifieke doelgroepen (dit omvat ook specifieke situaties) zich maximaal inschakelen in het reguliere erkennings- en subsidiëeringskader van de kinderdagverblijven. Voor één project is dit recent gelukt. Een ander aspect is de doorstroming die men wil nastreven van hun knowhow naar de hele kinderopvangsector. Het geheel van die maatregelen, waarvoor Kind en Gezin voorstellen uitwerkt, krijgt in dit luik zijn plaats. Die maatregelen betreffen zowel de gesubsidieerde als de particuliere sector als de initiatieven buitenschoolse opvang en zijn vervat in de 8.924.166 euro (360 miljoen frank).

– Preventieve kinderzorg

Voedingsbeleid

De Beleidsbrief meldt dat een vernieuwend voedingsbeleid voor zuigelingen en peuters zal worden gevoerd, met bijzondere aandacht voor het bevorderen van borstvoeding en een coherent borstvoedingsbeleid. Mevrouw Marijke Dillen vindt daarvan niets terug in de begroting. Het lid pleit ervoor hiervan zeker in 2002 werk te maken.

In het kader van het borstvoedingsbeleid vraagt mevrouw Sonja Becq de federale regering aan te sporen de voorstellen van senator Sabine de Bethune te steunen, zodat er in werksituaties meer mogelijkheden gecreëerd worden voor borstvoeding (zowel op het vlak van infrastructuur als op het vlak van werktijden).

De minister antwoordt dat voor 2002 247.893 euro (10 miljoen frank) bijkomende kredieten zijn gevraagd voor borstvoedingsbeleid dat kadert in het ruimere voedingsbeleid zuigelingen en peuters 2002-2004. De middelen zijn niet bijkomend verworven, maar de geplande acties worden maximaal opgenomen binnen de mogelijkheden van de dotatie van Kind en Gezin en gaan dus door. Dit project heeft tot doel preventief gezonde voedingsgewoonten te bevorderen. Vastgesteld wordt dat bij de overschakeling op vaste voeding vaak overgegaan wordt op ongezonde voedingsgewoonten. Van dit ruime project is het borstvoedingbeleid een onderdeel. Samen met de federale overheid werd het federaal borstvoedingscomité opgestart om een gecoördineerd beleid te voeren.

Preventieve gezinszorg

In het kader van de preventieve gezinszorg zou ook werk gemaakt worden van opvoedingsondersteuning, stelt mevrouw Sonja Becq. Het lid vraagt naar de resultaten. Inzake opvoedingsondersteuning is voor de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's) en de diensten voor private gezinsplaatsing een specifieke rol weggelegd. De meeste diensten voor private gezinsplaatsing zijn ook actief in de bijzondere jeugdzorg. Het lid vraagt of de regelgeving hieromtrent gestroomlijnd wordt. Voor de private gezinsplaatsing is een structurele financiering overigens erg aangewezen. Die diensten kunnen immers een belangrijke rol in de opvoedingsondersteuning opnemen. Wordt dit expliciet voorzien in de pilootregio's integrale jeugdhulpverlening?

De minister antwoordt dat zowel de CKG's, de private gezinsplaatsing als de vertrouwenscentra kindermishandeling op het raakvlak met de integrale jeugdhulpverlening zitten. In afwachting van welke plaats de CKG's in het verhaal van de integrale jeugdhulpverlening zullen innemen, werd de situatie van de CKG's bevroren tot eind 2002 wat betreft de opname van kinderen ouder dan 6 jaar. Voor de private gezinsplaatsing werd besloten om met de verschillende betrokken administraties de regelgeving op korte termijn te stroomlijnen, en op langere termijn te bekijken hoe de private gezinsplaatsing in de integrale jeugdhulpverlening kan worden ingepast. Aan de vertrouwenscentra kindermishandeling wil de minister momenteel niets van bovenuit opleggen. Over de taak van de vertrouwenscentra bestaan twee stromingen: de ene meent dat de vertrouwenscentra zelf als hulpverlener moeten optreden, de andere vindt dat ze daarvoor moeten doorverwijzen. Om de zes maanden wordt hierover met de vertrouwenscentra gesproken. Zij moeten ook een plaats vinden in de integrale jeugdhulpverlening, meerbepaald in de module kindermishandeling en de module intrafamiliaal geweld.

Vaccinatiebeleid

Vorig jaar werd aangekondigd dat aan de private artsen medewerking zou worden gevraagd in het doorgeven van vaccinatiegegevens aan Kind en Gezin voor de vaccinatiedatabank. Mevrouw Marijke Dillen vraagt in welke mate dit gebeurt. Ook werd gezegd dat de databank veralgemeend moest worden naar kinderen boven de drie jaar, en worden ingebracht in een algemene Vlaamse databank. Wat is de stand van zaken hiervan? Er bestond ook een principiële akkoord met de Kruis-

puntbank om de vaccinatiegegevens op de SIS-kaart aan te brengen. Is dit ondertussen gebeurd? In de praktijk lijkt dit niet zo te zijn. Wordt dit in 2002 gerealiseerd? Kind en Gezin kon ook de gegevens niet aan onderwijs doorgeven omdat de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) nog niet geïnformatiseerd waren. De diensten voor bedrijfs-geneeskunde zouden ook aangesproken worden om mee aan te sluiten bij de vaccinatiedatabank. Zijn er op die twee punten al vooruitgang geboekt?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel onderstreept de noodzaak van een goede vaccinatiedatabank in Vlaanderen. Terloops meldt het lid dat de verspreiding van de folder over meningitis blijkbaar niet overal goed is verlopen. Zal Kind en Gezin ook systematisch het vaccin tegen meningitis aanbieden en hoe zal Kind en Gezin samenwerken met de huisartsen? Naar verluidt waren de huisartsen niet op de hoogte van de campagne voor ze van start gingen. In het algemeen loopt de bevoorrading van vaccins allesbehalve gesmeerd.

De minister onderstreept dat het vaccinatiebeleid als dusdanig (waaronder aankoop en toediening gratis vaccins) deel uitmaakt van de administratie Gezondheidszorg (zie ook prog. 42.2). Ook de campagne rond meningitis was een initiatief van die administratie. De minister belooft na te gaan hoe de verspreiding verlopen is. Los daarvan was de campagne goed opgezet. Binnen het vaccinatiegebeuren is Kind en Gezin een essentiële partner, gezien het grote bereik van de cruciale doelgroep, nl. kinderen van 0 tot 3 jaar. De administratie Gezondheidszorg volgt altijd al een tweesporenbeleid. Enerzijds kan Kind en Gezin de gratis vaccins toedienen, anderzijds worden ook aan huisartsen en pediaters gratis vaccins te beschikking gesteld. Wat de meningitis C betreft is de distributie van de vaccins op het laatste ogenblik misgelopen, door het afspringen van de overeenkomst met de farmaceutische firma. Ondertussen is dat probleem opgelost en is het vaccin ter beschikking van huisartsen en pediaters.

Kind en Gezin is zo wat de voorloper van de registratie van de vaccinaties. De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal van Kind en Gezin, zegt dat naar aanleiding van de meningitis-campagne de vaccinatiegegevens van de particuliere artsen ook in de vaccinatiebank worden opgenomen. Ook voor hepatitis C waren artsen verplicht de vaccinatiegegevens door te geven. Kind en Gezin zorgt alleen voor de registratie via de vaccinatiebank. Het behoort tot de bevoegdheid van de administratie Gezondheidszorg om de medewer-

king van de huisartsen op te volgen. Momenteel heeft Kind en Gezin met twee Logo's (lokoregionaal gezondheidsoverleg) een overeenkomst gesloten, nl. met Halle en Vilvoorde, om de private vaccinatiegegevens via het internet door te geven aan de vaccinatiedatabank. Ook met de kinderdagverblijven wordt reeds via het internet gewerkt, maar niet alle kinderdagverblijven zijn op het internet aangesloten. Het doorgeven van de gegevens gebeurt ook langs niet-elektronische weg.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat ook niet alle artsen elektronisch zijn uitgerust. De heer Lieven Vandenberghe beaamt dit, maar meent dat het erop aankomt dit aan te moedigen. Het probleem ligt vooral bij de kostprijs voor de licentie om toegang te hebben tot de vaccinatiedatabank, die ze zelf moeten betalen. De kostprijs is niet gering als men, zoals de meeste huisartsen, per jaar maar een beperkt aantal vaccinaties doet bij baby's of peuters. Het is de bedoeling de huisartsen zelf campagne te laten voeren om hun collega's te overtuigen mee in te stappen in die registratie via het internet. Kind en Gezin doet dit niet zelf, want op termijn wordt ernaar gestreefd de vaccinatiedatabank te laten opgaan in een algemeen registratiesysteem. Er zal ondertussen nog veel werk verzet moeten worden. Het is volgens de administrateur-generaal een kwestie van jaren.

Voor de aansluiting op de Kruispuntbank is er evenmin een principieel probleem, maar om de gegevens op de SIS-kaart te brengen is specifieke apparatuur nodig. Men kan ook moeilijk van de artsen vragen de registratie tweemaal te doen. Dit alles wordt overlegd met de artsenorganisaties. De administratie Gezondheidszorg wordt hier steeds bij betrokken.

In Limburg verloopt de doorstroming van de gegevens van de vaccinatiebank naar de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) zeer vlot, zegt de heer Lieven Vandenberghe. Misschien zullen andere provincies het voorbeeld volgen.

In verband met de aankoop van de vaccins wordt momenteel de discussie gevoerd in de interministeriële conferentie over een vorm van gedeelde financiering, zegt de minister verder. Zoals reeds voor de meningitis C gebeurt, zou de federale overheid 2 frank betalen tegenover elke frank dat de Vlaamse overheid betaalt. Vraag is daarbij wie de vaccins zal aankopen. De minister wil dat de Vlaamse Gemeenschap dit zelf doet, want op federaal niveau is dit in het verleden niet altijd goed verlopen. Bij die schaalgrootte is er geen prijsvoor-

deel meer als de vaccins federaal aangekocht worden.

– *De maatschappelijke positie van het kind*

Kindermishandeling

Mevrouw Marijke Dillen vindt de aangekondigde campagne rond het Shaken Infant Syndroom een lovenswaardig initiatief. Waarom wordt echter geen Nederlandse term gehanteerd? Het lid vraagt dit niet alleen vanuit principiële overwegingen, maar opdat de lagere, minder opgeleide lagen van de bevolking de term zouden begrijpen.

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal van Kind en Gezin, verduidelijkt dat de term gehanteerd wordt in de medische literatuur. De term wordt alleen intern gebruikt in een campagne gericht op de hulpverleners.

In de beleidsbrief is sprake van permanent overleg met de vertrouwenscentra kindermishandeling. Nochtans meldde de pers onlangs dat de samenwerking tussen de verschillende bevoegde diensten in Vlaanderen een van de structurele problemen is. O.a. prof. Hellinckx verkondigde dit. Is dit zo en hoe denkt de minister dit te verhelpen, vraagt mevrouw Marijke Dillen.

De beleidsbrief meldt dat de taakinvulling van de vertrouwenscentra kindermishandeling verder gedefinieerd zal worden. Mevrouw Sonja Becq meent zich te herinneren dat vroeger reeds geconcludeerd was dat de vertrouwenscentra zich het best toespitsen op hun specifieke knowhow en maximaal samenwerken met de eerste lijn. Als dit niet gebeurt, krijgen zij dan extra middelen? Dit is des te meer gerechtvaardigd gezien hun zware caseload. Of wordt de discussie over de taakinvulling heropend?

In het voorjaar werd een nieuw screeningsinstrument inzake kindermishandeling voorgesteld. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of reeds voorlopige resultaten gekend zijn over de werkbaarheid van het instrument. Mevrouw Sonja Becq had begrepen dat het screeningsinstrument meegenomen werd in de opleiding van verpleegkundigen.

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal, antwoordt dat het hanteren van het screeningsinstrument opgenomen is in het vormingsprogramma dat de verpleegkundigen van Kind en Gezin vanaf 2002 moeten doorlopen. Het programma werd wat herzien in het kader van de opvoedingsondersteuning. De verpleegkundigen moeten

enerzijds een beter zicht krijgen op de risicosituaties en anderzijds meer inspelen op de positieve krachten in een gezin.

Adoptie

De beleidsbrief maakt melding van een geactualiseerd decreet interlandelijke adoptie. Er moet een meer transparante adoptiepraktijk worden ontwikkeld die aansluit met de federale krijtlijnen. Voor mevrouw Sonja Becq is dit een brug te ver. Welk belang hecht de minister nog aan de krijtlijnen die ze destijds zelf heeft uitgezet? De minister heeft vroeger verklaard dat ze het belangrijk vond dat de gezinsevaluatie in Vlaamse handen bleef. Daarvan is nu niets meer terug te vinden. De minister verklaart nu (zie algemene bespreking) dat zij er de voorkeur aan geeft dat beginseltoestemming en gezinsevaluatie in dezelfde handen zitten. Het lid kan dit begrijpen, maar in ieder geval moet voorkomen worden dat het federale niveau hiervoor nieuwe diensten opricht of het uitbesteedt aan de private sector. De knowhow die in Vlaanderen aanwezig is, moet benut worden. Verder wil het lid weten of een nieuw ontwerp/voorstel van decreet wordt ingediend dan wel of verdergewerkt wordt op basis van de reeds ingediende voorstellen van decreet. Wat bedoelt de minister juist met "permanent overleg met de Commissie Welzijn"?

De minister antwoordt dat de federale overheid de Vlaamse krijtlijnen overgenomen heeft. Naar aanleiding van de evaluatie van het gezinsonderszoek en de adoptiediensten heeft de minister ervoor gepleit dat een centrale federale instantie die zou instaan voor het gezinsonderszoek en de aflevering van de beginseltoestemming en dat een Vlaamse centrale instantie zou instaan voor de voorbereiding, de adoptiediensten en de nabegeleiding. Het federale goedgekeurde ontwerp gaat helemaal in die richting. Het Vlaams Parlement kan via een voorstel van decreet hierop inspelen.

Gezinsaangelegenheden buiten Kind en Gezin

– *Algemeen*

Mevrouw Marijke Dillen vindt dat deze regering te weinig aandacht besteedt aan het gezin. Er is geen sprake van een geïntegreerd gezinsbeleid. Ook worden onvoldoende middelen uitgetrokken, zeker wanneer men de middelen voor Kind en Gezin buiten beschouwing laat. In de toekomst moeten meer middelen worden uitgetrokken als antwoord op een aantal grote uitdagingen die zich stellen. Een afzonderlijk programma gezinsbeleid is positief, maar een aantal belangrijke prioriteiten ont-

breken. De spreker onderschrijft grotendeels de doelstellingen in de beleidsbrief, maar pleit voor een ruimer gezinsbeleid. De minister antwoordt dat het gezinsbeleid een inclusief beleid is, wat impliceert dat de middelen over verschillende programma's verspreid zijn.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat er terecht veel middelen worden uitgetrokken voor kinderopvang, maar dat er ook ouders zijn die willen thuisblijven voor de opvoeding van hun kinderen maar dat om louter financiële redenen niet kunnen. Ze pleit voor een financiële ondersteuning van deze ouders.

– Combinatie gezin en arbeid

Mevrouw Marijke Dillen betreurt dat de campagne 'Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven' die in 2001 werd gevoerd ten aanzien van bedrijven, in 2002 niet wordt herhaald. Komt er een nieuw initiatief? Blijvende aandacht voor dit thema is nodig. De minister antwoordt dat deze campagne in 2002 wordt voortgezet. Men zal op zoek gaan naar goede praktijkvoorbeelden van wat bedrijven ondernemen om de combinatie gezin en arbeid te bevorderen. Opnieuw zal een bedrijf als meest mensvriendelijk bedrijf worden aangeduid.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt of de minister de resultaten van de campagne ter beschikking wil stellen. Het kan voor deze commissie interessant zijn om te bekijken waaraan bedrijven aandacht besteden. De minister belooft een dossier met informatie over de campagne te bezorgen. Ze stelt dat er in 2001 op twee sporen is gewerkt. Ten eerste werd nagedacht rond de bedrijfscultuur en een andere arbeidsorganisatie. Ten tweede werd aandacht besteed aan de verdeling van de taken thuis. Er werd onder meer een 'nieuwe man' verkozen. De campagne heeft zeker zijn doel bereikt. In 2002 zal men in het kader van de kinderrechten ook de kinderen mee aan het woord laten over de combinatie gezin en arbeid, bijvoorbeeld over kinderopvang.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt of er op dit vlak met het onderwijs wordt samengewerkt. Hier wordt immers de basis gelegd voor het toekomstige gedrag van mannen en vrouwen. De spreker stelt zich te ergeren aan het traditionele rollenpatroon dat nog altijd in schoolboeken naar voren komt. De minister antwoordt dat mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister bevoegd voor Onderwijs, deze week een voorontwerp van gelijkheidsdecreet aan de Vlaamse regering voorlegt. Daarnaast is vorig jaar het genderaspect in leerboeken geanalyseerd door de Nationale Vrouwenraad. Dit initiatief werd gesteund door Gelijke Kansen. Er is

op dit terrein inderdaad nog een lange weg af te leggen. In 2002 loopt een zeer concreet project met kinderen over hoe zij hun toekomst zien. Hiervoor wordt onder meer samengewerkt met het tijdschrift Klasse.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, stelt dat het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS) in 2000 een workshop organiseerde over hoe kinderen aankijken tegen de rolverdeling tussen hun ouders. Ze vond het onthutsend dat het werd voorgesteld alsof vaders werken om voor het gezin geld te verdienen, en moeders enkel voor hun plezier en daarnaast nog tal van andere dingen doen.

– Thuiszorg

Mevrouw Sonja Becq vraagt een *evaluatie van het thuiszorgdecreet*. Op ba. 34.03 'Subsidies aan voorzieningen in uitvoering van het decreet betreffende de thuiszorg' worden de middelen met 992.000 euro (40 miljoen frank) verhoogd. Hoeveel middelen gaan naar de verschillende componenten van het thuiszorgdecreet?

De minister antwoordt dat het thuiszorgdecreet in 2001 werd geëvalueerd. Momenteel worden de gegevens gecoördineerd. In januari 2002 moet alles rond zijn. De minister deelt voorts mee dat in het voorjaar 2002 op basis van de evaluatie van het thuiszorgdecreet en het ontwerp van decreet over de eerstelijnsgezondheid, dat weliswaar vertrekt vanuit gezondheid, de taken van lokale dienstencentra en SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg) enigszins op elkaar zullen worden afgestemd. In het voorvoortontwerp van eerstelijnsgezondheidszorgdecreet is onder meer opgenomen dat de lokale dienstencentra een plaats zullen hebben in de SIT's. Omgekeerd zal in het aangepast thuiszorgdecreet ook naar het eerstelijnsdecreet worden verwezen. Bedoeling is de medische en niet-medische thuiszorg beter op elkaar af te stemmen.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat de minister vanuit het medische wil vertrekken, terwijl deze commissie er voorstander van is dat de thuiszorg en de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg gebeurt vanuit de veel ruimere invalshoek welzijn. De minister stelt dat ze het volledig eens is met mevrouw Becq, maar dat dit een moeilijk debat zal worden. In elk geval zal men werken vanuit een multidisciplinaire aanpak.

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat het bedrag op ba. 34.03 niet overeenkomt met het bedrag in de begrotingstabel. De minister antwoordt dat ze zal

natrekken of de cijfers in de begrotingstabel correct zijn.

Mevrouw Marijke Dillen verneemt dat het *gebruikersbijdragesysteem* ook in 2002 verder zal worden geëvalueerd. Hoe ver staat het met deze evaluatie ? Vorig jaar kondigde de minister aan dat er in 2002 minder inkomsten zouden zijn. Is dat zo ? Een van de doelstellingen van de minister is dat tegen 2004 de financiële toegankelijkheid van alle thuiszorgvoorzieningen voor alle categorieën van gebruikers gegarandeerd is. Ook in 2001 werd deze doelstelling geformuleerd, maar er ontbreekt een concrete invulling. Hoe wil de minister deze doelstelling bereiken ? Wat is er reeds gebeurd ? In 2001 werd ook reeds gesteld dat de hoge kostprijs van de thuiszorgvoorzieningen een probleem vormt voor jonge gezinnen. De minister beloofde toen beterschap. Welke initiatieven zijn intussen genomen ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat vooral bejaarden, en zeer weinig jonge gezinnen een beroep doen op de diensten voor gezinszorg. Hoe komt dit ? Zijn er weinig aanvragen van jonge gezinnen ? Is de gebruikersbijdrage voor hen te hoog ? Speelt de schaarste aan gesubsidieerde contingenten een rol ? Zal de minister maatregelen nemen waardoor meer jonge gezinnen een beroep doen op deze diensten ? Wanneer de zorgverzekering op kruissnelheid komt, zal de gebruikersbijdrage draagbaarder worden, waardoor ook de vraag zal stijgen. Zullen er dan voldoende gezins-hulpsters zijn ?

De minister antwoordt dat er een kortlopende studie wordt toegewezen over de betaalbaarheid van de gezinszorg voor jonge gezinnen. Er wordt onder meer onderzocht hoe de kraamcentra op een betaalbare wijze in de thuiszorg kunnen worden geïntegreerd. Op termijn zal de betaalbaarheid van de gezinszorg ook belangrijk zijn voor de verschillende doelgroepen die in het kader van het persoonsgebonden budget hoe langer hoe meer een beroep zullen doen op de thuiszorg. Op termijn is het mogelijk dat het VFSIPH diensten voor gezinszorg voor gehandicapten bijkomend erkend. Er wordt dus wel degelijk nagegaan hoe de financiële drempel tot de thuiszorg kan worden weggewerkt.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Marijke Dillen vragen wat de thema's zijn van de vijf *projecten thuiszorg* die werden goedgekeurd. De heer Robert Geeraerts, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er drie thema's zijn : samenwerking in de thuiszorg, 24 uur ADL-assistentie en schaalvergroting in openbare dien-

sten gezinszorg. De schaalvergroting in openbare diensten gezinszorg is toegewezen aan de VVSG (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten) die alle oefeningen rond dit thema coördineert. In het verleden werden af en toe afzonderlijke subsidies toegekend aan een bepaalde groep van openbare diensten gezinszorg die een poging deden tot schaalvergroting. Nu wordt dit door de VVSG gecoördineerd.

Op de vraag van mevrouw Sonja Becq of de VVSG de middelen verdeelt, antwoordt de heer Robert Geeraerts ontkennend. De VVSG heeft enkel een coördinerende opdracht. Bovendien zal de VVSG wanneer de hele oefening is afgerond, een advies aan de minister uitbrengen over de schaalvergroting bij de openbare diensten. De spreker ontkent de geruchten dat de diensten zouden verplicht worden naar een bepaalde schaalgrootte te evolueren.

De heer Robert Geeraerts vervolgt namens de minister dat er met betrekking tot het thema 24 uur ADL-assistentie twee projecten zijn goedgekeurd. Bij het project in Sint-Maartensdal in Leuven bekijkt men of het focuswonen kan worden uitgebreid tot ouderen. Voor het thema samenwerking in de thuiszorg zijn 2 projecten goedgekeurd : de ontwikkeling van een regionaal overlegplatform in de Meetjesland en de samenwerking SIT/lokaal dienstencentrum in het lokaal dienstencentrum "De Boomgaard" in Sint-Genesius-Rode.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de experimenten rond 24 uur ADL-assistentie en samenwerking in de gezinszorg zijn geëvalueerd, en of ze in 2002 worden voortgezet. Wordt het experiment in verband met 24 uur ADL-assistentie uitgebreid naar andere ADL-diensten ?

De heer Robert Geeraerts stelt voor dat de minister tegen eind september 2002 over alle uitgevoerde projecten met de hele sector communiceert. Het is belangrijk dat iedereen uit deze experimenten kan leren. Wat de uitbreiding van het project focuswonen betreft, is de spreker weinig hoopvol. Het VFSIPH stelt jaarlijks ongeveer 25.000 euro (1 miljoen frank) per motorisch gehandicapte ter beschikking. Het is niet vanzelfsprekend dat vanuit ouderenzorg evenveel middelen per bejaarde ter beschikking worden gesteld.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt dat de commissieleden een uitnodiging krijgen voor deze communicatiedag over de projecten, ten minste wanneer deze communicatiedag ook effectief zal plaatsvinden.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat momenteel 150 *diensten voor gezinszorg* zijn erkend. Tegen 2003 voorziet de minister in een uitbreiding met 3 miljoen uren en een uitbreiding van de contingenten. Er is een jaarlijkse uitbreiding met 4 percent van de diensten voor gezinszorg beloofd, maar deze doelstelling wordt niet gehaald. Ook in 2001 was dat niet het geval. De uitbreiding met 1,48 percent voor 2002 is zelfs nog geringer dan die in 2001. Be-doeling was dat de programmatie in 2009 zou zijn ingevuld. Dit wordt nu met een jaar uitgesteld. Hoe denkt de minister de vooropgestelde uitbreiding te realiseren ? De spreker gelooft niet dat dit kan worden gecompenseerd door een aantal bewegingen in het kader van het VIA (Vlaams intersectoraal akkoord social profit), zoals de minister aangeeft. Vorig jaar stelde de minister dat een evaluatie van de huidige programmatie gezinszorg noodzakelijk is voor de uitwerking van een nieuwe programmatie. In de toelichting bij de begroting (Stuk 13 (2001-2002) – Nr. 1-B) staat echter opnieuw dat een evaluatie van de huidige programmatie gezinszorg noodzakelijk is. Tegen wanneer mag men deze evaluatie verwachten ? Zijn er tussentijdse resultaten ? Ook mevrouw Trees Merckx-Van Goey wil weten hoe de minister tegen 2010 de programmatie denkt in te vullen, te meer daar er dit jaar maar een uitbreiding komt met 1,48 percent.

De minister antwoordt dat de uitbreiding van de diensten voor gezinszorg met 1,48 percent inderdaad niet beantwoordt aan de vooropgestelde 4 percent per jaar. Op dit ogenblik wordt van de totale programmatie uren gezinszorg die tegen 2010 moet worden bereikt, 83 percent ingevuld. Er zijn inderdaad niet voldoende middelen voor de gezinszorg uitgetrokken. Dat komt omdat er keuzes moeten worden gemaakt. De minister stelt dat ze bij de begrotingsonderhandelingen hard heeft gevochten voor meer middelen. Voor de thuiszorg zijn de nieuwe middelen vastgelegd op 5 miljoen euro (200 miljoen frank).

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de zorgverzekering de vraag naar gezinszorg zal doen toenemen. Voor 2002 is er echter slechts een uitbreiding van 1,48 percent. De spreker weet dat de minister gelooft dat deze geringe uitbreiding enigszins wordt goedgemaakt door de regularisatie van de functie logistieke hulp, wat een versterking van de poetsdiensten met zich meebrengt. Bestaat er echter wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat logistieke hulp gezinszorg kan vervangen ?

De minister antwoordt dat middelen uit de begroting 2001 worden aangewend voor een onderzoek naar de mogelijke substitutie van gezinshulp door

poetshulp, en de nood aan beide op het terrein. Op dit ogenblik loopt de aanbestedingsprocedure. Het onderzoek zal nog dit jaar worden toegekend. Het zal gaan om een onderzoek op korte termijn, zodat de gegevens snel kunnen worden verwerkt.

Voorts wil mevrouw Sonja Becq weten hoeveel extra jobs er bij de poetsdiensten worden gecreëerd door de regularisatie van de functie logistieke hulp, en hoeveel jobs er in de gezinszorg bijkomen door regularisaties in het kader van het VIA.

De minister antwoordt dat de jobcreatie bij de poetsdiensten voorzien is voor 2003. Momenteel zijn 2394 VTE geregulariseerd, dit binnen de diensten waar ze op dit ogenblik zijn tewerkgesteld. Het VIA voorziet voor 2003 in bijkomende middelen voor jobcreatie bij de poetsdiensten. In 2003 zal de norm voor het aantal poetshulpen per dienst in het thuiszorgdecreet worden ingeschreven. De nodige kredieten worden dan ook uitgetrokken. Diensten die volgens de programmatie over te veel poetshulpen beschikken, moeten deze laten afvloeien of worden daar op termijn niet meer voor worden gesubsidieerd. In 2003 wordt ook het uitdovingsscenario bij de andere diensten gerealiseerd. De regularisatie van de DAC'ers zorgt op zich niet voor meer uren poetshulp, aangezien het gaat om mensen die al actief waren in de thuiszorg.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de *lokale dienstencentra* een prioriteit zijn voor de minister, maar dat slechts 23 percent van de programmatie is ingevuld. Ze stelt dat volgens de minister bijkomende erkenningen en een hogere subsidiëring noodzakelijk zijn. Dit is echter tegenstrijdig met de verlaging van de middelen. Hoe wordt de programmatie in 2002 ingevuld ?

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er bijkomend lokale dienstencentra worden erkend. Zo ja, hoeveel ? Wat houdt de campagne in die de minister terzake voorziet ? Voorts stelt de spreker dat het thuiszorgdecreet niet alleen op ouderen, maar ook expliciet op personen met een handicap is gericht. De spreker leest in de toelichting dat de lokale dienstencentra de ouderen moeten begeleiden. Is dit een expliciete keuze van de minister dat deze centra enkel op ouderen zijn gericht ? Zijn er momenteel dienstencentra die zich richten op personen met een handicap ?

De minister antwoordt dat voor het thuiszorgdecreet in de begroting 2002 500.000 euro (200 miljoen frank) nieuwe middelen worden ingeschreven. Daarvan gaat 669.312 euro (27 miljoen frank) naar

de lokale dienstencentra. Bedoeling is bijkomend 25 dienstencentra te erkennen, en de jaarlijkse toelage voor de centra op te trekken van 16.212 euro (654.000 frank) naar 19.831 euro (800.000 frank), dit met terugwerkende kracht tot 1 januari 2002.

Mevrouw Sonja Becq vraagt welke uitbreiding voor 2002 is voorzien voor de *regionale dienstencentra*.

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting dat de *dagverzorgingscentra* regionaal georganiseerd zijn en dat er in 2002 200 kunnen worden erkend. Ze leidt uit de gegevens af dat er in 2001 10 bijkomend erkend zijn, en men momenteel aan een totaal van 50 zit. De spreker wijst erop dat het vooropgestelde cijfer van 200 erkenningen verre van bereikt is. Tegen wanneer wil de minister deze doelstelling bereiken ? Zijn er voldoende middelen voor zo een grote uitbreiding ? De minister antwoordt dat binnen het thuiszorgdecreet 250.000 euro (10 miljoen frank) wordt uitgetrokken voor een uitbreiding van de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf.

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt verduidelijking bij de situatie van de *kraamcentra*. De minister antwoordt dat de regularisatie van de DAC-statuten ter uitvoering van het VIA problemen stelt voor de kraamcentra die met DAC'ers werken. Er waren twee mogelijke oplossingen. Ofwel zou er in Vlaanderen een aparte erkenning moeten komen voor kraamzorgcentra. Nadeel zijn evenwel de hoge meerkosten. Vandaar dat werd geopteerd om de kraamzorgcentra te integreren in de bestaande diensten voor gezinszorg. De kraamzorgcentra kunnen tot 2003 een plaats zoeken binnen een bestaande dienst voor gezinszorg.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt niet terug hoeveel de subsidie-enveloppe voor de *organisaties van mantelzorgers* bedraagt. Hun inbreng zal belangrijker worden wanneer de zorgverzekering op kruissnelheid komt. Mevrouw Sonja Becq stelt dat er terecht een uitbreiding komt van de mantelzorgorganisaties. Hoeveel verenigingen hebben een aanvraag ingediend ? Hoeveel uitbreidingen worden voorzien ? Welke middelen worden uitgetrokken ?

De minister antwoordt dat er bijkomend één dienst voor mantelzorgers wordt erkend. Er werd trouwens maar één aanvraag aangediend. Hiervoor wordt 77.220 euro (3,1 miljoen frank) uitgetrokken. In totaal zijn er dan vijf diensten erkend.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, vraagt of het niet gevaarlijk is als slechts één dienst wordt erkend. Als er weer een aanvraag wordt goedgekeurd, moet de programmatie dan opnieuw worden uitgebreid ? De minister antwoordt dat naar aanleiding van de zorgverzekering en het PAB er een grote dynamiek zal ontstaan bij de diensten voor mantelzorgers. Ze is vragende partij dat de vijf erkende diensten eens samen hun doelstellingen bekijken. De heer Robert Geeraerts, kabinet-smedewerker, voegt hier namens de minister aan toe dat deze samenwerking reeds gebeurt in het kader van de voorbereiding van het nieuwe decreet. De verschillende verenigingen van gebruikers en mantelzorgers stemmen geleidelijkaan hun aanbod op elkaar af. Dit proces moet gestimuleerd worden. Het heeft geen zin in de toekomst nog een zesde dienst te erkennen. Vijf is ruim voldoende.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat er een verschil is tussen een vereniging voor gebruikers en een vereniging voor mantelzorgers. Ze vraagt dat beide zaken niet worden vermengd. Dit neemt niet weg dat zowel de ondersteuning van verenigingen van mantelzorgers als van gebruikersorganisaties zeer belangrijk is.

– Opvoedingsondersteuning

Mevrouw Marijke Dillen vraagt of de toekenning van subsidies voldoende wordt gecontroleerd om misbruiken te voorkomen. In het verleden stelde men misbruiken vast bij de toekenning van subsidies aan verenigingen voor gezinseducatie, maar ook nu er een nieuw systeem in werking is getreden, zijn misbruiken niet uitgesloten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey veronderstelt dat reeds heel wat initiatiefnemers een erkenning hebben gevraagd in het kader van het nieuwe decreet op de opvoedingsondersteuning. Hoeveel initiatiefnemers hebben een erkenning gekregen ? Over wat voor activiteiten gaat het ?

Mevrouw Sonja Becq vernam dat zeer veel vragen van kinderen aan de kinderrechtencommissaris te maken hebben met echtscheidingen. Vroeger was er in het kader van de subsidies voor gezinseducatie ook ruimte voor projecten rond opvoedingsondersteuning van specifieke doelgroepen ondersteunen. Is dat nog steeds het geval ? Waar staat dit in de begroting ?

Mevrouw Adrienne Pieck, afdelingshoofd Welzijnszorg, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt dat in totaal 2655 aanvragen zijn bin-

nengekomen in het kader van het decreet opvoedingsondersteuning. Daarvan zijn er 2628 goedgekeurd. 27 werden er afgekeurd, waarvan 4 omwille van administratieve redenen. Reden voor het grote aantal registraties is dat grote organisaties zoals KVLV, KWB, BGJG gebruik maken van de mogelijkheden die het decreet biedt. Daarnaast maken ook gemeentebesturen, OCMW's, oudercomités en kinderdagverblijven gebruik van het decreet. Men verwacht dat het aantal registraties nog tot 5000 of meer kan oplopen.

Mevrouw Adrienne Pieck vervolgt namens de minister dat er 198 voorlichtingsactiviteiten werden aangevraagd. Daarvan werden er 195 aanvaard. Daarnaast kwamen er zes aanvragen voor VOT-activiteiten (vorming, opleiding en training) binnen. Ze zijn alle zes goedgekeurd. Er bestaat een tendens om ook eenmalige activiteiten te subsidiëren. Een groot aantal activiteiten zullen nog dit jaar in november en december plaatsvinden. Opvallend is de grote deskundigheid van de sprekers op activiteiten. Er zijn nog geen misbruiken vastgesteld. Daarnaast verwacht men dat heel veel initiatiefnemers van activiteiten die begin volgend jaar plaats vinden, zich nu reeds hebben laten registreren.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, vraagt vanaf wanneer zij zich konden laten registreren. Mevrouw Adrienne Pieck antwoordt namens de minister dat het besluit van de Vlaamse regering met betrekking tot de opvoedingsondersteuning op 18 mei 2001 is goedgekeurd, en op 12 juli 2001 in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

– Centra voor integrale gezinszorg (CIG)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt waarom de centra voor integrale gezinsondersteuning vanaf 2002 worden overgeheveld naar het algemeen welzijnswerk. Ze vindt de middelen voor deze centra overigens niet terug op progr. 41.1 Algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Adrienne Pieck, antwoordt namens de minister dat de CIG's niet naar het algemeen welzijnswerk worden overgeheveld. Ze blijven onder gezinsaanlegenheden thuishoren.

Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg

– Algemeen

Mevrouw Ann De Martelaer is erg tevreden met de evolutie in de zorg voor personen met een handicap. Het lid vindt zich terug in de beleidsoptie

voor een injectie voor verdere uitbreiding van de zorg. Enerzijds gaat het om de maatregelen om op korte termijn een oplossing te geven aan de urgente vragen op de wachtlijsten en anderzijds een grondige wijziging in de zorg, een vereenvoudiging van de regelgeving.

In de Beleidsbrief zegt de minister dat de "wachtlijsten een symptoom zijn van een zorgsysteem dat conceptueel niet meer is opgewassen tegen het volume van de zorgvragen, en de kwalitatieve variatie van het aanbod dat de zorgvragers wensen". Een kwalitatief en voldoende aanbod is afhankelijk van de budgetaire middelen, voegt mevrouw Ann De Martelaer eraan toe. Bij de bespreking van de centrale wachtlijst personen met een handicap (*Parl. St. VI Parl. 2001-2002, nr. 902/1*) verwees de minister naar het Nederlandse systeem waarbij het budget van haar collega bevoegd voor gehandicaptenbeleid automatisch mee evolueerde met de groei van de wachtlijst. Mevrouw Ann De Martelaer pleit ervoor dit systeem nader te bekijken. Er is een fundamenteel debat nodig over de mate waarin de maatschappij het recht op zorg wil geven aan personen met een handicap.

Voor mevrouw Ingrid van Kessel is het meest opvallende de bijkomende injectie van 19.831.481 euro (800 miljoen frank). 19.087.801 euro (770 miljoen frank) zou uitgaan naar het eigenlijke wegwerken van de centrale wachtlijsten. 19.087.801 euro lijkt veel, maar de nood aan bijkomende opvang zal blijven bestaan. Algemeen maatschappelijk moet een debat gevoerd worden over hoeveel middelen voor personen met een handicap men wil uittrekken. De gehandicaptensector krijgt een groot budget, maar in vergelijking met bv. de ziekenhuissector en openbare werken, nog niet zoveel. De 19.087.801 euro is broodnodig voor de ongeveer 1600 personen met een urgentievraag code 1 en 2, maar ook de volgende jaren moeten de inspanningen volgehouden worden om een inhaalbeweging op langere termijn te realiseren.

De heer Koen Helsen is verheugd vast te stellen dat de begroting voor het Vlaams Fonds toeneemt met 71.889.122 euro (2,9 miljard frank), waarbij het wegwerken van de wachtlijsten een prioritaire doelstelling is. Het lid staat achter de doelstelling om de heroriëntering binnen de bestaande erkenningen (semi-)residentiële voorzieningen naar ambulante dienstverlening op te trekken naar 2 procent van budget en capaciteit. Positief is ook het verhogen van het aantal voorziene persoonlijke assistentie budgetten (PAB) van 700 naar 1250. Zal de weerslag van dit laatste terug te vinden zijn bij de begrotingscontrole of in de begroting 2003 ?

De heer Guy Swennen wijst erop dat het Vlaams gehandicaptenbeleid model kan staan in Europa. De laatste vijf jaar is het budget met ongeveer 10 miljard frank gestegen. Het is daarom des te eigenaardiger dat men zich de vraag stelt wat er mis is gelopen. De terminologie kondigt als het ware een oorlog aan tegen de wachtlijsten. Wat zal de minister meer en anders doen dan al gedaan is ? Als men ziet dat ongeveer 1.600 personen met een urgentievraag code 1 en 2 op de wachtlijsten staan, dan is 39.662.963 euro (1,6 miljard frank) nodig om die vragen te kunnen oplossen. De voor 2002 voorziene 19.831.481 euro (800 miljoen frank) is dus amper de helft van wat nodig is. Mevrouw Sonja Becq treedt de vorige spreker hierin bij. De minister heeft bij de Septemberverklaring zelf van minstens 37.184.028 euro (1,5 miljard frank) gesproken.

Verder wil Guy Swennen erop wijzen dat het impact van de invoering van het persoonlijke assistentiebudget (PAB) en het persoonsgebonden budget (PGB) niet te onderschatten valt. Het profiel van de individuele gebruiker zal op de voorgrond treden en de verborgen vraag zal naar boven komen. Men zal erover moeten waken dat de huidige deskundigheid niet verloren gaat.

Sedert de oprichting van het VFSIPH tien jaar geleden is het budget voor gehandicaptenbeleid inderdaad enorm gegroeid, antwoordt de minister. Er werd geïnvesteerd in deskundigheid, kwaliteit, omkadering en betere verloning. Een groot deel van de stijging van het budget is te wijten aan omkadering en verloning. De sector was vroeger weinig geprofessionaliseerd. Het budget is ook toegenomen door de toename van de hulpvraag. Dit is het gevolg van een maatschappelijke evolutie waarbij de mantelzorg afgenomen is, van de toename van het aantal personen met een handicap en het steeds ouder worden van personen met een handicap door de vooruitgang van de geneeskunde. Pas na tien jaar heeft men een zicht op de populatie : nog heel veel personen wachten op zorg. De beantwoording van elke hulpvraag is nog lang niet gerealiseerd.

Last but not least zijn de wachtlijsten een product van een zorgverlening die niet meer aan de vraag aangepast is. De zorg heeft zich te sterk geconcentreerd op zeer dure residentiële verzorging.

De minister had bij de opmaak van de begroting wel degelijk 37.184.028 euro (1,5 miljard frank) gevraagd, maar heeft slechts 19.831.481 euro (800 miljoen frank) toegewezen gekregen. De minister is er zich van bewust dat dit niet voldoende is, maar

het is een serieus bedrag en het grootste bedrag voor zorg dat in tien jaar werd verworven.

Mevrouw Ingrid van Kessel is het niet eens met de uitspraak van de minister dat het onaangepaste aanbod de reden zou zijn van het ontsporen van de wachtlijsten. Er zijn immers twee soorten wachten, twee soorten doelgroepen : dat wijzen de twee wachtlijsten voor respectievelijk PAB en de voorzieningen uit. Het aanbod moet op beide lijnen verder uitgebouwd worden. De minister antwoordt dat zij bedoelde dat ondanks de enorme stijging van het budget op tien jaar er nog steeds geen antwoord was gegeven op de terechte zorgvragen omdat een aantal zorgvragen onzichtbaar waren. Ook blijft zij hopen dat met het PGB toch plaatsen vrij komen in de residentiële voorzieningen.

– Wegwerken wachtlijsten

Mevrouw Ann De Martelaer en mevrouw Ingrid van Kessel vragen wie deel uitmaakt van de taskforce wachtlijsten gehandicaptenzorg. Hoe worden de zorgvragers vertegenwoordigd ? In verband met de taskforce wachtlijsten gehandicaptenzorg wil mevrouw Ann De Martelaer weten hoe gecommuniceerd zal worden met de regionale wachtlijsten. Welke rol speelt de administratie van het Vlaams Fonds ? Hoe zullen de wachtlijstwerkingen in de regio's aansluiten ? In welke mate wordt het regionaal overleg betrokken ? Wordt netwerkvorming gestimuleerd ? Wat met de diensten die buiten het bestek van hun erkenning, gedeeltelijk willen inspelen op vragen van de centrale wachtlijst ? Krijgen zij die bijkomende erkenningsvorm ?

De taskforce zal niet alleen moeten communiceren met het regionale overleg ; ze zal ermee moeten samenwerken, zegt mevrouw Ingrid van Kessel. Het lid onderstreept dat het parlement dit proces moet kunnen opvolgen.

Eigenlijk zijn er twee wachtlijsten, enerzijds de wachtlijst van de voorzieningen, en anderzijds de wachtlijst persoonlijke assistentiebudget, merkt mevrouw Ingrid van Kessel op. Hoe zal men binnen de taskforce omgaan met die twee wachtlijsten ? Het PAB heeft blijkbaar geen extra ruimte gecreëerd binnen de voorzieningen. Verder is het nog steeds zo dat de minderjarigen niet in de wachtlijsten opgenomen zijn. Wordt die bekommernis meegenomen en hoe denkt men de minderjarigen mee in rekening te brengen ?

Een van de problemen tot nu toe was de nood aan cijfermateriaal over de populatie van personen met een handicap, ook buiten het Vlaams Fonds. Met

de oprichting van de studiecél binnen het Vlaams Fonds werd hieraan reeds deels tegemoetgekomen, stelt de heer Guy Swennen. Daarnaast zal nu nog een afzonderlijke structuur opgezet worden, met name een taskforce waarin naast de zorgvragers ook het Vlaams Fonds vertegenwoordigd zou zijn. Dreigt hier niet het gevaar van parallelle beslissingscircuits en het doorschuiven van verantwoordelijkheden ? Hoe wil de minister dit voorkomen ?

Het parlement moet erop kunnen toezien hoe de 19.831.481 euro (800 miljoen frank) wordt toegevoegd, stelt mevrouw Ingrid van Kessel. De heer Koen Helsen sluit zich daarbij aan. Er wordt afgestapt van het traditionele pad van de programmering. Hij vraagt of die onduidelijke werkwijze structureel zal worden voortgezet.

Ook mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Wordt voor het budget voor de wachtlijsten vooraf een verdeelsleutel vastgelegd die bepaalt hoeveel naar de wachtlijst PAB en hoeveel naar de wachtlijst voorzieningen uitgaat, wil mevrouw Sonja Becq weten. Het lid rekent er ook op dat de minister rekening houdt met de minderjarigen die nog niet of onvolkomen in de wachtlijsten opgenomen zijn.

Het lid kan erin komen dat de minister nu zo vlug mogelijk wil inspelen op de meest urgente vragen en de wachtenden via een PGB de nodige zorg in een voorziening wil geven. Op die manier beoogt de minister zo vlug mogelijk resultaat op het terrein te boeken. Denkt de minister tegelijk aan een structurele uitbreiding van infrastructuur en personeel van de voorzieningen op lange termijn ?

Van de 19.831.481 euro (800 miljoen frank) zou 743.680 euro (30 miljoen frank) naar expertisecentra gaan. Mevrouw Ingrid van Kessel vindt hiervan weinig terug in de Toelichtingen (13/1-B). Kan de minister hierover meer uitleg verschaffen ? Wat mag men van dergelijke centra verwachten ?

De opdracht van de taskforce wachtlijsten gehandicaptenzorg bestaat erin op korte termijn met de gekende gegevens een vraaggestuurd systeem uit te bouwen dat een veel ruimer gamma van aanbod biedt aan de hulpvrager, antwoordt de minister. Tegelijk wordt de ingewikkelde regelgeving van onder meer dagprijsberekening versoepeld.

Het is helemaal niet de bedoeling een parallelle administratie op te richten of de bestaande organen op de helling te zetten, beklemtoont de minister.

Het behoort tot de opdracht van de minister om de grote lijnen waarbinnen het budget moet worden besteed, mee te delen aan de raad van bestuur van het VFSIPH zodra ze bekend zijn. Dit is in het verleden altijd zo gebeurd, vanuit een aanbodgestuurd beleid : de middelen werden toegewezen per soort voorziening. Niemand had de garantie dat daarmee diegenen geholpen zouden worden, die het langst op een antwoord op hun urgente hulpvraag wachtten. Nu heeft de minister aan de raad van bestuur tot begin 2002 bedenktijd gevraagd voor de toewijzing van die 19.831.481 euro (800 miljoen frank). Zij wil samen met het kabinet, de administratie en de raad van bestuur van het VFSIPH, d.i. de zgn. taskforce, de toewijzing voorbereiden op basis van de werkzaamheden rond de inventaris van alle zorgvragen. Het betreft dus een uitgestelde oefening waarbij de minister hulp vraagt aan de raad van bestuur en de administratie.

In de taskforce zit het bureau van de raad van bestuur van het VFSIPH waarin ook de gebruikers vertegenwoordigd zijn, een aantal personen van de administratie van het VFSIPH, o.a. de leidend ambtenaar de heer Jef Foubert, en een aantal kabinetsmedewerkers. Het is de bedoeling om op basis van bepaalde criteria tot één wachtlijst te komen van de meest urgente vragen, ongeacht of ze via de wachtlijst PAB of de centrale wachtlijstwerking voorzieningen zijn opgetekend. Voor de minderjarigen wordt een aanvulling nagestreefd. Sommige provinciale wachtlijstwerkingen hebben zelf gevraagd om eerst de zorgvragen van volwassen personen met een handicap in kaart te mogen brengen. Sommige provinciale wachtlijsten bevatten wel reeds die van de minderjarigen.

Die ene wachtlijst zal dan per regio met de centrale wachtlijstwerkingen doorgepraat worden. Op basis daarvan zullen per provincie een soort actieplannen worden opgesteld zodat op korte termijn duidelijk is wie waar terecht kan. Daarvoor wordt van alle erkende voorzieningen gebruikgemaakt, gaande van residentiële opvang in een nursingtehuis tot PAB en PGB. Het is zeker niet de bedoeling om personen met een handicap een budget toe te stoppen waarmee ze zich dan zelf zouden moeten behelpen. Bij de meest urgente vragen zullen sommigen ongetwijfeld alleen terecht kunnen in een nursingtehuis. Binnen een provincie moeten eventueel verschuivingen mogelijk zijn van bv. een tehuis voor niet-werkenden naar beschermd wonen, of eventueel upgradering naar nursing. Dit zal niet volstaan ; ook bijkomende capaciteit zal nodig zijn. Als de taskforce zijn werk beëindigd heeft, zal geweten zijn welke specifieke dringende hulpvragen er zijn, met andere woorden in welke erkende

zorgvorm hoeveel capaciteit eerst moet bijkomen. Op basis daarvan zal de 19.087.801 euro (770 miljoen frank) worden vastgelegd. Met de persoon met een urgente hulpvraag die bv. behoefte heeft aan een plaats in een nursingtehuis, zal een contract afgesloten worden waardoor als het ware zijn plaats in het nursingtehuis gereserveerd wordt. In afwachting echter van de realisatie van die bijkomende capaciteit zal de persoon met een urgente hulpvraag reeds wat ondersteuning kunnen inkopen bij een voorziening via het PGB. Deze manier van werken wordt geen structurele werkwijze; 2002 is echter een scharnierjaar.

In een tweede fase wordt een langetermijnplanning voor de verdere programmatie per regio opge maakt op basis van de wachtlijstwerkingen, zegt de minister.

Mevrouw Ann De Martelaer vraagt het contract met de persoon met een handicap niet te strikt op te stellen. Als de betrokkene het PGB wil behouden op het ogenblik dat de plaats in het nursingtehuis klaar is, dan moet hij daartoe de mogelijkheid hebben. De minister beaamt dit. Het contract is alleen bedoeld als een garantie voor de persoon met een urgente hulpvraag dat hij effectief als eerste de gelegenheid krijgt om zijn plaats in te nemen.

Van de 19.831.481 euro (800 miljoen frank) gaat 743.680 euro (30 miljoen frank) naar drie expertisecentra, zegt de minister verder: een voor de niet-aangeboren hersenletsels, een voor mentaal gehandicapten met karakterstoornissen, en een voor autisme. De expertisecentra sluiten aan bij de nieuwe werkwijze. Voorzieningen hebben vaak onvoldoende knowhow om deze drie doelgroepen op te vangen en te begeleiden. Dat maakt ook dat die doelgroepen lang op de wachtlijsten blijven staan. Het is de bedoeling de expertise te bundelen en ze toegankelijk te maken voor de hele sector die in opvang moet voorzien. Dit moet leiden tot een concrete ondersteuning op het terrein. Aan de administratie van het VFSIPH is een voorstel gevraagd voor de concrete realisatie. Dit sluit aan bij de evolutie naar zorgmodules, waarbij niet langer lineair middelen toegekend worden aan voorzieningen, maar op basis van concrete zorgbehoeften.

Mevrouw Ingrid van Kessel dringt er nogmaals op aan dat de minister over de terugdringing van de meest urgente zorgvragen en het werk van de taskforce terugkoppelt naar het parlement. Ook de communicatie met de betrokkenen is belangrijk.

De tehuizen hadden gehoopt op financiële ondersteuning voor betere omkadering. Waar is dit in de

begroting terug te vinden, vraagt mevrouw Ingrid van Kessel. Er werd mevrouw Sonja Becq gesignaleerd dat sommige tehuizen voor werkenden met een jonger publiek nu al een begeleidende opdracht opnemen bij de overgang naar een beschermde woonformule. Anderzijds worden andere tehuizen voor werkenden geconfronteerd met oudere bewoners die veel bijkomende ondersteuning behoeven. Is bijkomende ondersteuning van de tehuizen mogelijk vanuit die 19.831.481 euro (800 miljoen frank)?

De minister benadrukt dat het niet langer de bedoeling is om lineair de omkadering te verhogen. Bijkomende middelen zullen op basis van de zorgmodules toegekend worden. Alle voorzieningen hebben nood aan meer omkadering als gerefereerd wordt naar de grootste zorgvraag, bv. van oudere bewoners.

– Vereenvoudiging regelgeving

Mevrouw Ann De Martelaer en mevrouw Ingrid van Kessel vragen ook wie deel uitmaakt van de taskforce vereenvoudiging regelgeving sector Zorg. Hoe worden daar de zorgvragers vertegenwoordigd? Mevrouw Ingrid van Kessel onderstreept het belang dat ook vanuit de CD&V aan de vereenvoudiging wordt gehecht. Zijn er al resultaten bekend van de studie over de zorggradatie? Het lid dacht dat dit de basis was voor de vereenvoudiging. Welke timing wordt er aan de vereenvoudiging gekoppeld?

Ook de heer Koen Helsen vraagt meer uitleg over de vereenvoudiging van de subsidiëringsreglementering. Zal er gewerkt worden met enveloppefinanciering? Wordt de vereenvoudiging gefaseerd ingevoerd?

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt naar de timing van de heroriëntatie van de multidisciplinaire teams (MDT's), die gepaard zou gaan met een vermindering van hun aantal, meer kwaliteit en betere verloning.

De vereenvoudiging van de regelgeving zal zeker stapsgewijs verlopen, antwoordt de minister. Het is niet mogelijk van de ene dag op de andere naar enveloppefinanciering over te stappen. Een eerste vereenvoudiging zal in ieder geval noodzakelijk zijn als men met het PGB wil werken waarbij zorg ingekocht wordt.

De samenstelling van de taskforce vereenvoudiging regelgeving sector Zorg is nog niet vastgelegd, maar zal allicht in dezelfde richting gaan als de an-

dere taskforce : administratie, werkgevers, werknemers en gebruikers zullen erin vertegenwoordigd zijn.

De studie over de zorggradatie is klaar. Zoals veel onderzoeken die door universiteiten worden uitgevoerd, biedt het een mooie omgevingsanalyse, maar niet onmiddellijk praktisch haalbare instrumenten voor de administratie. De administratie van het VFSIPH werkt hieraan verder ; tegen april 2002 zou het werk klaar zijn.

Het werken met zorgmodules vergt dat de multidisciplinaire teams (MDT) kwaliteit afleveren. In de begroting 2001 was een verhoging van de middelen voorzien om de teams beter te vergoeden. Tegelijk werd meer kwaliteit gevraagd en zou het aantal teams verminderen. Dat laatste is blijkbaar niet zo eenvoudig. Als er tegen eind 2001 geen voorstel komt van de raad van bestuur van het VFSIPH, zal de minister zelf de knoop doorhakken.

– Heroriëntering naar ambulante zorg

De heroriëntering van 1 percent binnen de bestaande erkenningen (semi-)residentiële voorzieningen naar ambulante dienstverlening is volgens mevrouw Ann De Martelaer laat op gang gekomen. Welke resultaten heeft men intussen bereikt ? Hoe ziet de minister dit verder evolueren ?

Het uitgangspunt was met dezelfde middelen een heroriëntering realiseren naar minder ingrijpende zorg, zegt de heer Jef Foubert, administrateur-generaal van het VFSIPH. Het probleem is dat als een voorziening een cliënt begeleidt naar de thuissituatie, zij de omzet ziet verminderen : de voorziening verliest immers de bijdrage van die cliënt. Voor de semi-residentiële voorzieningen is dit probleem kleiner : de cliënt betaalt daar een beperktere bijdrage. In de residentiële voorzieningen dekt de bijdrage echter de volledige werkingskosten. De overheid zou de plaats moeten innemen om de middelen voor de voorziening ongewijzigd te laten. Het Vlaams Fonds concentreert de inspanningen nu eerst op halfinternaten en dagcentra, de minst ingrijpende vormen, om omzettingen te realiseren naar begeleid wonen en thuisbegeleiding. Volgend jaar zal men proberen om toch middelen in te zetten voor omschakeling in de residentiële voorzieningen. Dit zal pas gebeuren als men een zicht heeft op de wijze waarop het nieuw beleid invulling kan krijgen. Met name : hoe kunnen bv. tehuizen werkenden mee ingeschakeld worden in beschermd wonen, zodat capaciteit tehuizen werkenden omgezet kan worden voor zwaar zorgbeho-

venden in nursing. Op die manier zou zonder al te grote bijkomende kosten de doelstelling bereikt kunnen worden.

– VIPA

Net als voor de andere sectoren vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ook hier een overzicht van de stand van zaken van de aanvraagdossiers bij het VIPA. De heer Jef Foubert, administrateur-generaal van het VFSIPH, antwoordt dat een overzicht bezorgd wordt. Doordat het accent werd gelegd op betere honorering en het PAB, en bijkomende capaciteitsuitbreiding stilgelegd werd, werden ook geen nieuwe bouwwerken gestart. De VIPA-middelen werden in 2001 zo goed als niet aangesproken. Anderzijds wees de inspectie erop dat heel wat voorzieningen saneringswerken aan het voorbereiden waren. Heel wat voorzieningen zijn immers een dertigtal jaar oud. Het VFSIPH heeft daarom bij de voorzieningen aangedrongen om de aanvragen te versnellen en niet te wachten tot er mogelijkheden zijn voor uitbreidingen. Dit heeft tot gevolg gehad dat heel wat voorzieningen met een oudere infrastructuur in de tweede helft van 2001 hun dossiers voor saneringswerken ingediend hebben en de middelen daarvoor nog voor het einde van het jaar vastgelegd worden.

– Werkgelegenheid

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt naar de timing voor de overheveling van arbeidstrajectbegeleiding voor personen met een handicap naar het departement Economie, Werkgelegenheid, en Toerisme. Wat gebeurt er met het personeel van het VFSIPH ? Is het realiseerbaar dat men in elke lokale werkwinkel aanwezig is ? Hoe zal de kwaliteit van de arbeidstrajectbegeleiding (ATB) gegarandeerd blijven ? De VDAB heeft een andere beoordeling van kwaliteit : een snelle doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt primeert voor hen. De diensten die instonden voor de screening, werden gefinancierd door ATB. Die diensten stonden ook in voor screening voor zorgtrajectbegeleiding. Krijgen zij daarvoor verder een basissubsidiëring of zullen ze per dossier gesubsidieerd worden ?

Mevrouw Patricia Ceysens wil de problematiek ruimer stellen en het over de gehele overheveling van de hele tewerkstelling voor personen met een handicap hebben : de beschutte werkplaatsen, CAO 26, de Vlaamse integratiepremie, de centra voor beroepsopleiding, enzovoort. Het lid wijst op de vele vragen over hoe dit concreet zal lopen.

De heer Jef Foubert, administrateur-generaal van het VFSIPH, antwoordt dat de Vlaamse regering heel binnenkort zal beslissen over de wijze waarop de herstructurering van alle beleidsdomeinen in het algemeen georganiseerd zal worden. Alle beslissingen over de wijzigingen van reglementering, van de concrete overheveling inclusief personeel, informatica, enzovoort, moeten nadien nog genomen worden. Uiteraard zal een en ander pas operationeel kunnen zijn als de decreten, in casu het oprichtingsdecreet van het VFSIPH, gewijzigd zijn. Tot zolang blijft de minister van Welzijn bevoegd voor het hele gehandicaptenbeleid. Uitgangspunt is dat de bevoegdheden integraal uitgeoefend moeten worden en dat de zorg gecontinueerd wordt, zij het in een andere administratie. De invulling van tewerkstelling van personen met een handicap binnen Economie, Werkgelegenheid en Toerisme zal in de eerste plaats afhangen van het initiatief van de bevoegde minister. Vragen over zijn intenties moeten dus aan de betrokken minister gesteld worden.

– Personeelsproblematiek

Ook in de gehandicaptensector dreigt een personeelsprobleem, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Door het Vlaams Intersectoraal Akkoord en door de stijgende zorgbehoefte van de doelgroep vergroot de werkdruk voor het personeel. De voorzieningen wensen geen uitbreidingen meer omdat ze toch geen personeel vinden. De minister verwijst naar haar antwoord in de algemene bespreking.

Mevrouw Ann De Martelaer wijst verder op het probleem dat de personeelsformatie in de voorzieningen nog op een oud concept gebaseerd is. Wordt dit meegenomen in de opdracht van de taskforce vereenvoudiging regelgeving of hoe wordt dit aangepakt ?

De heer Jef Foubert antwoordt dat dit samenhangt met de zorgdifferentiëring waaraan gewerkt wordt. Een grotere differentiëring van het zorgaanbod staat tegenover een grotere differentiëring van de zorgvraag. De omkadering en de financiële middelen voor voorzieningen met een groot aantal zwaar zorgbehoevenden zullen dus verhogen, maar waar minder zorgbehoeften zijn zal op termijn voorzichtig bijgestuurd worden. De enveloppefinanciering zal ook het deel logistiek omvatten. De voorzieningen zullen de keuze hebben om logistieke taken (administratief en technisch) door eigen personeel te laten uitvoeren of het uit te besteden aan derden. Dit gebeurt nu reeds. In ieder geval zal rekening gehouden moeten worden met het aanwezige

personeel, aangezien tewerkstelling een gevoelige problematiek is.

– Varia

De taak van de directies van voorzieningen zal door de vernieuwingen belangrijker en veel omvangrijker worden, meent mevrouw Ann De Martelaer. Zij zullen nu als manager moeten optreden en inspelen op vragen uit de regio. Hoe zal het beleid hen ondersteunen ?

Bestaan er binnen het Vlaams Fonds nog steeds experimentele projecten, vraagt mevrouw Ann De Martelaer. Aan welke criteria moet men voor erkenning beantwoorden ? Voor projecten van netwerkvorming rond personen met gedragsproblemen bestond een experimenteel fonds. Bestaat dit nog of worden zij structureel gesubsidieerd ?

Mevrouw Ingrid van Kessel betreurt dat de experimentele projecten geschrapt zijn, reeds in de begroting van 2001. Het lid hoopt dat dit herzien kan worden.

Volgens de heer Jef Foubert hebben de vraagstellers het over de niet-gereguleerde toelagen. Daarover heeft het parlement zelf een beslissing genomen bij de begroting 2000 : in 2001 en 2002 worden de niet-gereguleerde toelagen samengevoegd met andere toelagen en uitsluitend aangewend voor projecten rond afstemming van vraag en aanbod.

In de centra voor ontwikkelingsstoornissen wordt een aangroei van 400 eenheden verwacht. Er wordt naar gestreefd de wachttijden te verminderen. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of de COS hiervoor meer gefinancierd worden. Of hoe moeten ze dit realiseren ?

De minister antwoordt dat voor de COS geen nieuw initiatief voorzien is ; wel wordt het budget verhoogd binnen constant beleid omdat er 400 eenheden bijkomen.

Een aantal voorzieningen kent een groeiende achterstal van betalingen, stelt mevrouw Ingrid van Kessel vast. De informatisering zou één van de oorzaken hiervan zijn. Het lid vraagt erop toe te zien dat die achterstallen niet toenemen. De heer Jef Foubert, administrateur-generaal, antwoordt dat de achterstallen in 1999-2000 opnieuw zijn genomen. Dit had inderdaad te maken met de informaticatoepassingen. Intussen zijn de voorzieningen de achterstallen weer aan het inhalen. Er is een voorstel van begrotingswijziging van het VFSIPH

om alle middelen die in de diverse sectoren niet werden opgebruikt in 2001, in te zetten voor het inlopen van achterstallen. Het betreft een eenmalige operatie. In 2002 worden in principe geen bijkomende middelen voorzien. In de praktijk worden de middelen voor nieuw beleid op jaarbasis voorzien, maar kunnen ze nooit vanaf het begin van het jaar worden ingezet. Het budget voor nieuw beleid wordt het eerste jaar dus nooit volledig opgebruikt. Dit biedt dus weer een eenmalige gelegenheid om middelen in te zetten voor het inhalen van de achterstallen. De heer Foubert wil er toch aan toevoegen dat de gemiddelde algemene financiële situatie van de voorzieningen niet ongunstig is. Dit neemt niet weg dat sommige voorzieningen inderdaad wel problemen kennen. Het is ook realiteit dat andere voorzieningen teveel middelen gekregen hebben.

De betrokkenheid van de gehandicaptensector met het project integrale jeugdhulpverlening zou zeer klein zijn, hoort mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Is dit geen vergissing als men ziet dat in de gehandicaptensector veel gedragsgestoorde jongeren opgevangen worden?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil ook terugkomen op de problematiek van de doventolken. Er werden extra inspanningen gedaan (betere verloning en het optrekken van de urencontingenten), maar men vreest dat door o.a. de druk van het PAB en het PGB dit opnieuw onvoldoende zal zijn. Men vreest ook dat de personen die via het onderwijs door doventolken begeleid worden, uit de boot zullen vallen. De opdracht van doventolken, zou gecoördineerd moeten worden, zeker als men met persoonsgebonden budgetten werkt.

In het kader van de individuele materiële bijstand moet de persoon met een handicap nu uit een pakket hulpmiddelen kiezen voor vier jaar ver. Voor sommige personen met een evolutief ziektebeeld (bv. bij niet-aangeboren hersenletsels) is dit niet haalbaar. Hoe wordt dit opgevolgd, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Hoe worden zij daarin geadviseerd?

Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat de middelen voor maatschappelijk opbouwwerk wel toenemen, maar dat deze toename enkel dient voor loonharmonisatie, en niet voor de uitbouw van het maatschappelijk opbouwwerk. De minister antwoordt dat de stijging van de middelen inderdaad het gevolg is van de uitvoering van het VIA-akkoord.

Voorts vraagt mevrouw Sonja Becq hoe de know-how die binnen het maatschappelijk opbouwwerk wordt ontwikkeld, wordt geïntegreerd binnen andere voorzieningen. Ze wil ook weten hoe de coördinatie en samenwerking gebeurt met de verschillende federale programma's.

Mevrouw Marijke Dillen vindt progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk een toonbeeld van de versnippering van de middelen binnen de welzijnssector. De minister begeeft zich op verschillende terreinen die andere projecten en diensten overlappen.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt een overzicht van de besteding van de middelen voor maatschappelijk opbouwwerk. Ze wil kunnen nagaan of de doelstellingen in het decreet van 26 juni 1991 op het maatschappelijk opbouwwerk worden bereikt, en of de participatie en emancipatie van groepen met een meervoudige achterstelling wordt bevorderd. Welke oplossingen zijn intussen uitgewerkt? Oplossingen ad hoc zijn absoluut geen oplossingen. Ook de heer Felix Strackx vraagt wat de resultaten zijn van het beleid.

De minister antwoordt dat de resultaten moeilijk meetbaar zijn. Samenlevingsopbouw is een methodiek om bewoners van achtergestelde wijken of gebieden opnieuw samen te brengen en deze wijken of gebieden zo opnieuw te versterken. Deze methodieken worden voortdurend aangepast. De regionale instituten voor samenlevingsopbouw werken projectmatig. Gedurende een tot drie jaar nemen ze in een buurt allerhande initiatieven. Nadien zou de buurt moeten zijn versterkt om zelf een aantal zaken te organiseren. In steden werkt men met eigen methodieken.

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting dat de middelen voor maatschappelijk opbouwwerk niet zijn gebonden aan een bepaalde doelgroep, thematiek of territorium. Tegelijk wordt er echter verwezen naar dienstencentra en integratie voor migranten. Een bepaalde doelgroep wordt dus heel duidelijk genoemd. De spreker wenst te vernemen wat de beoogde doelgroepen en thematieken zijn voor 2002. Ze vraagt ook wat de invloed is van het decreet op de etnisch culturele minderheden op de besteding van de middelen voor het maatschappelijk opbouwwerk.

De spreker leest in de beleidsbrief dat het opbouwwerk een bijdrage levert tot de leefbaarheid van Doel, en dat de minister in 2002 samen met de gemeente Beveren wil werken rond het instandhouden van de infrastructuur en het stimuleren van het

gemeenschapsleven. Het woonrecht verworven in 2001 is een essentiële schakel in de leefbaarheid. De spreker vindt dit echter niet terug in de toelichting bij dit programma. Worden er hiervoor ook effectief middelen uitgetrokken ?

De minister antwoordt dat de regionale instituten voor samenlevingsopbouw (RISO) projectmatig werken. Aan het RISO Oost-Vlaanderen werd gevraagd om een werking op te zetten in Doel. Dit kadert binnen de afspraken van de Vlaamse regering om Doel minstens tot 2007 bewoonbaar en leefbaar te houden. In Doel is de nood aan netwerkvorming zeer groot. Sinds 2001 beschikt het RISO Oost-Vlaanderen over extra middelen, zodat een buurtwerker kon worden aangeworven.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de toelichting bij ba. 34.01 'Subsidies aan organisaties, instellingen en instituten voor maatschappelijk opbouwwerk' dat deze middelen onder meer dienen voor de gelijkschakeling van de werkingskosten met de integratiecentra om zo tot een beter kader voor samenwerking en afstemming te komen. Ze vraagt verduidelijking bij de plannen voor samenwerking tussen de sectoren samenlevingsopbouw, etnisch culturele minderheden en armen. De minister antwoordt dat het de bedoeling is dat er een nauwere samenwerking komt met de lokale integratiecentra en dat er wordt gefocust op de integratie van allochtone mensen. Heel vaak zijn in eenzelfde wijk twee werkingen actief met dezelfde methodieken, een rond kansarmen en een rond migranten. Dat is zinloos. Daarom wil men met de twee sectoren samen bekijken hoe men meer kan samenwerken en zijn methodieken ter beschikking stellen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat het in het kader van het kerntakendebat juist een opdracht is voor de gemeenten om te beslissen wie waar samenwerkt. Dit mag niet door de Vlaamse overheid worden opgelegd. Bovendien verschilt de situatie van gemeente tot gemeente. De minister antwoordt dat de Vlaamse overheid hier een verantwoordelijkheid heeft in het kader van het decreet samenlevingsopbouw en het decreet etnisch culturele minderheden. Het Vlaamse niveau kan de middelen voor de uitvoering van beide decreten bundelen en op deze wijze te kennen geven dat het geen twee afzonderlijke sectoren en steunpunten wil behouden. Beide sectoren onderschrijven deze evolutie trouwens. Het is inderdaad de taak van de gemeenten om te bepalen in welke wijk de middelen het best worden ingezet, aangezien zij het best geplaatst zijn om te weten waar de nood aan samenlevingsopbouw het grootst is.

Voor mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betekent dit dat men de middelen in het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid ook zou kunnen overhevelen naar het lokaal welzijnsbeleid. De minister antwoordt dat dit inderdaad een mogelijkheid is. Dit zal in het kader van het kerntakendebat worden bekeken.

Op een vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen over de ervaringsdeskundigen antwoordt de minister dat ervaringsdeskundigen in de armoede een structurele plaats krijgen in het ontwerp van armoededecreet. Het moet gaan om personen met een opleiding A2 orthopedagoog. Ze zullen binnen de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen worden ingezet om de toegankelijkheid van de voorzieningen te vergroten voor kansarmen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waarom de ervaringsdeskundigen worden opgenomen in progr. 41.6 'Maatschappelijk opbouwwerk', terwijl progr. 41.8 'Integratie kansarmen' specifiek over armoede gaat. Ze vindt dat de ervaringsdeskundigen eigenlijk thuishoren onder progr. 41.8. De minister antwoordt dat er sprake is van een misverstand. Progr. 41.8 bevat de kredieten voor opleiding. In progr. 41.6 wordt de tewerkstelling van de ervaringsdeskundigen in de samenlevingsopbouw met reguliere middelen betaald. Volgend jaar wordt besproken hoe met VIA-middelen voor jobcreatie ook in de andere sectoren ervaringsdeskundigen kunnen worden ingeschakeld.

Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn

– Beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt om te evalueren of de doelstellingen in het decreet etnisch-culturele minderheden worden bereikt. De minister vindt het een goede suggestie om het decreet in 2002 eens van nabij te bekijken. Vandaag is een tolkdienst dringend nodig omdat de nieuwkomers 186 talen vertegenwoordigen. Dit betekent dat het integratiebeleid anders moet worden aangepakt. Totnogtoe zijn het integratiebeleid en het minderhendecreet vooral gericht op grote homogene groepen allochtone gastarbeiders. De minister wil samen met de commissie een nieuw concept voor integratie in de 21ste eeuw trachten te ontwikkelen, waarbij rekening wordt gehouden met een globaliseerde wereld en waarbij het begrip diversiteit centraal staat. Het moet als vanzelfsprekend worden beschouwd dat men voortdurend wordt geconfronteerd met nieuwe bevolkingsgroepen. Inte-

gratie moet ondersteund worden met onder meer tolkdiensten en inburgeringstrajecten. Volgens de minister past het nieuwe voorontwerp van decreet inburgering in deze nieuwe visie. Vanuit deze nieuwe visie wil ze evolueren naar een aanpassing van het strategisch plan minderheden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het positief dat de begroting is opgemaakt volgens het principe van de strategische planning, maar denkt wel dat het nuttig zou zijn om het strategisch plan te actualiseren met een aantal concretere doestellingen op kortere termijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt de promotie-campagne ten aanzien van de lokale besturen om woonwagenterreinen te realiseren positief. Ze zal dit opvolgen en de minister regelmatig ondervragen over de verwezenlijkingen. De spreker vreest wel dat de lokale overheden meer moeten worden gestimuleerd door de Vlaamse overheid. Ze wil hen eerst nog het voordeel van de twijfel laten, maar denkt toch dat er meer dan zachte dwang nodig is. De minister antwoordt dat er nieuwe campagnes rond woonwagenterreinen worden gevoerd om de lokale overheden aan te zetten tot het ter beschikking stellen van woonwagenterreinen. In Frankrijk geldt er een verplichting waarbij gemeenten van een bepaalde grootte a rato van het aantal inwoners x-aantal plaatsen voor doortrekkende bewonersgroepen moeten ter beschikking stellen. Als campagnes niet voldoende zijn, zal men ook in Vlaanderen tot een verplichting moeten komen. Dat zal wel geen gemakkelijk debat zijn. Op een vraag van mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, verduidelijkt de minister dat er in Frankrijk een onderscheid is tussen enerzijds residentiële terreinen waar permanent mensen wonen, en anderzijds terreinen voor doortrekkende mensen. Voor de residentiële terreinen wordt er samengewerkt met de gemeenten. Voor de doortrekkersterreinen wordt samengewerkt met de provincies.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt vast dat momenteel discussie bestaat tussen de zelforganisaties van allochtonen en de heer Bert Anciaux, Vlaams minister bevoegd voor Cultuur. Deze discussies hebben ook betrekking op de bevoegdheden van minister Vogels. De spreker vraagt dat de minister deelneemt aan het debat over het emancipatiebeleid. De minister kan hier een heel belangrijke positie innemen. 2002 zal een jaar zijn waarin heel belangrijke stappen moeten worden gezet met betrekking tot het emancipatiebeleid. De spreker verwacht dat de minister, als coördinerend minister voor het minderhedenbeleid, ook een positie inneemt met betrekking tot het rapport van profes-

sor Van San. Voorts vindt de spreker dat er nog meer aandacht mag gaan naar de positie van meisjes en vrouwen, hoewel er reeds een aantal initiatieven worden genomen. De emancipatie van meisjes en vrouwen is volgens de spreker de oplossing voor een heel aantal problemen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt 21 punten vast in het document 'Een kleurrijk Vlaanderen' van de heer Patrick Dewael, Vlaams minister-president. Wordt er hier een link gelegd met de huidskleur van mensen? De spreker heeft de indruk dat deze invalshoek wel wordt aangegeven, maar dat men toch niet echt deze kaart trekt. Ze vraagt dat het kleurrijk zijn van mensen veel sterker op de voorgrond komt.

Mevrouw Marijke Dillen vindt het goed dat allochtonen de kans krijgen om in te burgeren, onder meer door het leren van Nederlands. Reeds jaren worden hier terecht middelen voor uitgetrokken. Op het terrein zijn er echter nog niet veel resultaten. De spreker is om deze reden voorstander van het afsluiten van een resultaatsverbintenis, waarin de rechten die in het ontwerp van inburgeringsdecreet zullen worden ingeschreven, ook aan verplichtingen worden gekoppeld. Meer verplichtingen zijn ook in het voordeel van de allochtonen zelf, omdat hun integratie dan vlotter verloopt. Volgens de spreker zijn veel allochtonen zelf vragende partij voor meer verplichtingen.

Mevrouw Marijke Dillen verwijst naar de bespreking van de begroting 2001. De minister stelde toen dat onthaal- en inburgeringsbeleid hetzelfde zijn. Voorts beloofde de minister vorig jaar meer coördinatie en afstemming. Nochtans worden de middelen voor het onthaal en de integratie in de begroting 2002 opgesplitst tussen ba. 34.01 'Subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten voor de integratie van etnisch-culturele minderheden' en ba. 34.02 'Subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers'.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt altijd gepleit te hebben voor het gebruik van de term onthaalbeleid, in plaats van inburgeringsbeleid. Het woord onthaalbeleid geeft veel duidelijker aan waarover het gaat, met name het geven van een initiatie in de maatschappij aan nieuwkomers. Inburgering is evengoed nodig voor oudkomers of mensen die hier reeds jaren verblijven. Nieuwkomers hebben recht op een onthaalbeleid. De middelen die op ba. 34.02 'Subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers' zijn enkel middelen voor

nieuwkomers, en niet voor mensen die hier reeds jaren verblijven en niet goed ingeburgerd zijn geraakt. Het is belangrijk dat men een juiste terminologie gebruikt.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt verduidelijking bij ba. 34.02 'Subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers'. Voor 2002 zijn 1000 bijkomende trajecten gepland. Over welke trajecten gaat het? Hoe worden ze territoriaal verdeeld?

De heer Koen Helsen vindt het positief dat de middelen voor het onthaalbeleid voor nieuwkomers met ongeveer 1,5 miljoen euro (60 miljoen frank) stijgen tot bijna ongeveer 10 miljoen euro (400 miljoen frank), om 1000 extra onthaaltrajecten mogelijk te maken. Wat is de gemiddelde kostprijs per traject? Er zou een ontwerp van decreet over het onthaalbeleid op komst zijn. Wat is de stand van zaken?

De minister antwoordt dat het voorontwerp van decreet inburgering nog voor eind 2001 aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd. Het is de bedoeling dat het zo snel mogelijk in het parlement wordt behandeld. Intussen wordt getracht om elke nieuwkomer een inburgeringstraject aan te bieden. Dit is een van de grote prioriteiten van de Vlaamse regering.

De minister vervolgt dat 1 traject ongeveer 2.975 euro (120.000 frank) kost. Dit bedrag is bepaald in samenspraak met de onthaalbureaus. Het is een voorlopige kostprijs die kan worden geëvalueerd. Op dit ogenblik lopen ook een aantal onderzoeken over het aantal vereiste uren Nederlandse les voor een basistraject.

De heer Koen Helsen vindt het belangrijk dat men op termijn kan komen tot verplichte inburgeringstrajecten met zachte dwang zoals in Nederland, Duitsland en Canada. Er werd een werkbezoek aan Amsterdam gebracht. De wet op de inburgering van nieuwkomers is er drie jaar van kracht. Het is geen onverdeeld succes. De nodige lessen moeten hier uit worden getrokken. Men mag de trajecten niet beperken tot het aanleren van Nederlands en hulp bij het zoeken van een job.

De minister verwijst naar het Regeerakkoord waarin staat dat het de bedoeling is om elke nieuwkomer een onthaaltraject aan te bieden, en dat men dit eventueel met zachte dwang wil opleggen. Ze benadrukt dat ook heel wat allochtonen zelf vragende partij zijn voor een verplichting, vooral omdat hun emancipatie wordt bevorderd wanneer

ze verplicht zijn Nederlands te leren. Op dit ogenblik zijn er echter nog niet voldoende middelen om iedereen een traject te kunnen aanbieden. Een verplichting heeft bijgevolg nog geen zin. De minister stelt niet tegen het principe van een verplichting te zijn. Het recht op inburgering kan maar worden gerealiseerd als inburgering voor iedereen wordt verplicht. Ook het recht op onderwijs wordt versterkt door de invoering van de leerplicht. Er kan hierover nog een uitgebreide discussie worden gevoerd bij de bespreking van het ontwerp van decreet inburgering.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is ongerust over onthaaltrajecten die door lokale overheden worden gefinancierd met SIF-middelen. In 2000 ging het over bijna evenveel trajecten als die van de Vlaamse overheid. De spreker is bezorgd dat deze trajecten niet zullen worden behouden in 2003 bij de heroriëntering van de SIF-middelen naar het Gemeentefonds. Hierdoor zou het kunnen dat men zelfs met 1000 bijkomende trajecten in totaal minder trajecten heeft dan voorheen. De minister antwoordt dat er in 2000 ongeveer 1.730 trajecten waren, in 2001 2.250 en in 2002 3.200. Deze komen bovenop de trajecten die op lokaal vlak met SIF-middelen worden aangeboden. Dat zijn er ongeveer 1.400. Bij de integratie van het SIF in het Gemeentefonds vanaf 2003 moet het duidelijk zijn dat men deze 1.400 trajecten niet zal verliezen. De financiering van de trajecten van nieuwkomers zal worden bekeken naar aanleiding van het kerntakendebat.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt het positief dat de middelen voor het onthaalbeleid toemen, maar benadrukt dat het nog steeds dweilen is met de kraan open. Het probleem ten gronde wordt niet opgelost. Met de 1000 bijkomende projecten zal de minister aan slechts 34 percent van het doelpubliek een traject kunnen aanbieden. In de toelichting staat dat men zich zal beperken tot de doelgroepen van het inburgeringsbeleid in de experimentele fase. Dat is een strenge afbakening van de doelgroep. In Brussel wordt slechts 5 percent van de nieuwkomers bereikt, in Antwerpen 23 percent. Dergelijke lage cijfers zijn alarmerend. In Antwerpen worden alle jaren middelen toegekend, ook via het SIF, en toch wordt slechts 23 percent van de nieuwkomers bereikt. Van de mensen die hier al langer wonen en niet ingeburgerd zijn, is niet eens sprake. Het beleid zal bijgevolg niet efficiënt zijn.

De minister antwoordt dat men er inderdaad nog niet in slaagt om aan elke nieuwkomer een traject aan te bieden, maar ze wijst er wel op dat er bij

haar aantreden als minister 743.680 euro (30 miljoen frank) in de begroting was ingeschreven voor het onthaal van nieuwkomers, terwijl dat nu ongeveer 9,3 miljoen euro (374 miljoen frank) is. Deze regering heeft dus wel een aanzienlijke inspanning geleverd. Het onthaalbeleid moet ook systematisch worden opgebouwd, omdat de basis moet kunnen volgen. Brussel krijgt bij de start van het inburgeringsdecreet 15 percent van de middelen voor inburgeringstrajecten.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert zich dat bij aanvang van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie werd gesteld dat er op de top in Laken aanbevelingen zouden worden geformuleerd over het migratiebeleid. Zijn er resultaten ? Werd de minister hierbij betrokken ? In welke mate werkt Vlaanderen hieraan mee ?

Voorts leest de spreker in de beleidsbrief van de heer Steve Stevaert, Vlaams minister bevoegd voor Statistiek, dat hij afspraken wil maken met gemeenten en het Rijksregister over de registratie van nieuwkomers. Hoe zal dit in de praktijk gebeuren ? De spreker denkt dat dit niet mogelijk is, aangezien de VDAB en Onderwijs elk op een verschillende wijze registreren, en de wet op de privacy bovendien een aantal beperkingen oplegt die het meten bemoeilijken.

De spreker uit haar waardering voor de tolken-dienst. Deze dienst werd wel pas vorige maand opgestart, terwijl de goedkeuring daartoe reeds dateert van de begroting 2001. De spreker vindt het opvallend dat heel wat zaken pas in november worden opgestart. Ze gaat er vanuit dat wanneer men initiatieven in de beleidsbrief en begroting inschrijft, de voorbereidingen reeds bezig zijn, zodat de initiatieven effectief in januari of februari kunnen worden geïmplementeerd.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wenst de minister nadrukkelijk te feliciteren voor haar onthaalbeleid. Voor het eerst wordt terzake een beleid gevoerd en worden zo veel middelen uitgetrokken. De spreker herinnert zich dat de minister steeds stelde dat ook de mensen die nu een regularisatieprocedure doorlopen een onthaaltraject zullen aangeboden krijgen. Hoe worden zij benaderd ? Moeten zij zichzelf opgeven ? De minister antwoordt dat de geregulariseerden een doelgroep vormen voor het inburgeringsbeleid. Zodra ze geregulariseerd zijn, krijgen ze informatie om zich bij het onthaalbureau aan te bieden. Zij krijgen een traject op maat. Sommige van deze mensen verblijven immers reeds meerdere jaren in Vlaanderen, en kennen al meer Nederlands dan nieuwkomers.

– *Vrijwilligerswerk*

Het verheugt mevrouw Marijke Dillen dat de vrijwilligers ook nog na het internationaal jaar van de vrijwilliger aandacht krijgen. De minister formuleert een aantal terechte doelstellingen, bijvoorbeeld een juridisch statuut in relatie tot de sociale zekerheid en het arbeidsrecht. Hoe wil de minister dit concreet realiseren ? Dit is niet vanzelfsprekend. Mevrouw Sonja Becq vraagt op welke wijze de minister concreet ijvert voor een statuut voor vrijwilligers. Een aantal zaken worden immers op federaal niveau uitgewerkt. Zal de minister bijkomende impulsen geven, bijvoorbeeld engagementen aangaan rond onkostenvergoedingen of verzekeringen ?

De minister antwoordt dat het statuut voor de vrijwilliger op federaal vlak wordt uitgewerkt. Vlaanderen heeft het voorbije jaar wel een scharnierfunctie vervuld tussen de eigen vrijwilligersorganisaties en het federale niveau om te bekijken wat een vrijwilligersorganisatie van een statuut verwacht. Er werd ook steeds opgevolgd wat er op federaal vlak gebeurde. Het is helemaal niet de bedoeling te komen tot een statuut dat rechten biedt binnen de arbeidswetgeving. Wat men wel wil, is een statuut dat vrijwilligerswerk mogelijk maakt binnen de arbeidswetgeving. Zo mag momenteel een persoon met brugpensioen slechts een beperkt aantal uren actief zijn. Het is echter heel onduidelijk of vrijwilligerswerk al dan niet een activiteit is zoals bedoeld in de arbeidswetgeving. Deze zaken zullen worden uitgeklaard in het statuut voor de vrijwilliger.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dat het vrijwilligerswerk in 2001 op een zeer positieve manier in de kijker is gezet. Ook de vrijwilligers zelf waren tevreden. De spreker heeft vernomen dat er heel wat nieuwe mensen in het vrijwilligerswerk zijn gestapt. Een veertigtal organisaties zouden ook bijkomend zijn erkend. De spreker vreest wel dat de stijging van de middelen niet in verhouding staat met de toename van het aantal erkende organisaties, waardoor in de praktijk minder middelen aan de organisaties zullen worden toegekend dan voorheen.

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd afdeling Algemeen Welzijnsbeleid, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen het aantal erkende en het aantal gesubsidieerde organisaties. In 2002 zullen er wellicht 145 erkende organisaties zijn. Het gemiddeld aantal subsidie-

aanvragen bedraagt 100 tot 105. De stijging van de middelen tot 768.470 euro (31 miljoen frank) moet toelaten om in 2002 bij een normaal aantal ingediende aanvragen opnieuw het bedrag van 7.437 euro (300.000 frank) toe te kennen.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat ze wacht op het aangekondigde ontwerp van decreet op het vrijwilligerswerk. Komt het er in 2002 ? Er worden bijkomende middelen uitgetrokken. Voorziet de minister in eigen oriëntaties ? Er wordt ook een versterking van de provinciale steunpunten aangekondigd. Op welke manier werken de provincies samen met de verschillende vrijwilligersinitiatieven die buiten de overheid om worden opgestart ? Worden er linken gelegd naar het nationaal steunpunt ? Worden er convenanten afgesloten met de provinciale steunpunten ? Worden er voorwaarden opgelegd ? De spreker pleit ervoor dat het vrijwilligerswerk wordt ondersteund, maar zonder al te sterk door de overheid te worden gestuurd.

De minister stelt dat het internationaal jaar van de vrijwilliger een succes was. Met vrij beperkte middelen werden heel wat vrijwilligers bereikt. Mevrouw Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, verduidelijkt namens de minister dat het voor 2002 ten eerste de bedoeling is om het materiaal dat in 2001 ontwikkeld is en een duurzaam karakter heeft, verder te gebruiken. Er werd onder meer aan instellingen en voorzieningen een ideeënbundel bezorgd over hoe ze een vrijwilligersbeleid kunnen voeren. Aan een aantal sectoren wordt gevraagd dat ze in hun meerjarenplanning specifiek aandacht hebben voor het vrijwilligerswerk. Recent werd een omzendbrief verstuurd naar de sectoren maatschappelijk opbouwwerk, integratie en algemeen welzijnswerk, waarin expliciet wordt gevraagd om de vrijwilligerswerking te versterken.

Ten tweede is het de bedoeling dat de provinciale steunpunten zich in 2002 wat meer settelen, ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Ook voor hen werden zaken ontwikkeld die ze de volgende jaren duurzaam kunnen gebruiken. Zo zijn er projecten om een werving te realiseren bij jongeren in het laatste jaar van het middelbaar onderwijs of aan hogescholen. Voor mensen die met vervroegd pensioen of met pensioen gaan, werd een project ontwikkeld dat de provinciale steunpunten in de toekomst zullen voortzetten. Ze zullen daarbij functioneren als bemiddelaar tussen deze mensen, de bedrijfswereld en de vrijwilligersorganisaties. Er werd ook afgesproken dat de provinciale steunpunten en het steunpunt in Brussel zullen samenwerken. In 2002 krijgen ze middelen om hieraan voort te werken. Er zal worden bekeken of ze die

middelen voor een gezamenlijk project willen gebruiken, dan wel liever vanuit hun eigen dynamiek werken. De initiatieven rond vorming van vrijwilligers, vrijwilligersstatuut en werving zullen zeker kunnen worden voortgezet. Eventueel kunnen bijkomende initiatieven worden genomen. De provinciale steunpunten werken nauw samen met het Vlaams Steunpunt voor vrijwilligerswerk. Ze hebben samen één website waarop men de verschillende projecten terugvindt, evenals de databank die door de provincies is opgestart. Het Vlaams Steunpunt is zich momenteel aan het bezinnen over hoe het een grotere impact kan krijgen op verschillende sectoren. Het wil daartoe de volgende maanden enkele rondetafelgesprekken organiseren met de Koning Boudewijnstichting. Voorts bekijkt de administratie momenteel hoe de toepassing van het decreet op het vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector kan worden vereenvoudigd. Be-doeling is deze werkzaamheden de volgende weken of maanden af te ronden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vermoedt dat er voor de werving van vrijwilligers voor de groep studenten werd geopteerd omdat zij weinig actief zijn als vrijwilliger. Uit een studie van de KU Leuven blijkt nochtans dat meer dan 60 percent in de eerste licentie actief is als vrijwilliger. Dat is hoger dan het Vlaamse gemiddelde van 25 percent. De spreker denkt dan ook dat het niet zo nodig is om rond de doelgroep studenten te werken. De minister antwoordt dat de actie ten aanzien van de studenten erop gericht is om studenten stage te laten doen bij een vrijwilligersorganisatie of een organisatie waar veel vrijwilligers werken, om daar bijvoorbeeld nieuwe wervingscampagnes op te starten. Uit hetzelfde onderzoek blijkt immers ook dat men veel meer moet investeren in het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod. Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat dit enkel kan voor een beperkt aantal studierichtingen.

– Algemeen welzijnswerk

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat er een aantal doelstellingen worden geformuleerd zoals het wegwerken van welzijnsbedreigende factoren. Kan de minister een concrete invulling van de middelen meedelen ?

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de bevolking in het verleden een duidelijker beeld had van de activiteiten van het algemeen welzijnswerk. Jongerenadviescentra (JAC's) en centra voor levens- en gezinsvragen (CLG's) hadden toen een duidelijke identiteit. De spreker betreurt dat momenteel alle eerstelijnsdiensten onder de centra algemeen welzijnswerk

(CAW's) worden ondergebracht. Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat het algemeen welzijnswerk niet meer zichtbaar is in de maatschappij. Over het algemeen weet de bevolking niet waarvoor men bij een CAW terecht kan. Misschien moet er een logo gezocht worden? Dit hoeft niet veel te kosten. Een logo maakt wel duidelijk dat men op een bepaalde plaats voor bepaalde problemen terecht kan.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt te vernemen dat het algemeen welzijnswerk zeer tevreden is met deze begroting. De sector doet enkel de suggestie om eens een debat te voeren over haar kerntaken en de middelen die daarvoor nodig zijn. Dit is een goede suggestie. Misschien kan het in deze commissie worden gevoerd, in functie van het ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid waarin het algemeen welzijnswerk een plaats zal krijgen. Vanuit een bezorgdheid voor de klant zijn de CAW's geneigd om tal van taken op zich te nemen. Het feit dat ze weinig zichtbaar zijn, heeft hier volgens de spreker mee te maken. Ook de verhouding tussen de OCMW's en de CAW's zou eens nader moeten worden bekeken. De spreker pleit ervoor zowel de openbare als de privé-initiatieven te ondersteunen.

De minister antwoordt dat het algemeen welzijnswerk inderdaad te kampen heeft met een gebrek aan identiteit. Het decreet op het algemeen welzijnswerk dateert van de vorige legislatuur. In dat decreet werden verschillende werkingen onder de koepels van de CAW's ondergebracht. Zo hebben sommige CAW's bijvoorbeeld een centrum voor levens- en gezinsvragen, een vrouwenvluchthuis, een JAC of een opvanghuis voor daklozen mannen. Hierdoor zijn deze werkingen niet goed herkenbaar voor de bevolking. De minister stelt dat zij nooit zo tevreden is geweest over dit decreet. De sector beseft dat een evaluatie nodig is, maar heeft niettemin gevraagd enkele jaren te kunnen voortwerken zonder nieuwe aanpassingen. Bij aanvang van deze legislatuur werd hen twee jaar rust beloofd. Nu zal samen met de CAW's worden bekeken wat hun essentiële opdracht is, hoe zij zich moeten profileren ten aanzien van de lokale besturen en OCMW's. De Inspectie Financiën is momenteel ook bezig met een doorlichting van de enveloppefinanciering van het algemeen welzijnswerk. Met de sector werd afgesproken dat de enveloppes na twee jaar zouden worden doorgelicht. Aan het Steunpunt algemeen welzijnswerk werden middelen toegekend voor een project rond identiteitsontwikkeling en profilering. Bedoeling is al deze gegevens samen te brengen en volgend jaar samen met de sector gesprekken aan te gaan om in

het kader van het ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid haar positie te bekijken. De minister beschouwt de CAW's niet als een afzonderlijke gesubsidieerde sector die in het kader van de keuzevrijheid dezelfde opdrachten heeft als een OCMW of een gemeentebestuur (bijvoorbeeld schuldbemiddeling, onthaalinfrastructuur voor vrouwen). Dit is onbetaalbaar. Dit zal geen gemakkelijk debat zijn. In het belang van de CAW's moet het wel worden gevoerd. Dit is nodig om een toekomstvisie te kunnen ontwikkelen.

Mevrouw Sonja Becq leest in de beleidsnota dat de Vlaamse regering deze legislatuur in verband met het eerstelijns welzijnswerk wil blijven zorgen voor 'een rechtstreeks toegankelijke, goed bereikbare, voldoende gespreide hulp- en dienstverlening ten aanzien van een brede waaier van sociale en psycho-sociale problemen, met bijzondere aandacht voor diverse risicogroepen die moeilijk te bereiken zijn'. De spreker benadrukt dat het belangrijk is dat deze hulp en zorg ook daadwerkelijk kan worden geleverd. Er worden een aantal accenten gelegd, onder meer inzake forensisch welzijnswerk en zorgwonen. De spreker wil evenwel ook vernemen hoe de hulp- en dienstverlening die momenteel bestaat binnen het algemeen welzijnswerk, zal worden uitgebouwd en versterkt. De autonome centra voor welzijnswerk werken ook specifiek rond de doelgroep jongeren. In het verleden werd hiervoor extra personeel ter beschikking gesteld. Daarnaast mist de spreker een aantal algemene thema's zoals ongewenste zwangerschap. Hoe zal de minister aandacht aan dit thema besteden? Vorig jaar keurde het Vlaams Parlement naar aanleiding van het openen van een vondelingenschuif een voorstel van resolutie goed waarin aandacht voor deze problematiek wordt gevraagd.

Mevrouw Sonja Becq vraagt meer aandacht voor het gezinsbeleid dat mee wordt ondersteund door de centra algemeen welzijnswerk, onder meer inzake levens- en gezinsvragen, echtscheidings- en relatiebemiddeling. De middelen nemen niet toe. Betekent dit dat dit minder prioritair is voor de minister? De minister heeft Test Aankoop wel gevraagd om na te gaan of er problemen bestaan in de sector van de huwelijksbemiddeling, maar de grote aangekondigde initiatieven blijven uit. Zeer veel vragen van kinderen aan de Kinderrechtencommissaris hebben te maken met echtscheidingen. Het zijn niet de CAW's die te weinig aandacht aan deze thema's besteden, maar wel de Vlaamse overheid. De spreker vraagt dat de reguliere werking van de CAW's wordt versterkt zodat zij zich met deze thematieken kunnen bezighouden.

De minister antwoordt dat de centra voor levens- en gezinsvragen in de CAW's zijn geïntegreerd. Ze voelen zich daar niet echt op hun plaats. Ze verkozen de toestand in het verleden, toen ze met soortgelijke organisaties konden samenwerken en geen energie moesten steken in de overkoepelende werking. De minister stelt wel geen enkel signaal te hebben gegeven dat gezinsgerichte opvang rond onder meer relatie- en echtscheidingsbemiddeling minder prioritair zou zijn. Ze benadrukt dat de CAW's zeer autonoom hun taken zelf kunnen invullen. Ze kunnen buiten de minister om een vluchthuis sluiten en kiezen om de ambulante hulpverlening te versterken. Onderdeel van het debat dat over de CAW's wordt gevoerd, is de vraag of dit niet sterker door de Vlaamse overheid moet worden gestuurd.

Mevrouw Sonja Becq vraagt ook meer aandacht voor die regio's waar het algemeen welzijnswerk minder is uitgebouwd, bijvoorbeeld met betrekking tot de crisisopvang en het zorgwonen. In 2000 en 2001 was er voor deze regio's een inhaaloperatie, maar deze is nu stopgezet. Voorts vraagt de spreker in verband met het recht op wonen en zorgwonen voor ouderen of er in dit programma een link wordt gelegd met het ouderenbeleid. De spreker wil ook weten of de uitbouw van woon- en zorgregio's moet worden gezien binnen de zorgregio's voor ouderenzorg. Of gaat het om iets anders? (zie progr. 41.3 Bejaardenzorg)

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat in de beleidsbrief staat dat er initiatieven komen voor ouderen en/of zorgbehoevende thuislozen. Anderzijds wordt er ook gesproken over begeleid wonen voor thuislozen. Indien dit tweemaal over hetzelfde gaat, dan zijn de initiatieven beperkt tot ouderen en/of zorgbehoevende thuislozen, terwijl het begrip zorgbehoevende toch wel relatief is. Als men dit te strikt interpreteert, zullen heel wat mensen uit de boot vallen.

De spreker wijst ook op het noodsignaal van het residentieel algemeen welzijnswerk met betrekking tot de nood aan doorstroming naar sociale woningen of vormen van ondersteund wonen. In Vlaams-Brabant is deze nood enorm groot. De residentieële centra algemeen welzijnswerk vangen er mensen op die wachten op een betaalbare woning. Dit wordt een enorm probleem. Er worden wel maatregelen aangekondigd in samenwerking met de huisvestingssector. De tijd van maatregelen nemen is echter voorbij. Op het terrein moet men tot resultaten komen.

De minister antwoordt dat zorgwonen en begeleid wonen twee verschillende zaken zijn. Zorgwonen is specifieke opvang voor ouderwordende daklozen. In samenwerking met de CAW's en de thuiszorg worden een aantal specifieke projecten uitgewerkt om ouderwordende en zorgbehoevende daklozen aan huis een aangepaste opvang te geven. In 2001 werden hier voor het eerst middelen voor uitgetrokken. Dit jaar wordt dit uitgebreid geëvalueerd. Wat het begeleid wonen betreft, blijven inderdaad heel wat mensen te lang in onthaalhuizen voor dakloze mannen of vrouwen. Mits begeleiding bij een nieuwe start zou 50 percent de residentieële sector kunnen verlaten. Een begeleide uitstroom is heel belangrijk, omdat de residentieële opvang veel kost en vaak betuttelend is. De sector zelf is vragende partij om vormen van begeleid wonen op te starten. De geringe uitstroom uit de residentieële sector hangt inderdaad samen met de enorm hoge huurprijzen. Binnen de sector van de sociale huisvesting is er weinig of geen ruimte om in overgangswoningen te voorzien. Voor de doelgroep die in aanmerking komt voor zorgwonen of begeleid wonen werden gesprekken gestart met de vorige minister bevoegd voor Huisvesting, de heer Johan Sauwens. Voor het najaar 2001 was een gezamenlijke studiedag gepland. Intussen is er echter een nieuwe minister voor Huisvesting, de heer Paul Van Grembergen. De minister belooft opnieuw het gesprek aan te knopen.

Mevrouw Sonja Becq vernam in de pers dat de minister een vluchthuis wil voor vrouwen op een geheim adres. De spreker vindt binnen het algemeen welzijnswerk geen ondersteuning terug voor vluchthuiswerking. Waar wordt dit ondersteund? Hoeveel middelen worden uitgetrokken? Welke accenten worden gelegd? Is er in elke provincie een vluchthuis aanwezig? Mevrouw Martine Puttaert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de vluchthuizen tot de residentieële sector van het algemeen welzijnswerk behoren en bijgevolg onder de CAW's vallen. Per gerechtelijk arrondissement is er een vluchthuis. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen pleit voor een realistischere regio-omschrijving. Een gerechtelijk arrondissement is niet altijd de meest bruikbare regio. Men zou beter rekening houden met spontane mobiliteitsstromen.

Mevrouw Marijke Dillen verneemt dat het vluchthuis voor vrouwen in Antwerpen werd gesloten. Komen deze vrouwen, vaak met kleine kinderen, op straat te staan? Welke opvang is er voor hen? Mevrouw Martine Puttaert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat deze vrouwen niet op straat komen te staan. Wel zijn de vlucht-

huizen in de Kempen en in Mechelen meer onder druk komen te staan. De problematiek van de vluchthuizen kadert ook in een nieuwe visie op de opvang van vrouwen met kinderen. Het vluchthuis zoals het in de jaren tachtig bestond, is niet meer aangepast aan deze tijd. Vrouwen en kinderen willen niet meer in groep worden opgevangen. Ze willen op een veilig adres worden ondergebracht. Ze willen ook vooral begeleid worden om opnieuw te kunnen starten. Het vluchthuis in Antwerpen is onder meer gesloten omdat het bouwvallig was. Er is gezorgd voor een aantal studio's, indien nodig met geheim adres. Er zal sterk worden geïnvesteerd in ambulante begeleiding. Mevrouw Martine Puttaert, kabinetsmedewerker, stelt wel te betwijfelen of men het adres van een vluchthuis wel kan geheim houden, als er maar één vluchthuis per regio is.

Mevrouw Marijke Dillen vindt dit een goede strategie, maar vraagt welke opvang er is voor iemand die binnen enkele uren nood aan opvang heeft. In het vluchthuis in Antwerpen werd men onmiddellijk opgevangen. Bestaat die mogelijkheid nog? Mevrouw Martine Puttaert antwoordt namens de minister dat er naast de vluchthuizen ook nog opvangcentra zijn voor vrouwen en kinderen, weliswaar zonder geheim adres. Daarnaast is er ook nog crisisopvang. Een onmiddellijke nood kan dus in principe in een zeer kort tijdsbestek worden geleend.

De heer Koen Helsen vraagt in verband met ba. 34.35 'Subsidies aan diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg' wat het DAC-project van de vzw Caritas Gemeenschapsdienst inhoudt dat wordt toegevoegd aan de basisallocatie en betrekking heeft op 13.000 euro (frank).

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat het algemeen welzijnswerk in Vlaanderen een akkoord heeft afgesloten met de post. In samenwerking met de OCMW's en de Post kunnen bejaarden en zorgbehoevenden een affiche voor het venster hangen. De postbode weet dan dat hij binnen moet gaan bij de bejaarde om te zien of alles in orde is. Hij is tussenpersoon tussen de noden van de betrokkene en derden. Dit is een goed werkend en goedkoop systeem. Met de hervorming van de Post in het vooruitzicht, vraagt de spreker dat de minister het voortbestaan van dit systeem bewaakt. De spreker stelt hierover reeds een aantal schriftelijke vragen te hebben gesteld aan de minister.

De minister wil voor de ingebouwde CAW's de middelen verdelen volgens objectieve criteria. Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe deze criteria worden opgesteld. Wordt hierover met de sector onderhandeld? Wat is de timing? De spreker gaat ervan uit dat de minister er rekening mee houdt dat de ingebouwde CAW's bijkomende taken hebben op het vlak van onder meer inschaling.

Mede onder druk van een rechtsgeding aanhangig gemaakt door één van de mutualiteiten tegen de Vlaamse Gemeenschap, werden lange gesprekken gevoerd met de sector om tot de vastlegging van objectieve parameters te komen. Aan de sector werd gevraagd om hierover een gezamenlijk voorstel naar voren te schuiven, maar men is daar niet in geslaagd. Om tot een redelijke oplossing te komen heeft de minister een ontwerpbesluit klaar dat de objectieve parameters vastlegt. Zodra de begroting is goedgekeurd wil de minister dit voorleggen aan de regering. Voor de uitvoering van dit besluit werden middelen ingeschreven op de begroting van het Algemeen Welzijnswerk. De minister wil een nieuwe start met de ingebouwde centra, die in de toekomst inderdaad bijkomende opdrachten zullen krijgen. Voor bijkomende opdrachten krijgen de centra wel bijkomende middelen. Bijvoorbeeld in het kader van de zorgverzekering krijgen ze per inschaling bijkomende middelen.

Mevrouw Sonja Becq haalt ook het thema van de schuldbemiddeling aan. Hoe zal de minister terzake preventief werken? Er zou een onderzoek komen naar het profiel van mensen die schulden hebben. Kunnen de commissieleden daar inzicht in krijgen? Zullen er uit het onderzoek conclusies worden getrokken voor een preventief beleid? Er zou ook een gegevensbank worden opgestart. Werkt de minister daaraan mee? Krijgen de centra algemeen welzijnswerk de ruimte om rond schuldbemiddeling te werken? (zie progr. 41.8 Integratie kansarmen).

– Forensisch welzijnswerk

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting dat de minister wil werken aan de uitbouw van een *welzijnsgerichte benadering van criminaliteit, onveiligheid en slachtofferzorg*. Het verheugt haar dat in de toelichting voor het eerst de term onveiligheid wordt gebruikt, in plaats van onveiligheidsgevoel. Voor de basisallocaties wordt niettemin de term onveiligheidsgevoel gebruikt. Momenteel is er op vele plaatsen in Vlaanderen geen sprake van een onveiligheidsgevoel, maar van een daadwerkelijke onveiligheid. Met betrekking tot ba. 34.24 'Subsi-

dies voor de uitbouw van een welzijnsgerichte benadering van criminaliteit, onveiligheid(sgevoelens) en slachtofferzorg' ontbreekt elke verduidelijking. Nochtans gaat het om 2.077.000 euro (ongeveer 83,8 miljoen frank). Wat is er al concreet gerealiseerd ?

De heer Koen Helsen vindt het heel positief dat er ongeveer 1,2 miljoen euro (50 miljoen frank) wordt uitgetrokken voor hulpverlening aan gedetineerden. De werkbezoeken aan de gevangenen in Turnhout en Merkplas toonden duidelijk aan dat er ter plaatse nood is aan meer middelen. Bovendien zijn bijkomende middelen belangrijk voor de integratie van ex-gedetineerden in de maatschappij. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat deze commissie dankzij de studiebezoeken beter op de hoogte is van de noden in deze sector. Het is positief dat de minister initiatieven zal nemen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden vorig jaar van start is gegaan in de pilootregio Kempen. Volgens het lid zouden in 2002 de nodige middelen voorhanden zijn om het justitieel welzijnswerk in heel Vlaanderen te versterken. De beleidsbrief 2002 vermeldt echter niets hierover. Is dit met een jaar vertraagd ? Voorts wil de spreker weten hoe het zit met de ambulante begeleiding door onder meer CAW's en CGG's. Krijgen zij hiertoe bijkomende middelen ? In het protocolakkoord tussen de federale minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen houdende de krachtlijnen van de verdere samenwerking op het grensgebied welzijn-justitie van 26 maart 2001 staat dat de sectorale regelgevingen zullen worden aangepast indien nodig, en dat de Vlaamse minister er zich toe engageert deze voorzieningen mee in te schakelen. Welke sectorale regelgevingen moeten worden veranderd ?

Mevrouw Martine Puttaert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het Vlaams strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden op dit ogenblik een prioriteit is. Er werd een projectcoördinator aangetrokken. Daarnaast zijn op ba. 34.24 'Subsidies voor de uitbouw van een welzijnsgerichte benadering van criminaliteit, onveiligheids(gevoelens) en slachtofferzorg' middelen ingeschreven voor zowel slachtofferhulp, justitieel welzijnswerk met de uitvoering van het strategisch plan, en middelen voor herstelbemiddeling. De timing voor het strategisch plan wordt mee bepaald door een aantal beslissingen van de regering. De volgende tijdslimiet die moet worden gehaald, betreft het voorleggen van een operationeel

plan aan de regering, dat ook een budgettair luik moet bevatten. Dit plan geldt voor heel Vlaanderen. Dit betekent wel niet dat het meteen voor heel Vlaanderen kan of moet worden gerealiseerd. Er werd geopteerd op te starten in pilootregio's, omdat er nog heel wat obstakels moeten worden weggewerkt. Het is niet vanzelfsprekend om in gevangenen met een ploeg dienstverleningsactoren toe te komen. Enerzijds wordt dat bedreigend aanvoeld, maar anderzijds schept dat ook een veiligheidsprobleem. Er moeten eerst zeer veel afspraken worden gemaakt. Een planningsteam maatschappelijke dienstverlening is reeds opgestart. Op lokaal vlak zijn werkgroepen opgestart rond onderwijs, vorming, hulpverlening, sport en ontspanning, tewerkstelling en integrale trajectbegeleiding. Bedoeling is dat er voor elke gevangenis een operationeel plan komt, en dat de verschillende plannen vervolgens worden samengelegd. Er worden middelen uitgetrokken voor een beleidsmedewerker per pilootregio. Daaronder komen trajectbegeleiders en coördinatoren.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat het experimenteel project inzake *herstelgerichte benadering van dader- en slachtofferbemiddeling* wordt voortgezet. Hoe verloopt dit experiment ? Hoeveel personen en middelen worden vrijgemaakt ? Wat zijn de resultaten ? In de begroting 2001 werden aanzienlijk wat middelen uitgetrokken voor het creëren van buitengerechtelijke kansen voor conflictoplossing om destabiliserende justitiële interventies te vermijden. Is dit uit de begroting 2002 verdwenen ?

Mevrouw Puttaert antwoordt namens de minister dat de term herstel zeer veel ladingen dekt. De federale overheid doet aan herstelbemiddeling in het kader van de strafbemiddeling, de Vlaamse overheid in het kader van de strafuitvoering, met name tijdens de detentieperiode. Ook tijdens de detentieperiode is het belangrijk dat er een antwoord komt op vragen van slachtoffers, en dat inspanningen van gedetineerden ten aanzien van de slachtoffers worden gevaloriseerd. Dit initiatief is niet gemakkelijk. Er zijn positieve reacties van de herstelconsulenten, die door de federale overheid in elke gevangenis zijn aangesteld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt wat de resultaten zijn van het onderzoek dat in 2000 en 2001 is gevoerd rond *slachtofferhulp*. Leidt dit tot een bepaalde beleidsoptie voor de toekomst ? Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het positief dat slachtofferzorg in 2002 een belangrijk aandachtspunt is, en dat daarbij zal worden gefocust op het kind. Er zouden echter veel meer middelen moeten

worden uitgetrokken om te vermijden dat kinderen slachtoffer worden. In heel de begroting zou hier aandacht voor moeten zijn.

Mevrouw Martine Puttaert antwoordt namens de minister dat er binnen de slachtofferzorg extra aandacht zal gaan naar hulpverlening aan kinderen met een trauma. De campagne is van start gegaan. Belangrijk is dat mensen die op de eerste lijn met kinderen te maken hebben, zoals ouders, leerkrachten en jeugdleiders, vaardigheden kunnen aanleren om signalen te ontvangen en daarmee om te gaan. Uit onderzoek blijkt dat als mensen met een trauma goed worden opgevangen op de eerste lijn, slechts 4 percent doorstroomt naar de tweede lijn zoals therapeuten, psychologen en psychiaters. Vandaar dat dit sterk wordt benadrukt in het beleid van de minister.

Een tweede accent ligt op het verkeer. Het verkeer is het grootste veiligheidsprobleem. Het veroorzaakt veel meer doden dan criminaliteit. Een geleidelijke aanpak dringt zich op. Vorming is noodzakelijk. Op psychologisch vlak zijn er wel tal van overeenkomsten tussen slachtoffers van verkeer en criminaliteit, maar specifiek voor het verkeer zijn er opleidingen nodig in verband met verzekeringen. De minister heeft beslist op de vraag van de oudergroepen van verongelukte kinderen in te gaan en hen te ondersteunen. Deze oudergroepen werken op provinciaal niveau. Dit betekent wel niet dat het Vlaamse niveau hun werking overneemt. Ze worden enkel ondersteund in hun werking. Er wordt ook een lessenspakket uitgewerkt voor scholen, zodat zij zelf veel gemakkelijker klassikaal kunnen werken rond thema's als rouw en verlies.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt meer verduidelijking bij de *internering*. Ze heeft begrepen dat de beloofde middelen voor 2001 er nog altijd niet zijn voor 30 bedden voor geïnterneerden in Rekem. Nochtans is er nood aan 400 bedden. De spreker vindt in de begroting geen gegevens terug over Rekem (zie progr. 40.2 VIPA en progr. 42.1 Volksgezondheid).

Progr. 41.8 Integratie kansarmen

– Schuldbemiddeling

Mevrouw Marijke Dillen is tevreden dat ook in 2002 bijzondere aandacht wordt besteed aan schuldbemiddeling. Ze vreest wel dat deze problematiek in de toekomst nog accuter zal worden en nog meer aandacht zal vragen. Er worden terecht

middelen vrijgemaakt voor de opleiding van ervaringsdeskundigen en schuldbemiddelaars. Schuldbemiddeling, of ze nu gebeurt door het OCMW of door de advocatuur, is echter niet voldoende. Ook de oorzaken van de schulden moeten worden weggenomen. Terzake dienen vooral op federaal vlak maatregelen te worden genomen, bijvoorbeeld een wettelijke regeling voor banken en kredietmaatschappijen voor het toekennen van kredieten. De minister kondigde vorig jaar bij de begrotingsbespreking een interministeriële conferentie aan, en de heer Johan Vande Lanotte, federaal minister bevoegd voor Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie beloofde maatregelen. Wat is de stand van zaken? Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt dat de minister acties onderneemt inzake schuldbemiddeling.

De minister antwoordt dat er inderdaad een steeds grotere nood is aan schuldbemiddeling, omdat steeds meer mensen schulden hebben. Wanneer schuldbemiddeling nodig is, is het kwaad reeds geschied. Essentieel is dan ook een preventief beleid. Dit preventief beleid is uitgewerkt in de interministeriële conferentie armoede onder leiding van de heer Frank Vandenbroucke, federaal minister bevoegd voor Sociale Zaken. Ter voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie werden een aantal actieprogramma's uitgewerkt, bijvoorbeeld met betrekking tot de positieve kredietcentrale. De heer Charles Picque, federaal minister bevoegd voor Economie, is hiermee reeds ver gevorderd. Intussen is de interministeriële conferentie als gevolg van de drukte in het kader van het voorzitterschap van de EU niet meer samen gekomen. De volgende vergadering zal begin december 2001 plaatsvinden. Er zal dan een stand van zaken worden opgemaakt met betrekking tot de verschillende afspraken.

De minister stelt dat zowel de federale overheid als de gemeenschappen het belang van schuldbemiddeling onderkennen. Minister Vande Lanotte heeft middelen vrijgemaakt uit het Sociaal Energiefonds om per OCMW een schuldbemiddelaar te financieren. Er bestaat hierover een voorontwerp van wet. Daarin wordt bepaald dat de gemeenschappen de diensten voor schuldbemiddeling erkennen, maar dat de federale overheid de OCMW's financiert. Een OCMW kan op zijn beurt afspraken maken met een centrum voor algemeen welzijnswerk en op die manier middelen aan het CAW overdragen.

De minister verduidelijkt dat schuldbemiddeling goed opgeleid en ondersteund personeel veronderstelt. Hiervoor worden op ba. 33.11 'Subsidies voor initiatieven deskundigheidsbevordering in het

kader van armoedebestrijding' middelen uitgetrokken voor de opleiding en ondersteuning van schuldbemiddelaars binnen de OCMW's en CAW's. Intussen is bij de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VMSG) ook een juridische helpdesk van start gegaan, in afspraak met het Steunpunt algemeen welzijnswerk, waar lokale schuldbemiddelaars terecht kunnen.

– Armoedebestrijding

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt voor dat het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding dat jaarlijks wordt opgesteld, aan de begroting wordt gekoppeld. Nu biedt de begroting geen duidelijkheid over wat er op het vlak van armoedebestrijding gebeurt. Het plan zou een nog geschikter instrument worden om het beleid te sturen. De minister antwoordt dat het actieplan aan de begroting is gekoppeld. Het wordt telkens in het voorjaar opgesteld, voor de begrotingsopmaak.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat zij dit programma een van de minst ontwikkelde en meest ondoorzichtige vindt. Hoeveel verenigingen worden er gesubsidieerd, en hoeveel middelen gaan er naar congressen en wetenschappelijk onderzoek? Hoeveel bedraagt de subsidie aan het jaarboek armoede?

De minister antwoordt dat de duidelijkheid de laatste drie jaar enorm is toegenomen. Drie jaar geleden werden de middelen voor deze kansarmoedeprojecten uit de SIF middelen getrokken. Vorig jaar zijn deze middelen in groep bij Welzijn terecht gekomen. Dit jaar staan ze, telkens in een aparte basisallocatie met duidelijke bestemming, ingeschreven op het programma Integratie kansarmen. Wanneer het nieuwe ontwerp van decreet er volgend jaar zal zijn, zal dit programma nog overzichtelijker worden. Momenteel worden ongeveer 50 verenigingen en 2 opleidingsinstituten erkend. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat ze niet kan afleiden uit ba. 33.10 hoeveel middelen worden uitgetrokken voor de ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen. De minister antwoordt dat er meer duidelijkheid zal zijn in de volgende begroting. Op dat ogenblik zal het ontwerp van decreet zijn goedgekeurd, en kan men duidelijk aangeven hoeveel middelen naar de verenigingen en de verschillende onderdelen van het decreet gaan. Mevrouw Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er een subsidiëring is geërfd waarmee verenigingen met niet-gesplitste kredieten werden gefinancierd. Dit betekende dat ze middelen kregen waarmee ze het jaar nadien kunnen voortwerken.

Ook begon niet iedereen op hetzelfde ogenblik met de middelen te werken. Dit kwam de duidelijkheid niet ten goede. Om deze reden heeft men beslist dat de subsidies in de toekomst voor alle verenigingen op hetzelfde ogenblik ingaan. Met de middelen voor 2001 werd ervoor gezorgd dat alle verenigingen tot juni 2002 kunnen voortwerken volgens het totaal budget dat zij door de vorige regering kregen toegekend. De middelen in de begroting 2002 dienen om de verenigingen van juli tot december 2002 te ondersteunen. De reden waarom de ene vereniging vroeger meer of minder middelen dan de andere kreeg, was louter arbitrair. Men wil dit nu regelen in een ontwerp van decreet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt over welke grootte van bedragen het gaat. Mevrouw Veerle De Beuckeleer antwoordt dat totnogtoe 669.312 euro (27 miljoen frank) aan 50 verenigingen wordt toegekend. De bedragen voor 2002 bedragen 793.259 (32 miljoen frank). De middelen voor de toekomst zullen in het kader van het nieuwe ontwerp van decreet worden bekeken. Er zullen zeker niet minder middelen worden uitgetrokken.

– Toegankelijkheid welzijnsvoorzieningen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat in dit programma ook middelen worden uitgetrokken om algemene welzijnsvoorzieningen toegankelijk te maken. In het verleden werden deze middelen uitgetrokken op een basisallocatie waarop ook middelen voor etnisch-culturele minderheden werden ingeschreven. De spreker vraagt dat de minister de toegankelijkheid van de voorzieningen voor etnisch-culturele minderheden niet vergeet.

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd afdeling Algemeen Welzijnsbeleid, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat tot twee jaar geleden op progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid ba. 12.29 'Allerhande uitgaven voor het samenwerkingsverband voor de bevordering van de toegang voor etnische minderheden en armen tot algemene voorzieningen in de welzijnssector' middelen waren ingeschreven voor het bevorderen van de toegankelijkheid van de algemene welzijnsvoorzieningen voor etnisch-culturele minderheden. Deze middelen werden aan het HIVA (Hoger Instituut van de Arbeid) toegekend voor onderzoek naar de omstandigheden en de middelen om de toegankelijkheid te bevorderen. Vorig jaar werd beslist de middelen voor de bevordering van de toegankelijkheid van etnisch-culturele minderheden over te hevelen naar de sector etnisch-culture-

le minderheden, en de middelen voor armoede in te schrijven op progr. 41.8. Het geheel van de onderzoeksmiddelen is opnieuw teruggebracht op progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid ba. 12.23. 'Studies, onderzoeken en voorbereiding van wetenschappelijke congressen'.

– Samenwerkingsovereenkomst

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt verduidelijking bij ba. 45.01 'Uitgaven verbonden aan de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst 'Bestendiging armoedebeleid en steunpunt armoede'. De spreker herinnert zich dat de minister vorig jaar stelde dat dit akkoord eenzijdig is veranderd door het federale niveau. Dit akkoord wordt op tal van punten niet uitgevoerd zoals in de overeenkomst is bepaald, en decretaal is bevestigd. Zo moet om de twee jaar een document aan de parlementsleden worden bezorgd, en nadien worden besproken, maar dit document werd niet bezorgd. Ook zouden de middelen op ba. 45.01 jaarlijks moeten worden geïndexeerd, wat niet is gebeurd. Kan de minister meer verduidelijking geven bij het samenwerkingsakkoord? De minister antwoordt dat ze tot op heden niet over een officiële tekst van het voorstel tot gewijzigd samenwerkingsakkoord beschikt. Het voorstel van gewijzigd samenwerkingsakkoord wordt op de volgende interministeriële conferentie besproken. Dit wordt van zeer nabij opgevolgd.

– Sociaal Impulsfonds (SIF)

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat heel wat SIF-middelen naar het maatschappelijk opbouwwerk gaan. In het verleden kwam de toekenning van SIF-middelen aan bod in deze commissie. De spreker betreurt dat dat nu niet meer het geval is. Vanuit de invalshoek Welzijn heeft men immers een andere kijk op de besteding van SIF-middelen dan vanuit de invalshoek Binnenlandse Aangelegenheden. Zal de minister opvolgen hoe de initiatieven die momenteel gebruik maken van SIF-middelen, kunnen worden ondersteund vanuit het departement Welzijn wanneer de SIF-middelen in 2003 naar het Gemeentefonds worden geheroënteerd? Mevrouw Marijke Dillen sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Sonja Becq.

Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat de SIF-middelen niet meer voorkomen in de begroting van de minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke kansen, terwijl ze het armoedebeleid sterk bepalen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat zij ongerust is over de toekomst van het kansarmoedebeleid in de gemeen-

ten. Wanneer het nieuwe decreet op het Gemeentefonds er komt, zullen de SIF-middelen in dit fonds worden opgenomen, weliswaar met overgangsmaatregelen voor gemeenten die hun middelen verliezen. Het is dus nog wel zeker dat de gemeenten middelen krijgen, maar of ze nog aan een kansarmoedebeleid moeten worden besteed, is heel onzeker.

Volgens de spreker is niet alleen de toekomst van het kansarmoedebeleid onzeker. Ook de toekomst van de projecten gefinancierd met SIF-middelen en de toekomst van het personeel zijn onzeker. Gemeenten zijn nu al projecten aan het afbouwen. Het personeel weet dat het in de loop van 2002 een vooropzeg zal krijgen. Bovendien gaat bij het verdwijnen van projecten ook knowhow verloren. Wat gebeurt er met goede projecten? Welke minimumgaranties krijgen de gemeenten dat ze in de toekomst nog middelen voor sociaal beleid krijgen? Heel deze onzekerheid bij de gemeenten gaat nog eens gepaard met de onzekerheid over het sociaal huis.

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel is bezorgd over de toekomst van het sociale beleid bij de lokale overheden. Ze staat achter de heroriëntering van de SIF-middelen naar het Gemeentefonds, maar ze vraagt wel voldoende garanties dat werkingen van lokale overheden rond onder meer kansarmen, minderheden en alleenstaanden kunnen worden voortgezet. Een aantal kleine gemeenten hebben dankzij SIF-middelen voor het eerst gewerkt rond onder meer armoedebestrijding en integratie van minderheden. Het SIF was wel degelijk een stimulans voor een sociaal beleid op lokaal vlak. De spreker heeft vernomen dat ook in het Gemeentefonds een aantal sociale criteria zijn opgenomen. Ze vraagt zich wel af of het wel zo afdwingbaar is dat de middelen uit het Gemeentefonds ook worden gebruikt voor het voeren van een sociaal beleid.

Een andere verdienste van het SIF is dat het heeft aangezet tot samenwerking tussen de OCMW's en gemeenten, zo stelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. In bepaalde gemeenten heeft dit zelfs geleid tot een echt samenwerkingsproject.

De minister antwoordt dat ze er niet zeker van is dat het voor het SIF wel zo afdwingbaar is dat de middelen ook effectief worden gebruikt voor het voeren van een sociaal beleid. Dit neemt niet weg dat het SIF inderdaad een aantal verdiensten heeft zoals meer samenwerking tussen gemeenten, OCMW's en privé-sector en meer aandacht van de gemeenten voor een sociaal beleid. Om de positieve zaken te behouden, en de negatieve stop te zet-

ten, stelde de Vlaamse regering in het regeerakkoord dat ze het SIF als een aflopend geheel beschouwt. Bij het aantreden van deze regering waren de gemeenten echter bezig met het opstellen van de plannen 2000-2003. Ze hadden reeds zo goed als de hele procedure doorlopen. Om deze reden werden de plannen nog goedgekeurd door de Vlaamse regering. Het is de bedoeling dat het waarborggedeelte en het investeringsfonds op 1 januari 2003 aan het Gemeentefonds worden toegevoegd. Er bestaat een akkoord over de verdelingscriteria voor het Gemeentefonds. Er zal inderdaad ook met sociale criteria rekening worden gehouden. Het onderdeel SIF+ gaat naar een apart Stedenfonds.

De minister vervolgt dat de SIF-middelen voor het minderheden-, armoede- en samenlevingsopbouwbeleid projectfinanciering is. Voor het personeel van de projecten betekent dit elk jaar grote ongerustheid over het voortbestaan van het project. Onder meer om deze reden wil men het SIF als projectenfonds afschaffen. De uitbouw van een lokaal sociaal beleid is de verantwoordelijkheid van de gemeenten en OCMW's, dit binnen hun eigen mogelijkheden en personeelsbeleid. Dit betekent niet dat de Vlaamse overheid geen enkele verantwoordelijkheid meer heeft voor het lokaal sociaal beleid. Men wil wel komen tot een andere, een meer volwassen verhouding tussen het Vlaamse en lokale niveau. Dit kadert ook binnen het kerntakendebat dat tussen Vlaamse, provinciale en gemeentelijke overheden wordt gevoerd. In het kader van de beslissing van de Vlaamse regering om de SIF-middelen te heroriënteren naar het Gemeentefonds en het Stedenfonds, zal ook worden gewerkt aan een decreet lokaal sociaal beleid. Dat decreet zal een omschrijving omvatten van het sociaal huis. Ook zullen de positieve tendensen van het SIF in dat decreet worden verankerd. OCMW's en gemeenten zullen bij de start van elke legislatuur een gezamenlijk beleidsplan moeten opstellen waarin ze duidelijk maken hoe ze het lokaal sociaal beleid in hun gemeenten zien en wie welke taken opneemt. Deze samenwerking moet zichtbaar worden in het sociaal huis, dat gemeenten en OCMW's samen zullen uitbaten, en dat voor de burger duidelijk maakt dat er één lokaal sociaal beleid wordt gevoerd. Op vraag van de OCMW's werd bij de onderhandelingen gevraagd dat de OCMW's in elk geval recht hebben op 8 percent van de middelen van het nieuwe Gemeentefonds. Voor twee derde van de gemeenten betekent dat evenveel of meer dan ze nu uit het SIF waarborggedeelte krijgen.

De minister stelt op het terrein zeer vaak te merken dat men vreest dat de gemeenten wel zullen in-

vesteren in grootse projecten als culturele centra en pleinen, maar niet in een lokaal sociaal beleid als de Vlaamse overheid geen zachte dwang uitoefent. Het verleden toont aan dat dit niet altijd het geval is, en afhangt van bestuurscoalitie tot bestuurscoalitie. Ook met SIF-middelen kon in stadsvernieuwing worden geïnvesteerd. Sommige gemeenten investeren zelfs op eigen initiatief extra in bijvoorbeeld kinderopvang.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat gemeenten niet veel moed aan de dag moeten leggen om te investeren in kinderopvang of gehandicaptenzorg. Een lokaal sociaal beleid is echter veel ruimer, en heeft ook aandacht voor minderheden zoals zigeuners. De spreker vreest dat heel wat lokale overheden hier wel de moed missen om middelen uit te trekken en dit te verantwoorden ten aanzien van de bevolking. Het zou voor hen gemakkelijker zijn wanneer ze hiertoe worden gedwongen door de Vlaamse overheid. Een sturend beleid is dus zeker zinvol.

De minister antwoordt dat het decreet op de etnisch culturele minderheden voorziet in een beleid ten aanzien van zigeuners en doortrekkende bevolkingsgroepen. Woonwagenterreinen worden voor 90 percent door de Vlaamse overheid gefinancierd. Niettemin komen ze niet van de grond. Dit betekent inderdaad dat het Vlaamse beleid dit zal moeten blijven sturen. Dit is wel iets anders dan het sturen van een algemeen lokaal sociaal beleid rond armoede en integratie. Op dit vlak moet men de gemeenten vertrouwen. Dankzij onder meer het SIF hebben ze de voorbije jaren een knowhow ontwikkeld. Door het SIF zijn ook van onderuit heel wat sterke verenigingen ontstaan. Zij zullen er ook wel op toezien dat er een sociaal beleid wordt gevoerd.

Mevrouw Sonja Becq benadrukt dat op lokaal vlak naast de gemeenten en OCMW's ook privé-organisaties belangrijke actoren zijn. Vaak hebben zij op nieuwe noden ingespeeld en van onderuit nieuwe initiatieven ontwikkeld. De overheid moet voor hen voldoende vrijheid laten, impulsen geven en middelen toekennen opdat zij dat in de toekomst nog kunnen. Niet alles moet door de overheid worden gestuurd.

De minister antwoordt dat niet alles via de Vlaamse overheid verloopt. De lokale actoren onderhandelen immers met lokale besturen over SIF-projecten. In het decreet lokaal sociaal beleid wil men de methodiek die dankzij het SIF is ontwikkeld, decretaal verankeren. In de eerste plaats wil men een betere afstemming tussen de gemeenten en

OCMW's. Daarnaast zal men ook aandacht hebben voor de lokale actoren die vanuit het eigen initiatief projecten opstarten. In het ontwerp van decreet zal hun plaats worden bepaald. Zij hebben inderdaad bewezen dat ze vaak aan de basis liggen van nieuwe methodieken. De huidige evolutie binnen het lokaal sociaal beleid hoeft dus niet te betekenen dat er geen plaats meer is voor het privé-initiatief.

Progr. 41.9 Integrale jeugdhulpverlening

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 1998-1999, nr. 1354*). Die bevatte drie grote delen : 1) preventie, 2) jeugdzorg of integrale jeugdhulpverlening en 3) bijzondere jeugdzorg. Zowel in de motie van aanbeveling als in het Vlaamse regeerakkoord wordt het belang benadrukt van zowel preventie, als de opvang, behandeling en hulpverlening aan jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. De spreker betreurt dat de preventie en het bijzonder houden van de bijzondere jeugdzorg niet aan bod komen in progr. 41.9 Integrale jeugdhulpverlening. In dit programma worden enkel middelen voor integrale jeugdhulpverlening vrijgemaakt. Bovendien zijn deze middelen beperkt tot de pilootregio's. Een aantal essentiële zaken zoals het ontwikkelen van een visie op het jeugdsanctierecht ontbreken.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt dat in de pilootregio's ook goede antwoorden worden geformuleerd voor de hulpvragen van allochtone jongeren. In de bijzondere jeugdzorg zijn er wel ondersteuningsteams voor allochtone jongeren, maar die zouden na vijftien jaar nog steeds het statuut van experiment hebben. De spreker vraagt ook om in de commissie eens een gedachtewisseling te houden over allochtone jongeren en integrale jeugdhulpverlening. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Ria Van Den Heuvel. Ze stelt voor dat deze commissie, eventueel samen met andere betrokken commissies, het rapport van professor Van San bekijkt vanuit de Vlaamse invalshoek. Indien men opteert voor een positieve benadering van de problematiek, is de enige mogelijke oplossing een integrale aanpak met zowel een preventief als een curatief luik. Dat is een Vlaamse bevoegdheid.

De minister antwoordt dat de ondersteuningsteams voor allochtone jongeren tot de bijzondere jeugdbijstand behoren. Ze zijn ontstaan als antwoord op

de problematiek van meisjes die uitgehuwelijkt dreigden te worden en bij de comités voor bijzondere jeugdbijstand terecht kwamen. De teams zijn vervolgens ruimer gaan werken rond de migrantenproblematiek. Ze worden gefinancierd met preventiemiddelen van de sector bijzondere jeugdzorg. Ze zijn inderdaad niet decretaal verankerd. Het Vlaams Minderheden centrum heeft expliciet de opdracht gekregen om bij de totstandkoming van de integrale jeugdhulpverlening de problemen van allochtone jongeren permanent te bewaken. Het centrum krijgt hiertoe ook extra middelen in het kader van het minderhedenbeleid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stellen dat zij persoonlijk vinden dat het strategisch plan integrale jeugdhulpverlening niet snel genoeg kan worden uitgevoerd, maar dat zij anderzijds van de mensen op het terrein vernemen dat het voor hen reeds te snel gaat. Zij moeten enorm veel tijd in dit plan steken en krijgen hun gewone werk bijna niet meer gedaan. Wat is de visie van de minister ?

De minister antwoordt dat de integrale jeugdhulpverlening twijfelt tussen snel en duurzaam werken. Enerzijds wil iedereen op het terrein tot actie overgaan, maar anderzijds is het proces dermate complex en zijn er zoveel actoren bij betrokken dat snel werken niet vanzelfsprekend is. Het Vlaams Parlement heeft de procedure bepaald en gevraagd dat er van onderuit zou worden gewerkt. Er moet een concept worden uitgewerkt dat eerst in pilootregio's wordt uitgetest. Dit vraagt tijd. Bovendien is er vertraging opgelopen doordat het ontwerp van decreet langer dan voorzien voor advies bij de Raad van State ligt, en doordat de aanwerving van de projectleiders voor de pilootregio's in het kader van Beter bestuurlijk beleid via Jobpunt Vlaanderen dient te gebeuren. Het mag wel niet bij experimenteren blijven. Op termijn moet men komen tot structurele veranderingen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat in 2001 2,5 miljoen euro (100 miljoen frank) in de begroting werd ingeschreven voor integrale jeugdhulpverlening. Hoeveel middelen waren eind oktober 2001 vastgelegd ? Hoeveel vastleggingen zijn reeds uitbetaald ? De spreker stelt dat ze terzake graag een gedetailleerd antwoord zou krijgen, omdat middelen maar tot resultaten kunnen leiden wanneer ze ook effectief worden uitbetaald. Wanneer zou blijken dat slechts weinig middelen zijn vastgelegd, betekent dit dat de regering het parlement 'zoet' houdt met het inschrijven van een bedrag. Bovendien is het voorziene bedrag beperkt tot bepaalde regio's en voor bepaalde inhouden. Voor

2002 wordt een globaal bedrag ingeschreven. Het is niet duidelijk hoe dit concreet zal worden besteed. Kan de minister een tabel bezorgen met de vastleggingen voor 2002 ? In de toelichting staat dat in 2002 middelen worden uitgetrokken voor onderzoek. Waarover zal onderzoek worden verricht ?

De minister antwoordt dat van het bedrag van 2,5 miljoen euro (100 miljoen frank) eind 2001 168.567 euro (6,8 miljoen frank) zal zijn vastgelegd voor de projectleiders voor Gent en Limburg. Voor Antwerpen loopt de selectie nog. Er wordt ongeveer 1,2 miljoen euro (50 miljoen frank) vastgelegd voor het opzetten en ondersteunen van de projecten in de pilootregio's. Deze projecten zijn rond drie thema's gegroepeerd : netwerk rechtstreeks toegankelijke hulp, toegangspoort, crisishulp. Er is een overeenkomst met de vijf provincies gesloten met betrekking tot de communicatie over de totstandkoming van de integrale jeugdhulpverlening. De provincies zullen alle betrokken partners permanent informeren over de evoluties in het proces. Er wordt ook ongeveer 100.000 euro (4 miljoen frank) uitgetrokken voor logistieke ondersteuning voor de provincies met een pilootregio, met name Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg. Voor de centrale ondersteuningsstructuur is ongeveer 400.000 euro (16 miljoen frank) voorzien. Bij de administratie zijn vier personen aangeworven om het proces te begeleiden en het ontwerp van decreet voor te bereiden. Voor de aanwerving van een vijfde persoon loopt de procedure. Voor onderzoek is 223.104 euro (9 miljoen frank) voorzien. Mevrouw Veerle Verhulst, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de gesprekken over het onderzoek nog lopen. Men wil komen tot een inter-universitaire werkgroep, die zou werken rond screening, zodat in elke regio op dezelfde manier wordt gewerkt, en rond de monitoring van gegevens in verband met de voortgang in de verschillende regio's. De minister vervolgt dat er ook 250.000 euro (10 miljoen frank) is voorzien voor preventie.

Op een vraag van mevrouw Sonja Becq wat er juist gebeurt inzake preventie, antwoordt mevrouw Veerle Verhulst, kabinetsmedewerker, namens de minister dat de 250.000 euro (10 miljoen frank) voor preventie enerzijds gaat naar de ondersteuning van een intersectorale werkgroep Algemene preventie met betrekking tot jeugd voor de beleidsdomeinen Gezondheid en Welzijn die tegen mei 2002 een voorontwerp van decreet moet uitwerken, en anderzijds wordt aangewend voor de uitbesteding van een onderzoek ter voorbereiding van de uitvoering.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of het niet wenselijk is dat de heer Bert Anciaux, Vlaams minister bevoegd voor Jeugd, actiever wordt betrokken bij de totstandkoming van het ontwerp van decreet. Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel herinnert zich dat de minister in het verleden meermaals stelde dat er inzake preventie een belangrijke rol is weggelegd voor minister Anciaux. De spreker vindt hieromtrent echter niets terug in de beleidsbrief Jeugd. De minister antwoordt dat aan minister Anciaux werd gevraagd om de preventie op het vlak van de jeugdwerking aan te trekken en te coördineren. Hij heeft dit toegezegd. Het feit dat er in de beleidsbrief Jeugd niets over preventie staat, betekent niet dat hier niet rond wordt gewerkt.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt wanneer het ontwerp van decreet er komt. De minister antwoordt dat het decreet integrale jeugdhulp momenteel voor advies bij de Raad van State is.

Progr. 42.1 Volksgezondheid

– Algemeen

De heer Jan Van Duppen leest in de toelichting dat de minister jaarlijks gezondheidsconferenties wil organiseren. Hij vindt dat een goed idee, maar mist daarin de rol van de Vlaamse Gezondheidsraad.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt in verband met ba. 12.22 'Allerhande uitgaven in verband met het gezondheidsbeleid met inbegrip van initiatieven in het kader van internationale samenwerkingssakkoorden' van welke organisaties de Vlaamse overheid lid is. Hoe verloopt de participatie ? Welke return krijgt de Vlaamse overheid ? Kan de minister een lijst bezorgen van de huidige samenwerkingssakkoorden ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt wat het overkoepelend instituut kwaliteitszorg voor de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen specifiek zal betekenen voor de gezondheidszorg. Welke specifieke gezondheidstaken krijgt het ? Voor dit instituut wordt slechts 594.944 euro (24 miljoen frank) uitgetrokken, terwijl het VIG (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie) jaarlijks ongeveer 1 miljoen euro (41 miljoen frank) ontvangt. Zijn deze middelen voldoende om iets te kunnen verwezenlijken ? Bestaat er een link tussen dit instituut en het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid Louis Pasteur ? Zal het instituut taken overnemen die in een convenant aan het Weten-

schappelijk Instituut Volksgezondheid Louis Pasteur zijn toegekend ?

De minister antwoordt dat zowel Gezondheid als Welzijn er beter van worden door samen te werken. Welzijn kan leren van de meetbaarheid van bepaalde doelstellingen die men hanteert in het gezondheidsbeleid ; omgekeerd kan Gezondheid leren van de meer procesmatige benadering die in Welzijn gehanteerd wordt. Het Vlaams Instituut voor Kwaliteitszorg is vooral belangrijk voor het uitwerken van eigen kwaliteitsdoelstellingen en de meetbaarheid daarvan. Nu gaan de grote voorzieningen vaak te rade bij consultingbureaus die met veel moeite de specificiteit van de welzijns- en gezondheidssector proberen te wringen in het keurslijf van de bestaande modellen inzake integrale kwaliteitszorg. Het is de opdracht van het instituut om de integrale kwaliteitszorg volwaardig te vertalen naar beide sectoren. Ondanks de relatief beperkte middelen waarover het instituut beschikt, is het instituut van groot belang voor de toekomst.

Mevrouw Trees Merckx vraagt in verband met ba. 41.05 'subsidies aan het raadgevend comité voor bio-ethiek' of er in 2001 adviezen over gezondheid aan dat comité werden gevraagd.

– *Verhouding Vlaams en federaal gezondheidsbeleid*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat de Vlaamse gezondheidsadministratie onderbemand is. Ook worden er te weinig financiële middelen uitgetrokken voor het gezondheidsbeleid. De federale staatstructuur zit hier natuurlijk voor iets tussen. Vlaanderen kan wel een aantal beleidslijnen uitzetten, en heeft ook een aantal plichten, maar grotendeels valt de residentiële sector terug op Riziv-financiering.

De spreker wijst erop dat momenteel op federaal niveau een aantal zaken met betrekking tot het gezondheidsbeleid worden voorbereid door de ministers Vandenbroucke en Aelvoet. Nochtans betreft dit vaak bevoegdheden waarvoor Vlaanderen het voortouw zou moeten nemen. De spreker pleit voor de ontwikkeling van een eigen Vlaamse visie op het gezondheidsbeleid. Zal de minister terzake concrete stappen zetten ? De spreker wijst er ook op dat heel wat problemen in Vlaanderen worden veroorzaakt door federale maatregelen, of door het ontbreken ervan.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vernam dat het federale niveau op 13, 14 en 15 december 2001 een congres houdt over het kwaliteitsbeleid, dat men

wil actualiseren. Wat is de link met het Vlaamse kwaliteitsbeleid ? In Vlaanderen heeft men al enkele jaren ervaring met het kwaliteitsdecreet. Het is nodig dat het federale kwaliteitsbeleid op het Vlaamse wordt afgestemd.

Het federale kwaliteitscongres is een initiatief van de federale overheid "waar iedereen gratis, maar verplicht mag aan deelnemen", zegt de heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg. Spreker begrijpt niet goed wat daarmee bedoeld wordt, maar hij respecteert dit initiatief : het Arbitragehof heeft geoordeeld dat zowel de gemeenschappen als de federale overheid bevoegd zijn voor kwaliteitsbeleid in de gezondheidszorg. Natuurlijk zou het kwaliteitsbeleid het best in harmonie tussen de verschillende overheden uitgebouwd worden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat ervoor werd geopteerd dat het federale niveau bevoegd blijft voor de ambulante revalidatiecentra. Dit betekent dat de Riziv-financiering van toepassing blijft. Anderzijds vallen de revalidatiecentra onder het Vlaamse kwaliteitsdecreet. Omwille van de Riziv-financiering kan het decreet in feite niet worden toegepast.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de federale beleidsnota dat de Katz-schaal wordt aangepast. Dit heeft ook gevolgen voor Vlaanderen aangezien bepaalde Vlaamse regelgeving aan deze schaal is verbonden. Naar aanleiding van de zorgverzekering vroeg men dat ook het psychische en sociale aspect zou worden gemeten.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat men op federaal vlak vanaf 2003 ook wil komen tot een andere financiering van de ouderensector. Hoe speelt Vlaanderen hier proactief op in ? Nu is Vlaanderen voor de uitvoering van haar ouderenbeleid afhankelijk van het federale niveau. De omschakeling van de RVT-bedden is weer met zes maanden achteruitgeschoven. Op federaal niveau hanteert men voor het ouderenbeleid ook de leeftijdsgrens van 60 jaar. Het Vlaamse thuiszorgdecreet staat echter ook voor andere leeftijdscategorieën open. De spreker vindt het belangrijk dat federaal en Vlaams beleid op elkaar worden afgestemd.

De minister antwoordt dat de herziening van de Katz-schaal wel gebeurt in overleg met de Vlaamse Gemeenschap. De resultaten vanuit de Vlaamse werkgroep ouderenzorg worden ingebracht op de interministeriële conferentie over de herziening van de financiering van de ouderensector. In het

kader daarvan wordt een studie uitgevoerd om de inschaling van de zorg te herbekijken. De minister zegt zelf niet gelukkig te zijn met de eenzijdige beslissing om de reconversie van de RVT-bedden uit te stellen met zes maanden. De minister zal de federale minister Frank Vandenbroucke hierover spreken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat de Vlaamse gezondheids- en welzijnssector worden geconfronteerd met kosten veroorzaakt door federale normen, bijvoorbeeld in verband met de hygiëne in keukens, en verzekeringen voor stages.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Gezondheid is in principe een Vlaamse bevoegdheid, weliswaar met een hele reeks uitzonderingen, waardoor bv. het artsenstatuut en het contact met de artsen een federale aangelegenheid is. Zal de Koninklijke Academie voor Geneeskunde het forum zijn waar de Vlaamse overheid het gesprek met de artsen aangaat? Beleidsmatig zijn er te weinig contacten vanuit Vlaanderen met de artsen.

De minister situeert de Koninklijke Academie niet op federaal of Vlaams niveau, maar veeleer op Europees en op wereldniveau. De minister heeft met het bureau van de academie een gesprek gevoerd over hun functie ten aanzien van het Vlaamse gezondheidsbeleid. Momenteel is de academie zijn statuten aan het moderniseren, waarbij rekening wordt gehouden met de vervrouwelijking van het beroep, het toenemend belang van de huisartsgeneeskunde, enzovoort. In eenzelfde beweging kan de academie ook zijn rol ten aanzien van het Vlaams gezondheidsbeleid actualiseren.

Mevrouw Ingrid van Kessel betreurt dat Vlaanderen op diverse terreinen nog steeds het federale ziekenhuisbeleid achterna hinkt. Vlaanderen zou zelf veel meer vanuit een eigen visie proactief moeten werken. De spreker haalt nog enkele voorbeelden aan. Het federale niveau is volop bezig met het uittekenen van de eerstelijnsgezondheidszorg, terwijl men hier op Vlaams niveau nog maar nauwelijks mee bezig is. Ook de aangekondigde Vlaamse drugsnota komt er pas een jaar na de federale drugsnota.

De minister antwoordt dat het juist haar bedoeling is om in 2002 een eigen Vlaamse visie op het ziekenhuislandschap te ontwikkelen (zie hieronder: Ziekenhuizen). De minister ontkent ook dat Vlaanderen achterop zou lopen inzake de eerste lijnszorg; de minister verwijst naar de bespreking

hierover bij progr. 42.2. Voorts wijst ze erop dat er reeds een Vlaamse drugsnota is, maar dat die naar aanleiding van een nieuwe wetgeving en een parlementair debat in het Vlaams Parlement zal worden aangepast voor de periode 2002-2010 (zie ook progr. 42.2, Drugsbeleid).

– Ziekenhuizen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat heel wat ziekenhuizen als gevolg van federale maatregelen financiële problemen hebben waardoor ze een minder goed beleid voeren. Oorzaak zijn achterstallige facturen. In januari 2001 bedroeg de achterstal meer dan 71 miljard frank. In juli 2001 was die al opgelopen tot 81 miljard frank.

De spreker leest in federale beleidsbrieven dat men op federaal vlak het ziekenhuislandschap wil hertekenen. Er is opnieuw sprake van gespreide zorgcampussen. Het is niet langer verplicht op één campus gevestigd te zijn. Bepaalde sectoren kunnen los van elkaar op de oude ziekenhuisafdelingen werken. Dit vraagt wel heel wat bijkomende middelen voor het vervoer van patiënten van de ene campus naar de andere.

In het algemeen wordt het steeds moeilijker om ziekenhuizen te beheren, zegt de minister. De besparingen van het Riziv op de artsen hebben ook effecten op de ziekenhuizen. Men kan zich aan een moeilijke periode verwachten in de ziekenhuissector. Ook voor Vlaanderen zal dit repercussies hebben.

In de federale beleidsnota worden inderdaad vragen gesteld bij de schaalgrootte van ziekenhuizen. Anderzijds vaardigt de federale overheid nog steeds regels uit die uitgaan van een minimum aantal bedden. De vele fusiebewegingen zijn er het gevolg van. Een volgende stap is het toekennen van één dienst intensieve zorgen (IZO) per ziekenhuis. Een ziekenhuis met bijvoorbeeld drie campi moet dan kiezen op welke campus de dienst intensieve zorgen komt. De aanwezigheid van een dienst intensieve zorgen bepaalt echter de mogelijke aanwezigheid van andere diensten. Het gevolg is dat er een stroomversnelling ontstaat waarbij ziekenhuizen op verschillende campi streven naar één grote campus. Volgens de federale regelgeving moet alles geregeld zijn tegen 2003. Dat maakt dat het VIPA geconfronteerd wordt met een overvloed aan subsidieaanvragen, ten belope van ongeveer 669.312 duizend euro (27 miljard frank). Daarbij heeft men er geen zicht op of de campi georganiseerd worden op de plaats waar ze noodzakelijk zijn. Het is overigens niet uitgesloten dat er over tien jaar een te-

genbeweging ontstaat, naar schaalverkleining, wegens de te grote afstanden waarop ziekenhuizen gelegen zijn.

Daarom heeft de Vlaamse overheid bij de federale overheid aangedrongen om zich samen te bezinnen over de toekomst van het ziekenhuislandschap. In welke richting wil men evolueren ? De minister heeft de Vlaamse administratie alvast gevraagd om een soort blauwdruk op te stellen, met het Vlaamse standpunt, over onder meer de plaats waar regionale ziekenhuizen en daghospitelen moeten komen. Op die manier kan de federale overheid een stuk gedwongen worden om zich in te passen in het Vlaamse infrastructuurbeleid.

De minister ontkent dat Vlaanderen achterop zou lopen : noch op federaal, noch op Vlaams niveau is er een visie op het ziekenhuislandschap. Dan zou men zich immers moeten uitspreken over de universitaire ziekenhuizen. In die zin is het signaal dat met de VIPA-subsidiëring wordt gegeven, niet zonder politiek belang.

De heer Felix Strackx stelt vooral geïnteresseerd te zijn in de meetbare resultaten van het beleid. In vergelijking tot andere programma's is het gezondheidsbeleid beter te meten. Hij herinnert zich dat de minister vorig jaar stelde dat de eerste resultaten van de evaluatie van de toepassing van het kwaliteitsdecreet in de ziekenhuizen in de loop van 2001 beschikbaar zouden zijn. Zijn deze resultaten er ? Is er een daling voor het aantal ziekenhuisinfecties ?

Het terugdringen van de ziekenhuisinfecties is een van de indicatoren in het kader van het kwaliteitsdecreet, zegt de heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg. De nulmetingen in de ziekenhuizen zijn voltooid ; de resultaten komen binnen en worden verwerkt. Een nulmeting is echter een vaststelling op één jaar : er is dus nog geen evolutie vast te stellen. In ieder geval wordt volgend jaar een rapport neergelegd over de totaliteit van het kwaliteitsdecreet, inclusief de ziekenhuizen.

De heer Jan Van Duppen verwijst naar de audit van de gezondheidsvoorzieningen die de minister wil laten uitvoeren. Hij mist daarbij de aandacht voor een informatiedokter. Hijzelf en de heer Guy Swennen hebben een voorstel van decreet ingediend houdende de invoering van een informatiedokter in ziekenhuizen (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 786). De kwaliteit van zorg wordt immers ook bepaald door de kwaliteit van de communicatie met de patiënt. Hij hoopt dat er hierover bij de

bespreking van het voorstel van decreet een grondig debat kan worden gevoerd.

– Geestelijke gezondheidszorg

De heer Jan Van Duppen vindt de doelstellingen in de beleidsbrief lovenswaardig, maar er wordt onvoldoende aandacht besteed aan de kinderpsychiatrie. Nochtans staat die onder zeer grote druk. Mevrouw Aelvoet, federaal minister bevoegd voor Volksgezondheid, heeft enkele maanden geleden het schitterende idee gehad om een versnelde en verbeterde toegankelijkheid tot de opleiding kinderpsychiatrie aan te bieden. Gevolg zal evenwel zijn dat bijna alle afgestudeerde kinderpsychiaters naar Nederland verhuizen, waar er ook een groot tekort is en waar men actief recruteert op de Vlaamse arbeidsmarkt. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen beaamt dat de betere verloning van de kinderpsychiaters bepalend is voor het verloop naar Nederland.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen haalt de sociale maribel aan, waarop CGG's bij een fusie een beroep kunnen doen om extra personeel aan te werven. De verloning voor een personeelslid met sociale maribel bedraagt ongeveer 29.747 euro (1,2 miljoen frank) per jaar. Voor laaggeschoolden is de sociale maribel interessant, maar niet voor mensen met een A1- of universitair diploma. Juist aan deze laatste hebben de CGG's vooral nood.

In de toelichting staat dat de CGG's tegen 2004 feedback moeten geven aan de eerste lijn over patiënten die door hen naar een CGG werden verwezen. Wordt met de eerste lijn de huisarts bedoeld ? Meestal wordt er enkel doorverwezen. De spreker merkt op dat de geestelijke gezondheidszorg dikwijls niet ervaart dat er een eerste lijn is.

Voorts vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen aandacht voor het feit dat de lonen van kinderpsychiaters verschillen naargelang de sector waar ze zijn tewerkgesteld. De middelen die de psychiaters genereren via Riziv-tussenkomen zijn nu voor de centra zelf. Centra die zich richten naar financieel zwakkeren, moeten die middelen daarvoor gebruiken, waardoor er geen ruimte meer is voor vernieuwend beleid. De enveloppefinanciering is immers goed, maar onvoldoende voor vernieuwend beleid.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de middelen voor arbeidszorg worden overgeheveld naar Tewerkstelling. Ze vraagt aandacht voor het feit dat 60 tot 70 percent van de personen in de arbeidszorg instromen vanuit de psychiatrie en de

CGG's. De spreker vreest dat de bestaande initiatieven arbeidszorg in de geestelijke gezondheidszorg in de toekomst niet kunnen worden voortgezet, aangezien zij grotendeels worden gefinancierd met SIF-middelen, en deze middelen binnenkort wegvallen. Overheveling van de arbeidszorg naar de sociale werkplaatsen is geen oplossing aangezien zij andere normen hanteren, meent het lid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel haalt aan dat zelfmoord een van de belangrijkste doodsoorzaken is. Met de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) werd een nieuw convenant afgesloten. Hoe is het vorige convenant geëvalueerd? Zijn er in het nieuwe convenant nieuwe accenten gelegd?

De spreker vraagt ook verduidelijking bij de samenwerkingsprotocollen die de CGG's tegen 2004 met alle partners uit de geestelijke gezondheidszorg moeten afsluiten. Hoe gaan ze gezamenlijk de geestelijke gezondheidszorg aanpakken? Is er een opdracht weggelegd voor de Logo's? Zo ja, welke?

De minister antwoordt dat het zelfmoordconvenant, net als de andere convenanten, geïntegreerd werd in de basiswerking van de CGG's, dit conform de bepalingen in het decreet. De minister voegt eraan toe dat eind 2002 een gezondheidsconferentie rond stress, depressie en zelfmoord wordt georganiseerd. Het is de bedoeling zowel de wetenschappelijke wereld, de actoren op het terrein en het Vlaams Parlement te betrekken. Dit moet resulteren in een nieuwe beleidslijn, een nieuwe gezondheidsdoelstelling rond geestelijke gezondheidszorg. De Logo's werken in functie van de vastgestelde gezondheidsdoelstellingen: momenteel werken zij dus niet rond geestelijke gezondheid, maar dit zal na het formuleren van een nieuwe gezondheidsdoelstelling veranderen.

– OPZ Geel en Rekem

De heer Jan Van Duppen wijst erop dat er onzekerheid bestaat rond de financiering van het OPZ te Rekem en te Geel. Welke planning streeft de minister na? De spreker vindt de begroting van het OPZ te Rekem ook niet in de begroting terug.

Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreurt dat ze in de begroting geen gegevens terugvindt over Rekem. Bij Rekem heeft men personeelsproblemen. In het verleden werden in Rekem winsten geboekt. Deze overschotten werden naar Geel versluisd om daar de tekorten aan te vullen. Intussen zijn de overschotten opgebruikt. Reden is dat Rekem en Geel onder het ambtenarenstatuut val-

len, terwijl voor de ligdagprijs Riziv-bepalingen gelden die geen rekening houden met het Vlaams ambtenarenstatuut. De inkomsten uit de ligdagprijzen dienen om de werking te garanderen en het personeel te betalen, maar deze zijn onvoldoende. Bijkomend probleem zijn de grote betalingsachterstanden. Veertien dagen geleden werd voor de Vlaamse ambtenaren een nieuw akkoord afgesloten ter vervanging van het akkoord-Kelchtermans. Dat akkoord is ook van toepassing voor het personeel van de OPZ, maar ze hebben onvoldoende financiële middelen om aan het personeel de rechten uit het akkoord toe te kennen. De minister had bijkomende middelen beloofd, maar daar is niets van terug te vinden, noch bij de begrotingscontrole, noch in de begroting 2002. Anderzijds ziet de Vlaamse overheid in het kader van Beter Bestuurlijk beleid een specifieke taak weggelegd voor de twee OPZ.

Hierbij wil het lid ook wijzen op een toenemend loonsverschil tussen de openbare ziekenhuizen en de private ziekenhuizen doordat de sociale akkoorden alleen van toepassing zijn op deze laatste. Dit toenemend loonsverschil zal zorgen voor verloop van het personeel. Nochtans was steeds uitgegaan van het principe van loonharmonisering. Een ander probleem zijn de beperkte mogelijkheden voor hogere inschaling voor ambtenaren. Normaal gezien komt men in aanmerking voor een hogere inschaling als men bijschoolt; dit geldt echter niet voor gebrevetteerde verpleegkundigen. Bij sociale onderhandelingen zou er meer aandacht moeten gaan naar de mogelijkheden om hoger op te klimmen. Ook contractuele personeelsleden komen daarvoor niet in aanmerking. Dit alles werkt demotivatief in de hand.

Minister Mieke Vogels beaamt dat de OPZ de enige ziekenhuizen zijn die de Vlaamse overheid in handen heeft, met bovendien personeel met een ambtenarenstatuut. De opvolging van hun financiële toestand werd in het verleden enigszins verwaarloosd. De minister werd er het eerst mee geconfronteerd bij het aantreden van de nieuwe administrateur-generaal in Geel. Ongeveer een jaar geleden bedroeg het tekort voor beide OPZ ongeveer iets meer dan 12.394 duizend euro (een half miljard frank). Dit werd toegeschreven aan het Vlaams ambtenarenstatuut van het personeel, dat nochtans voordeliger is dan het statuut van verplegend personeel dat in het kader van het Riziv betaald wordt. Grote oorzaak hiervan is het feit dat de ligdagprijs niet meer aangepast was sinds 1992, enerzijds omdat de Vlaamse overheid dit onvoldoende opvolgde, anderzijds omdat de Vlaamse

ziekenhuizen de federale administratie niet bepaald na aan het hart lagen.

Intussen is de ligdagprijs aangepast aan die van 1996, wat een gemiddelde is in vergelijking met andere ziekenhuizen. Ook na deze operatie bleef er een tekort van ongeveer 3.966 duizend euro (160 miljoen frank) voor de meerkost van de Vlaamse ambtenaren. De minister heeft dit aangekaart tijdens de begrotingsonderhandelingen. Vraag was of de Vlaamse overheid zelf ziekenhuizen moet exploiteren. Hoe kon dit passen in het project Beter bestuurlijk beleid en het kerntakendebat? De minister heeft de noodzaak van de openbare psychiatrie altijd verdedigd om monopolievorming te voorkomen: de rest van de residentiële psychiatrie is in handen van één VZW in de particuliere sector. Ten tweede hebben beide OPZ een eigen specifieke opdracht: Rekem speelt een belangrijke rol in de opvang van internering (de medium risk afdeling), Geel is internationaal gerenommeerd wegens zijn gezinsverpleging. Men kan dit niet zomaar opgeven. De Vlaamse regering heeft toen beslist om de OPZ te behouden, maar ze in de toekomst een stuk te verzelfstandigen en los te koppelen van het ambtenarenstatuut, zoals dit ook voor andere VOI's het geval is. Dit betekent niet dat de verplichtingen ten aanzien van het personeel niet nagekomen zullen worden. Het huidige statuut zal uitdoven; nieuw personeel zal onder een statuut sui generis aangeworven worden. Dit zijn de voorwaarden waaronder de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid wil opnemen ten aanzien van de OPZ. De VIPA-investeringen in deze sector om de OPZ volwaardig uit te bouwen, bewijzen dat de Vlaamse regering die verantwoordelijkheid opneemt.

In de huidige overgangsfase wordt het personeel betaald overeenkomstig de afgesloten CAO's voor de ambtenaren. Omdat Rekem vanaf januari de lonen niet meer kan betalen, heeft de minister bij haar collega voor Financiën, de heer Van Mechelen, aangedrongen dat Rekem uitzonderlijk een beroep zou kunnen doen op het Centraal Financierings Orgaan (CFO) voor een renteloze lening. Een VOI die zijn overschotten heeft gestort bij het CFO kan van het CFO renteloze leningen krijgen voor overbruggingen. In tegenstelling tot Geel, heeft Rekem dit nooit gedaan. Rekem kan dus normaal gezien geen beroep doen op het CFO. In het licht van de vraag om een uitzondering toe te staan, loopt momenteel een doorlichting door de Inspectie van Financiën. De Vlaamse regering heeft er zich in ieder geval toe geëngageerd dat de uitbetaling van de lonen niet in het gedrang komt. De minister volgt dit van nabij op. Geel en Rekem

zijn niet opgenomen in de recent afgesloten CAO voor de ambtenaren, omdat de overheid eerst een klare kijk wou op de financiële situatie. Daarna zal een afzonderlijke CAO worden afgesloten. Dit is niet uniek. Een aantal VOI's, zoals bv. De Lijn, zijn evenmin opgenomen in deze CAO.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst terecht op de problemen in de openbare ziekenhuissector, maar ook in het algemeen wordt het steeds moeilijker om ziekenhuizen te beheren (zie Ziekenhuizen).

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waarom de begrotingen van de OPZ Geel en Rekem niet in de begroting opgenomen zijn. De erkenning van 30 bedden voor geïnterneerden en voor Hotel Min door de federale overheid zou nog niet in orde zijn. In ieder geval vindt het lid ook hierover niets terug in de begroting.

Mevrouw Inge Blauwhoff, kabinetsmedewerker, antwoordt dat de begrotingen van de OPZ niet opgenomen moeten worden omdat ze geen dotatie krijgen. Vorig jaar waren de begrotingen opgenomen in de bijlagen omdat ze een dotatie aangevraagd hadden. Ook voor 2002 vragen ze een dotatie. Omdat de onderhandelingen daarover nog bezig zijn, zullen pas bij de begrotingscontrole de begrotingen als bijlage toegevoegd worden. Normaal worden de OPZ alleen via het VIPA gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. Voor het overige functioneren ze normaal met de federale vergoeding voor de ligdagprijs.

Hotel Min betrof een reconversie van bedden, antwoordt de minister verder. Via VIPA-middelen werden ze opgenomen in de beddenstructuur van het OPZ Rekem, en worden ze gefinancierd door het federale niveau.

Wat internering betreft voegt de minister eraan toe dat met Justitie een protocolakkoord werd gesloten. De Vlaamse overheid heeft zich daarbij geëngageerd om extra VIPA-middelen vrij te maken voor investeringen. De federale overheid heeft beloofd om het project op te starten op 1 januari 2002. Daarbij zou Justitie de lasten voor Volksgezondheid overnemen. Bij de federale begrotingsonderhandelingen werd immers gesteld dat het project een bevoegdheid is van Volksgezondheid, maar werden de middelen niet mee overgeheveld. Voor de minister blijft het protocolakkoord wel van kracht. Naar aanleiding van het recente bezoek van de Commissie voor de rechten van de mens van de Raad van Europa aan de gevangenis heeft de

minister nogmaals aangedrongen op uitvoering van het protocol.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt in dat verband over de tekst van het protocol te kunnen beschikken. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of in het algemeen of de protocols op de website van de Vlaamse Gemeenschap samengebracht kunnen worden.

Progr. 42.2 Sociaal-medisch beleid

De heer Jan Van Duppen leest in de beleidsbrief dat er in de nabije toekomst inzake gezondheidsbeleid een aantal belangrijke initiatieven zullen worden verwezenlijkt. Hij vindt het positief dat de minister aandacht besteedt aan het evenwicht dat moet worden gezocht tussen individuele verantwoordelijkheid enerzijds en het recht op een maatschappelijk aanvaard preventief aanbod. Dit zal een moeilijke discussie worden.

– Eerstelijnsgezondheidszorg

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat men op federaal vlak wil werken met zorgregio's van 100.000 inwoners. Op federaal niveau wil men onder meer de wachtdiensten van de huisartsen en de normen voor geïntegreerde diensten van thuiszorg op deze zorgregio's afstemmen. De spreker pleit ervoor dat Vlaanderen duidelijk haar visie laat gelden. In welke mate zijn de zorgverstrekkers zelf bij deze ontwikkelingen betrokken? In juni 2001 zou een protocol over de eerstelijnsgezondheidszorg worden afgesloten tussen de federale minister bevoegd voor Volksgezondheid en minister Vogels. Hoe ver staat het hiermee?

De heer Jan Van Duppen vraagt meer verduidelijking bij de zorgregio's. Is dit een poging om een nieuwe structuur op te zetten? Aan welke hiërarchie tussen de verschillende bestaande structuren denkt de minister? De heer Jan Van Duppen leest dat er maximaal 85 geïntegreerde diensten voor thuiszorg zullen worden ondersteund. Bedoelt de minister integratie in functie van de patiënt thuis, of integratie op regionaal niveau? De spreker vraagt ook wat er wordt bedoeld met het begrip SEL (samenwerking eerstelijnsgezondheidszorg). Wordt dit een bijkomende structuur? De spreker pleit ervoor dat er in de eerste lijn een hiërarchie wordt aangebracht tussen de verschillende structuren.

De minister antwoordt dat op 25 juli 2001 een protocol werd afgesloten met de federale overheid

over de eerstelijnszorg. Het protocol is reeds in het Belgisch Staatsblad verschenen op 25 september 2001. Het is de bedoeling eindelijk vanuit het Riziv een financiering te voorzien voor de coördinerende werking op de eerste lijn. (De actoren op de eerste lijn werden tot nog toe op individuele prestatiebasis betaald.) Het Riziv heeft daarvoor 5.453 duizend euro (220 miljoen frank) uitgetrokken. Er werd lang gezocht naar een formulering die de federale bevoegdheden (vooral inzake uitoefening van de geneeskunde) en de Vlaamse bevoegdheden (die vooral uitgaan van een multidisciplinaire benadering) respecteert. Het protocolakkoord handelt over de financiering van geïntegreerde diensten thuiszorg (GDT's) die zullen werken op basis van zorgregio's (maximaal één per 70.000 inwoners, voor Vlaanderen dus maximaal 85 GDT's).

De zorgregio's worden door de gemeenschappen zelf gedefinieerd. De minister heeft daarop aangedrongen om de bestaande Vlaamse structuren op de eerste lijn te kunnen integreren in eenzelfde regionale omschrijving. Reeds voor het afsluiten van het protocol werd aan prof. Van Hecke van de KU-Leuven de opdracht gegeven om op basis van socio-geografische gegevens zorgregio's af te bakenen. Deze studie zal de basis zijn om de zorgregio's te definiëren. De zorgregio's zullen zo het referentiepunt zijn voor het federale niveau om de samenwerking op de eerste lijn te financieren en voor het Vlaamse niveau voor de verdere beleidsvoering. Daarom worden ze vastgelegd in een voorontwerp van decreet inzake eerstelijnsgezondheidszorg: ze vormen de basis voor het omschrijven van de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL's) die minimaal de taken van de samenwerkingsinitiatieven thuiszorg (SIT's) moeten overnemen. De financiering van de SIT's wordt ook deels mee geïntegreerd. Dit betekent dat de SEL's zowel door Vlaanderen als door de federale overheid worden gefinancierd. De financiering van de SIT's zal worden herzien. De zorgplannen zullen niet de unieke basis meer zijn voor financiering; als methodiek om de zorg rond de patiënt te organiseren, wil de minister ze wel behouden.

Daarnaast wordt er op federaal niveau druk uitgeoefend om tegelijkertijd de huisartsenkringen te erkennen, niet alleen inzake de wachtdienstfunctie, maar ook als vertegenwoordigers van de huisartsen op de eerste lijn.

De heer Jan Van Duppen drukt de minister op het hart te waken over de samenstelling, de structuur, de statuten en de toelaatbaarheid van die huisartsenkringen. De huisartsenkringen staan nu niet in

voor de organisatie van de wachtdienst ; dat verloopt momenteel in functie van de provinciale structuren. De wachtdienstverenigingen zijn niet hetzelfde als de huisartsenkringen. Het kan niet zijn dat huisartsenkringen bepaalde huisartsen uitsluiten op basis van hun statuten of sommige zaken doen of laten in functie van hun lokale interesses. De minister moet dit uniformiseren, zoniet zal ze mee aan de basis liggen van ondemocratisch, corporatistisch gedrag.

De minister is het volledig eens met het lid. Ze heeft dit ook sterk bepleit op federaal niveau, maar binnen de federale regering is er een ander akkoord afgesloten, vooral onder druk van Wallonië dat de huisartsenkringen als basis wil voor de verenigingen voor huisartsen. In het Vlaamse voorontwerp eerstelijnszorg wordt uitgegaan van samenwerkingsverbanden gaande van verenigingen tussen huisartsen tot multidisciplinaire wijkgezondheidscentra. Vooral wat de positionering van de huisarts in het multidisciplinaire landschap van de eerstelijnszorg betreft, ziet de minister zeer node dat de huisartsenkringen zouden worden beschouwd als de erkende vertegenwoordigers. Momenteel wordt volop onderhandeld met de federale overheid om de erkenning van de huisartsenkringen minimaal te houden, met name beperkt tot de wachtdiensten. Dit debat verloopt zeer moeilijk.

Het voorontwerp van decreet eerstelijnsgezondheidszorg nadert de eindfase en zal zo vlug mogelijk bij het Vlaams Parlement worden ingediend.

– Preventieve gezondheidszorg algemeen

De heer Jan Van Duppen benadrukt dat het belangrijk is dat het preventieve gezondheidsbeleid wetenschappelijk wordt onderbouwd, maar hij vraagt ook meer aandacht voor communicatie met de bevolking over preventieve gezondheid. Het lid onderstreept dat communicatie ten aanzien van de bevolking over preventieve gezondheid moeilijk overdreven kan worden. De campagne inzake meningitis heeft bij sommige patiënten tot misverstanden geleid. Hoe is het overigens mogelijk dat in consultatiebureaus van Kind en Gezin een folder van een bepaalde firma ligt ? De dokter van de betrokken dienst zou daarvoor verantwoordelijk zijn. Voor het lid is dat onaanvaardbaar.

Hierop inspeliend antwoordt de minister dat de consultatiebureaus van Kind en Gezin een grote autonomie hebben en in zuilen zijn ondergebracht. Het is zeker niet zo dat Kind en Gezin vanuit zijn centrale autoriteit een dergelijke folder verspreidt. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat

ook het aanbieden van informatie op het internet tot desinformatie leidt. Mevrouw Patricia Ceysens vindt dit een ruimer probleem dat de overheids-campagnes overstijgt.

De heer Jan Roegiers vindt dat de overheid te zeer een ad hoc communicatiebeleid voert over gezondheid. Hij vraagt dat de verschillende preventiecampagnes beter worden gecoördineerd en gespreid. Hij stelt voor dat er hierover een ruim debat in deze commissie zou plaatsvinden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dringt er sterk op aan dat de communicatie-initiatieven zeker in deze materie zeer doelgroepgericht verlopen. Overigens moet de aanpak ten aanzien van armen anders zijn dan die ten aanzien van etnisch-culturele minderheden. De gezondheidsvoorzieningen zijn nog zeer weinig toegankelijk voor die groepen, niet alleen om financiële redenen, maar ook omdat ze te weinig of verkeerd gekend zijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt welke concrete maatregelen getroffen worden om bijzondere doelgroepen te betrekken bij vaccinatiecampagnes, bij borstkankerscreening. Het lid denkt in het bijzonder aan allochtonen. Op welke wijze worden zij op de hoogte gebracht van algemene preventieprogramma's ?

De minister verwijst naar de bespreking over het VIG (zie verder). De opdracht van de Vereniging Wijkgezondheidscentra inzake preventief gezondheidsbeleid ten aanzien van kansarmen en allochtonen wordt expliciet opgenomen in het nieuwe convenant met het VIG. Het personeel wordt mee overgeheveld. Het is de bedoeling dat het VIG methodieken uitwerkt en die aan de Logo's doorgeeft die als opdracht hebben de doelgroepen te bereiken.

De heer Felix Strackx citeert de beleidsbrief over het voorontwerp preventieve gezondheidszorg : "initiatieven met betrekking tot de screening van de gezondheid, die een publiek karakter hebben, zullen slechts mogelijk zijn na goedkeuring door de Vlaamse overheid". Wat wordt hiermee bedoeld ?

De heer Felix Strackx zou graag de harde cijfers krijgen van de resultaten van de preventieve gezondheidszorg. Is het aantal druggebruikers, rokers, HIV-besmettingen, enzovoort verminderd ? Is het alcoholmisbruik gedaald ? Hij vreest van niet. Het beleid zet daartoe onvoldoende middelen in. De operationele doelstellingen zijn zeer ambitieus. Eén doelstelling stelt dat in 2002 de preventie van infectieziekten significant moet worden verbeterd

door de verdere verhoging van de vaccinatiegraad. Dit is tenminste nog een doelstelling die gehaald zou kunnen worden, meent het lid (zie verder profylaxe infectieziekten). Een tweede strategische doelstelling betreft de daling van het aantal rokers met 10 percent tegen eind 2002. Het lid vreest dat die doelstelling niet gehaald wordt. In 2002 zou ook de consumptie van vetrijke voeding significant moeten gedaald zijn ten voordele van vetarme en vezelrijke voeding. Heeft de minister daarvoor reeds iets ondernomen ? In 2002 moet het aantal dodelijke ongevallen in de privé-sfeer en in het verkeer dalen met 20 percent. Dit is een compleet utopische doelstelling met dit budget. Voor het terugdringen van een aantal maatschappelijke fenomenen moet het budget honderdmaal groter zijn.

De minister antwoordt dat de gezondheidsdoelstellingen een methodiek betreffen die overgenomen werd van de Wereldgezondheidsorganisatie. De huidige doelstellingen werden onder de vorige regering geformuleerd als houvast voor de Logo's om op het terrein een betere gezondheid te bewerkstelligen, maar de realisatie ervan kan niet gerekend worden tot de individuele verantwoordelijkheid van de minister. De heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg, voegt eraan toe dat de administratie geleerd heeft van de eerste oefening van de gezondheidsdoelstellingen. Ze hebben ook bijgedragen tot de motivatie van gezondheidswerkers. Met de formule van de gezondheidsconferenties zal de overheid proberen de problemen te definiëren en af te bakenen. Vervolgens moet nagegaan worden welke oplossingen gegeven kunnen worden en over welk soort oplossingstrategieën de overheid beschikt. Na goedkeuring door de regering zal het parlement zich daarover moeten uitspreken. Als het parlement daartoe middelen vrijmaakt, dan zal het de opdracht zijn van meerdere ministers om eraan mee te werken. Voor het terugdringen van de verkeersslachtoffers bv. is vanzelfsprekend de medewerking van de minister van Mobiliteit vereist. Als het primaat van de politiek duidelijk is, kunnen de partners op het veld gemotiveerd worden. Een aantal van de huidige gezondheidsdoelstellingen zijn goed, andere zijn te algemeen mobiliserend waardoor er geen garantie is dat ze echt effect ressorteren.

– Gezondheidspromotie

De dotatie aan het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) wordt lineair verminderd met 10 percent, stelt mevrouw Trees Merck-Van Goey vast. Zogezegd is dit om een cel beleidsvoorbereiding binnen de administratie klaar te maken.

Moet dit echter gepaard gaan met een vermindering van de middelen voor het VIG ? Het VIG doet zeer waardevol werk. Spreker kondigt een amendement aan om die vermindering ongedaan te maken. Ook de ordonnanceringskredieten voor de twaalf erkende A-voorzieningen en voor VAD, Sensoa en VRGT dalen. Betekent dit dat personeelsleden van die voorzieningen gedetacheerd worden naar de administratie of betreft het een louter budgettaire ingreep ? Welke gevolgen zal dit hebben op de tewerkstelling binnen die voorzieningen ? Werden zij vooraf geconsulteerd ?

Mevrouw Patricia Ceysens zegt dat ze bij het werkbezoek aan het VIG onder de indruk was van de prestaties en de werkwijzen van het VIG. Ze was dan ook verrast te horen dat de dotatie aan het VIG met 10 percent verminderd zou worden. Anderzijds kan men bij sommige zogenaamde A- en B-voorzieningen vragen stellen over hun toegevoegde waarde in het preventiebeleid. De inbreng van bv. Omtrent gezondheid, is zeer onduidelijk. Is er geen nieuwe evaluatie nodig van deze A- en B-voorzieningen ? Moet het VIG niet als een sterke centrale poot behouden blijven ?

Wat VIG, Sensoa en VAD betreft werd 10 percent afgehouden van het bedrag dat jaarlijks wordt ingeschreven voor de uitvoering van de convenanten, beaamt de minister. Dit is deels het gevolg van het project Beter bestuurlijk beleid waarbij uitdrukkelijk gesteld werd dat beleidsvoorbereidend werk bij de administratie ondergebracht moet worden. In het verleden werd het nieuwe beleid inzake preventie en gezondheidspromotie toegewezen aan een VZW via een convenant, inclusief de beleidsvoorbereidende en vertegenwoordigende taken van de overheid. In de Cel Gezondheidsbeleid Drugs bv. is de Vlaamse overheid vertegenwoordigd door personen van de VZW VAD. Dit is geen gezonde situatie. De administratie moet versterkt worden om dit over te nemen. Aan de vooravond van de onderhandelingen over de nieuwe convenanten werd daarom beslist om 10 percent af te houden ; daartegenover staat dat de VZW's niet langer de beleidsvoorbereidende taken moeten opnemen.

Anderzijds is de minister er zich van bewust dat er nooit genoeg middelen uitgetrokken kunnen worden voor preventie en gezondheidspromotie. De onderhandelingen over het nieuwe convenant met het VIG verlopen goed. De minister heeft gesuggereerd tegelijk de evaluatie te maken van de A-voorzieningen. Het merendeel van die middelen worden nu geschrapt. De middelen voor vier A-voorzieningen, met name voor de ziekenfondsen,

kunnen niet geschrapt worden omdat ze met naam in het besluit over gezondheidspromotie zijn opgenomen, zegt de heer Pieter Vandenbulcke, kabinet-smedewerker, namens de minister. De A-voorzieningen kregen jaarlijks 24.789 euro (één miljoen frank) ; uit de evaluatie bleek dat de meeste voorzieningen niet zoveel meerwaarde inhouden voor de gezondheidspromotie. Van zeven A-voorzieningen gaan de middelen over naar het VIG. Spreker overloopt ze. Het Vlaamse en het Rode Kruis hebben geen specifieke rol meer in de gezondheidspromotie. De taak van de Vereniging Wijkgezondheidscentra die rond kansarmoede werkt, wordt overgenomen door het VIG. De werkgroep Farmaka bleek weinig meerwaarde te bieden betreffende de Vlaamse bevoegdheden. De opdrachten van het WVVH zouden nu geïntegreerd worden in het convenant met die vereniging : de 1 miljoen frank wordt overgeheveld naar het VIG. In het convenant met het Instituut voor Tropische Geneeskunde in het kader van SOA-preventie voor subsaharaanse vrouwen werd een luik reizigerspathologie toegevoegd. De werkgroep Gezonde tanden blijft ook behouden als A-voorziening. Spreker concludeert dat er ondanks de aftrek van 10 percent uiteindelijk meer middelen gaan naar het VIG.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt aandacht voor sport als een belangrijk element in de gezondheidspromotie. In hoeverre is er overleg hieromtrent met de minister bevoegd voor Sport ? Wordt dit mee verrekend in de beleidsvoorstellen ? Wordt er aan Sport gevraagd om dit aspect ernstiger te nemen ?

De minister antwoordt dat daaromtrent niet echt overlegd wordt met de minister bevoegd voor Sport. In het ontwerp van preventiedecreet wordt gezonde lichaamsbeweging wel opgenomen als een element van preventieve gezondheidszorg. De heer Chris VanderAuwera, directeur-generaal, voegt eraan toe dat er een steunpunt Sport en Gezondheid bestaat. Dit steunpunt heeft niet alleen aandacht voor het dopinggebruik in de sport en de begeleiding van topsporters, maar ook voor sport als element in de gezondheidspromotie.

– Drugsbeleid

Mevrouw Niki De Gryze vindt de vernieuwing van het convenant met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugsproblemen (VAD) positief. In het rapport van de VAD over de recente ontwikkelingen in Vlaanderen in 2000 staat dat jongeren pas op latere leeftijd beginnen te experimenteren met cannabis. Het lid vreest dat dit achterhaald is door de goedkeuring van de federale drugsnota en door

de nefaste praktijkvoorbeelden van sommige politici. Ook op de VRT wordt drugsgebruik gepromoot via songs of door presentatoren. Het is duidelijk dat er van bovenuit geen ontradingsbeleid gevoerd wordt. De negatieve effecten van cannabis zijn nochtans duidelijk. Vlaanderen wordt ook geplaagd door een XTC-plaag. De campagne van de minister, "Bedrogen ? Weet ik veel !", is niet expliciet gericht op het ontraden van XTC-gebruik. Verder wijst het lid op de hoge nood in de scholen aan opgeleide leerlingbegeleiders. De provincies bieden ondersteuning aan voor centra voor leerlingenbegeleiding en directies, maar volgens spreker zullen zij niet aan de vraag kunnen beantwoorden. Kortom, spreker dringt aan op meer middelen voor drugspreventie.

De beleidsbrief meldt dat de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap in de Cel Gezondheidsbeleid Drugs in de toekomst rechtstreeks moet gebeuren vanuit de overheid en niet meer via de organisaties. Mevrouw Niki De Gryze vraagt wanneer dit gerealiseerd wordt. Wanneer mag men de Vlaamse beleidsnota drugs juist verwachten ?

Verder merkt het lid op dat drugspreventie blijkbaar nog geen volwaardige Vlaamse bevoegdheid is. Ze leidt dit af uit het feit dat drugspreventiewerkers gefinancierd worden vanuit Binnenlandse Zaken op federaal niveau.

De heer Jan Roegiers heeft moeite met de benadering van de drugsproblematiek door het Vlaams Blok en door de CD&V, hoewel hun invalshoek heel anders is. Het is een illusie te denken dat een sticker met "neen, drugs bedankt", drugs kan tegenhouden. Teruggaand op de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl.* 2000-2001, nr. 576/1), moet het beleid oog hebben voor het thema van verantwoord druggebruik. In deze samenleving wordt nu eenmaal legale en illegale drugs gebruikt. Het is belangrijk het taboe te doorbreken en een volwassen en serieus debat hieromtrent te voeren. In navolging van de beleidsnota en de motie van aanbeveling dringt het lid erop aan werk te maken van een afsprakennota met de federale overheid.

De heer André Moreau vindt het budget voor drugspreventie te laag. Er kan niet genoeg besteed worden aan deze problematiek. Spreker vraagt zoveel middelen als mogelijk uit te trekken, maar hij is er zich wel van bewust dat de minister heel veel moet realiseren, ook op andere terreinen.

Er is aangetoond dat jongeren op steeds jongere leeftijd in contact komen met alcohol, zegt de heer

Koen Helsen. Preventiecampagnes moeten dus niet alleen op druggebruik gericht worden, maar ook op alcoholgebruik. Studies tonen aan dat hoe vroeger men alcohol drinkt, hoe groter de kans is om uit te groeien tot een probleemdrinker. Misschien kan dit aandachtspunt in het convenant met de VAD opgenomen worden.

Inzake druggebruik speelt Vlaanderen jammer genoeg een leidende rol op de XTC-markt. Volgens de heer Koen Helsen maken medici zich zorgen over de langetermijneffecten van het gebruik van XTC, bv. op de hersenen. Daarover is nog maar weinig onderzoek gedaan. Plant de minister concrete initiatieven in verband met die problematiek? Wordt dit een element in de drugsnota?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het verwonderlijk dat het parlement er niet in slaagt om de minister te overtuigen meer middelen in te zetten voor de preventie van druggebruik en drugsmisbruik. Zijn de convenanten met de provincies reeds afgesloten? Vijf provinciale coördinatoren zouden overgenomen worden door de provincies. Een aantal provincies zijn daarvan blijkbaar nog niet op de hoogte. Zijn daar al toezeggingen gedaan? Welke garantie heeft de minister dat zij zullen meewerken binnen het concept van de Vlaamse overheid?

Door de schrapping van federale veiligheids- en preventiecontracten is in heel wat gemeenten het drugspreventiebeleid stilgelegd. Federaal minister Magda Aelvoet had beloofd de financiering daarvan over te nemen en daartoe middelen vooraf te nemen van de 12.394.676 euro (500 miljoen frank) voor de uitvoering van de federale drugnota. Zijn die middelen al toegezegd? Zijn de gemeenten daarvan reeds op de hoogte?

Spreker concludeert dat op progr. 42.2 een veel uitdrukkelijker keuze gemaakt moet worden voor preventie van het middelengebruik.

Inzake de VAD is het verhaal gelijklopend aan dat van het VIG, zegt de minister. De beleidsvoorbereidende taken worden overgeheveld naar de administratie; het convenant wordt herbekeken. Voor nieuw initiatief krijgt de VAD ongeveer 49.578 euro (bijna 2 miljoen frank) extra. De VAD krijgt dus meer middelen voor minder taken. Bovendien worden de middelen van de provinciale steunpunten overgedragen aan de centra geestelijke gezondheidszorg om terreinwerkers aan te werven. De provincies zijn daarvan wel degelijk op de hoogte. De minister heeft regelmatig overleg met de pro-

vincies. Van meetaf aan werd gezegd dat de convenanten naar aanleiding van de evaluatie niet verlengd zouden worden. Voor de Vlaamse overheid hield de coördinatie op provinciaal niveau geen enkele meerwaarde in; vaak werd een andere werkwijze gehanteerd of werd er zelfs niets ondernomen om een afstemming met het Vlaamse beleid te realiseren. Daarom konden de middelen beter ingezet worden voor de veldwerkers geestelijke gezondheidszorg die overbevraagd worden voor taken ten aanzien van groepen, scholen, enzovoort. Alles bijeen gaan er in 2002 meer middelen naar drugspreventie.

De drugsnota wordt aan het parlement voorgelegd vóór het zomerreces. Volgens de minister heeft niemand een sluitend antwoord op het drugsprobleem. Het is in Vlaanderen altijd de bedoeling geweest enerzijds het drugsgebruik te ontraden en anderzijds er te leren mee omgaan. Middelengebruik is van alle tijden, van alle generaties. Volwassenen gedragen zich inconsequent ten aanzien van jongeren. Men kan evenmin de jongerencultuur uitschakelen. Het federale niveau is bevoegd voor de legale middelen, wat opgenomen is in de federale drugsnota. Over het hele drugsbeleid is zeker het laatste woord nog niet gezegd in deze commissie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey gaat ervan uit dat de commissie niet tot het zomerreces moet wachten voor een inhoudelijk debat over de inhoud van de aangekondigde drugsnota. Ook de voortgangsrapporten worden normaal gezien elk jaar besproken. Het lid neemt aan dat ook de convenanten besproken kunnen worden. De minister antwoordt dat de commissie dit zelf bepaalt.

Verder wil hetzelfde lid weten op welke wijze de VAD ruimte heeft om een diepgaander beleid te voeren ten aanzien van specifieke doelgroepen. Het lid denkt aan kwetsbare jongeren en kinderen van ouders met een drugs- of alcoholprobleem. Dit is een van de redenen waarom de CD&V via amendement een hoger bedrag wil toekennen aan de VAD. De minister zegt dat binnen de VAD een project loopt voor de door het lid genoemde doelgroepen. Er is ook een project opgezet rond druggebruik bij sportbeoefening.

De VAD krijgt een taak extra toegeschoven, zet mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De minister wenst immers dat de VAD preventie voert rond het geneesmiddelenmisbruik. Is dit wel efficiënt als tegelijkertijd de federale minister van Volksgezondheid, mevrouw Magda Aelvoet, de intentie heeft een programma op te zetten over verantwoord geneesmiddelengebruik, waaraan veel meer

middelen gekoppeld zijn ? Is hieromtrent overleg geweest met de federale collega van de minister ? De VAD blijft zoals altijd al bevoegd voor alcohol en andere drugs, antwoordt de minister. Dit betekent ook medicatie, met name psychotrope stoffen. De federale actie betreft het juiste gebruik van vooral curatieve medicatie zoals antibiotica. Ze zitten dus op een ander spoor.

– *Profylaxis infectieziekten*

De heer Koen Helsen stelt dat de federale overheid ongeveer 8320 duizend euro (ongeveer 335 miljoen frank) heeft uitgetrokken voor de vaccinatiecampagne tegen hersenvliesontsteking. De tussenkomst van de federale overheid zou afhankelijk zijn van een samenwerkingsakkoord. Hoe ver staat het met dat akkoord ? Hoeveel middelen worden voor de vaccinatiecampagne door de Vlaamse overheid uitgetrokken ? Ook de heer Jan Van Duppen wil weten wat de hele operatie heeft gekost.

In de loop van 2000 is de vaccinatiekoepel Vlaanderen opgericht, die zich toespitst op de operationele aspecten van het beleid. Wat zijn totnogtoe de realisaties van die koepel, vraagt de heer Koen Helsen. Wat zijn de doelstellingen op langere termijn ? Vorig jaar werd aangekondigd dat een werkgroep voorstellen zou formuleren ter vereenvoudiging van de vaccinatiefinanciering. Heeft dit tot concrete maatregelen geleid ?

Inzake het vaccinatiebeleid zijn een aantal afspraken gemaakt met de federale overheid, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Het gaat hierbij niet enkel om meningitis. Het lid vraagt naar de stand van zaken. Verder vraagt het lid vooral aandacht voor de opvolging van de vaccinatie van volwassenen. Kinderen worden systematisch opgevolgd via Kind en Gezin en de CLB's ; voor volwassenen gebeurt dit niet.

Een operationele doelstelling stelt dat in 2002 de preventie van infectieziekten significant moet worden verbeterd door de verdere verhoging van de vaccinatiegraad. Dit is tenminste nog een doelstelling die gehaald zou kunnen worden, meent de heer Felix Strackx. Kan de minister cijfers geven over de vaccinatiegraad ? Nergens is nog sprake van hepatitis B. Wordt daar geen aandacht meer aan geschonken ? Een hoge vaccinatiegraad tegen hepatitis B is nochtans een van de doelstellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie.

De minister antwoordt dat het vaccinatiebeleid een turbulent gebeuren is dat, wat de financiering betreft, te paard zit op het federale en Vlaamse ni-

veau (zie ook Kind en Gezin). Er was de laatste jaren een enorme evolutie in het vaccinatieaanbod en de druk groeit om vaccins op te nemen in het door de overheid uitgewerkte vaccinatieschema. Een recent voorbeeld daarvan is de vaccinatie voor meningitis C. De minister deelt mee dat de campagne hieromtrent in totaal ongeveer 173 duizend euro (7 miljoen frank) heeft gekost : ongeveer 89 duizend euro (3,6 miljoen frank voor het drukken van de folder en ongeveer 81 duizend euro (3,3 miljoen frank voor de mediacampagne). De eerste reacties op de campagne zijn positief. De Vlaamse overheid heeft zelf middelen vrijgemaakt voor gratis vaccinatie van de borelingen van het jaar 2000. Het Vlaamse niveau kan de vaccins niet aanbieden aan terugbetalingstarief ; dit is federale bevoegdheid. De Vlaamse Gemeenschap is evenmin bevoegd om enkel aan minder begoeden gratis vaccins aan te bieden ; Aangezien niet voldoende middelen vrijgemaakt kunnen worden om meteen iedereen te vaccineren, moet de Vlaamse overheid zich noodgedwongen richten op bepaalde leeftijdscohorten.

Wie betaalt wat ? Inzake hepatitis B betaalt en bestelt de federale overheid ; daarvoor worden dus geen middelen uitgetrokken op de Vlaamse begroting. Vlaanderen staat in voor de verspreiding en toediening via Kind en Gezin en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's). Voor de vaccins voor meningitis C betaalt de Vlaamse overheid. Er is gepland dat federale overheid twee frank zou bijleggen bij elke frank die Vlaanderen betaalt. Dit wordt besproken in het kader van een duurzame oplossing voor de financiering van de vaccins, in de vorm van gedeelde financiering (zie ook bespreking progr. 41.4 Kind en Gezin).

Wat de vaccinatiedekkingsgraad aangaat zegt de heer Chris Vander Auwera dat alleen Kind en Gezin en de CLB's een systematische registratie van vaccinaties bijhouden. Een ander systeem om de dekkingsgraad na te gaan dat gevalideerd wordt door de Wereldgezondheidsorganisatie is het houden van een steekproef om de twee à drie jaar. In 2002 zal de Vlaamse overheid een tweede steekproef laten uitvoeren.

De opvolging van de vaccinatie van volwassenen is volgens de minister een opdracht van enerzijds de bedrijfsgezondheidszorg en anderzijds van de huisarts. Het globaal medisch dossier biedt hierbij een oplossing.

In de beleidsbrief 2001 werd gewag gemaakt van problemen in verband met de tuberculosebestrijding, zegt de heer Koen Helsen. Meer bepaald was

er nood aan versterking van de centrale screeningscel. Zijn de problemen intussen opgelost ? Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt ook naar de afspraken met de federale overheid inzake de screening van tuberculose.

De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er tussen de VRGT, die ook actief is voor asielzoekers in Brussel, en de federale overheid een akkoord werd afgesloten. Daarom wordt het niet meer vermeld in de beleidsbrief. Het enige resterende probleem is een federale bevoegdheid en betreft de aanpak van de multiresistente vormen van tuberculose. Een werkgroep binnen de interministeriële conferentie buigt zich over dat probleem.

– Bedrijfsgezondheidszorg

De heer Jan Van Duppen vindt het voorstel van de minister rond bedrijfsgezondheidszorg zeer positief, maar benadrukt dat de gewijzigde economische situatie (ook met de invoering van de euro) tot gevolg zal hebben dat het consensusmodel dat de minister nastreeft, onder spanning komt te staan.

De heer Jan Roegiers leest in de beleidsbrief dat ook mensen met beperkingen op het vlak van gezondheid het recht op arbeid behouden. Hij staat hier ten volle achter, maar wil wel weten wat hier juist mee wordt bedoeld. Hij weet dat twee gewezen kankerpatiënten niet bij de Vlaamse administratie werden aangeworven omwille van hun medische verleden. De overheid zou terzake nochtans een voorbeeldrol moeten spelen.

De heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg, zegt namens de minister dat een beleidsconcept werd uitgewerkt met deskundigen van de universiteiten en uit het werkveld. De administratie heeft nadien een voorstel uitgewerkt en intussen het fiat van de minister gekregen om een ontwerp van decreetale basis uit te schrijven. Ongeveer tegen Pasen 2002 hoopt men klaar te zijn. Er wordt gepoogd een aantal nieuwe elementen op te nemen, zoals het streven naar een consensusmodel tussen werkgevers en werknemers, het opnemen van personen die in de Europese regelgeving als niet onderworpenen worden beschouwd (zoals bv. zelfstandigen). Dan zal er misschien ook interesse zijn van de verzekeringsmaatschappijen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat de subsidies voor stressbestrijding op het werk wegge-

vallen zijn. Waren ze eenmalig of waarnaar werden ze overgeheveld ?

– Milieu en gezondheid

De heer Johan Malcorps zegt gelukkig te zijn dat de motie van aanbeveling van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 740/2) gevolgd wordt. Meer middelen en mensen worden ingezet op de drietrapsstructuur : de Logo's, het medisch-milieudeskundig expertisecentrum en het steunpunt Gezondheid en Milieu.

De beleidsbrief stelt dat het een probleem is om goed opgeleide deskundigen te vinden. Vlaanderen kent inderdaad op dat vlak een achterstand ; er wordt immers gestart met een nieuwsoortig beleid. Nederland staat op dit vlak verder. Misschien moet dit hiaat aan de minister van Onderwijs gesignaleerd worden. Bij wijze van oplossing zouden de opleidingen momenteel op de werkvloer in de tweede lijn georganiseerd moeten worden. Het lid vraagt hoe dit concreet zal gebeuren en door wie.

De Logo's zijn redelijk enthousiast om rond milieu en gezondheid te werken, maar ze vragen zich af hoeveel taken, middelen en personeel ze zullen verkrijgen. Blijkbaar is men nog niet goed geïnformeerd. Milieu en gezondheid behoort niet tot de vijf gezondheidsdoelstellingen waarrond de Logo's moeten werken. Blijkbaar wordt het een afzonderlijke taak, maar hoe verhoudt het zich tot de rest ? Wordt er op termijn een medisch-milieudeskundige geïntegreerd in de multidisciplinaire teams ? Sommige Logo's zien hun toekomstige opdracht nogal ruim in die zin dat ze zich afvragen of ze zullen moeten bemiddelen in milieuconflicten. Hoe moet samenwerking met de milieustructuren verlopen ? Hoe wordt de meldpuntenfunctie georganiseerd ? Volgens de heer Johan Malcorps wijst dit alles erop dat er heel wat vragen leven. Er is dringend verduidelijking nodig, hoewel allicht nu nog niet op alles een antwoord gegeven kan worden omdat een en ander in de praktijk moet groeien. De Logo's vragen ook hoe ze hun inbreng kunnen doen in de concrete uitbouw. Welke timing voorziet de minister voor de opleidingen ?

De Logo's zijn de eerste lijn ; de gezondheidswerkers op het gemeentelijke niveau kunnen beschouwd worden als het nuldelijnsniveau. Ook zij moeten een stuk ondersteund worden. De beleidsbrief kondigt een nieuw convenant aan in 2002 met de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen. Zij waren vragende partij om mee te werken aan het beleid inzake milieu en gezondheid, maar wezen op het gebrek aan middelen.

Wordt in het nieuwe convenant hieromtrent een opdracht geformuleerd en worden daar middelen tegenover gesteld ? De commissie ad hoc had aanbevolen om een bewustmakingscampagne te starten ten aanzien van de lokale gezondheidswerkers. In Nederland wordt op dit moment gekozen voor de versterking van het lokale milieu- en gezondheidsbeleid, in casu op gemeentelijk vlak. De medisch-milieudeskundige expertise wordt verder uitgebouwd in de gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD), in uitvoering van de wet op de collectieve preventie (vermoedelijk te vergelijken met het Vlaams ontwerpdecreet preventieve gezondheid). In Nederland is men ook overgegaan tot de integratie van milieu en gezondheid op gemeentelijk niveau. Gezondheid is een verplicht onderdeel van alle lokale milieubeleidsplannen. Omgekeerd is ook steeds sprake van een milieuparagraaf in de nota's gezondheidsbeleid op lokaal niveau. Vlaanderen zou dit kunnen overnemen.

Het lid hoopt dat milieu en gezondheid een aandachtspunt is in het nieuwe decreet preventieve gezondheidszorg en dat het thema op termijn meer geïntegreerd wordt. Meer input en middelen zijn nodig voor de administratie Gezondheidszorg, meerbepaald voor de uitbouw van het medisch-milieudeskundig expertisecentrum. Is dit op korte termijn te verwachten ?

De heer Johan Malcorps heeft vernomen dat er problemen zijn met de samenwerking van milieu-inspectie en gezondheidsinspectie. Er zou een soort samenwerkingsprotocol klaar liggen ; hoever staat het daarmee ? Verder vraagt het lid of er werk wordt gemaakt van het opwaarderen van gezondheidsadvisering bij milieueffectenrapportering (MER) en bij het afleveren van milieuvergunningen. Voorts moet er worden nagedacht over de kerntaken van de gezondheidsinspectie. Men kan zich afvragen of de gezondheidsinspectie zich moet inlaten met een doorlichting van indoor-kartings. De milieu-inspectie heeft op dat vlak misschien al meer expertise in huis. Is het een kerntaak van de gezondheidsinspectie ? Het belangrijkste is wel dat de inspectie gebeurt.

De commissie ad hoc Milieu en Gezondheid heeft gewezen op het belang van het niet-commerciële karakter van sensibiliseringscampagnes rond gezondheid en milieu. Als er commerciële belangen meespelen, dreigt de objectiviteit in het gedrang te komen. Het lid dringt aan op meer overheidsinbreng in bv. acties rond melanoom.

De minister antwoordt dat voor het beleid milieu en gezondheid zoveel mogelijk rekening werd ge-

houden met de aanbevelingen in de motie van het parlement. Er zijn extra middelen voorzien, maar onvoldoende om op één jaar tijd de drie niveaus op te bouwen. De middelen worden in 2002 vooreerst aangewend voor het uitbouwen van de tweede lijn, het medisch-milieudeskundig expertisecentrum. Het is de bedoeling milieu- en gezondheidsinspectie te laten samenwerken, bijkomend mensen aan te werven, en hen een specifieke opleiding medisch-milieudeskundige te laten volgen. De minister meldt dat geen enkele Vlaamse universiteit geïnteresseerd was om een dergelijke opleiding te organiseren. Bijgevolg werd een contract afgesloten met een Nederlandse universiteit. Op de derde lijn, het steunpunt Milieu en Gezondheid, werken wel verschillende universiteiten samen om het onderzoeksprogramma uit te voeren. In ieder geval versterkt de overheid nu de knowhow in Vlaanderen inzake milieu en gezondheid door de inzet van die middelen. Misschien was het wat vroeg om met de opleidingen in Vlaanderen te starten, maar daarvoor zullen de opleidingen in de toekomst in ieder geval in eigen huis georganiseerd kunnen worden, vooral voor de medisch-milieudeskundigen die in de Logo's actief zullen zijn.

Nog wat de tweede lijn betreft beaamt de minister dat de samenwerking tussen gezondheids- en milieuinspectie niet zo vlot verloopt. Het gaat om twee verschillende administraties met verschillende culturen. Het politieke niveau zal zelf beslissingen moeten nemen.

Wat de eerste lijn, met name de Logo's betreft zegt de minister dat de heer Johan Malcorps te snel is geweest met zijn bevraging. In deze fase worden de Logo's nog niet betrokken. Eerst moet gezorgd worden voor middelen en structuren en moeten de vragen opgevangen worden op het meso- en macroniveau. Dan zal in de loop van dit jaar met de Logo's overlegd worden over hun taakinvulling.

Wat binnenhuisvervuiling betreft kondigt de beleidsbrief een project rond koolmonoxidevergiftiging aan. De heer Johan Malcorps merkt op dat dit na tabaksrook het grootste probleem blijft. Het lid vraagt welke concrete nieuwe initiatieven men plant. Verder is er de aanpak van allergieproblemen ten gevolge van chemische contaminanten. Welke initiatieven worden daarvoor gepland ?

De heer Felix Strackx is de mening toegedaan dat koolstofmonoxidevergiftiging niet terug te dringen is door een informatiecampagne, maar alleen door de oudere woningen te inspecteren. Vorig jaar zei de minister dat zij daartoe niet in staat was en dat

dit enkel mogelijk was mits afspraken met de gasmaatschappijen.

De heer Jan Van Duppen sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Johan Malcorps inzake milieu en gezondheid. Een van de belangrijkste aanbevelingen van de commissie betreft het binnenhuismilieu. Hij vraagt hiervoor aandacht bij de totstandkoming van het decreet preventieve gezondheid.

De heer Johan Malcorps is zeer te vinden voor het promoten van ecologisch bouwen en verbouwen in de welzijns- en gezondheidssector. Een van de aanbevelingen van de commissie ad hoc was ruimer en betrof een code van goede praktijk voor architecten en binnenhuisarchitecten. Dit moet eventueel samen met Huisvesting bekeken worden.

De minister beaamt dat campagne voeren rond koolstofmonoxidevergiftiging bijna geen zin meer heeft. Er wordt al zo veel informatie verspreid. Een andere aanpak is aangewezen : doelgericht en in samenwerking met de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de nutsmaatschappijen. De administratie zal samen met hen een voorstel uitwerken. Inzake allergieën en binnenhuismilieu wordt een informatiepakket verspreid onder de bevolking, en ook doelgericht ten aanzien van architecten, bouwheer en huisvestingsmaatschappijen. Duurzaam en energievriendelijk bouwen moet gekoppeld worden aan milieu en gezondheid ; beide gaan niet noodzakelijk samen.

– *Varia*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst op de dringende noodzaak van een gezondheidsdatabank van de actieve zorgverstrekkers. De federale Riziv-gegevens kloppen niet. Zonder exacte cijfergegevens kan geen beleid gevoerd worden.

Op basisallocatie 33.70 worden middelen ondergebracht die in uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord (VIA) worden toegewezen aan voorzieningen in de gezondheidszorg zonder bestaand regelgevend karakter (sic). Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dit een goede oplossing in een overgangsfase, maar kunnen ze op termijn gekoppeld worden aan een decretaal kader of gaat het om uitstervende initiatieven ? Om welke sectoren gaat het ? Het lid vraagt hiervan een overzicht te bezorgen.

Ingaand op reeds vroegere opmerkingen van mevrouw Trees Merckx-Van Goey over het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid Louis Pas-

teur, meldt mevrouw Patricia Ceysens terloops dat het instituut toch zeer waardevolle werken uitbrengt. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey reageert dat zij vooral bezwaar heeft tegen het feit dat het instituut nergens echt thuishoort en dat noch de Vlaamse, noch de federale volksvertegenwoordigers zicht hebben op hun werking. Het samenwerkingsakkoord is de enige link van Vlaanderen naar dit instituut. Daarom is het lid er voorstander van dat in opvolging van de aanbevelingen van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid de Vlaamse administratie of een instituut dat eraan gelinkt is, zijn eigen competentie opbouwt. Op die manier kan het beter gecontroleerd worden en kan het mee gestuurd worden. De terugkoppeling nu vanuit het WIV is zeer wisselend. In dat verband vraagt het lid een lijst van de voor Vlaanderen in 2001 uitgevoerde onderzoeken. De middelen zijn voor 2002 lager dan in vorige jaren. Wat ligt daaraan ten grondslag ?

De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt dat via de WIV-dotatie ongeveer 166 duizend euro (6,7 miljoen frank) gaat naar het COOV (= Centrum voor Operationeel Onderzoek in de Volksgezondheid) dat taken uitvoerde inzake het informatiseren van informatiebronnen, het verwerken van verzamelde gegevens betreffende gezondheidszorg en dergelijke. Het betrof gegevens waarover de Vlaamse administratie beschikte en die de administratie ook verwerkte. Er was dus een dubbele rapportering ontstaan. Dit project voor het WIV is bijgevolg met 90.976 euro (3,67 miljoen frank) verminderd. Een ander programma dat geschrapt werd is Reitox, een programma waarbij de door de VAD verzamelde gegevens op federaal niveau samengevoegd worden met de Waalse gegevens. Vlaanderen heeft de middelen voor het samenvoegen geschrapt, nl. 34 duizend euro (1,375 miljoen frank) omdat ze ervan uitgaat dat het federale niveau dit moet bekostigen. Een ander programma, met name het referentiecentrum voor Salmonella en Shigella, ten belope van 56 duizend euro (2,255 miljoen frank) werd eveneens geschrapt.

Verder vraagt de heer Koen Helsen wie instaat voor de opvolging van de bij de nieuwe dopingfoon gesignaleerde problemen. De minister antwoordt dat dit niet tot haar bevoegdheid behoort. De heer Chris Vander Auwera deelt mee dat op het niveau van de eerste lijn (het callcenter) antwoord gegeven wordt op courante vragen. Kan de eerste lijn de vragen niet beantwoorden, dan wordt er doorgeschakeld naar de tweede lijn, nl. de arts die instaat voor medisch verantwoord sporten.

IV. INDICATIEVE STEMMINGEN

Artikelen

– Bij artikel 15 is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt in programma 41.30, de basisallocatie "33.09 Subsidiering als tegemoetkoming in de einde-opstalvergoeding bij onroerende leasingovereenkomst van private serviceflats-bevak" te vervangen door : "51.01 Subsidiering als tegemoetkoming in de einde-opstalvergoeding bij onroerende leasingovereenkomst van private serviceflats/bevak". (15/3, am.nr. 21) Ingaand op de opmerking van het Rekenhof worden de basisallocaties voorzien met een aangepaste ESR-codering. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 84 op de tabel.

– Bij hetzelfde artikel is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt in programma 41.30, de basisallocatie "43.02 Subsidiering als tegemoetkoming in de einde-opstalvergoeding bij onroerende leasingovereenkomst van openbare serviceflats-bevak" te vervangen door "63.01 Subsidiering als tegemoetkoming in de einde-opstalvergoeding bij onroerende leasingovereenkomst van openbare serviceflats/bevak" (am.nr. 22). Ingaand op de opmerking van het Rekenhof worden de basisallocaties voorzien met een aangepaste ESR-codering. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 85 op de tabel.

– Bij hetzelfde artikel is er nog een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt in organisatieafdeling 42, programma 10, de omschrijving van basisallocatie 34.41 te vervangen door wat volgt : "Subsidies ten behoeve van de academische prijzen van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde". Ingaand op de opmerking van het Rekenhof wordt de tekst aangevuld. (am.nr. 23)

– Bij artikel 102 zijn er twee amendementen van de Vlaamse regering die ertoe strekken de juiste titulatuur Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand De Zande en De Kempen te hantieren. (am.nrs. 53, 54).

– Bij artikel 111 is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt het artikel te vervangen (am.nr. 56). De juiste titulatuur, nl. "de gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand", wordt ingevoegd.

De amendementen van de Vlaamse regering worden met 7 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

– Begrotingstabel, afdeling I

– Bij de begrotingstabel afdeling I, progr. 41.2 is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt de tekstomschrijving van ba 41.01 aan te passen ingaand op een opmerking van het Rekenhof (am.nr. 79). Bij decreet betreffende het Bestuurlijk Beleid van 12 december 1990 werden immers twee "gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand" opgericht.

– Bij progr. 41.30 is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt aan de omschrijving van basisallocatie 33.09 de woorden "(pro memorie)" toe te voegen. Deze basisallocatie wordt vervangen door basisallocatie 51.01 naar aanleiding van de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de ESR-classificatie. (am.nr. 80)

– Hieraan gekoppeld is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.30 "2.897 duizend euro" te brengen op "2.562 duizend euro" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "410 duizend euro" te brengen op "374 duizend euro" (15/3, am.nr. 81). In basisallocatie 33.09 wordt het gesplitste vastleggingskrediet "335 duizend euro" gebracht op "0 duizend euro" en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet "36 duizend euro" gebracht op "0 duizend euro". Deze basisallocatie wordt vervangen door basisallocatie 51.01 naar aanleiding van de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de ESR-classificatie.

– Bij hetzelfde programma is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt aan de omschrijving van basisallocatie 43.02 de woorden "(pro memorie)" toe te voegen (am.nr. 82). Deze basisallocatie wordt vervangen door basisallocatie 63.01 naar aanleiding van de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de ESR-classificatie.

– Hieraan gekoppeld wordt een amendement ingediend dat ertoe strekt het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.30 "2.897 duizend euro" te brengen op "335 duizend euro" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "410 duizend euro" te brengen op "36 duizend euro" (am.nr. 83). In basisallocatie 43.02 wordt het gesplitste vastleggingskrediet "2.562 duizend euro" gebracht op "0 duizend euro" en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet "410 duizend euro" gebracht op "0 duizend euro". Deze basisallocatie wordt vervangen door basisallocatie 63.01 naar aanleiding van de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de ESR-

classificatie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 85 op de tabel.

– Verder is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.30 "2.897 duizend euro" te brengen op "3.232 duizend euro" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "410 duizend euro" te brengen op "446 duizend euro" (verhoging van de gesplitste vastleggingskredieten met 335 duizend euro en verhoging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 36 duizend euro) (am.nr. 84). Er wordt immers een basisallocatie 51.01 ingevoegd die conform de opmerkingen van het Rekenhof voorzien is van de juiste ESR-code. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 21 op het ontwerp en op nr. 80 van de tabel.

– Een amendement van de Vlaamse regering strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.30 "2.897 duizend euro" te brengen op "5.459 duizend euro" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "410 duizend euro" te brengen op "784 duizend euro" (verhoging van de gesplitste vastleggingskredieten met 2.562 duizend euro en verhoging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 374 duizend euro) (am.nr. 85). Er wordt een basisallocatie 63.01 ingevoegd die conform de opmerkingen van het Rekenhof van de juiste ESR-code wordt voorzien. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 22 op het ontwerp en nr. 83 op de tabel.

De amendementen van de Vlaamse regering worden met 7 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

– Verder is er een amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel : Het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 "526.032 duizend euro" brengen op "531.312 duizend euro" (verhoging met 5.280 duizend euro) (am.nr. 108). In basisallocatie 34.02 'Subsidies aan de diensten voor gezinszorg alsmede aan de opleidingscentra voor polyvalente verzorgenden', wordt het niet-gesplitste krediet "248.554 duizend euro" gebracht op "253.834 duizend euro".

De uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 houdende de erkenning en de subsidiëring van verenigingen en welzijnsvoorzieningen in de thuiszorg voorzag een jaarlijkse uitbreiding van de diensten gezinszorg met 4%. Nu is er slechts een groei van 1,7% voorzien. De

verhoging van het budget in dit amendement vult deze groei aan tot de in het thuiszorgdecreet voorziene 4%, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. De minister heeft zelf gezegd dat met de voorziene 13 miljoen uren slechts 83 percent van de programmatie wordt gerealiseerd.

Een stijging is noodzakelijk omwille van verschillende redenen. Er is een steeds toenemende vraag naar thuiszorg. Omwille van demografische en sociale factoren en evoluties in de gezondheidszorg zal deze vraag steeds toenemen. Thuiszorg dient dus te worden ondersteund en uitgebreid. Daarbij komt nog dat ook de invoering van de zorgverzekering wellicht een toenemende vraag zal genereren.

– Een ander amendement van dezelfde indieners strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 "526.032 duizend euro" te brengen op "528.511 duizend euro" (verhoging met 2.479 duizend euro). In basisallocatie 41.01 'dotatie aan Kind en Gezin' wordt het niet-gesplitste krediet "212.527 duizend euro" gebracht op "215.006 duizend euro". (am.nr. 109)

De Vlaamse regering besliste in te stappen in een opvangstatuut voor onthaalouders vanaf 1 januari 2002, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. De verhoging van deze basisallocatie vangt de financiële consequenties hiervan op. Daarnaast moet voorzien worden in meer flexibele opvang, acute opvang en opvang voor zieke kinderen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey voegt eraan toe dat de verhoging ook moet toelaten meer overheidsmiddelen in te zetten voor de herziening van de ouderbijdragen. Volgens de minister moet dit een budgettaire nuloperatie worden, maar de CD&V wil voor de verlaging van de ouderbijdragen voor de lagere inkomens meer gemeenschapsmiddelen inzetten.

– Verder is er een amendement van dezelfde indieners dat ertoe strekt op progr. 41.8 het niet-gesplitste krediet van basisallocatie 45.01 "69 duizend euro" over te hevelen naar basisallocatie 33.10 (am.nr. 110). Basisallocatie 45.01 betreft middelen verbonden aan de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst "bestendiging armoedebeleid en steunpunt armoede". Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat het samenwerkingsakkoord met de federale regering al twee jaar na elkaar niet uitgevoerd wordt volgens het decreet. Dit akkoord werd volgens de minister eenzijdig gewijzigd door de federale regering. Spreker verwijst naar de bespreking bij progr. 41.8 Integratie kansarmen. De

federale eerste minister blijft nog steeds de verantwoordelijke minister. De CD&V ziet de niet-indexering van de middelen op ba 45.01 als een teken dat de Vlaamse regering zelf niet akkoord gaat met het samenwerkingsakkoord. Met het amendement willen de indieners een signaal geven aan de federale regering dat als het akkoord niet wordt aangepast, de middelen beter opgeborgen kunnen worden. Daarmee zeggen de indieners niets over de bedoeling van het samenwerkingsakkoord. De middelen kunnen beter overgeheveld worden naar ba 33.10 voor de verenigingen waar armen het woord nemen.

De amendementen van de CD&V worden met 7 stemmen tegen 5 niet aangenomen.

– Bij progr. 42.2 is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt in basisallocatie 12.02 de woorden "(pro memorie)" te schrappen (am.nr. 86). Per vergissing was het woordje "pro memorie" blijven staan. Naar aanleiding van de vraag van het Rekenhof wordt dit verbeterd bij amendement.

Het amendement van de Vlaamse regering wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

– Verder is er een amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dat ertoe strekt het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 42.20 "14.357 duizend euro" te brengen op "15.101 duizend euro" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "13.351 duizend euro" te brengen op "14.095 duizend euro" (verhoging met 744 duizend euro) (am.nr. 111). In basisallocatie 33.59 wordt het gesplitste vastleggingskrediet "5.313 duizend euro" gebracht op "6.057 duizend euro" en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet "5.064 duizend euro" gebracht op "5.808 duizend euro".

Dit is een verhoging in het kader van een extra subsidie aan de VAD in het kader van een gericht preventiebeleid inzake drugsbestrijding. Preventie van gebruik en misbruik van genotsmiddelen, zowel de legale als de illegale, is een prioritaire opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Indien de Vlaamse regering deze opdracht ernstig neemt, moet ze voorzien in een stijging van het budget terzake, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Het Belgisch gedoogbeleid (een beperkte legalisatie), waar de CD&V-fractie niet mee akkoord is, vereist overigens een bijkomende inspanning inza-

ke preventie. Het is absoluut noodzakelijk dat de drugspreventie meer uitgebouwd wordt. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hierbij ook meer aandacht voor specifieke doelgroepen, nl. kwetsbare jongeren en kinderen van ouders met een drugs- of alcoholprobleem.

– Een ander amendement van dezelfde indieners strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 42.20 "22.591 duizend euro" te brengen op "22.705 duizend euro" (verhoging met 114 duizend euro). In basisallocatie 33.60 wordt het niet-gesplitste krediet "1.031 duizend euro" gebracht op "1.145 duizend euro". (am.nr. 112)

Een vermindering van het budget gezondheidspromotie is niet te verantwoorden, omdat een gedegen basiswerking van het VIG hierdoor niet gegarandeerd kan worden, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De minister heeft hier wel reeds een antwoord op gegeven (zie progr. 42.2), maar uiteindelijk kan de commissie hier pas over oordelen als ze kennis heeft kunnen nemen van het convenant. Gelet op de zwaardere opdrachten die er voor het VIG te verwachten zijn, moet het VIG minstens over evenveel middelen kunnen beschikken.

De amendementen van de CD&V worden met 7 stemmen tegen 5 verworpen.

– *Begrotingstabel afdeling III, DAB*

– Bij "Bijzondere Jeugdbijstand" is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt de omschrijving aan te passen, ingaand op een opmerking van het Rekenhof (am.nr. 101). Het wordt : Gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand De Zande en De Kempen.

Het amendement van de Vlaamse regering wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

– *Begrotingstabel afdeling V, VOI*

– Bij het "Vlaams Zorgfonds" is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt de begroting te vervangen (am.nr. 103). Ingaand op de opmerking van het Rekenhof wordt de juiste basisallocatie voor progr. 99.10 gehanteerd.

Het amendement van de Vlaamse regering wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

2 Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. P. 2001-2002*, nr. 15/8).

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting², zoals geamendeerd, worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 5.

Tot besluit van de bespreking van de beleidsbrief Welzijn, Gezondheid en Gelijke kansen – Beleidsprioriteiten 2001-2002, wordt door de CD&V-fractie een motie van aanbeveling aangekondigd.

De verslaggever,

Jan ROEGIERS

De voorzitter,

Patricia CEYSENS

BIJLAGEN

Evolutie van de begroting 2001-2002

	programma	2001 aangepast	2002 initieel	groei	groei %
11,4	Gelijke Kansen	4.071	4.343	272	6,68%
40,1	Departementale bestaansmiddelen		862	862	
40,2	Infrastructuur	157.908	134.382	23.526	-14,90%
40,3	Sociaal akkoord	160.251	50.569	109.682	-68,44%
41,1	Algemeen welzijnsbeleid	25.756	38.456	12.700	49,31%
41,2	Bijzondere jeugdbijstand	166.545	182.902	16.357	9,82%
41,3	Bejaardenzorg	3.892	19.002	15.110	388,23%
41,4	Gezinsaanlegenheden	410.978	531.684	120.706	29,37%
41,5	Gehandicaptenzorg	845.268	919.158	73.890	8,74%
41,6	Maatschappelijk opbouwwerk	4.779	6.291	1.512	31,64%
41,7	Maatschappelijk welzijn	66.562	85.280	18.718	28,12%
41,8	Integratie kansamen	1.276	1.508	232	18,18%
41,9	Integrale jeugdhulpverlening	2.479	2.516	37	1,49%
42,1	Volksgezondheid	39.251	43.027	3.776	9,62%
42,2	Medisch-Sociaal beleid	26.905	35.129	8.224	30,57%
	Totaal	1.915.921	2.055.109	139.188	7,26%

Beleidskredieten in 1000 euro

(beleidskredieten = NGK + GVK + VRK + MAC - vereffeningskrediet - reserveringen)

Begroting 2002 Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Evolutie van de begroting 2001-2002

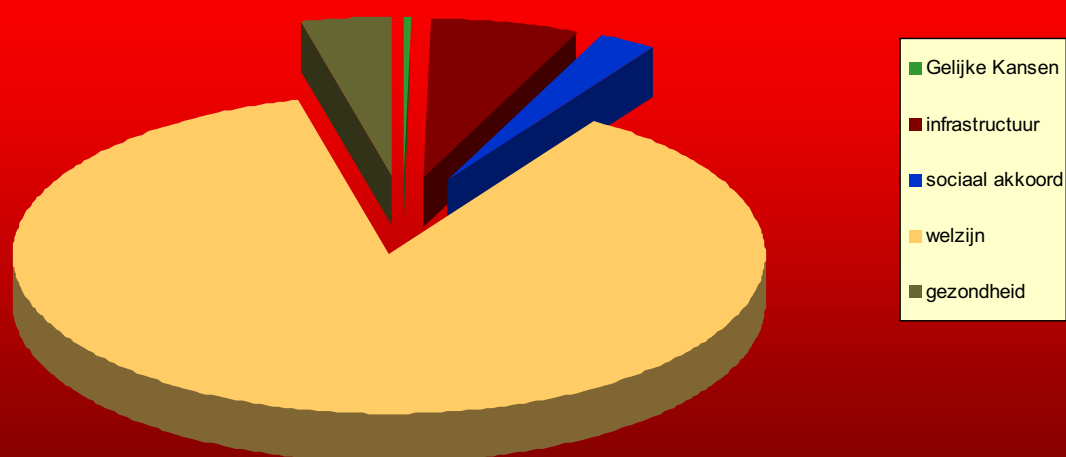
	programma	2001 aangepast	2002 initieel	groei	groei %
11,4	Gelijke Kansen	164	175	11	6,68%
40,1	Departementale bestaansmiddelen	-	35	35	
40,2	Infrastructuur	6.370	5.421	949-	-14,90%
40,3	Sociaal akkoord	6.465	2.040	4.425-	-68,44%
41,1	Algemeen welzijnsbeleid	1.039	1.551	512	49,31%
41,2	Bijzondere jeugdbijstand	6.718	7.378	660	9,82%
41,3	Bejaardenzorg	157	767	610	388,23%
41,4	Gezinsangelegenheden	16.579	21.448	4.869	29,37%
41,5	Gehandicaptenzorg	34.098	37.079	2.981	8,74%
41,6	Maatschappelijk opbouwwerk	193	254	61	31,64%
41,7	Maatschappelijk welzijn	2.685	3.440	755	28,12%
41,8	Integratie kansamen	51	61	9	18,18%
41,9	Integrale jeugdhulpverlening	100	101	1	1,49%
42,1	Volksgezondheid	1.583	1.736	152	9,62%
42,2	Medisch-Sociaal beleid	1.085	1.417	332	30,57%
	Totaal	77.288	82.903	5.615	7,26%

Beleidskredieten in mio bef

(beleidskredieten = NGK + GVK + VRK + MAC - vereffeningskrediet - reserveringen)

Begroting 2002 Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Begroting 2002 schematisch per sector

Beleidskredieten initieel 2002

Sociaal akkoord

Totaal krediet overgeheveld : 152.820 k euro of 6.165 mio bef
van het provisioneel krediet pr 40.3
naar het betreffende programma in de begroting :

programma	duizend euro	mio bef
gelijke kansen	344	14
fonds bijzondere jeugdbijstand	3.347	135
Bejaardenzorg	14.628	590
gezinsaanlegelingen	98.885	3.989
waarvan		
<i>diensten voor gezinszorg</i>	27.958	1.128
<i>centra integrale gezinszorg</i>	446	18
<i>diensten voor logistieke hulp</i>		
<i>en aanvullende thuishulp</i>	50.396	2.033
<i>kraamcentra</i>	1.490	60
<i>Kind en Gezin</i>	18.595	750
Gehandicaptenzorg	21.699	875
Maatschappelijk opbouwwerk	1.419	57
Maatschappelijk welzijn	7.031	284
Volksgesondheid	1.897	77
Medisch sociaal beleid	3.571	144
Totaal	152.820	6.165

Sociaal akkoord

Het provisioneel krediet in 2002 :

(Programma 40.3)

- kredieten reeds voorzien in 2001
maar nog niet vertaald in functionele regelgeving
(maatregelen omkadering en management,
jobcreatie en vorming)
- nieuwe middelen voor het sociaal akkoord :

38.232 duizend euro of 1.542 mio bef

Nieuwe middelen en heroverwegingen

	(duizend euro)	(mio bef)
Heroverwegingen		
VIPA	32.226	1.300
heroverwegingen sector ^(a)	8.668	350
Nieuwe middelen ^(b)	52.305	2.110
nieuw beleid ^(a+b)	60.973	2.460

Nieuw beleid

	1000 euro	mio bef
Wachlijsten personen met een handicap	19.831	800
Jongeren in probleemsituaties	3.719	150
Vaccinatie meningitis	3.718	150
Beleidsplan kinderopvang	8.925	360
Thuiszorgbeleid	4.958	200
Inburgering	2.479	100
VIPA uitbreiding centra algemeen welzijnswerk	6.817	275
VIPA uitbreiding Instellingen bijz. jeugdbijstand	1.859	75
instituut kwaliteit	248	10
kinderrechten	496	20
forensisch welzijnswerk	1.239	50
milieu en gezondheid	744	30
vrijwilligers	124	5
demonstratieprojecten	248	10
armoedecreet	248	10
ouderenparticipatie	248	10
eerstelijnsgezondheidszorg	248	10
drugspreventie	322	13
geestelijke gezondheidszorg	372	15
gezondheidspromotie	372	15
ingebouwde centra algemeen welzijnswerk	1.024	41
beleidsvoorber gezhpromotie*	462	19
GI onderwijs en vorming*	262	11
BJB personeelsplan buitendiensten*	1.991	80

* personeelsmiddelen ingeschreven bij de bestaansmiddelen pr 99.1

Begroting 2002 Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Overzicht totale begroting 2002

